: uacat secundú theodo.

α ἀδικωτέρου. ex utroq: interprete

ΤΜΗΜΑ.

ἢ τῶν μὴ ὁμολογούμενων. ὥσπερ ὅτι ὁ ἁρπάσας μόνον, συνεκάλεσε. ὁ δὲ ἀπαρνούμενος. ἀκούομεν δεινὸν νομοθέτην προστιθέναι τῷ ἁλόντι καὶ ἄλλο τι. ἀλλὰ τὸν φόβον τοῦτον ἀκύρωτον εἶναι, ἵνα σαφὴς ὑπάρχῃ τοῖς ἐξαπατᾶν βουλομένοις. ὁμοίως δὲ καὶ ὧν κεφ. ἐπεὶ δὲ καὶ δίκαι μία ἐστὶ περὶ ἑκάστου τῶν ψήφων, καὶ χώραν εἶναι σεμνοῦ νομοθέτου ἐχούσης τὸ μὲν ἀξίωμα ὁλόγων ἁμαρτημάτων, μεγάλαι καὶ αἱ κολάσεις εἰσίν. ὥστε ἀδίκως καταψηφισαμένοις καὶ μὴ νοῦν ἔχουσιν, οὐκ ὀρθῶς ἔχει καὶ σὺν λαβόντας. ἀπολύσασι δὲ παρὰ τὸ προσῆκον, εἰ μὲν ὅτῳ οὐ λαβόντες, ὥστε μηδὲν ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασι, τί ἂν καὶ μείζονα ἁμαρτηκότες εἰκότως ἐκρίναντο, οἱ δῶρα λαβόντες ἀπολύσαντες τῆς δικαίας ψήφου. εἰ δὲ τῷ ὀφλόντι ἑτέρῳ ἁμαρτάνοι, δι' ἃ μόνον τὸν νῦν κολάζεσθαι ἀξιοῖ, ἐπὶ τούτοις δικαιότερον μὲν ὄντως ἂν ἐπὶ τοῖς ἀδικοῦσιν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἀδικουμένοις κεῖσθαι τὸ ἀδίκημα. ἀδικεῖν γὰρ ἀδικεῖ. ὀργὴν δὲ καὶ φόβος καὶ ἐπιθυμίαν καὶ διαῦλα πολλὰ εἰσίν. οὐ μόνον ἐκ προνοίας. ὃ δὲ ἀδίκως ἐγκαλεῖ, ὥστε τοῦτο λύειν ἐκ προνοίας δίκην. ὥστε ἐπεὶ σαφὴς ἡ ψῆφος γεγόνασι, τὸ δὲ ἀδίκως τὸν ἐγκαλοῦντα ἐγκαλεῖν τοῦτο, καὶ τὸν φόβον τοῦτον ἀδικεῖν, φαύλου κειμένου τοῦ τοιούτου ἀδίκως ἐγκαλοῦντος, τὸ νικᾶν τῷ φεύγοντι τὸν ὁμοθέτην ἀπένειμε μηδέτερα δεινὰ γὰρ ἂν τοῖς ἑτέροις τοῦτο ἐποίησε. ὥστε τὸ ὅταν ὑπὸ πλούτου μὴ τὰ αὐτοὺς ἡμῖν τὴν κρίσιν ποιῶνται μηδὲν ἀκριβὲς ἔχω μοι, ἀλλ' οἱ αὐτοὺς ὑπολαμβάνομεν ὡς πραχθέντας, οὐκ οὖν θυσιῶν τὸν κολάζομεν ἡμέρᾳ χρώμενοι. ἐὰν μὴ ἐν μᾶλλον δικαιώμεθα ὀφείλειν, ἀφίεμεν ταύτῃ αἰτιασάμενοι μείζω μὲν ἀδικεῖ ὁ ἐκ προνοίας ἀδικῶν, ἧττον δὲ ὁ μὴ ἐκ προνοίας δικαίως συκοφαντῶν, ἀεὶ ἐκ προνοίας ἀδικεῖ. ὁ δὲ ἕτερόν τι ἀδικῶν, τὸ μὲν δίκαιον ἀπολλύει, ἀδικεῖν δὲ οὐ. ὅτῳ δὲ ἐξῆν ἐκ προνοίας ἀδικεῖν αὐτῷ συμπίπτει. ὅταν ἴσα γιγνώσκωνται αἱ ψῆφοι, ὁμοίως ἀδικεῖ κἀκεῖνος ὑπὸ τῶν ἡμίσεων ἐκ προνοίας ἀδικῶν. ὁ δὲ φεύγων ὑπὸ τῶν λοιπῶν αὖ, ἀδικεῖν μὲν, οὐ μὴν τοιοῦτον ἐκ προνοίας. ὥστε τὸ πεῖσαι ἀδικεῖν μείζω κἀκεῖνος ὁ ἀδίκως τὸν φεύγοντα, εἰκότως ὁ νομοθέτης ἀμφοτέροις ἐπέθηκε τὸν αὐτὸν λαπάξαι ἀδικοῦντας. δεῖ δὲ ἀεὶ μὲν ἀδικώτερός ἐστιν, ὁ μὴ οἷός μῶμος λανθάνειν ὃν ἀδικεῖ. καὶ ὁ μᾶλλον ἀδικῶν, ἢ ὁ

οἷός μῶμος

οἷός μῶμος λανθάνειν ὃν ἀδικεῖ, καὶ ὁ μᾶλλον ἀδικῶν, ἢ ὁ ἧττον ἀδικῶν. ἐὰν δὲ ἀδικῶσι τινὲς ἐγκαλοῦσι, οὐκ οἴεσθαι λανθάνειν τοὺς ὀνειδίζοντας. ὁ δὲ μᾶλλον ἀδικῶν, ὧν χεῖρον οὐδὲν ἀδικεῖν. ὥστε τὸ ἀδικεῖν ἐλάττω κακὰ οἰήσεται τοῖς ἰδιώταις ἢ οἱ φεύγοντες. Διὰ τί ποτε ἐὰν μοιχὸς ἐκβαλανείου κλέψῃ ἢ ἐκ παλαίστρας ἢ βαλανείου ῥάβδους, ἢ ἱμάτια τοῦ τυχόντος, θανάτῳ ζημιοῦται· ἐὰν δέ τις βοϊκίας, ἀποτίνει διπλᾶ ἀξίαν τοῦ κλέμματος ἢ ἐπιτίμιον ἢ ὅλως οὐδὲν τοῖς μὲν τὰς οἰκίας φυλάξασι σῶον ἀπολαβεῖν ἔχοις ἂν ὅρον ἀκλεῖς ὄντας. τοῖς δὲ τὴν οἰκίαν πᾶσαν ὅλην μεληθρεῖν, οὐδὲν τῷ βαλανείῳ ἀνάλωμα ἐστίν. οὕτω κοινὸν οἴσουσιν ὡς πρὸς τὸ βαλανεῖον, ἐξάρασθαι βουλομένῳ καὶ κουρεῖν. οὐδὲν γὰρ ἔχοις ὅρον ἐπὶ τοῖς πρὸς τὴν φυλακὴν οἰκείοις. ἀλλ' ἢ τὸ αὐτὸ μέτρον· ὡς τὰ μὲν πλέψῃ, ὥστε τὸν κλέπτοντα ἢ ἁρπάζοντα ἐλεύθερον εἶναι φύλακας, τὸν νόμον αὖ τοῖς ἐπιστήσασι πεπλάσθαι σφοδρῶς, ὡς ἀβίωτα μοιχοῖς εἶναι τὰ σφέτερα ἔχουσι. τί δὲ ὁ μοιχὸς ἔτι δεῖ σμῆν τῶν οἰκιακῶν τῶν κεκτημένων ὄντων, ὃν τινα ἂν βάλῃ εἰς δὲ χάδας ἀφῶμεν ὡς ἐπὶ φέρειαν· τῷ δὲ ἐν τῇ βαλανείῳ θεμένῳ τι, ἢ κλέψαντα μὴ ἐξεῖναι ἀποδύσαντα, ἢ τι εἰσενεγκόντα, οὐ τι εἰσελθόντα, μὴ ἔξω ἀκλέπτως τοῦ ἱματίου θέσθαι, ἀποδώσοντα· αἰῶς οὐβούλει ἐν τῷ αὐτῷ τῷ ἅττα τοῦ κλέπτου ἐᾶσθαι ἢ τὰ μέλοντα τοῖς ἀπολλύσιν αὐτὰ μεμισθῶσθαι· διὸ ὀνομοθέτης, τῷ μὲν εἰκότι εἰσδέξασθαι μὴ ὠφέλησε τὸν κλέπτοντα αὐτῷ ἡμᾶς τηκότι, ἀλλ' ἂν μεταπέλασι τιμωρίας βεβοήθηκε τὸ ἐξαναλίσκεσθαι κοινωνοῦσιν εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσόντες ἀναμίξεως, μεταπέλασι τιμωρίας φανερὸς ὅσ' ὅσι καθηγεῖσθαι τοῖς κλέπτουσιν. ἔστι δ' οἱ μὲν ἐν τοῖς οὕτω κοινοῖς οὖσι τῷ βουλομένῳ εἰσιέναι κλέπτοντες, καταφανεῖς ἀπέσι γίνονται, ὅτι φανεροί εἰσιν· ὥστε τὸ μεγάλο μῶμοι, οὐδὲ καρπίσμοῦ ἕνεκεν, ὥστε κεῖσθαι ὀφλεῖν βόλον. ὡς μάτην αὐτὸν πρὸς τοὺς γόητας πλάττεσθαι, ὅτι ὧν κεῖσθαι καταφανὲς οὖν ἢ ἁπλῶς ἀνθρώποις τὸ λέγειν ὅτι· οἱ δὲ ἐμὶ μόνῳ φανεροὶ γὰρ ὁ μῶμοι, πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσι πείθειν ἀπρεπῆ

Si qs ex balneo aut palæstra aut foro furaret capte puniebatur si ex privata domo duplum precii exoluebat

ὀφειλέτω

ἀπατῶντες probos

σαν τὲς τι ὅ ὅσων μὴ καὶ παφανεῖς αὐτοὺς ποιήσῃ· διὸ δ' ἄν τι λῷσ
αὖ εἶεν πονηροὶ διὰ τέλους· ἀνθ' ὧν ὀνομοθέτησε ἐλάττω αὐτοῖς τὰ
ὠφελήματα ἐπὶ ποιήσῃ τὲ δὴ τῶν ἁμαρτημάτων μᾶλλον αἰρούνου σι τὴν ὀ
λιν, αἴτιον τοῖς κοινοῖς τοῖσι συλλόγοις τιθέασι· διὸ δι σι μόλυμαι
ὥσπερ καὶ τιμωφρόσι πολὺ μᾶλλον, αἴτιον τῷ κοινῷ τὴν τάξιν καὶ παφανεῖς γὰρ μᾶλλον διὰ τῶν τοιούτων καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς
ἄλλοις· συμβαίνῃ οὖν οὐ μόνον ἰδίᾳ τὸν ἀπολέσαντα βλάπτεσθαι
ἐκ τῶν τοιούτων τινός, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πόλιν λοιδορίας τινὲς ἀφ-
διὸ καὶ τὸν κλέψαντα, τῆς μείζοσι ζημίασι ἐκόλασε, τῶν ἀβοι-
κίας τινὸς ἀφελομένων ἔτι δὲ καὶ ὁ ἀβοικίας τινὸς ἀπολέσας ἐν
τοιούτῳ τόπῳ τυγχάνῃ ὤν, ὅθεν ῥᾴδιον μήτε παθεῖν, μήτε
λαθεῖν τε ὑπ' ἄλλων οἷοι ὄντα τὸ αὐτὸ χρῆμα φέρειν· τῷ δ' ὅτι ἀ
πολλαχῶς ἔχει γὰρ ὡδὶ μᾶλλον, προσέτι δὲ λαθεῖν ὑπό
τινων μὴ πάρεστι τοῖς πολλοῖς· ὁ πολὺ δυσχερέστερον δοκεῖ φαίνε
λείας· διὸ καὶ ὀνομοθέτησε μείζους αὐτοῖς ζημίας γράψειν·
ἔτι δὲ παραπολήσια τούτοις πολλὰ αὐφαίνονται νενομοθε τη-
κότες· οἷον ἐὰν μή τις ἄρχοντα κακῶς εἴπῃ, μεγάλα τὰ ζη-
τίμια· ἐὰν δέ τις ἰδιώτην, ἀθέμιτον· καὶ καλῶς· οἴεται γὰρ τότε μό
νον εἰς τὸν ἄρχοντα ὑβρίζειν τὸν καὶ κακηγορούμενον, ἀλλὰ
εἰσπολὺ πόλιν ὑβρίζειν· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τὸν ἐν τῷ λιμῷ
κλέπτοντα, οὐ μόνον τὸν ἰδιώτην βλάπτειν, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν αἰ
χύνειν· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τοῖς ἄλλοις· οὐκοῦν ἡ πρυτανικὴ χρήσεται.

ιδ'. Διὰ τί τὰ τοῖς δικαστηρίοις ἐπανίστασι χρόνων τοῖς ἀν
τιδίκοις, ὀφείλων νικᾷ, ἢ ὅτι ὀφείλων ὑπὸ τοῦ ἀδίκου τοῦτο οὐθὲν
ἧττον δικαίως, ἀλλ' οὐ τῆς ἴσοις αὐτῷ ἡδονὴ ἐμελλεν ἔσεσθαι;

ιε'. Διὰ τί τὴν μὲν κλοπὴν, θάνατος ἡ ζημία, ἐὰν δὲ ὕβρεως μείζο
νι δοθῇ ἀδικία, τὰ μὴ σις τιχὴ παθεῖν, ἢ ἀπητίσαι· ἢ δ' ὅτι τὸ μὲν ὑβρί
ζειν, ἀνθρώπινόν δοκεῖ πάθος· ἅπαντες δὲ πολέμιον ἢ ἐλάττονα αὐτοὺς μᾶ
τίχεσι· τὸ δὲ κλέπτειν, ἀπὸ τῶν ἀναγκαίων· ἅπερ ὀκλέπτειν ἐν χει
ρῶν, ἀνυβρίζειν ἂν προέλοιτο.

Si qs archonti maledixerit damnas erat multarei poenarei · contra nulli) si priuato

Si qs in portu furabatur uniuersam ciuitatē lędere uidebatur

(ὁ μὲν ὑβρίζειν ἀν προέλοιτο) (ἢ φόβος καὶ ὀργὴ πολλοὺς) ἢ ἧττον ἂν τοῦ μὲ ἐχουσιν

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΓΕΡΙ ΦΡΟΝΗΣΙΝ ΚΑΙ ΝΟΥΝ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑΝ.

α'. Ἰατί πάντες ὅσοι σεμνοὶ ποιηταὶ γεγόνασιν ἄνδρες, ἢ κατὰ φιλο-
σοφίαν ἢ πολιτικὴν, ἢ ποίησιν, ἢ τέχνας, φαίνονται μελαγ-
χολικοὶ ὄντες· οἱ μὲν μᾶλλον, ὅτους, ὥστε καὶ λαμβάνεσθαι τοῖς ἀπὸ
χολῆς ἕξεως τῆς μανικῆς· οἷον λέγεται τῶν τε ἡρωϊκῶν, τὸν περὶ τὸν Ἡρα- Hercules
κλέα· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔοικε χολικὸς εἶναι τὴν τοιαύτης φύσεως· διὸ καὶ τὰς
ἐξ ὠτισμάτων τῶν ἱερῶν, ἃ ὁ ἐκεῖνος προσηγόρευον οἱ ἀρχαῖοι ἱε- Epilepsia · i. morbꝰ comitialis ab hercule dictus ÷ sacer
ρὰν νόσον· ἢ ὅτι περὶ τὰς παιδικὰς ἐκστάσις, ἢ πρὸς φλέγμα ἐνίοις τὴν
τῶν ἐλκῶν ἔκφυσιν γίνεσθαι, τοῦτο δηλοῖ· καὶ γὰρ οὗτοι πολ-
λοῖς, ἀπὸ μελαίνης χολῆς· σημεῖον δὲ Λυσάνδρῳ τῷ Λακωνικῷ πρὸ Lysander
φλεγμαίνειν τὴν ἕλκωσιν τὴν τελευταίαν· ἔτι δὲ τὰ περὶ τὸν Αἴαντα αὐτοῦ ἐλλεβο- Aiax
φόρου· ὧν ὁ μὲν ἐκστατικὸς ἐγίνετο παντελῶς· οἱ δὲ, τὰς ἐρημίας ἐδ Bellerophontes
ωκε· διὸ οὕτως εἰρήκασιν Ὅμηρος· Ἀτὰρ ἐπεὶ ἄρ τοὺς ἀπὸ χθονὸς ὦκε Homerus
σι θεοῖσιν, ἠρὶ δ' ἀκαπτέεσκον ἀλήϊον οἷος ἀλᾶτο, ὃν θυμὸν κατὰ-
δων· ὡς τὸν αὖ ὠὰ ἀλείνων· καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡρώων ὁμοίως πε
θεῖς φαίνοιτ' ἂν τούτοις τὸν δεύτερον. Ἔμπεδοκλῆς δὲ καὶ Πλάτων καὶ Σω Empedocles
κράτης, καὶ ἕτεροι συχνοὶ τῶν γνωρίμων· ἔτι δὲ τὰ περὶ τὴν ποίησιν οἱ Plato
πολλοῖσι· πολλοῖς μὲν δὴ τῶν τοιούτων γέγονται μοσήματα ἀπὸ φύ Socrates
σεως τοιαύτης κράσεως τῷ σώματι· ἧς ἡ φύσις ὅμοιόν τι, ἐστὶν ὡς πρὸς
τὰ πάθη· πάντες δυσκίνητοι εἰσὶν οἱ πολλοὶ καὶ ἀπαθεῖς ἐλέχθη
τοῖς οὖν τοιούτοις τὴν φύσιν δεῖ δὴ λαβεῖν τὴν αἰτίαν, πρῶτον μὲν ὅτι ἐν
δέγμασι προχείροις ἁμῶς· ὁ γὰρ οἶνος ὁ πολὺς μᾶλλον φαίνε
ται παρασκευάζειν τοὺς, οἵους λέγομεν οἱ μελαγχολικοί· εἶτα
πολὺς ἡδὺς περιέπνους ὁμοίως ἐλεήμονας· ἔτι δὲ ἄλγος ἀλγεῖν ὑπο- De Vim potētia aduerte
μένει· αἰεὶ γὰρ τὸ μέλι· ἀεὶ γὰρ τὰ γλυκέα· ἀεὶ τὸ ὕδωρ· ἀεὶ δὲ πλεῖον τρισὶ τῶν ἡδέων·
δοι δὲ ἀεὶ τὸ ὅτι παρὰ δύο πάντα ἀπεργάζεται θεωρῶν, ὡς μεταβάλλει τὸ
νον τοὺς ἐκ προσαγωγῆς· ἅπερ καὶ λαβὼν γὰρ ἀεὶ τὸ ψυχρὸν ἐν τῷ φύ ἐκ προσαγωγῆς gradatim · theod.
σει πηλός, μικρῷ μὲν πλείω ποθεὶς, λεπτὸς ἐργάζεται· ἔτι δὲ
πλείω, ἡνίκα καὶ λαθὼν ἐξαλείψας· πρὸς ὃν τὸ πρὸς τὸ πρᾶγμα, ἐπεμ-

ἔτι δὲ μᾶλλον πινόμενος, ὑβρισταί· ἔπειτα μανικούς· λίαν δὲ πο-
λὺς ἐκλύει καὶ ποιεῖ μωρούς· ὥσπερ τοὺς ἐκ παίδων ἐπιλήπτους· ἢ
ἐχομένους τοῖς μελαγχολικοῖς ἄγαν. ὥσπερ οὖν ὁ εἷς ἄνθρωπος
μεταβάλλει τὸ ἦθος πίνων καὶ χρώμενος τῷ οἴνῳ ποσῷ τινι, οὕτω καθ' ἕκαστον
τὸ ἦθος, εἰσί τινες ἄνθρωποι· οἷος γὰρ οὗτος μεθύων νῦν ἐστιν, ἄλλος τις τοι-
οῦτος φύσει ἐστίν· ὁ μὲν λάλος· ὁ δὲ κεκινημένος, ὁ δὲ ἀρίδακρυς· ποιεῖ γὰρ
τινας καὶ τοιούτους· διὸ καὶ Ὅμηρος ἐποίησε· καί μέ φησι δάκρυπλώειν
βεβαρημένον οἴνῳ· καὶ γὰρ ἐλεήμονές ποτε γίνονται· καὶ ἄγριοι καὶ
σιωπηλοί· ἔνιοι οὖν ἀποσιωπῶσι· καὶ μάλιστα τῶν μελαγχολικῶν
ὅσοι ἐκστατικοί. ποιεῖ δὲ καὶ φιλητικοὺς ὁ οἶνος· σημεῖον δὲ ὅτι προά-
γεται ὁ πίνων καὶ τῷ στόματι φιλεῖν, οὓς νήφων, οὐδ' ἂν εἷς φιλή-
σειεν, ἢ διὰ τὸ εἶδος, ἢ διὰ τὴν ἡλικίαν. ὁ μὲν οὖν οἶνος, οὐ πολὺν χρό-
νον ποιεῖ περιττόν, ἀλλ' ὀλίγον· ἡ δὲ φύσις ἀεί, ἕως τις ἂν ᾖ· οἱ μὲν
γὰρ θρασεῖς· οἱ δὲ σιωπηλοί· οἱ δὲ ἐλεήμονες· οἱ δὲ δειλοὶ γίνονται
φύσει· ὥστε δῆλον ὅτι διὰ τὸ αὐτὸ ποιεῖ ὅ, τε οἶνος καὶ ἡ φύ-
σις ἑκάστου τὸ ἦθος· πάντα γὰρ κατεργάζεται τῇ θερμότητι τα-
μιευόμενα. ὅ, τε δὴ χυμὸς καὶ ἡ κρᾶσις ἡ τῆς μελαίνης χολῆς, πνευ-
ματικά ἐστι· διὸ καὶ τὰ πνευματώδη πάθη, καὶ τὰ ὑποχόνδρια,
μελαγχολικὰ οἱ ἰατροί φασιν εἶναι· καὶ ὁ οἶνος δὲ πνευματώ-
δης τὴν δύναμιν· διὸ δή ἐστι τὴν φύσιν ὅμοια ὅ, τε οἶνος καὶ ἡ κρᾶ-
σις. δηλοῖ δὲ ὅτι πνευματώδης ὁ οἶνός ἐστιν, ὁ ἀφρός· τὸ μὲν γὰρ ἔ-
λαιον θερμὸν ὄν, οὐ ποιεῖ ἀφρόν· ὁ δὲ οἶνος, πολύν· καὶ μᾶλλον ὁ μέ-
λας τοῦ λευκοῦ, ὅτι θερμότερος καὶ σωματωδέστερος· καὶ διὰ
τοῦτο ὅ τε οἶνος ἀφροδισιαστικοὺς ἀπεργάζεται· καὶ ὀρθῶς Διό-
νυσος καὶ Ἀφροδίτη λέγονται μετ' ἀλλήλων εἶναι· καὶ οἱ μελαγ-
χολικοὶ οἱ πλεῖστοι, λάγνοι εἰσίν. ὅ τε γὰρ ἀφροδισιασμός, πνευ-
ματώδης. σημεῖον δὲ τὸ αἰδοῖον· ὡς ἐκ μικροῦ ταχεῖαν ποιεῖται
τὴν αὔξησιν, διὰ τὸ ἐμφυσᾶσθαι· καὶ ἔτι πρὶν δύνασθαι προΐε-
σθαι σπέρμα, γίνεταί τις ἡδονὴ ἔτι παισὶν οὖσιν, ὅταν ἐγγὺς ὄντες τοῦ ἡ-
βᾶν, ξύωνται τὰ αἰδοῖα δι' ἀκολασίαν· γίνεται δὲ δῆλον, διὰ τὸ πνεῦμα

διεξιέναι

Homer.

ὑποχόνδρια illud dolores

Flatuosũ esse uinũ qua ratione probetur.

Nigrũ uinũ amplius quam albũ flatus ciere

Nõ absurde uenerẽ & bacchũ simul esse confictum est

Coitũ uentosũ esse indicat tumor genitaliũ &

·:f. δια

διεξιέναι διὰ τῶν πόρων, δι' ὧν ὕστερον τὸ ὑγρὸν φέρεται. ἥ τε ἔκχυσις
τοῦ σπέρματος ἐν ταῖς ὁμιλίαις, καὶ ἡ ῥῖψις ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὠσ-
θοῦντος φανερὰ γίνεσθαι· ὥστε τῶν ἐδεσμάτων καὶ ποτῶν, εὐλόγως
ταῦτ' ἐστὶν ἀφροδισιαστικά, ὅσα πνευματώδη τὸν περὶ τὰ αἰδοῖα
ποιεῖ τόπον. διὸ καὶ ὁ μέλας οἶνος, οὐδενὸς ἧττον τοιούτους ἀπεργά-
ζεται, οἷοι καὶ οἱ μελαγχολικοὶ πνευματώδεις· δῆλοι δ' εἰσὶν
ἐπ' ἐνίων· σκληροὶ γὰρ οἱ πλείους τῶν μελαγχολικῶν, καὶ αἱ φλέβες
ἐξέχουσι· τούτου δ' αἴτιον, οὐ τὸ τοῦ αἵματος πλῆθος, ἀλλὰ τοῦ πνεύμα-
τος. διότι δὲ οὐδὲ πάντες οἱ μελαγχολικοὶ σκληροί, οὐδὲ οἱ μέλα-
νες, ἀλλ' οἱ μᾶλλον κακόχυμοι, ἄλλος λόγος. περὶ οὗ δὲ ἐξ ἀρχῆς προ-
ειλόμεθα διελθεῖν, ὅτι ἐν τῇ φύσει εὐθὺς ὁ τοιοῦτος χυμὸς ὁ μελαγχο-
λικὸς κεράννυται· θερμοῦ γὰρ καὶ ψυχροῦ κρᾶσίς ἐστιν· ἐκ τούτων γὰρ τῶν δυοῖν,
ἡ φύσις συνέστηκε. διὸ καὶ ἡ μέλαινα χολὴ καὶ θερμότατον καὶ ψυχρό-
τατον γίνεται· τὸ γὰρ αὐτὸ πάσχειν πέφυκε ταῦτ' ἄμφω, οἷον καὶ τὸ ὕδωρ ὂν
ψυχρόν, ὅμως ἐὰν ἱκανῶς θερμανθῇ, οἷον τὸ ζέον, τῆς φλογὸς αὐτῆς θερμό-
τερόν ἐστι. καὶ λίθος καὶ σίδηρος διάπυρα γενόμενα, μᾶλλον θερ-
μὰ γίνεται ἄνθρακος, ψυχρὰ ὄντα φύσει. εἴρηται δὲ σαφέστερον
περὶ τούτων, ἐν τοῖς περὶ πυρός. καὶ ἡ χολὴ δὲ ἡ μέλαινα, φύσει ψυ-
χρὰ καὶ οὐκ ἐπιπολαίως οὖσα, ὅταν μὲν οὕτως ἔχῃ ὡς εἴρηται, ἐὰν ὑ-
περβάλλῃ ἐν τῷ σώματι, ἀποπληξίας ἢ νάρκας ἢ ἀθυμίας ποιεῖ ἢ
φόβους· ἐὰν δὲ ὑπερθερμανθῇ, τὰς μετ' ᾠδῆς εὐθυμίας καὶ ἐκστάσεις καὶ ἐκ-
ζέσεις ἑλκῶν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. τοῖς μὲν οὖν πολλοῖς, ἀπὸ τῆς καθ' ἡμέ-
ραν τροφῆς ἐγγινομένη, οὐδὲν τὸ ἦθος ποιεῖ διάφορον· ἀλλὰ μόνον νόση-
μά τι μελαγχολικὸν ἀπειργάσατο. ὅσοις δὲ ἐν τῇ φύσει συνέστη κρᾶ-
σις τοιαύτη, εὐθὺς οὗτοι τὰ ἤθη γίνονται παντοδαποί, ἄλλος κατ' ἄλλην
κρᾶσιν· οἷον ὅσοις μὲν πολλὴ καὶ ψυχρὰ ἐνυπάρχει, νωθροὶ καὶ μωροί· ὅσοις
δὲ λίαν πολλὴ καὶ θερμή, μανικοὶ καὶ εὐφυεῖς, καὶ ἐρωτικοὶ καὶ εὐκίνη-
τοι πρὸς τοὺς θυμοὺς καὶ τὰς ἐπιθυμίας· ἔνιοι δὲ καὶ λάλοι μᾶλλον·
πολλοὶ δὲ καὶ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι τοῦ νοεροῦ τόπου τὴν θερμότητα ταύ-
την, νοσήμασιν ἁλίσκονται μανικοῖς ἢ ἐνθουσιαστικοῖς· ὅθεν Σίβυλλαι

Esculenta & poculenta quae locũ genitaliũ flatu implent libidinẽ mouẽt

Venosos esse melancholicos non copia sanguinis sed spiritus

Atra bilis & calidissima & frigida gigni potest

Cõmentatio Aristotelis de igne

Bacides

Bacchides . puto corrigendum esse bacides ut intelligat de illis bacidibus qui diuinatores erat & oracula dabant . magno errore theodori qui bacche uertit putans de bacchi comitibus Aristotelem intellexisse . multo igitur rectius sese in hac parte gessit antiquus interpres qui bacchides transtulit quam quid et ipse errauit

Βάκχιδες καὶ οἱ ἔνθεοι γίνονται πάντες, ὅταν μὴ νοσήματι γένωνται, ἀλλὰ φυσικῇ κράσει. Μαρακὸς δὲ ὁ Συρακούσιος καὶ ἀμείνων ἦν ποιητής, ὅτ' ἐκσταίη. ὅσοις δ' ἂν ἐπανθῇ τὴν ἄγαν θερμότητα πρὸς τὸ μέσον, οὗτοι μελαγχολικοὶ μέν εἰσι, φρονιμώτεροι δέ· καὶ ἧττον μὲν ἔκτοποι, πρὸς πολλὰ δὲ διαφέροντες τῶν ἄλλων. οἱ μὲν πρὸς παιδείαν, οἱ δὲ πρὸς τέχνας, οἱ δὲ πρὸς πολιτείαν. πολλὴν δὲ καὶ εἰς τοὺς κινδύνους ποιεῖ διαφορὰν ἡ τοιαύτη ἕξις τῷ ἐνίοτε ἀνωμάλους εἶναι ἐν τοῖς φόβοις πολλοὺς τῶν ἀνδρῶν· ὡς γὰρ ἂν τύχωσι τὸ σῶμα ἔχοντες πρὸς τὴν τοιαύτην κρᾶσιν, διαφέρουσιν αὐτοὶ αὑτῶν. ἡ δὲ μελαγχολικὴ κρᾶσις, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς νόσοις ἀνωμάλους ποιεῖ, οὕτω καὶ αὐτὴ ἀνώμαλός ἐστιν· ὁτὲ μὲν ψυχρὰ ἐστιν ὥσπερ ὕδωρ, ὁτὲ δὲ θερμή· ὥστε φοβερόν τι ὅταν εἰσαγγελθῇ, ἐὰν μὲν ψυχροτέρας οὔσης τῆς κράσεως τύχῃ, δειλὸν ποιεῖ· προωδοπεποίηκε γὰρ τῷ φόβῳ, καὶ ὁ φόβος καταψύχει. δηλοῦσι δὲ οἱ περίφοβοι· τρέμουσι γάρ. ἐὰν δὲ μᾶλλον θερμή, εἰς τὸ μέτριον κατέστησεν ὁ φόβος καὶ ἐν αὑτῷ καὶ ἀπαθῆ. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τὰς καθ' ἡμέραν ἀθυμίας· πολλάκις γὰρ οὕτως ἔχομεν, ὥστε λυπεῖσθαι· ἐφ' ὅτῳ δέ, οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν· ὁτὲ δὲ εὐθύμως, ἐφ' ᾧ δ' οὔ, δῆλον. τὰ δὴ τοιαῦτα πάθη καὶ τὰ πάλαι λεχθέντα, κατὰ μέν τι μικρὸν πᾶσι γίνεται· πᾶσι γὰρ μέμικταί τι τῆς δυνάμεως. ὅσοις δ' εἰς βάθος, οὗτοι δ' ἤδη ποιοί τινές εἰσι τὰ ἤθη. ὥσπερ γὰρ τὸ εἶδος ἕτεροι γίνονται, οὐ τῷ πρόσωπον ἔχειν, ἀλλὰ τῷ ποιόν τι τὸ πρόσωπον, οἱ μὲν καλόν, οἱ δὲ αἰσχρόν, οἱ δὲ μηθὲν ἔχοντες περιττόν, οὗτοι δὲ μέσοι τὴν φύσιν, οὕτω καὶ οἱ μὲν μικρὰ μετέχοντες τῆς τοιαύτης κράσεως, μέσοι εἰσίν, οἱ δὲ πλήθους, ἤδη ἀνόμοιοι τοῖς πολλοῖς. ἐὰν μὲν γὰρ σφόδρα κατακορὴς ᾖ ἡ ἕξις, μελαγχολικοί εἰσι λίαν· ἐὰν δέ πως κραθῶσι, περιττοί. ῥέπουσι δ', ἂν ἀμελῶσιν, ἐπὶ τὰ μελαγχολικὰ νοσήματα, ἄλλοι περὶ ἄλλο μέρος τοῦ σώματος· καὶ τοῖς μὲν ἐπιληπτικὰ ἀποσημαίνει, τοῖς δὲ ἀποπληκτικά, ἄλλοις δὲ ἀθυμίαι ἰσχυραὶ ἢ φόβοι, τοῖς δὲ θάρρη λίαν, οἷον καὶ Ἀρχελάῳ συνέβαινε τῷ Μακεδονίας βασιλεῖ.

αἴτιον

Maracus

Marac[us] Syracusanus praestantior poeta erat cum mente alienaretur .

Archela[us]

Epilepsia morb[us] comitialis

Apoplexia morb[us] quo attoniti homines redduntur ./

αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης δυνάμεως ἡ κρᾶσις, ὅπως ἂν ἔχῃ ψυχρότητός τε καὶ θερμότητος. ψυχροτέρα μὲν γὰρ οὖσα τοῦ καιροῦ, δυσθυμίας ποιεῖ ἀλόγους· διὸ αἵ τ' ἀγχόναι μάλιστα τοῖς νέοις· ἐνίοτε δὲ καὶ πρεσβυτέροις. πολλοὶ δὲ καὶ μετὰ τὰς μέθας διαφθείρουσιν ἑαυτούς. ἔνιοι δὲ τῶν μελαγχολικῶν ἐκ τῶν πότων ἀθύμως διάγουσι· σβέννυσι γὰρ ἡ τοῦ οἴνου θερμότης τὴν φυσικὴν θερμότητα. τὸ δὲ θερμὸν τὸ περὶ τὸν τόπον ᾧ φρονοῦμεν καὶ ἐλπίζομεν, ποιεῖ εὐθύμους· καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὸ πίνειν εἰς μέθην πάντες ἔχουσι προθύμως, ὅτι πάντας ὁ οἶνος ὁ πολὺς εὐέλπιδας ποιεῖ, καθάπερ ἡ νεότης τοὺς παῖδας. τὸ μὲν γὰρ γῆρας δύσελπί ἐστιν, ἡ δὲ νεότης ἐλπίδος πλήρης. εἰσὶ δέ τινες ὀλίγοι, οὓς ἐν τῷ πίνειν δυσθυμίαι λαμβάνουσι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι' ἣν μετὰ τοὺς πότους ἐνίοις. ὅσοις μὲν οὖν μαραινομένου τοῦ θερμοῦ αἱ ἀθυμίαι γίνονται, μᾶλλον ἀπάγχονται. διὸ καὶ οἱ νέοι καὶ οἱ πρεσβῦται μᾶλλον ἀπάγχονται· τὸ μὲν γὰρ γῆρας μαραίνει τὸ θερμόν, τῶν δὲ τὸ πάθος φυσικὸν ὂν καὶ αὐτὸ τὸ μαραινόμενον θερμόν. ὅσοις δὲ σβέννυται ἐξαίφνης, οἱ πλεῖστοι διαχρῶνται ἑαυτούς, ὥστε θαυμάζειν πάντας, διὰ τὸ μηθὲν ποιῆσαι σημεῖον πρότερον. ψυχροτέρα μὲν οὖν γινομένη ἡ κρᾶσις ἡ ἀπὸ τῆς μελαίνης χολῆς, ὥσπερ εἴρηται, ποιεῖ ἀθυμίας παντοδαπάς, θερμοτέρα δὲ οὖσα εὐθυμίας. διὸ καὶ οἱ μὲν παῖδες εὐθυμότεροι, οἱ δὲ γέροντες δυσθυμότεροι. οἱ μὲν γὰρ θερμοί, οἱ δὲ ψυχροί· τὸ γὰρ γῆρας κατάψυξίς τις. συμβαίνει δὲ σβέννυσθαι ἐξαίφνης ὑπό τε τῶν ἐκτὸς αἰτιῶν, ὡς καὶ παρὰ φύσιν τὰ πυρωθέντα, οἷον ἄνθρακα ὕδατος ἐπιχυθέντος. διὸ καὶ ἐκ μέθης ἔνιοι ἑαυτοὺς διαχρῶνται· ἡ γὰρ ἀπὸ τοῦ οἴνου θερμότης ἐπείσακτός ἐστιν, ἧς σβεννυμένης συμβαίνει τὸ πάθος. καὶ μετὰ τὰ ἀφροδίσια οἱ πλεῖστοι ἀθυμότεροι γίνονται· ὅσοι δὲ περίττωμα πολὺ προΐενται μετὰ τοῦ σπέρματος, οὗτοι εὐθυμότεροι· κουφίζονται γὰρ περιττώματός τε καὶ πνεύματος καὶ θερμοῦ ὑπερβολῆς. ἐκεῖνοι δ' ἀθυμότεροι πολλάκις· καταψύχονται γὰρ ἀφροδισιάσαντες διὰ τὸ τῶν ἱκανῶν τι ἀφαιρεθῆναι. δηλοῖ δὲ τοῦτο τὸ μὴ πολλὴν ἀπορρυῆναι. ὡς οὖν ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, διὰ μὲν τὸ ἀνώμαλον

Cur nonnulli sese suspendunt praecipue pueri tum deinde senes. Alij etiam uinolenti sese interimunt

Calor in praecordijs facit nos hilares & securos

Senectus desperationem iuuentus spem conciliat

Cur nonnulli subito sese conficiunt cum nullum antea signum dederint . ut ob id cuncti mirentur

Senectus frigiditas quedam est

ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν

∴ transfert. uet. m. bene temperatā. Kité theod.

ΤΜΗΜΑ.

εἶναι τὸ ἡδὺ ἁμῶν ἢ μελαίνης χολῆς, ἀνώμαλοί εἰσιν οἱ μελαγχολικοί. ἐὰν γὰρ ψυχρὰ σφόδρα γένηται καὶ θερμή· διὰ δὲ τὸ ἦθος οἱ-
ὸς ἐστιν· ἦθος δὲ ὀνομάζω τὸ θερμὸν ἢ ψυχρὸν μᾶλλον τῶν ἐν ἡμῖν ὄντων·
πρὸς οἶνος τολεῖ ὠνησαι ἐλάττωνι κρᾶσιν νοῦς ἔχει σώματι, τοιοῦτο
ἦθος, τοιοῦτος ἁπασιν ἡμᾶς· ἄμφω δὲ πάθη ματικὰ ἐστὶν οἶνος ἢ μέ-
λαινα χολή· ἐπεὶ δέ ἐστι καὶ ἀνώμαλον εἶναι τὸ ἀνωμαλίαν ἔχειν
λως ὡς ἔχειν, καὶ ὅπου δεῖ θερμοτέραν εἶναι τὴν διάθεσιν ἢ πά-
λιν ψυχράν· ἢ γὰρ ἀντιπορεύεται τοῦ περιβολὴν ἔχειν, τοιγαροῦν οἱ μὲν εἰ-
σι τῶν τοιούτων μελαγχολικοί, οὐ διὰ πόσον· ἀλλὰ διὰ φύσιν

β'. Διὰ τί καὶ τὴν ἐπιστήμην ἕξιν λέγομεν, καὶ τὴν ἀσθένειαν οὐκ ἀθέσεως τικοί ἐσμεν, ἕξιν ἔχειν λέγομεν· τὸ γὰρ
δυσεύρετον, ἀπὸ ἕξεως. Διὰ τί τῶν ζώων ὁ ἄνθρωπος φρονιμώτα-
τον· ἢ τερον ὂν τὸ μικροκέφαλον τὸν λόγον τοσοῦτον ἔχει ὅσον καὶ ὁ
τιανῶν μάλως ἐλάχιστον· διὰ δὲ τοῦτο τὸ μικροκέφαλον ἀνθρώ-
οἱ ριστοι μᾶλλον τῶν μεγαλοκεφάλων φρονιμώτεροι.

γ'. Διὰ τί δοκεῖ ἡμῖν τὸ πλείω μὲν εἶναι ἡδὺ ὅταν μὴ εἰδότες ἡσθῶμεν ἢ βαθύ ζωμα μᾶλλον, ἢ ὅταν εἰδότες· ἐὰν τὰ ἄλλα ὁμοίως τύχωμεν ἔ
χοντες· ἢ ὅτι τὸ εἰδέναι δύσκινον, εἰδέναι τὸν ἀριθμόν· τὸ γὰρ ἄπειρον ἀ
ναρίθμητον, ταὐτόν· τὸ πλέον ἀεὶ τοῦ ἀπείρου τὸ ὡρισμένον· ὥστε
Cur uia ignorata longior ἂν εἰδείη, τοσοῦτόν ἐστι, πεπερασμένῳ αὐτῷ ἀνάγκη εἶναι, οὕτως
nobis appareat εἰ μὴ οἷόν τε πρὸς τί ἐστιν, αὐτὸ ἐφ' ὅσον τοσοῦτόν ἐστι· καὶ ἡ ψυχή· φαί-
νεται αὐτὴ εἶναι ἄπειρος· ἐπεὶ τὸ ποσὸν ὡρισμένον ἐστί· καὶ
τὸ ὡρισμένον, ποσόν· ὅταν τοίνυν μὴ φαίνηται ὡρισμένον, ὡς περ ἄ
περον δοξάζειν, διὰ τὸ πεφυκὸς ὡρίσθαι αὐτὴν μὴ ἠὡρισμένον, ἀπεί
ρου εἶναι· τὸ φαινόμενον μὴ ὡρίσθαι, φαίνεσθαι ἀνάγκη ἄπειρον τὸν.

Διὰ τί πρεσβύτεροι μᾶλλον ἢ νέοι μανθάνουσιν ἢ νεώτεροι
ὄντες, θᾶττον μανθάνομεν· ὅτι ὅταν ἀκούσωσιν αὐτὰ ἡμῖν δέδωκε δύο· τὸ
οἷς χησόμεθα τὲ κατὰ τὸ ῥᾴδιον· σώματι μὲν χεῖρα· ψυχῇ νοῦν· ὅστε
ὄντες φύσει συνήθεις πως ὄρεξιν ἔχομεν· αἰδὲ αἰσθήσεις ὡς ἐπὶ τὸ
πὶ τὰ χαὶ τὰ φύσιν ἡμῶν πρὸς ἐστὶν· ὁδὶ ἔξις τῶν φύσει· καθάπερ οὖν τῇ
χειρὶ

Seniores magis mete ualere. iuniores ocyꝰ discere. unde illud nó absurde dictum est ꝙ iuniores tanto perspicatiores

∴ ὧν deest ee theodo.

deest ὕστερα secundū theodo. nó autem secundū uet. m.

χειρὶ καὶ θύρᾳ ὁμοίως χρώμεθα βέλτιον, ἀλλ' οὐ πεφύκασιν αὐτῇ
ἐπιτελεῖν· πρότερον γὰρ φιλικίας, ἢ χεὶρ μᾶλλον δωρᾶται) ἀ-
πεπτελεῖν τὸ ἔσω τῆς ἔργον· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οὗτος τῶν φύσει, ἀκινή
θως· ἀλλ' ἐπιμήνως ἡμῖν μᾶλλον παραγίνεται. τούτων ἀπεπτε-
λεῖται βέλτιον, αὐξομένου τινὸς τῶν ῥοπῶν· καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ
φύσει ὑπάρχοντα ὕστερον τῆς χειρῶν δωρεᾶς, ὀνοῦς παρα
γίνεται ἡμῖν· ὅτι καὶ τὰ τοῦ νοῦ ὄργανα τῆς χειρός· διὸ καὶ μᾶλλον
ὀργανον ἐπιστήμη· τούτῳ γὰρ ὄντι χρήσιμος, καθάπερ αὐλοὶ αὐλη
τῇ· χειρῶν δέ, πολλαὶ τῆς φύσεως οὐ τῶν· ἡ δὲ φύσις αὐτὴν μὲν ἐπιστήμης
πρότερον· καὶ τοῦτο πεῦ τῆς τινός μᾶλλον· ὧν δὲ ὄργανα πρότερα, τὰς
δωρεὰς πρότερον εἰκὸς ἐγγίνεσθαι ἡμῖν· τούτοις δὲ χρώμενοι, ἐ
ξιν λαμβάνομεν· ἐνέχει ὁμοίως τὸ ἑκάστου ὄργανον πρὸς αὐτό· ἐὰ
ναπαλιν· ὥστε τὸ ὄργανα πρὸς ἄλλα, ὅτω τὸ ὄργανα πρὸς αὐτά·
ὁμοίως οὖν ἔσται καὶ τούτων τῶν αἰτίαν, πρεσβυτέροις δ' οὖσιν μᾶλλον ἐγ
γίνεται· μανθάνομεν δὲ θᾶττον νεώτεροι ὄντες, διὰ τὸ μηδὲν πω εἰ
σεσθαι· ὅταν δὲ ἅπαξ ὦμεθα, οὐκέτι ὁμοίως δωρεᾶ μεθα· δωρεᾶ μεθα
δὲ ἐκ καθάπερ μνημονεύομεν μᾶλλον, οἷς ἂν ἔωθεν προ-
τον ψυχάνωμεν· ἐπεὶ τὰ προϊόντος ἡμέρας, ἀκέτι ὁμοίως·
διὰ τὸ πολλοῖς ἐντετυχηκέναι. Διὰ τί ἀνώπτεσθαι μᾶλλον, ἢ ἄλ
λως ζώων· πρότερον ὡς περ Πλάτων Νεοκλεῖ ἀπεκρίνατο· ὅτι ἀ-
εθμεῖν μὲν ἐστὶ τἀγών, ἢ ὅτι θεσμὸν ἔχομεν· ἢ ὅτι μιμητικώ
τατον· μανθάνειν γὰρ δωρεᾶ διὰ τοῦτο. Διὰ τί χαίρομεν θεω-
μενοι ἃ ἐλπίζοντες ὅτι τὸ βίαιον δύο ὀρθὰ ἴσασ ἔχειτ ζῶντι τῷ
νία· ἢ τὰ ἀγωνιστικὰ τοιαῦτα ὄντα· εἰ μὴ τῇ θεωρίᾳ· αὖ τῇ δὲ ὁμοίως ἐστὶν ἡ
δέα, κἂν εἰ ξισμὸν ῥᾳδίως, ἢ πλείοσιν ἴσασ ἔχειν· ἀλλ' ὅτι ὁ λυμπιακὸς
κὼμος· ἢ ὅτι φιλονικίας ἢ ἰσάλαμπι χαίρομεν· καὶ με-
μνημένοι, ἐλπίζοντες τοιαῦτα· ἀλλὰ τἀναντία τοῖς τοιούτοις
ὅτι ἐπὶ μὲν τοῖς τοιούτοις χαίρομεν, ὅπου γιγνομένοις ἢ ὄντας
τῆς φύσιν, ὡς τῆς ἀληθοῦς θεωρίας ἢ ἁπλῶς ἕκαστον ἡμῖν ποιεῖν·
τὸ δὲ πράξεις, τὴν ἀπὸ τῆς συμβαινόντων ἀπεικότας, ἐπὶ μὲν

Mentis instrumētū scientia

Cur procedente ætate memoria hebetatꝫ

Cur homini potius ꝗm cuiquā animātiū religiosū credēdū

Plato

Neocles

λυπηρά. τὰ δὲ ἡδέα. φεύγομεν δὲ καὶ διώκομεν καθ' ἡδονὴν καὶ
ή. λύπην μάλιστα πάντα. Διὰ τί μέχρι ὑγιείας πραγματεύονται οἱ ἰατροί; ἰσχναίνουσι γάρ· εἶτα ἐκ τούτου ξηραίνουσιν· εἶτα ὑγίειαν ἐποίησαν· εἶτα ἐνταῦθα ἔστη. πότερον οὐκ ἔστι δυνατὸν ἐκ τούτου γενέσθαι ἄλλο; ἢ εἰ δυνατὸν, ἄλλης ἐστὶν ἐπιστήμης. εἰ ἔσται ὅτι ἐξ ὑγιείας ποιήσει ἄλλο τι. εἰ δὴ γίνεται ἐκ τῶν ἐναντίων καὶ τῶν μεταξὺ, δῆλον ὅτι ἄρρωστος ἢ ξηρότερος ἢ ὑγρότερος, ἤ τι τοιοῦτον. ποιεῖ δὲ ἐκ ψυχροῦ ἧττον σφόδρα ἢ τέλεον ὡδὶ θερμόν, ἢ ὡδὶ ξηρὸν ἢ ὑγρόν, μεταβαῖνον ἐκ τῶν ἐναντίων ἢ μεταξὺ ἕως ἂν ἔλθῃ εἰς τὸ οὕτως ἔχειν, ὃ ἦν τὸ ὑγιαίνειν. ἐκ τούτου οὐ πέφυκεν ἄλλο τι ἢ τὸ μεταξύ. δύναται μὲν οὖν ποιῆσαι ὅθεν ἤρχετο· ὡς γὰρ ἦλθεν, ἀναλῦσαι δύναται καὶ πάλιν ἐλθεῖν. οὐ μὴν ἥ γε τέχνη τοῦτο ἐστίν· ἀεὶ γὰρ βέλτιον. ὥστε οὐδὲ ἄλλη, οὔτε αὕτη ποιήσει ἐξ ὑγιείας ὅτι· οὐθὲν γὰρ ἐγίνετο ἢ τὸ ἐναντίον τούτου, εἴπερ καὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης ὅτω ἐπὶ τῶν οἰκείων. οὐδὲν ποιήσει ἂν τῶν ἐναντίον· οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῃ τέχνῃ ἐκ τούτου ποιήσουσα, πλὴν ὡς μέρους. οἷον ἡ σκυτικὴ ὑπόδημα ἐκ προσχήματος. ἐξ ἑκατέρου γὰρ γίνεται δήπως, ἢ συντιθεμένου ἢ φθειρομένου.

θ'. Διὰ τί τὸν φιλόσοφον τοῦ ῥήτορος οἴονται διαφέρειν; ἢ ὅτι ὁ μὲν φιλόσοφος περὶ τὰ μετέχοντα, οἷον ὁ μὲν τί ἐστιν ἀδικία, ὁ δὲ, ὡς ἄδικος ὁ δεῖνα. καὶ ὁ μὲν, τί ἡ τυραννίς· ὁ δὲ, οἷόν τι ὁ τύραννος.

ι'. Διὰ τί οἱ Διονυσιακοὶ τεχνῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πονηροί εἰσιν; ἢ ὅτι ἥκιστα λόγου σοφίας κοινωνοῦσι, διὰ τὸ περὶ τὰς ἀναγκαίας τέχνας τὸ πολὺ μέρος τοῦ βίου εἶναι· καὶ ὅτι ἐν ἀκρασίαις τὸ πολὺ τοῦ βίου εἰσί· τὰ δ' ἐν ἀπορίαις· ἀμφότερα δὲ, φαυλότητος παρασκευαστικά.

ια'. Διὰ τί οἱ ἐξ ἀρχῆς τῶν μὲν κατὰ σῶμα ἀγώνων, ἆθλόν τι προσέταξαν, σοφίας δὲ οὐθὲν ἔθηκαν; ἢ ὅτι τῶν ἀκριβῶν δεῖ τοὺς κριτὰς, ἃ περὶ διάνοιάν ἐστιν, ἢ μηδὲν χείρους τῶν ἀγωνιστῶν εἶναι, ἢ κρείττους. εἰ δὲ ἔδει σοφίᾳ τοὺς πρωτεύοντας ἀγωνίζεσθαι, καὶ ἆθλον προστέτακτο, κριτῶν ἂν ἠπόρουν αὐτοῖς. ἐπὶ δὲ τῶν γυμνικῶν ἀγώνων, ἅπαντος ἔστι κρῖναι τῇ ὄψει μόνῃ θεασάμενον. ἔτι δὲ ἐξ ἀρχῆς κατασκευάζων, οὐκ ἐβούλετο τοιαύτην ἀγωνίαν προθεῖναι τοῖς Ἕλλησιν, ἐξ ὧν ἔμελλον

semp ars ad meliora spectat

Contrariorū eandē esse disciplinā

προσχήματος p̄scisso

Philosophus a rhetore qd differat

Dionysij artifices magna ex parte improbi

ἥκιστα λόγου minime gentium

Incontinētia & inopia uitia gignūt &

Cur ueteres premia certaminib; corporis proposuerunt. sapientię nequaquam

ἀκριβῶς manifeste uel aliqd tale hic significat

Judices in his quę ad ingeniū attinēt uel pares debet esse uel praestantiores his q certant

στάσεις καὶ ἔχθρας μεγάλας ἔσεσθαι. οἷον οἱ ἂν, οἱ ὅταν τις ἢ ἐκκριθῇ ἢ προσδεχθῇ εἴς τι τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἀθλημάτων, ὅ περὶ τῇ χαλεπῶς φέρουσιν. οὐδεὶς ἔχθραν καθίστανται τοῖς κρίνουσιν. ὑπὲρ δὲ τοῦ φρονιμωτέρους ἢ μοχθηροτέρους εἶναι, τοῖς κρίνουσι μάλιστα ὀργίζονται καὶ ἀγανακτοῦσι. στασιῶδες δὲ καὶ μοχθηρὸν τὸ τοιοῦτόν ἐστιν. ἔτι δὲ δεῖ τῆς ἀγωνίας τὸ ἆθλον, κρεῖττον εἶναι. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν γυμνικῶν ἀθλημάτων, τὸ ἆθλον αἱρετώτερον καὶ βέλτιον τῆς

ιβ'. ἀγωνίας. σοφίας δὲ, τί ἂν ἆθλον βέλτιον γένοιτο. Διὰ τί ἄλλο νοεῖ καὶ περὶ ἑαυτὸς μάλιστα; ἢ ὅτι τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη. ἡ δὲ ὄρεξις τῶν ἰδίοις. ὁ μὲν οὖν αὐτὸς ὢν ὡς τὰ πλεῖστα ζῇ. τὰ δὲ θηρία, ὀρέξει θυ-

ιγ'. μῷ καὶ ἐπιθυμίᾳ. Διὰ τί φρόνιμοί τινες ἐκ τῶν μὲν οἷς χρῶνται οἱ δὲ ἀτελοῦσι; πότερον ὅτι τῶν ἐθιζομένων, ἢ διὰ τὸ ἐν ἐλπίδι ἡδὺ ἔστιν, ἢ καὶ αἴσθησις καὶ διάνοια τῷ ἠρεμεῖν τὴν ψυχὴν μᾶλλον γίνεται. ὅλη ἡ ἐπιστήμη δοκεῖ εἶναι. ὅτι τὴν ψυχὴν ἵστησι. κινουμένης γὰρ καὶ φερομένης, οὔτε αἰσθέσθαι, οὔτε διανοηθῆναι δύναται. διὸ καὶ τὰ παιδία καὶ οἱ μεθύοντες καὶ οἱ μαινόμενοι, ἀνόητοι. διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐνυπάρχοντος, πλείστη κίνησις αὐτοῖς καὶ σφοδροτάτη συμβαίνει· ληγούσης δὲ ταύτης, ἐμφρονέστεροι γίνονται. ἀταράχου γὰρ οὔσης τῆς διανοίας, μᾶλλον ἐφιστάναι δύναται αὐτῇ. οἱ γὰρ καθεύδοντες, ἐνυπνιαζόμενοι ἱσταμένης τῆς διανοίας, καὶ καθ' ὅσον ἠρεμεῖ, ὁρῶσι μάλιστα. ἐν γὰρ τῷ ὕπνῳ ἡ ψυχὴ κινεῖται. πλεῖστα μὲν γὰρ τὸ θερμὸν ἐκ τοῦ σώματος εἰς τὸν ἐντὸς τόπον, τότε πλείστη καὶ σφοδροτάτη κίνησις ὑπάρχει, οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ ὑπολαμβάνουσι, τότε ἠρεμεῖν καὶ καθ' αὑτὴν εἶναι, καὶ μάλιστα ὅτε μηδὲν ἴδωσιν ἐνύπνιον. συμβαίνει δὲ τοὐναντίον. διὰ γὰρ τὸ ἐν πλείστῃ κινήσει εἶναι, καὶ μηδὲ κατὰ μικρὸν ἠρεμεῖν, οὐδὲ διανοεῖσθαι. ἐν πλείστῃ δὲ κινήσει, ὅταν ἥδιστα καθεύδῃ, εἰκότως ἐστίν. ὅτι τότε μάλιστα καὶ πλεῖστον θερμὸν ἀθροίζεται εἰς τὸν εἴσω τόπον. ὅτι δ' ἐν κινήσει ἐστὶν ἡ ψυχὴ, οὐ μόνον ὕπαρ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τοῖς ὕπνοις δύναται διανοεῖσθαι, κἀκεῖνο σημεῖον. ἐν γὰρ τῷ μετὰ τὴν τροφὴν γινομένῳ ὕπνῳ, ἥκιστά ἐστιν ἐνύπνια ὁρᾶν. τότε δὲ μάλιστα συμβαίνει κινεῖσθαι αὐτήν, διὰ τὴν ἐπεισενεχθεῖσαν

aliud ÷ problema cuius initiū deest hoc modo Cur q graviter & iucundissime dormiunt nihil somniant. An

Alijs rebus superati homines nō admodū dolent si sapientia autē superentur uehementer

Contrariorū eadē disciplina

Cur homo potissimū aliud intelligit aliud facit

Cur prudentes q̄ acquirunt semp neq; impensas faciunt

Cur pueri & ebrij & insani mente careant

Anima in somnis nō quiescere sed maxime tūc moueri & precipue cum nihil ~~mouetur~~ somniat tunc maxime perturbatur & agitatur pulcherrimū

~~hic reddit aliā solutionē omnino precedenti contrariā~~

q̄a quamquam anima maxime in somnis agitatur & mouetur tamē aliquando quiescit & tunc uacat illi somniare qa insomnia fiunt p quietē nō p ꝑturbatione

Omnia quæ sensu noluntur nota diurno tempore nocturno reddit amica quies

ἐξάπτουσι excitantur theo. scilicet. ne. m.

ζοφλώδη τὰ ζώντων ὀδόντων, ὅταν διανοσήματα οἷς ἡ πρὸ ὀμμάτων τεθεμμένοις σύμπροσεπέλθῃ· διὸ ἐπὶ ταῦτα μάλιστα ὁρῶμεν, ἃ πράττομεν· ἢ μέλλομεν βουλόμεθα· περὶ δὲ τούτων μάλιστα πλάττομεν τὰ ὄνειρα φαντασίαι ὧν ἐγρηγορότες ἐπιθυμοῦμεν· οἷον βελτίους, βελτίω τὰ ἐν ὕπνοις ὁρῶσι, διὰ ταῦτα, ὅτι ἐπιεικεῖς ἐγρηγορότες, ὡς ἐν βελτίονι διάθεσιν ὄντες· οἱ δὲ χείρονες ἢ τὸ ὅλον ἀνοίαν ἢ τὸ σῶμα διακείμενοι, χείρω τὰ ἐν ὕπνοις σώματος διάθεσιν, ἢ πρὸς τὸ ἐν ὕπνοις φαντασίαν, συμβλητικόν· τοῦ γὰρ μοσσοῦντος, καὶ τῆς διανοίας προθέσεις, φαῦλαι· ἔτι δὲ τὰ τῶν σώματι ταραχὴν ἐνοῦσαν, ἢ μὴ χαλᾶν ἐᾶν τὰς ἡρεμεῖν· οἷς ἐμέλλαγχολικοῖς δὲ τοῦ τοιούτου ἐνοῦσιν ἐν τοῖς ὕπνοις ὅτι πολείονος φθορᾶς ἀσθενοῦς, μᾶλλον τὸ μεῖζον ἢ ψυχὴ ἐγκινήσει· σφοδρότερας ἢ φλ κινήσεως ἔστης, διὸ καθ' ὕδρ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ· ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΩΤΑ· ΟΣΑ ΠΕΡ ΑΚΟΗΝ·

Oculo pfricato sternutamenta cessare. Itide & fricato naso

α. Διὰ τί ξύοντες τὸν ὀφθαλμὸν, παύομεθα τῶν πταρμῶν ἢ ὅτι ἀνάγωνοι ταύτην γίνεται τῶν ὑγρῶν· δακρύει γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς μετὰ τὸν ξύσιν· οὗ πταρμὸς διὰ τὸν ὑγρὸν· ἢ ὅτι ἐλαττοῦται θορυβοῦμενος ὑπὸ τοῦ πόνου· οὗ ὀφθαλμοῦ ξυσθέντος πόνος γίνεται καὶ θορυβεῖται ὁ ἐγκέφαλος διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι ξύσιν, παύεται ὁ πταρμός·

Cerni eqsitq uno oculo qm duob)

β. Διὰ τί ἕλκος ἐν ὀφθαλμῷ ἀκεμβέστερον ὁρῶσιν, ἢ τὸν ὑγιῆ ὄντα, ἢ ὅτι πλείους οὖσαι κινήσεις, πολὺ δυνοῖν γίνονται· οἷον τὸ διεστραμμένοις· ὅταν μᾶλλον ἡ κίνησις τοῦ ἑτέρου ἀπολείπῃ ἢ πλοῦ δὲ ὁρῶσιν ἀκεμβέστερον.

Diastrophis oculis perversis

γ. Διὰ τί ὀρθοὶ μὲν οἱ τὸν ὀφθαλμὸν μάλιστα ἐρυθριῶντες, αἰσχυνόμενοι ἢ πεπωκότες· ἢ ὅτι οἱ μὲν κατεψυχόντες ἐν τῇ αἰδοῖ· ἐν ὀφθαλμοῖς γὰρ αἰδώς· αὐτίβλεπτοι δὲ ἀναιδείᾳ καὶ κατάψυξίς τίς ἐστιν ἐν τοῖς θαμβεῖ ἢ εἰς τὸ ἔμπροσθεν τὸ ὄπισθεν· παρὰ τὸ ὦτα· αὐτίκυφοι· διὸ ἐρυθριῶσιν αἰσχυνόμενοι· ἐν δὲ τῷ κύπτειν ἐπὶ τὸ αἰδεῖσθαι μᾶλλον κύπτουσιν

κώτερον

Prascentes oculis. erubescentibus aurib) pudefacti

Pudoris sedes oculi

κύπτειν. scalpendo. ue. m. theodor) rascendo

κώτερον ἢ κινητικώτερον ἢ βούθεται ὡς ἀδυνατοῦσι· φοβουμένοις δ' ἐν τοῖς θαμβεῖ κλείπει μάλιστα. Διὰ τί θατέρου καταπληφθέντος ὀφθαλμοῦ ὁ ἕτερος ἀτενίζει μᾶλλον· ἢ διότι ἐκ ταὐτοῦ ἡ ρτλω δαίαρχαὶ τὸ ὀφθαλμῶ· θατέρου δὲ κινουμένου, καὶ ἡ κοινὴ ἀρχὴ κινεῖται· ἐκείνης δὲ κινουμένης, καὶ ὁ ἕτερος· ληφθέντος δὲ θατέρου, ἡ κίνησις κινήσει αὐτό· ὥστε δύναται ἀτενίζειν μᾶλλον. Διὰ τί οἱ ἐκλυόμενοι τυφλοὶ, ὀξύνουσι φαλακροί· ὅτι πνεύματα ὑγρότητος ὅσα πολλὰ ἐν τῷ περὶ τὸ κεφαλὴ τόπῳ· διὸ τὰ ξύσματα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰς τε τρίχας τοὺς προτόφους φλεῖ κάσι, πυκνοῦντες τοὺς τοῦ ὑγροῦ πόρους ξύουσι τὸ κεφαλὴ διατέμνοντες τὸ ὄν αὐτῇ δέρμα· ἐπεὶ ἂν πνεύματα τὰς ὀφθαλμοὺς τὸν αὐτῇ πείσῃ μαγνόμενα κωλύοι ἂν αὐτὰς ταὐτὸ πλοῦτον ἐξ ἀρχῆς ἐπιφέρεσθαι, πολὺ ὄν συνισάμενον ἐν αὐτῇ· ἐπεὶ ἡ ἐκπεριπωμάτων θέσις φύσει, πλοῦτον ἐν τούτοις τὸ ὑγρὸν τυφλοῖς κεφαλὴ ἐκ γίνεται πολύ, εἰκότως καὶ εἰσὶ φαλακροί· Διὰ τί οἱ ἐξόφθαλμοι καὶ πυρίζουσι μᾶλλον· ἢ ὅτι τοῦ χροὸς πρὸς πίπτουσι τὰ πρόσχοντα·

Διὰ τί εἰς μὲν τὸ δοξικὸν ἀμφοτέρας ὄψεις ἅμα δύνασθαι βλέφ· μεθα, ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ πρόσωπον· ἢ εἰς τὸ δεξιὸν ἢ εἰς τὸ δοξικόν, τὰ δὲ τέρα· ἅμα δύεισι τὸ ἀριστερὸν ἢ δεξιὸν ἀδύνατα δὲ ἅμα· ὁμοίως δὲ εἰς τὰ κάτω εἰς τὸ ἄνω· ἅμα μὲν οὖν τὰ ἄνω τὰ δυνάμεθα· χωρὶς δὲ ἢ οὐ· ἢ ὅτι αἱ ὄψεις δύουσαι, ὁμοίως ἐξ ἐναντίου· ὅσα δὲ τοιαῦτα, ἀκριβῆ τέρα κίνησιν μιᾶς ἀναλύκη τέρου ἀκολουθοῦντα τοιαῦτα· ὧν δὲ τέρῳ ἀκρῳ, ἡ ἀρχὴ θατέρου ἄκρου· εἰ δὴ τὸ ἓν ἀδύνατον ἅμα εἰς τὰναντία κινεῖσθαι, ἀδύνατον καὶ τὸ ὅλον· τὰ μὲν γὰρ ἄκρα εἰς τὰναντία αὐτικίνητα, εἰ τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω κινοῖτο· ἢ ἡ ἀρχὴ ἀμφοῖν ἂν ἀκολουθοίη, ὅπερ ἀδύνατον· ἡ δὲ διάστροφή ἐστι τὸ μμάτ· διὰ τὸ ἀρχὴν ἔχειν τὸ σφαῖρ· ἡμέρας τὸν στρέφεσθαι εἰς τὰ ἄνω καὶ κάτω· πλάγια· ὅτ' ἂν ἐχουσιν ὡς ἂν ὁμοίως ἔχοι τὴν θέσει αἰήλαις ἢ ἐν μέσῳ τῷ τὸ ἄνω ἢ κάτω κίνησιν εἰς πλάγιον τοιοῦτον σημεῖον αὐτὸ λάβωσι τὴν ὄψιν· ὥστε μὲν ἀδιάστροφοι τῇ μάλιστα κίνηται τὴν θέσει· ὅσαι ἢ ὧν τοιοῦτον σημεῖον λάβωσι τὰς ὄψεις, ἀδιάστροφοι μᾶλλον εἰσὶ· διαφέρουσι δὲ αἰήλαις·

ΞΞΞΞ ooo

Timentib) oculoru calor deficit

Altero oculo apprehenso alter cóstantius cernit

Qui ceci ab ortu nature sunt caligine nunqm efficiuntur

— ὁ πρωὶ infestat

Temporu uena

Qui oculos habet prominentiores magis a fumo lædunter

κατατίζουσι a fumo lædunt

Limitas oculoru. 1. diastrophe unde proueniat

καίρι κρύπτει. Διὰ τί μέλανός τινος τὸ ἄνω βάλλουσι τὰ λευκά· οἷον μελλέπτροι· ἕτεροι δὲ εἰς τὸ πλατύ· ὥσπερ οἱ μανικοί· οἱ δὲ εἰς τὸ μυκτῆρα· ὥσπερ τὰ ξανθικὰ πρόσωπα οἱ σφυροί· σμύρνα δὲ βλέμμασσοι μὴ δομοίκμῶν τοφαῖς ὡς τῶν τῶν σημείων τὸ ὄψις· ἢ ὁμοίμ κμῶν, μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ἢ οἱ δὲ ἕτεροι δὲ μμύοι εἰσί· διὸ ὑπερβλέπουσι τὰ ὠχρὰ τοῖς μμᾶ· περιφέρει γὰρ ἐπὶ ταὐτὰ καὶ πᾶσαι χῆματα τοφαῖς· ὡς τι μ, ἐὰν ὦσι τ, χματίζωσι τὸ φθαλμ· ἐὰν δὲ μὴ καὶ αὐτὸ σημεῖον τιθῶσιν αἱ ὄψεις, αὐ ἀγκινδυνεύσαφθαι· ὡς περ γὰρ τ ὑπερβαίνουσι, νῦ, τ ὀφθαλμ· δύο φαίνεται, τ γὰρ ἐκεῖνο κεκίνηκεν ἀφ' χῆς· τ δὲ τοῦτο ὁμοίως ἐὰν μ ἄνω κινηθῇ ὁ φθαλμ, τὸ ὠχρὸν κάτω τὸ ὄψεως φαίνεται· ἐὰν δ' κάτω, ἄνω τὸ ὠχρὸν φαίνεται· ἐὰν μὲν οὖν ἑνὶ ὀφθαλμῷ μεθίσταμμένῳ, κινεῖσθαι μὲν τὸ ὁρώμενον δοκεῖ, διὰ ταῦτα αὐτὸν κάτω· ὅτι μὴ ἡ ὄψις· δύο δὲ φαίνεται, ἐὰν μὴ δύο αἱ ὄψεις ὦσι· μὴ διαστρέφοντι αὐτὴ μ τῷ ἑτέρῳ φθαλμῷ φαίνεται· ὥστε δύο φαίνεσθαι κ τὴν θέσιν ἣν ἔχει τῶν μηκτι μέσον τὸ μμα τὸ κεῖσθαι. Διὰ τί οἱ μύωπες μικρὰ γράμματα γράφουσιν· ἀ τοπ γὰρ τοὺς μὴ ξυνορῶντας, πλησίον ὁρῶντων πρὸς ὃ ὅτι μεταλαφαίνεται τὰ μικρὰ ἐὰν ἦι πυκνά, οἷον, προσάγοντες γράφουσι· ἢ διὰ τὸ σωματοῦσθαι τὸ βλέφαρα γράφ· διὰ θὲν εἰ τὸ ὄψεις αὐτῶν μ αὐτὰ πεπαμμένοις γράφουσι τὸ μματα σι, διὰ τοῦτο μμύουσιν ὄψις, ἀμβλὺν ὁρᾷ· οὕτω δὲ ἀθροῦ προσπίπτ ἡμῖν γωνία αὐ μικρ πρὸ ὖσα, ἐξαμαύροι μικρὰ γράφ. Διὰ τί τὸ φθαλμιάσαντες ἧττον, ὀξύτερον ὁρῶσιν· ἢ διὰ τὸ ἀπὸ καθαίρεσθαι τὸ μμα· πολλὰ γὰρ ἡ ἔξω πυκνότης ἀποστέγει τῶν ὄψιν· ἀπορρακύσαντι δὲ λύεται· διὸ καὶ τὸ ἀπορρέον ὠφελεῖ συμφέρει, οἷον κρόμμυον· θάτερον δὲ πολέμιον, οἷον ὀρίγανον. Διὰ τί τῇ μιᾷ ὀφθαλμίᾳ ἀ πασθέτεροι, ἢ δύο τὲ λαττονοῦσι ψυχὴ πάσχει, ὥστε ἀ ἐλαττον τὸ πάθος. Διὰ τί δ' ἐσιν μμύοις δύο φαίνεται· ἢ ὅτι οὐκ ἀφικνεῖται ἐπεὶ τὸ αὐτὸ τοσοῦτον μεῖον, ἑκατέρου τ ὁ μμάτ κίνησις· ὥσπερ δ' δύο ὁρᾶν, τὸ δὲ ὁρᾶν οἷς τι ψυχή· ὁμοίως δ' ἐπὶ τ δακτύλ τ ἐπὶ μλάξει· δύο δὲ τὸ φαίνεσθαι, ὥσπερ διὰ πομμύου

τ ἄλλοις πᾶσι, κρείττω τὸ δεξιά· πότερ δ' ἀ τὸ ἔθος, ὁ τιθύτυ ὁμοίως ἀμφοῖν ἐθὸ μεθαιάθαμεθας, τὸ δεξιὰ, τῷ ἐθθδ κεῖθαι φέρ· ἐπεὶ ἐθθθεῖσιν, ἀμωδεξιοί γίνομ. ἢ ὅτι τὸ μ αἰθανέαθαι πάχειν τόδε· τὸ δεξιὰ θαφέρ, τῷ ποιητικώτερα εἶναι καὶ ἀπο ιγ· θ ἑτέρα τ ἀεισερ. Διὰ τί ἐν μ τ ἄλλοις, κρείττω τὸ δεξιὰ, ἐν δ τ αἰαθήσεσιν, ὁμοία· ἢ διὰ τὸ τῶν τε μ ἐθὸ μεθαι ὁμοίως κατὰ μφότερα ὡς ἐθθ· ἐπὶ τὸ μ αἰαθάνεαθαι, τάχειν τὸ δε μ ἢ τῶν δεξιῶν θαι ιδ· φορὰ, τῷ εἰς τὸ πρόσθεν εἰς τὸ πάχειν. Διὰ τί τὸ γυμνάζεαθαι συμφορ πρ ὀξυωπίαν· ἢ ὅτι ξ πρὸς τὸ αἱμαγυμνασίαν, ὥσπερ τὸ λοσῶμα, ἢ σκληρότ, σκληρὸν δὲ τὸ ἐρμα τὸ ἐν τῇ κόρῃ· διὸ καὶ οἱ πρεσβύται ὀξὺ ὁρῶσι· τ δὲ γερόντ σκληρόδερμα, ἀμαῦν ξυσά· ὥστε καὶ πικαλύπτει ἡ ὄψις. Διὰ τί οἱ μύωπες βλέποντες μ ὀξύ, γράφουσι μικρά· καίτοι τὸ μικρ ὀξὺ βλέπον τ καθορᾶν δοκεῖ· ἢ ὅτι ἀθενὲς ἔχοντες τὸ ὄψιν, σμικρὰ ποιοῦσι τὸ βλέφαρα· ἐὰν μικρ ὁρᾶν, μικρ μέγεθος ὁρῶσιν· ὁ δὲ ὁρῶν σμέγεθος, τοσοῦτ γράφουσι. Διὰ τί οἱ μύωπες συνάγοντες τὸ βλέφαρα ὁρῶσιν, ἢ διὰ θένειτ ὄψεως· ὥσπερ οἱ πρὸ τὰ πρόσωπ χεῖρα προσάγοντες, ὅτων τὸ βλέφαρα πρ τὸ ἐγχὺς προστίθεν ὡς περ χεῖρα· ῥᾷ τοῦ ποιοῦσιν, ἵνα ἀθροωτέρα ἡ ὄψις ὀξεῖα ᾖ, δι' ἐλάττον ὀχεῖσα, μὴ διὰ τὸ ἀπὸ καθαίρεσθαι τὸ μμά· ἀλλ' ἀπὸ πεπαμμένα διὰ ξιᾶ· ὁρᾷ ἢ ὡς ἐλάττω μείζω. Διὰ τί εἰς τὸ πλάτος κινοῦσι τ ὀφθαλμ, ὀφαίνεται δύο ὁρόενον· ἢ ὅτι ὧν τ αὐτ ἐστὶ γράμμ ἡ ἀρχή· δύο δ' φαίνεται ταύτης μεταβαλλούσης ἄνω ἢ κάτω· εἰς δ' πλάγι οὐδὲν διαφέρει, ἐὰν μὴ κάτω ἀνω· τί δὴ ὧν μ τ ὄψεως ὄντων φαίνεται τὸ ἓν δύο· αὖ πάντως τιθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ πρ ἀλλήλ· ὧν δ' πρὸς ἄλλον αἰαθήσεων, ὃ κ ὄντ ἢ ἓν ὧν τ ἁφῆς γίνεται τὴ ἐξαμαύ· ξιν· πρὸς δακτύλων τὸ ἓν δύο· ἐπὶ δ' πρὸς ἄλλον οὐ γίνεται· ὅτι οὔτε ἔξω ἀποτείνομεν αἰαθάνεσθαι· οὐδ' δύο· γίνεται δὲ διὰ τοῦτο ὅτε ἐ-

ἡ ἀμφὶ τὸ πρόσωπα tragicè laxuę theodorus uertit & male. melius. n. uetus interpres hircinę facies. quod & Vergilio tetigit transuersa tuentibus hircis. Notat hoc codex

ἐστροφάλμω strabon theodor

Cur luscioſi litteras minutas ſcribunt

Cur nonnulli poſt ophthalmię. i. hippotudinis affectum acuti uident

ἀποσέσθαι arcet

Prodeſt interdum cepa ꝓ aciei oculorum ga prouocat lachrymas

Ambidexteri quomodo fiunt

Exercitatio corporis incomoda oculorum acuit

Cur luscioſi parvas litteras deliniant

Cur luscioſi ꝙ hebetes ſunt aſpectu contra etis palpebris aſpiciunt

Vnicus color suauis aspectui. at albus & niger aduersi

ιή. ὠὸ τ̃ δακτύλ̃. μιμεῖται γὰρ τ̃ ὄψ̃. Διὰ τί τοῦ μ̃ ἄλλα σώματ̃ τὸ ἀριστερὰ ἀσθενέστερα, τ̃ δ̃ ὀφθαλμ̃, οὐ, ἀλλ̃ ὁμοί ὀξύ· ἢ ὅτι τὰ μ̃ δεξιὰ τῷ ποιητικὰ εἶναι αἱ φέρουσι· τῷ δ̃ παθητικὰ, οὐδὲν διαφέ-
ιθ′ ρουσιν· αἱ δὲ ὄψ̃ σ παθητικαί. Διὰ τί, τ̃ ὄψ̃ πρ̃ μ̃ τὰ ἄλλα ἀ τηρίζοντες χεῖρ̃ διατιθέμεθα πρ̃ δ̃ τὰ λῶρα ἐπὶ πολύ, οἷον λάχανα ἐπὶ τοῦ τοῦτοις ὁμοια, βέλτιον, ἢ ὅτι πρ̃ μ̃ τὸ πολὺ ἡ μέλ-
ηκι σαδυνα μεθα τινί ζειν· ἀμφω δ̃ λυμαίνε τ̃ ὀψιν· τ̃ δ̃ ὄψ̃ οὗτα τ̃ χρωμάτων, μέσον ἔχε τούτων· διὸ μετρί τ̃ ὄψεως διατιθε-
μένης οὐδὲν βλάδυματ̃ μ̃ αὐτ̃ τ̃ βέλτ̃ δ̃ διατιθέμεθα· τάχα δ̃ ἴσως καθάπερ ἐπὶ τ̃ σωμάτων σφοδρότερ̃ πρ̃ οὖντ̃ χεῖρ̃ ἔχε-
μεν, τὸ μέσον δ̃ βέλτ̃ σα διατίθησι, τ̃ αὐτ̃ πρόπον ἔχε τ̃ ὄψ̃· πρ̃ μ̃ δ̃ στερεὰ ἀτηρίζοντ̃ σ, πρ̃ δ̃ μ̃ αὐτ̃· πρ̃ δ̃ τὰν ὑγρὰ μηδὲν θ̃ αὐτ̃ φράττον τ̃, οὐ διαπνοῦμ̃· τὸ δ̃ λῶρα, στερεά τε μεξίε ὑγρ̃ ἐναὐ τ̃ ἱκαν̃· διὸ ἰλαττ̃ ἐπὶ τοῦ δ̃ ἀναγκάζειτ̃ ὀπτ̃ πρὸς τοῦτο εἶναι· διὰ τὸ τὼτων χρώματ̃ κράσιν, σύμμετρ̃ ἔχειν πρ̃ τ̃ ὄψ̃.
κ′ Διὰ τί τὰ μ̃ ἄλλα ἀμφοτέροις τοῖς ὀφθαλμ̃ μᾶλλ̃ ὁρῶμεν, τὸ δ̃ εὐθὺ τοῦ ἐπὶ τ̃ ὦν στίχων τῷ ἐπὶ προσάγοντες, πρ̃ τὰ γράμματα μᾶλλ̃ καθορῶμεν ἢ ἀμφοτέραιμ̃ αἱ ὄψ̃ συμπίπτουσαι καθά-
περ λέγουσιμ̃ οἱ περὶ τὰ ὀπτικά, τοῦτο χρ̃ δ̃ ἔχειν· ἐπεισάγει τ̃ ἡμῖν ἀ θεωρῶμεν πρ̃ ὑπὲρ αὐτῶν τὸ ὄψιν· ὥς περ πρ̃ κανόνα μᾶλ-
κά· λ̃ τοῦτο. Διὰ τί οἷμαι πρ̃ τοὺς ὀφθαλμὰς μᾶλλον δάκνει ἡ ὅτι μόνοι ἀσθενέσατοι, ἀεὶ γὰρ τὰ ἔσω τοῦ σώματος ἀσθενέστερ̃, σημεῖ-
ον δ̃ ὅτι τὸ ὀξ̃ ἕκαστον τ̃ ὧν ὀργ̃ μεῖ· τῶν μ̃ ἐξω σάρκα οὐδὲν δάκνει τῶν δ̃ ἔσω τὸ σώματος· μάλιστα δ̃ ἔχει πρ̃ τὸ ἀφὴ· αἱ δ̃ ὄψ̃ς διά τινων πόρων ἐκπί πτουσιν· ὥστε τὸ ἔσω δακτικώτατον ἁπ̃ φῆ-
σαι σάρκ̃· ἀ τοιοῦτ̃ πφ· ὁμοίως γὰρ κρόμμυον, ἢ ὅσα ἄλλα δάκνει τοὺς ὀφθαλμούς· τὸ δ̃ ἔλαιον μάλιστα τ̃ ὑγρ̃, ὅτι λεπτομερέστατον· τοι-
κβ′ οῦτον δ̃ ἐστὶ δύνῃ διὰ τ̃ πόρ̃· τὸ δ̃ ὀξ̃ ψαφῇ μᾶλλ̃ σαρκί. Διὰ τί ὁ ὀφθαλμ̃, μόνον τοῦ σώματος ἀσθενέστατος ὢν ὑπὸ τοῦ ψύχους οὐ πήγνυται, ἀλλ̃ ὁ δάκτυλος σαρκ̃ δ̃ ὤν, ἀλλ̃ οὐθέν· τὸ δ̃ ὑγρὸν ὡς τὰ ἐλαιώδη ὀξὺ ἔχει, ἀ δ̃ γλυκὺ ἀλλ̃ οὐ

Cur fumus oculos magis mordet

Cur oculus imbecillissimus omnium partium corporis cum sit minime alget

ὅτι πεπῶρ̃ δύσμ̃ ἡ ὄψις, διὰ τοῦτο δ̃ ξύεται, ἀ δ̃ τοιοῦτον μᾶλ-
κέ· λ̃ ἀποτελ̃ δύνα. Διὰ τί δάκρυα ἐὰν μ̃ κλαίοντ̃ ἀφίωμεν, θερ-
μά ἐστιν· ἐὰν δ̃ πονδ̃ τ̃ ὀφθαλμ̃ δακρύωμεν, ψυχρά· ἢ ὅτι τὸ μ̃ ἀπεπ̃, ψυχρ̃· τὸ δ̃ πεπεμμέν̃, θερμ̃· ἢ δ̃ μαλακία κόλως πᾶσα ἐξ ἀνάγκ̃ ψυχρ̃· ἔστ̃ δ̃ τ̃ ὀφθαλμὸς πονούντ̃ ἄπεπτ̃ ὁ δάκρυ· διὸ ψυχρ̃· διὰ τοῦτ̃ ἡ οἱ ἀσχ̃ οἱ οἷον σημεῖον εἶναι μεταλ̃ νόσου τοὺς ψυχρ̃ ἱδρῶτ̃· τ̃ δ̃ θερμ̃, τοὐναντίον ἀ πᾶσα μᾶλλον ἀκτικὸν· ὁτ̃ μ̃ γὰρ ἡ τὸ περίπωμα πολύ, ἀ δύνα δ̃ τὸ ἐν τῷ θερμ̃ πέπ̃· ὥς τε ἀνάγκη ψυχρὸν εἶναι· ὁτ̃ δ̃ ὀλίγ̃, κρατεῖ· πόνον δ̃ ἐκ τ̃ περιπώματ̃ αἱ ἀρρωστίαι κόλ· Διὰ τί ὥστε ὑκ μήτ̃ ὀπτ̃ τ̃ δεξιῶν μ̃ δ̃, ὁ ὀφθαλμὸς ὁ ἀριστερ̃ μᾶλλ̃ τῶν δεξιῶν σῳάζε δ̃· ἢ ὅτι τὸ ἀριστερὸν πάν ὑγρότερ̃ τῶν δεξιῶν ἐ τὸ ὑγρότερ̃ μᾶλλ̃ σῳάζε τ̃ φυκ· ἐπεὶ τί δεῖ τὸ ὀξ̃ μᾶλ-
κέ· λ̃ ἀποτελ̃ δύνα· διὰ τί στερεοῦται μᾶλλ̃ καθαῦτό. Διὰ τί ἀμ-
φοτέροις τοῖς ὀφθαλμ̃ δι ἀκείμεθα οἱ, ὅ, τι μύωπ̃ κεῖ ὁ πρεσβύ-
της, ὁ μ̃ ἐγγὺς προσάγ, ἀντὶ τοῦ λῆ δ̃ ἰδεῖν· ὁ δ̃ πόρρω ἀπο-
τείνει· ἢ ὅτι οὐχ ὁμοίως ἀσθένα ἀπ̃ εἰ δ̃ αὐτοῖς· ὁ μ̃ γὰρ πρεσβύ-
τ̃ αὐτὸ τὸ ἰδεῖν, δεῖ δύνα τὸ ὀξ̃· οὐδὲν συμπίπτει ἡ ὄψις αὐτῷ, ἀ πό-
ρρω τοῦ θεωρ̃μ̃· ἀ τε μᾶλλον ἀμέλλ̃ ὀφθαν· πόρρω δ̃ συμπίπτει ὁ δὲ αὐτὸ μ̃ ὁρᾷ· ποῖα δ̃ κοῖλα, ἢ ποῖα ἐξέχοντα τοῦτο ὁρωμ̃, οὐκέτι δύ-
νατ̃ εἰδέναι· ἀλλ̃ περὶ ταῦτα ἀπατᾶται· τὰ δ̃ κοῖλα τὰ ἐξέχον-
τα, μᾶλλον τῇ αὐγῇ κεῖνται· πόρρωθεν μ̃ δ̃ δύνα τῇ αὐγῇ· κα-
τα μικρ̃, πῶς ἂν βάλλῃ ὧν τὸ ὁρατ̃· ἐπὶ πολὺ δ̃ μᾶλλ̃ καταφανῆ· Διὰ τί τ̃ ζῶν αὐτὸς ἡ μόν̃ ἡ μᾶλιστα δ̃ ἀσφέρ̃· ἢ ὅτι ἡ μόν̃ ἡ μᾶλιστα ὧν λῃπ̃ συντηνε ότητι γίνε· ὅτε δ̃ ἀσφέρε δ̃ συμβαίνῃ πᾶσι· Διὰ τί οἱ αὐτοὶ μόνοι τ̃ ἀλλ̃ ζώων τὰ ὄμμα ἀ ἀσφέρουσι· πότερ̃ οὖν διὰ τὸ ἐλαχ̃ διάσπ μαεῖν τ̃ ὀμμάτων ἢ ἐπεὶ θ̃· ὥστε ἀδ̃ λοφόδρα ἐστὶν· ἢ τὸ μὴ κατορθωμ̃, ἢ διότι πᾶν ἀλλ̃ μονόχροα, ταῦτ̃ ὄμμα τοῦ μᾶλλ̃· εἰ δ̃ ἓν χρῶμά τι τὸ ὄμμα τ̃, οὐκ ἰῶν διάσ-
κοφ̃· ἢ διότι μόνοις ἐν τῷ χιόν̃ ἰῶν λῃπ̃ οἷς ἐστὶν· ἢ τ̃ ζῶν· ἢ δ̃ πάλη
φισ, διάσκοφ̃ πρὶ ἐπ̃ ὅτ̃ χιόν̃, ὡς περὶ τ̃ ἄλλων μορίων, ἀ λεῖ οἷς

Plorantis lachrymę calidę laborantis frigidę

Moestú frigidú. coctú calidu

Frigidi sudores indicú esse magni morbi. calidi e contrario

Ex supfluitatibus morbi

Oculus sinister expeditius q̃m dexter cõtrahitur cum dextere prõ expediti) monetur

Cur senex & luscus cũ utrius q: usus immutus sit. sed luscus inspicere ault proxime admouet. senex abducit. pulchriũ

In reliqs animalib) unius coloris oculi in homine multicolores

ὄψει ἀπαντᾶν τὸ λευκὸν γίνεται ἡ διαστροφή· ὅσοις τὸ ἀρρώστημα.
κη' Διὰ τί πρὸς τὸν λύχνον καὶ πρὸς τὸν ἥλιον προστιθέμενοι τὴν χεῖρα πρὸ τοῦ φω-
τός, μᾶλλον ὁρῶμεν; ἢ ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ λύχνου φῶς προσπῖπτον μὲν
ἡμῶν πρὸς τὴν ὄψιν, ἀσθενεστέραν ποιεῖ διὰ τὴν ὑπερβολήν· φθείρεται γὰρ αὐτὰ καὶ τὰ
συγγενῆ ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς· εἰρχθὲν δὲ ὑπὸ τῆς χειρὸς τὴν μὲν ὄψιν οὐ πημαίνει· τὸ δὲ
ὁρώμενον, ὁμοίως ἐστὶν ἐν φωτί· διὸ ἡ μὲν μᾶλλον δρᾷ· τὸ δὲ ὁρώμενον οὐδὲν
ιθ' ἧττον ὁρᾶται. Διὰ τί χεῖρες μὲν ἀπάσης διαφορὰς ἔχει πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ
ἀριστερά· ὄμματα δὲ καὶ ἀκοή, οὔ; ἢ ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ εἰλικρινῆ ἀδιά-
φορα· ἐν δὲ τοῖς ἐκ τῶν στοιχείων ἡ διαφορά. αὗται δὲ αἱ αἰσθήσεις
εἰσὶν ἐξ εἰλικρινῶν· ἡ μὲν ὄψις, πυρός· ἡ δὲ ἀκοή, ἀέρος:~

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΩΤΑ·

Cur pudore apprehensorum aures maxime erubescunt

α' Διὰ τί τὰ ὦτα ὄντα ἀναιμότατα τοῦ προσώπου, ὅταν αἰσχυνθῶσιν ἐρυ-
θριᾷ μάλιστα; πότερον ὅτι εἰς τὸ κενὸν μάλιστα πορεύεσθαι πέφυ-
κε τὸ ἀλλότριον ὑγρόν, ὥστε ὅταν διαλυθῇ ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἣ γίνεται αἰσχυ-
νομένοις, συνέρχεται εἰς ταῦτα; ἢ διότι ἐπὶ τῶν κροτάφων ἐπίκειται, εἰς δὲ
τὸ ὑγρὸν ἀθροίζεται μάλιστα· αἰσχυνομένων δέ, εἰς τὸ πρόσωπον ἔρχεται ἡ ὑγρό-
της, διὸ καὶ ἐρυθριῶσι· τοῦ δὲ προσώπου ἥκιστα βάθος ἔχει τὰ ὦτα. ἔτι φύ-
σει θερμότατα καὶ εὔχροα, ἐὰν μὴ ἀπηρτημένα πόρρωθεν ᾖ ὥστε ψύχεσθαι· διὸ
καλλίχροά ἐστι τῶν ἐν τῷ προσώπῳ μορίων· ὥστε ὅταν σκεδασθῇ ἡ θερμότης
β' μάλιστα ταῦτα πληροῦσα, ἐν τούτοις ποιεῖ ἐρυθρά. Διὰ τί τὰ ὦτα ἐν
τῇ θαλάττῃ ῥήγνυνται τοῖς κολυμβῶσι; πότερον διὰ τὸ κατέχειν τὸ πνεῦμα,
πληρούμενα βιάζεται; ἢ εἰ τοῦτ' αἴτιον, ἔδει καὶ ἐν τῷ ἀέρι. ἢ ὅτι μὴ ὑπεί-
κον διακόπτεται θᾶττον, καὶ ὑπὸ σκληροτέρου ἢ μαλακοῦ· τὸ οὖν πεφυση-
μένον, ἧττον ὑπείκει· τὰ δὲ ὦτα ὥσπερ εἴρηται, ὑπὸ τοῦ κατέχεσθαι τὸ
πνεῦμα ἐμφυσᾶται· ὥστε τὸ ὕδωρ σκληρότερον ὂν τοῦ ἀέρος, προσπῖ-
γ' πτον διακόπτει. Διὰ τί οἱ κολυμβηταὶ σπόγγους περὶ τὰ ὦτα κατα-
δοῦνται; ἢ ἵνα ἡ θάλαττα βίᾳ ἰοῦσα, μὴ ῥηγνύῃ τὰ ὦτα· οὕτω μὲν γὰρ οὐ γίνεται
δ' ὥσπερ ἀφῃρημένων πλήρη. Διὰ τί ὁ ῥύπος ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ πικρός ἐστιν; ἢ
διότι ὁ ἱδρὼς σαπρός· ἔστιν οὖν ἁλμυρὸς σαπρός· τὸ δὲ σαπρὸν ἁλμυρὸν πικρόν.
ε' Διὰ τί οἱ σπογγεῖς διατέμνονται τὰ ὦτα καὶ τοὺς μυκτῆρας; ἢ ὅπως εὐ-

πνούστεροι

ἀπηρτημένα obtorpescentes theo.

ῥήγνυται

Aurium sordes amare

σπογγεῖς · theodor) spongiarij · forte urinatores

Δ ἐς. ἀναπληροῦνται replentur. ex utroq: interprete

11. ἐς. πόρον. ex utroq: interprete

πνούστεροι ὦσι· ταύτῃ γὰρ ἐξιέναι δοκεῖ τὸ πνεῦμα. ἀνατέμνουσι γὰρ
τὸν τόπον ταῦτα πρὸς εὔπνοιαν· πόνον γάρ φασι μάλιστα αὐτοῖς εἶναι ἐν τῇ δυσ-
πνοίᾳ, τῷ μὴ δύνασθαι προΐεσθαι θύραζε· ὅταν δὲ ὥσπερ ἐξεράσωσι, κου-
φίζονται. ἄτοπον οὖν εἰ μὴ δύνανται τυγχάνειν ἀναπνοῆς, κατὰ ψύξεως χά-
ριν. ἀλλ' ἔοικε τοῦτο ἀναγκαιότερον εἶναι. ἢ εὐλόγως ὁ πόνος πλείων καὶ
τέχουσιν ὄγκου μενόντων καὶ διατεινομένων· φαίνεται δὲ καὶ αὐτόματός
τις εἶναι φορὰ τοῦ πνεύματος ἔξω· εἰ δὲ καὶ εἴσω, σκεπτέον. ἔοικε δὲ ὁ-
μοίως ἀναπνοὴν ποιοῦσι τοῖς κολυμβηταῖς λέβητα καταφέντες· οὐ γὰρ πίμ-
πλαται γὰρ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ τηρεῖ τὸν ἀέρα· μετὰ βίας γὰρ ἡ κάθεσις· ὀρ-
ϛ' θὸν γὰρ ὁτιοῦν παρεγκλιθὲν εἰσρεῖ. Διὰ τί ἐνίοις τὰ ὦτα σκαλλομένοις βὴξ
γίνεται; ἢ ὅτι ἐπὶ τὸν αὐτὸν πόρον τῷ πνεύμονι καὶ τῇ ἀρτηρίᾳ ἡ ἀκοή; ση-
μεῖον δὲ ὅτι κἂν ἀπηχῶνται, γίνονται ἐνεοί· θερμαινομένου οὖν τῇ τρί-
ψει, συντήκεται ἐπὶ τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τοῦ πόρου κάτωθεν ὑγρόν, ὃ ποιεῖ τὴν
ζ' βῆχα. Διὰ τί τὸ ἀριστερὸν οὖς θᾶττον συμφύεται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὅταν
τρυπηθῇ; διὸ καὶ αἱ γυναῖκες τὸ μὲν ἄρρεν, τὸ δὲ θῆλυ καλοῦσι τῶν ὤτων; ἢ ὅτι
τὰ ἀριστερὰ ὑγρὰ καὶ θερμὰ μᾶλλον· συμφύεται δὲ τὰ τοιαῦτα μάλιστα·
διὸ καὶ ἐν φυτοῖς τῶν χλωρῶν ἡ σύμφυσις· καὶ τὰ τῶν νέων δὲ ἕλκη, ἢ τὰ τῶν πρε-
σβυτέρων. σημεῖον δὲ ὅτι ὑγρὰ μᾶλλον, καὶ ὅλως θηλυκώτερα τὰ ἀριστε-
η' ρά. Διὰ τί τοῖς μὲν αἰσχυνομένοις ἄκρα τὰ ὦτα ἐπιφοινίσσεται, τοῖς δὲ ὀργι-
ζομένοις οἱ ὀφθαλμοί; ἢ ὅτι ἡ μὲν αἰδὼς ἐν ὀφθαλμοῖς, καὶ κατάψυξίς τις
μετὰ φόβου· ὥστε εἰκότως ἀπολείπει τὸ θερμὸν τοὺς ὀφθαλμούς· χωρι-
ζόμενον δέ, εἰς τὸν ἐκλειπτικώτατον φέρεται τόπον· τοιοῦτος δὲ ὁ ἐν τοῖς ἄκροις τῶν
ὤτων· ὁ γὰρ ἄλλος ὀστώδης. ὀργιζομένοις δὲ ἐπανέρχεται τὸ θερμόν· μάλιστα δὲ
θ' γίνεται φανερὸν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς διὰ τὸ χρῶμα αὐτοῦ λευκόν. Διὰ τί ὁ ἦχος ὁ ἐν
τοῖς ὠσίν, ἐάν τις ψοφήσῃ, παύεται; ἢ ὅτι ὁ μείζων ψόφος τὸν ἐλάττω ἐκκρούε-
ι' ται. Διὰ τί ἐάν εἰς τὸ οὖς ὕδωρ ἐγχυθῇ, ἔλαιον προσεγχέονται, οὐ δυνάμε-
νοι τὸ ἐν τῷ ὑγρὸν ἐξελθεῖν διὰ ἄλλου ὑγροῦ; πότερον διὰ τὸ ἐπιπολάζειν γίνεσθαι τὸ ἔ-
λαιον τοῦ ὕδατος, καὶ διὰ γλισχρότητα αὐτοῦ ἐχόμενον θύραζε τὸ ὕδωρ ἐξιόντος τοῦ ἐ-
λαίου, ἵνα συνεξίῃ τὸ ὕδωρ; ἢ ἵνα ὀλισθηροῦ τοῦ ὠτὸς γινομένου ἐξέλ-
ια' θῃ τὸ ὕδωρ· τὸ γὰρ ἔλαιον λεῖον ὄν, ποιεῖ ὀλισθαίνειν. Διὰ τί ἧττον τὰ ὦ-

ἐξεράσωσι

Plerique lebete demisso spirandi uiam natatoribus moliuntur

Nonnulli aures scalpentes tussiunt

Auditus foramen habet quod ptendit ad arteriam · nota anatomice

ἐνεοί surdi

Aure sinistra pforata ocyus consolidari quam dextra & inde uocari dextram marem · sinistram foeminam

Aurium sonitus accito strepitu cessat

∴ uacat apud utrumq; interprete

ΤΜΗΜΑ

τὰ ξήρια) τ̃ κολυμβῶσιν, ἐὰν προσεχέως εἰς τὸ ὦτα ἔλαι). ἢ τὸ μὲ ξήρια δ̃ τὰ ὦτα, εἴρηται πρότερον καὶ τίνα ἐστὶ τὰ ἔλαι, ἐγχυθὲν εἰς τὰ ὦτα, τύπτεται λεπτὰ ἀνόλιγα θραύσματα ποιεῖ· καθάπερ ἐπὶ τῶν ἔξω τοῦ σώματος συμβαίνει τοῖς ἀλγηλιμμένοις· ὀλιγάκις δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἔσω.

ιβ· ὀρθῶς εἴρηκεν ὁ ἀνὴρ τὸ τόσον· διὸ ὥσπερ τὰ ξήρια· διὰ τί τὰ ὦτα ἀνάπλεα ὑγροῦ μάλιστα οἱ αἰχμηρὸν μυκτῆρα ἢ ἔκπας εἰς τὸ κενὸν ἑκάστου μάλιστα φέρει· ὁμοίως τὰ αἰχμηρὸν μυκτῆρα ἀνωφερῆ μᾶλλον φέρεται τὰ αἵματα· εἰς δὲ τὸ κενὸν τὰ εὐρύτερα ποιεῖ· τὸ δὲ αὖ τοῦ τοιούτου ἐναντίον ἀγαθόν· ἔτι δὲ ὅτι λεπτότατον τὸ δέρμα τὸ περὶ τὸ μέλι, μάλιστα δὲ φαίνεται τὰ νεφρὰ αὐτά· διὰ τί ἀρθεῖς χασμώμενοι τὸ στόμα καλεύθη· ἢ ὅτι τὸ στόμα ἐμφυσᾶται· ἡμῖν μὲν ἐξ ἀκόης ἀκούουσι χασμώμενοι· τὸ γὰρ πνεῦμα ὥσπερ ἡ κατὰ τὸ στόμα εἰς τὰ ὦτα ἐν τῷ προφυσᾶν μᾶλλον, ἐξωθεῖται· ὑμῶν δὲ κωλυόντων ἐφ' ἑαυτὸν εἰσέρχεται· ἐὰν οὖν τὸ στόμα ἔχωσι ἀνεῳγὸς ἀκούωσι μᾶλλον· ἢ ὅτι ἐν τῷ χασμᾶσθαι ἐπὶ τὸ στόμα ἡ ὑγρότης ἐκρεῖ· καὶ οὐ πρὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἐν τῷ στόματι· ὥστε πόνον μάλιστα οὕτω ποιεῖ· καὶ ξαυματίζοι ἄν·

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΜΥΚΤΗΡΑ·

Ἰατί ὅπταρμὸν λυγμὸν μὲ πτεύσ. ἐρυσμὸν ἢ ὁ πτεύσ. ἢ διότι τὸ αὐτοῦ τόπου τὸ ὠθεῖ ἑκάτερον· ἀλλὰ μὲν ἐρυγμὸν κοιλίου· ὁ δὲ λυγμὸς τὸ πρὸς τὸν πνεύμονα κατάλυξις καὶ ἀσθένεια πνεύματος καὶ ὑγροῦ· κοινωνοῦσι δὲ οἱ περὶ τὸν ἐγκέφαλον τόποι τῷ πνεύμονι· οἷον τοῖς ὠσὶ φανερὸν δὲ αἷμα ἐμέουσι κωφοὶ γίνονται· καὶ αἱμόσουσι αὐτὰ περιέσχεν ταῖς τοῦ ὠτὸς εἰς τὸ τοῦ πνεύμονος πάθη· ἐνίοις δὲ σκαλύουσι τὸ οὖς· βῆχα ἐγγίνονται· τὸ δὲ περὶ τὸν πρὸς μυκτῆρα τόπος εἶναι τῆς ἰνὸς κοινωνίαν τῷ πνεύμονι· δηλοῖ ἡ ἀναπνοὴ κοινὴ οὖσα· ὥστε πάρυνται μὲν θερμαινομένου τοῦ τῷ δὲ συμπάσχειν ὁ κάτω τόπος ὄντων ὁ λυγμός· ἢ ὅτι θερμασίαπτόμενον ὑγροῦ ὂν τὸ πνεῦμα λυγμόν· καὶ ἀπνευστία ἐὰν ἡρεμίαν ἢ λύγξ· ἐκθερμαίνοντος τὸ πνεῦμα κατὰ χόλωμον· ὥστε καὶ ἐν τῷ πάρυμῷ ἢ αὐτὴ κατάχρησις

γενομένη πνεύματος· ἰσχνοποιεῖ· ὑγοικεῖ ἢ ἐκ πνεύσεως· καὶ ἐκ τοῦ ἄνω τόπου· ἀδύνατος πτέρ μὲν ἐκ πνεόν· ἢ δὲ ὁρμὴ ἐξήνυσι τὸ ἐγκατειλημμένον πνεῦμα, ὁ πρεῖ λυγμ. Διὰ τί ἐὰν τις μέλλῃ πάρυνθεν ξίψῃ ὀφθαλμῶν, ἢ πίον πάρυνθ. ἢ διότι τὸ πρὸς τὸν πάρυνθ θερμότερόν ἐστιν· ἢ ξίψις θερμοτέρη ποιεῖ· ἢ διὰ τὸ πλησίον εἶναι τῷ ὀφθαλμῷ τὸν τόπον ἀφ' οὗ πάρυνθ), ἀφανίζεται ἐπὶ πολύ· ὥσπερ τὸ ἔλαι-ον ὑπὸ τοῦ πολείου μαραινόμενον. Διὰ τί διὸς πάρυνθ) ὡς ὠὸν τὸ πολύ· ἢ διὰ τὸ πλείονα ἢ πλείονα ἐν διὸς μυκτῆρι· καθάπερ τὸ ἀναθλάσαι τὸ φλεβίον, διὸ τὸν ὠμὸν μᾶλλον ἐστί. Διὰ τί ἢ λιβλέψαν πάρυνθ μᾶλλον ἢ ὁ πικιὸν εἰθισμένον (καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀδόντων· ἀμφότεροι τὸ αὐτὸ πάσχουσι· τὴν γὰρ ἀκμὴν ἐκ τοῦ γεγενῆσθαι πολὺ ἐκ πνεύματος πάρυνθ. Διὰ τί λύγξ παύεται πάρυνθ), ἐπὶ πνεύματος ἐπιχυθὲν ὀξύ· ἢ ὅτι ὁ μὲ πάρυνθ, διότι ἀνατείνεται ἡ ἄνω πνεύματος, ὥσπερ αἱ ἄνω φάρυγκες εἰσὶ πρὸς τὰ κάτω κοιλίαν· ἡ δὲ ἀπνευστία ἀθενὲς λύγξ· ὅτι ἡ μὲν κάτω ὁρμὴ πνεύματος ἀνίησιν ὥσπερ πρεῖ τὸ βῆχα ἐπὶ τὸ κατάγειν· παύεται, ὅταν ἢ ἐν ταῦτα κατάπαυσις ἐκ κατάπνιξεν συμπεπιεσμένου τὸ ὀξὺ πνεύματος ὅτι τὸ πρὸς τὴν λάρυγγα κωλύῃ ἀπὸ πνεύματος, ἐπὶ πνεύματος τὴν θερμασίαν· ὅταν ἢ ἐρυσμὸς μὲν ὅταν πνεῦμα τοῦ ἐν τῇ ἀνωκοιλίᾳ ὑγρὸν ἢ πφῦξ· ἢ ἢ λύγξ, ὅταν ὑπὸ ὑγροῦ κατέχῃ πνεῦμα πρὸς ὃ τὸ πνεῦμα τὸ ὁρμὴν ἐκ μὴ δυνάμενον διὰ κόλπου, ἀσθμὸς μὲν ἐστὶν ὅταν δὲ ὅτι καλεῖται λύγξ· ἢ διὰ τοῦτο ἴσασιν ἀνάπτ λύγξ λαμβάνῃ· ὅτι τὸ ψυχρὸν ὑγρὸν ἐστὶν ἐκ τοῦ πνεύματος τὸ τι πεῖ λαμβανόμενον τὸ αὐτὸ· τὸ δὲ κίνησις, λυγμός ἐστι. Διὰ τί ἐνίοις ὕδωρ ψυχρὸν προσχέομενον πρὸς τὸ πρόσωπον νικᾷ αἷμα ἐκ τῆς μυκτῆρος· ἢ αὐτὸ πεῖ ἐστὶ εἰσω τὸ θερμὸν· αὐξάνων πολὺ χωρίς μᾶλλον· ἐξυγραίνεται μᾶλλον. Διὰ τί πάρυνθ θᾶττον γίνεται ἐν τῷ μεθύειν τὴν βῆχα ἢ τὸ κορυζᾶν· ἢ ὅτι ἐκ τοῦ θολοῦται τοῦ τὸ πεῖ τὴν κεφαλὴν ὁμολογεῖ γίνεται· ἢ ὅτι τὸ μὲν αἷμα, ἀπὸ πόσου ὑπὸ γίνεται· τοῦ τοῦ οὖ·

Διὰ τί ξίψαντες τὸ ὀφθαλμὸν πτύομεν τῷ πάρυνθ· ἢ ὅτι ἀνά-

∴ ff. ii. ex theodoro gaza. sect ex uetere interprete

∴ ff. καθαπτ ex theo.

Locus q sternuimus p̃ pinquus ÷ oculis

Cur bis tantú magna ex parte sternuit

Cur solé inspicientes magis sternuít

Sternutamentú q̃d

Antipistasis

ἀπὸ ψύχει ructare

Ructus / Singultus > Diffo

ὠασμός differo

Cur sanguiné emittentes p̃ nares aq̃ aspergimus

Sternutametú p̃ nu mine haberi

Rationis sedes caput

χόρυζα grauedo theo·

ωτων

Nemo oscitans aure scalpit

Meminx q̃m audim)

Audiendi facultas tollit cum sternutamus

Singulty · λυγμός · ά
Ructus · ψυγμός
> Quid

Cerebrú & pulmõe cõmune habet

Circa locú sternutandi rem esse commune pulmoni cú naribꝫ · qs loc hic sit charta sequenti d·

Acetú & spiritus retetý sedat & finit singultú

λύγξ · singulty dicitur & λυγμός ut supra ·

ταὐτόματον Ιαύλη sic. theo.

πορνοια ταύτῃ γίνεται τῷ ὑγρῷ· δακρύει γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς μετὰ τὴν ἄρσιν. ὅταν δ' ἐπιτεταμένου διαπλησθῇ ὑγρότητος, ἢ ὅτι τὸ ἔλαττον θερμὸν φθείρεται ὑπὸ τοῦ πλείονος· ὁ δ' ὀφθαλμὸς ἐξαρθείς, πλείω λαμβάνει θερμότητα τὴν ἐν τῷ ῥινί. διὰ ταῦτα δὲ καὶ ἄν τις αὐτὸν τρίψῃ ἐξαιρεῖται, παύεται ὁ πταρμός.

Sternutamentum cur habetur sacrum

Διὰ τί τῶν μὲν ἄλλων πνευμάτων αἱ ἔξοδοι, οἷον φύσης καὶ ἐρυγμοῦ οὐχ ἱεραί, ἡ δὲ τοῦ πταρμοῦ ἱερά; πότερον ὅτι τριῶν τόπων ὄντων κεφαλῆς, θώρακος, καὶ τῆς κάτω κοιλίας, ἡ κεφαλὴ θειοτάτη. ἔστι δὲ φῦσα μὲν ἀπὸ τῆς κάτω κοιλίας πνεῦμα, ἐρυγμὸς δὲ τῆς ἄνω, ὁ δὲ πταρμὸς τῆς κεφαλῆς. διὰ τὸ ἱερώτατον οὖν εἶναι τὸν τόπον, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἐντεῦθεν ὡς ἱερὸν προσκυνοῦσιν, ἢ ὅτι ἅπαντα τὰ πνεύματα σημαίνει τοὺς εἰρημένους τόπους βέλτιον ἔχειν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. μὴ διαχωρούντων γὰρ κουφίζει τὸ πνεῦμα ἐξιόν. ὥστε καὶ ὁ πταρμὸς τὸν περὶ τὴν κεφαλὴν τόπον ὅτι ὑγιαίνει καὶ δύναται πέττειν. ὅταν γὰρ κρατήσῃ ἡ ἐν τῇ κεφαλῇ θερμότης τῆς ὑγρότητος, τὸ πνεῦμα τότε γίνεται πταρμός. διὸ καὶ τοὺς ἐκθνήσκοντας κινοῦσι πταρμικῷ, ὡς εἰ ἂν μὴ δύνωνται πταρεῖν, ἀσώτους ὄντας, ὥσπερ ὡς σημεῖον ὑγιείας τοῦ τόπου τοῦ ἀρρωστοῦντος τοῦ ἱερωτάτου προσκυνοῦσιν ὡς ἱερὸν καὶ φήμην ἀγαθὴν ποιοῦνται. Διὰ τί πάντων πταίρουσι μάλιστα τῶν ἄλλων ζῴων ἄνθρωποι; πότερον ὅτι τοὺς πόρους εὐρεῖς ἔχει, δι' ὧν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ὀσμὴ εἰσέρχεται; τούτοις γὰρ πληρουμένοις πνεύματι, πτάρνυνται. ὅτι δ' εὐρεῖς, σημεῖον ὅτι ἥκιστα ὀσφραντικὸς τῶν ζῴων· ἀκριβέστεροι γὰρ οἱ λεπτοὶ πόροι. εἰ οὖν εἰς μὲν τοὺς εὐρεῖς πλεῖον καὶ πλεονάκις εἰσέρχεται τὸ ὑγρόν, οὗ τὸ πνευματουμένου πταρμός ἐστι, τοιοῦτοι δὲ μάλιστα τῶν ζῴων οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι, πτάρνυνται ἂν εἰκότως. ὅσοις ἐλάχιστοι οἱ μυκτῆρες, ὥστε τὸ θερμαινόμενον ὑγρὸν ταχὺ διιέναι δύνασθαι πνεῦμα γινόμενον· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις διὰ μῆκος καταψύχεται πρότερον. Διὰ τί οἱ μὲν ἀπὸ μέσων νυκτῶν ἄχρι μέσου ἡμέρας οὐκ ἀγαθοὶ πταρμοί, οἱ δ' ἀπὸ μέσης ἡμέρας ἄχρι μέσων νυκτῶν; ἢ ὅτι ὁ μὲν πταρμὸς μᾶλλον δοκεῖ ἐπισχεῖν τοὺς ἀρχομένους καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ; διὸ ὅταν μέλλωσιν ἀρχομένοις συμβαίνειν μάλιστα ἀποτρεπόμεθα. τοῦ πράττειν οὖν ὥσπερ ἀπὸ μέσων νυκτῶν, οἷον ἀρχή τις· διὸ ἀναλαβόμενοι πταρμόν, μὴ κωλύσωμεν ὡρμημένον. πρὸς δὲ ὅταν ὦσι μέσαι νύκτες, οἷον τελευτὴ καὶ ἐναντίον ἐκείνῳ, ὥστε ἐν τοῖς δὲ

φῦσα Dr[a]
ἐρυγμός
πταρμός

πταρμικῷ Sternutatorio. theodo.

ἀσώτους inseruabiles

Hominem magis quam ullum aliud animal sternuere

Homo a ceteris animalibus olfactu uincitur quia poros habet magnos

Sternutamenta que fiunt a medio noctis usque ad medium diem damnatur

Nota singulare hoc documentum de sternutamentis pro poetis per quam necessarium

i. extensum & amplum fuerit factum ui spiritus sursum acti

ιβ' βέλτιον ὡς τοῦτ' αἱρετέον. Διὰ τί οἱ πρεσβῦται χαλεπῶς πτάρνυνται; πότερον ὅτι οἱ πόροι συμπεπτώκασι δι' ὧν τὸ πνεῦμα, ἢ ὅτι αἴρειν τὰ ἄνω

ιγ' οὐκέτι δυνάμενοι ῥᾳδίως, ἐπιβαρεῖς εἰσι κάτω. Διὰ τί ἐὰν ὀλίγον τις ἀπνευστιάσῃ, ἡ λὺγξ παύεται; ἢ διότι ἡ μὲν ὑπὸ καταψύξεως γίνεται· διὸ καὶ οἱ φοβούμενοι καὶ οἱ ῥιγοῦντες λύζουσι· κατεχόμενον δὲ τὸ πνεῦμα ἐκ-

ιδ' θερμαίνει τὸν ἐντὸς τόπον. Διὰ τί οἱ κωφοὶ ἐκ τῶν μυκτήρων διαλέγονται; ὥσπερ λύει, ἢ ὅτι τὸ πνεῦμα αὐτοῖς τοῦ στήθους περιεργότερον. τοῦ γὰρ στήθους κωφότητος πλήρωσις τοῦ περὶ τὸν πνεύμονα τόπου· οὐκ ἐπεὶ ἡ φωνὴ φέρεται αὐτοῖς ὥσπερ τὸ πνεῦμα τῶν πνευστιώντων, ἢ ἀσθμαινόντων, διὰ ἀδυναμίαν ἀθρόον· οὕτω ἐκπέμπει ἡ φωνή, βιάζεται οὖν καὶ διὰ τῶν μυκτήρων, βιαζομένη δὲ τὴν τρῖψιν ἐπὶ τῆς ἠχοῦ· οὐ γὰρ ὡς διὰ τοῦ ῥινὸς διάλεκτος γινομένη, ὅτε τὸ ἄνω τέλειον εἰς τὴν ῥῖνα σκληρῶς συστέλλεται, κοῖλον γενόμενον, ὥσπερ κώδων ἀντηχεῖ

ιε' τὰ κάτωθεν στενοῦνται. Διὰ τί μᾶλλον οἱ πταρμοὶ γίνονται καθεύδουσιν ἢ ἐγρηγορόσιν; ἢ ὅτι πταρμὸς γίνεται ὑπὸ θερμοῦ τινος κινήσαντος τὸν τόπον τοῦτον, ἀφ' οὗ γίνεται· διὸ καὶ ἀνακύπτομεν πρὸς τὸν ἥλιον ὅταν βουλώμεθα πταρεῖν. ὅταν καθεύδωμεν, ἀντιπερίστασις τοῦ θερμοῦ γίνεται πρὸς τὸ κάτω· διὸ καὶ γίνεται τὰ κάτω θερμὰ τῶν καθευδόντων. ὥστε τὸ πνεῦμα καὶ λύεται τοῖς ἐγρηγορόσι μᾶλλον. ἐκ τούτου δὲ πταρνύμεθα ἅπασα μαλλον. κατ' αὐτὸ θερμὸς ὢν ἐκ τῆς κεφαλῆς, οἷον πέφυκεν ἐν ταύτῃ. ἀεὶ δὲ ἀσθενεῖ ὁ γινόμενος γίνεται ὁ πταρμός, καὶ οὐ συμβαίνει ποθέν ἐκ μάλιστα ἀπὸ φθάσει μᾶλλον πτάρνυται· ἐγρηγορότως καθευδόντων ἢ ἐγρηγορότων, ὅτι ἐκθερμαινομένης ἐπεὶ τῆς κοιλίας καὶ περὶ τὴν ἐν τῷ πνεύματι ἐκ πνεύματος ἀγχοῦ μὲν γίνεται ἐκ πνεῦμα ἐπὶ πλείω τὰ ὑγρὰ πνευματοῦνται, ἐπεὶ τὴν ἄνω μᾶλλον φέρεται. ἐν ταύτῃ δὲ συναπωθεῖται ὑπὸ τοῦ ψύχους ὑπὸ γινομένων πνεύματος καθεκτικώτερος γὰρ ἐστιν ἢ προσεκτικώτερος ὁ καθεύδων τοῦ πνεύματος. διὸ θερμοῦ ἐν ταύτῃ τὸ ἐκ κατέχον τὸ πνεῦμα, ὥσπερ τὸ ἀεὶ φύσει μᾶλλον πνεῦμα τῇ κάτω φορᾷ. διὸ καὶ χαλεπὸν κατέχειν τὸ πνεῦμα τὸ αὐτό διὰ τί καὶ οὐ καθεύδειν ἡμῖν ἐστιν. ὅτε δὲ ἐγρηγορόσι κινήσεως, ταύτης δ' εὖ τῆς αἰσθητικῆς ἡμῖν γινομένης μάλιστα ἐν τῷ ἐγρηγορεῖν ἡμῖν, ὁμοίως καὶ ἠρεμούντων ἡμῶν, καθεύδουσι μὲν αὐτ-

Senes difficulter & laboriose sternuere

Retento spiritu singultum cessare

λύζειν singultire

Surdos e naribus magna ex parte loqui. sic uterque interpres uertit κωφός. sed mallem ego mutum uertissem cum utraque significatione hoc nomen complectatur. Docet hoc nos res ipsa

A parte superiori naris usque ad palatum foramen patere notum anatomice

Cur dormientes minus quam sternutem

Antiperistasis

Retinere magis quam emittere spiritum dormientes

Vnde proueniat somnus

∴ sic legit uetus interpres uer tit q: spiritu. at theodo. πνεύμονος legit. i. pul mone

Sternutantes aut me rentes inhorrescere

πεῖ· τὸ μὲν οὖν κινητικόν ἐστι τῶν ἡμῖν μορίων, ὑπὸ δὲ τῶν ὑπνω ἐν τῷ στερεῖσθαι λιπόντων τὸν περὶ τὸν αὐχένα τόπον ἔρρει τὸ αἰσθητι ἐπὶ μᾶλλον ἡμῖν τὸ τοιοῦτον αἰσθητήριον· ὁ εἰκὸς καὶ τοὺς καθυ

ιβ'. Διὰ τί οἱ φαρμακοὶ καὶ ῥήσσοντες φλέβας, ἢ ὅταν κενωθῶσιν, ἢ ἄλλῳ ἀέρι ἐξωθεῖ εἰσέρχῃ ψυχρὸν τῷ φλεβί· τοιοῦτο δ' ἔοικεν, ποιεῖ φρίκην. Διὰ τί τῆς λυ

Singulty sternutamé to cessare

γμοὶ οἱ πλησμοὶ παύουσιν, ἢ ὅτι λυγμὸς ἀχώς οἱ ἐρυγμοὶ ἀπὸ τοῦ στόματος δεχομένης κοιλίας εἰσίν· αἰτία δὲ τοῦ πνεύματος συμβαίνειν μᾶλ

λον, ἀπὸ καταψύξεως· ἐκ ῥίγους γὰρ λύπης φρένας κατὰ μᾶλλον ἀνω γίνεσθαι· θερμὸν γὰρ ὢν φύσει ὁ ἥπατος, ὁ καταψυχθεὶς, ὁ πρὸς τὸ πνεῦ

μα ἐστῶν· ἀλλ' ὥσπερ τὰ μφόλυγες ἐὰν ὀξὺ τὸ πνεῦμα κατασχῇ σοι

Aceti uis calefactoria

πνεύσῃ· ἐκθερμαίνει γὰρ τόπος· ἢ τὸ ὀξὺ θερμαντικὸν προσφορὸ μᾶλλον· τοῦ δὲ θερμοῦ συμβαίνοντος τοῦ ἐμπεφάλου, τὰ ἄνω τοῦ στόματος ἐστὶ πνεύμονα σωτηρίαν θερμοῦ πνεύμονος ὄντος

Cerebri sedes foramnib) pernia pulmo ni respondet. ιη'

ἢ τὰ πρὸ τοῦ πλεύμονος καὶ τὸ χῆ, ἢ ἡ ἄνωθεν κατάκρασις λυφὸ τὸ στόμα. Διὰ τί οἱ ὀλόξηχες, ἢ οἷς ἐπέσχε πᾶν τὸ ξηρόν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, σι

ιθ'. μώτεροι· ἢ εἰ ψυχρὸ ἡ ὅλοτ' ἐν παχύτητι· ἢ ὃ παχύτης μετὰ σκληρό τητος· σκληρὸν δ' ὃ ὀνομάζομεν, θρομμ· ἢ ὃ θλασθὲν ὅτ', ἐποίει ἐπιπλώσιν· τὸ δ' ὅσον μὲν ἐκ πλειόνων πώματος, ὁ χόνδρος ὅσον δὲ πολὺ δ' ἀνέκλειψις εἰη τοῦ μορίου· σημεῖον δ', τὸ τοὺς ἀεὶ πάσχοντας εἶναι σιμά.

Homines capillo crispo & tortili reftimiores esse

χονδρος. i. chartilago nihil aliud nisi os esse

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΠΕΡΙΤΟ ΣΤΟΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ.

Ια'. Τοῖς μὲν οὖν ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ὁ μακρόβιοι· ἢ ὅτι μακρό βια τελείους ἔχουσιν οἱ τοιοῦτοι τὰ ἔρσενα τὰ θήλεα· αὔξεται γὰρ καὶ πρόβατα προβάτων· οἱ δὲ ἄρσενες ὀδόντας, ὥσπερ καὶ ἐλάφου· ἔχουσιν ὀ

δόντας ἐοικασι· Διὰ τί οἱ ὀδόντες ἰσχυρότεροι τῆς σαρκός ὄντες, ὅμως ψυχρὰ ἀισθάνονται μᾶλλον, ἢ ὅτι ὡς τῆς πορᾶς προσπεφύκασιν· ἐν οἷς ὀ

λίγον ὂν τὸ θερμ· πάχυ πολὺ ψυχρὸν κρατεῖ τὸ μικρόν· ὥστε εἶναι τὰ ἀλγεινότατα· Διὰ τί τῶν ψυχρῶν μᾶλλον ἀισθάνονται οἱ ὀδόντες, ἢ τοῦ θερμοῦ· ἢ δὲ σαρξ

γυμναυτίον· ὥστερον ὅτι ἡ μὲν σαρξ τοῦ μέσου καὶ ὑγκρατος· οἱ δὲ ὀδόντες

ὀδόντας ψυχροί· ὥστε τὸ ἀπτικὸν μᾶλλον αἰσθητικοί· ἡ δ' ὁρᾶται λεπτῶν πόρων εἰσὶν ἐν οἷς μικρὰ θερμά· ὥστε ταχὺ πάσχουσιν ὑπὸ τοῦ ἐν αὐ

λδ'. τοῖς ψυχροῦ, ἢ θερμοῦ τε καὶ ξηροῦ, ἢ ὑγροῦ· ὥστε οὐδὲν μᾶλλον αἰσθάνεται· ὡς ὥσπερ γὰρ τοῦ ῥέοντος ἐστὶν αἴσθησις. Διὰ τί ἡ γλῶττα σκ

Lingua cur multarú rerú index sit

μαντικὸν λ. ὃ γὰρ τοῦ ῥεῖ, καὶ ὃ ἐν τοῖς ὀξέσιν ὀσφραντικόν, ἡ ἐν χα

λαζαῖς ὑγρὸν τοῦ ποικίλου προσάττοντος· ἡ ὅτι γλυκὺ ἡ γλῶττα δεκ

τικὸν ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ, ἐοικεῖ· οὐκ αὐτὸ χιὲ τοῦ ῥεῖ· πολύχοα δὲ πάν

Omnia multicolora sunt ita a multicoloritate humoris

τα τοῦ πολύχροα τὰ ὑγρά· βάσις δὲ πρῶτον, ἀλλ' οὐ πρῶτον ἡθεῖται· ἡ γλῶττα, τοιοῦτον· αἱ τε χάλαζαι, διὰ τὸ σμφώνειν εἶναι σὺν μέτρον τοῦ ὄγκου· ἡ δὲ χάλαζα, οἱονεὶ ὄμβρος ἀπεπὸς ἐν τοῖς ψυχροῖς.

ε'. Διὰ τί ἡ γλῶττα γλυκεῖα μὲν οὐγίνεται, πικρὰ δὲ ἢ ἁλμυρὰ ἢ ὀξεῖα ἢ ὅτι διαφθορά ἐστι τοῦ τοιούτου γένους ἡ φύσις οὐκ αἰσθάνεται· Διὰ τί ὅσα ἂν χυμὸν ἔχῃ τὸ ἔρμα, τοσαῦτα ἔχει καὶ ἡ γλῶττα· ἢ ὅτι τὸ μὲν ἔρμα χυμῶν ἐστὶ

ς'. ὡς πρὸς ἄλλο τι ἐξωθεῖ· αἰσθάνεται δὲ τὸ λεπτὸν ἐν τούτῳ τὸ ἔρμα, ἐν ἡ μικρὰ πικρὰ λία, ἐμφαίνει· ἢ ὅτι τὸ ὑ

ζ'. δρῶδες, ὁ ποιεῖ μεταβάλλειν τὰς χυμῶν ἡ γλῶττα μάλιστα πάσχει ὑπὸ τοῦ πώματος. Διὰ τί ἐκ τοῦ σώματος ἡ θερμὴ ἡ ψυχρὰ πνέου

σι· φυσῶσι μὲν ψυχρὰ· ἀάζουσι δὲ θερμὰ· σημεῖον δ' ὅτι θερμαίνῃ ἐν πλησίον προσάξῃ τις τὴν χεῖρα τοῦ στόματος, ἢ ἀμφοτέρας ἀκρι

μουμὴ ψυχρὸς· ὃ δὲ φυσῶν, κινεῖ τὸν ἀέρα οὐκ ἀπὸ· ἀλλὰ διὰ στέμου τοῦ στόματος· ὁ λίγδην οὖν ἐκ πνέων πολὺ κινεῖ τὸν θύραθεν, ᾧ τὸ θερμὸν ὂν τὸ ἐκ τοῦ στόματος, οὐ φαίνεται δι' ὀλιγότητα· διὰ μὲν ἀά

ζων· ἀπὸ δὲ ἐκ πνεῖ διὰ θερμὸν· ὅτι γὰρ φυσαμοῦ, τῷ διαφέρειν τῇ συστροφῇ· ὁ δὲ ἀσμὸς, ἀπὸ πνοῦσις. Διὰ τί ἐὰν σφόδρα ᾖ ἀπὸ πνοὴ ἐλεωπνοῦσιν, ἀδύνατοι σι πολλοὶ ἐκπνεῦσαι· ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναπνεῦσαι· ἀδύνατοι σι γὰρ διὰ τὸ ἐμφερῆ σπρὸς ἀλλήλους εἶναι· ἢ ὅτι τὸ μὲν, σωματικώτερον ὄντος· τὸ δ', σωματικώτερον πνεύματος· ἀσθενὲς δὲ ἀμφοῖν ὂν δύναται γίνεσθαι· φανερὸν οὖν ὅτι ἐν ἀμφοῖν ἀνάγκη ἀμφω γίνεσθαι· καὶ ἀδύνατον ἀμφοῖν ἐφεξῆς.

θ'. Διὰ τί ἑτέρου τοῦ πνεύοντος ἢ τὸ σῶμα ἢ τὸ στόμα, τὸ πρῶτον διεξέρχεται· ἢ

Φυσαμός ἀσμός → Dr a

Dulcedú hoc problema

ἀάζουσι exhalent

Cur exore habitum reddere tum calidú tum frigidú

ζωμόν Bucellá

πράλληλα iuxta se posita sunt

Manus uirgulam p to tam latitudinē ductum habentes diuturniores sunt uitę

Cur spirare necesse habeamus

ἀνα πνέομ̄, ἐὰν μείζω ζωμ̄ κατασπάω μ̄, πνιγόμεθα. οὐδὲν δὴ
ἄτοπον· ὃ δ' μόν ἐὰν τις ἐμποιήσῃ εἰς τ̄ τόπον τοῦτ̄, ἀλλὰ καὶ ἔτι
φραχθῇ, οὕτω μᾶλλ̄ πνιγόμεθα, ταὐτὰ ταῦ, ϖ̄ ἄλλα λά ὅτι καθ' ὃ
τι ταὐτὸ τί ἀδεχόμεθα· ⁊ καθ' ὃ ἀνα πνέομ̄· οὐ δ' ἐὰν ἐμποιήσῃ μείζων
ζωμ̄, ἡ ἀνα πνοὴ συμφερόντ̄ ϖ̄ ὥστε μὴ ἐναντίῳ πνεύματι ἐξοδ̄.
ί Διὰ τί ὅσοι τὴν δεξιὰν χεῖρ̄ τομὴν ἔχουσι δ' ὅλως, μακροβιώτεροί,
ἢ διότι τὰ ἀνάρθρα, μᾶλλον χύδην ἀθροίζῃ· ἐπὶ μεῖον δὲ ἔρχ̄ μᾶλ
ἀθενεῖ, τὰ μέν ἀ· τῆς ἐγκεφαλικῆς ὑγρότητ̄, τὰ δὲ μυελ· ἀπ' ἀρχ̄ ὅτι τὰ
ἀρθρωμάτ̄ ἀ τοὐναντίον· τοιαῦτα τοῦ ὧν ⁊ τὰ φύσει ἀνάρθρα μᾶλλ
ἀ· σαίρεται· τὸ δὲ χειρὸς τὸ ἔσω ἀνάρθρότατ̄. Διὰ τί τὸν ϖ̄ μακρ̄ ἀνα
πν̄, ἐλκόμ̄ τ̄ μ̄ εἰσω τὸ πνεῦμα, συμβαίν̄ ἡμ̄ οἰλιγωρίαν· ἐκ πνεόντων
δ', πλησίον· ϖ̄ θαν̄ δ' ἐστὶ τοῦναντίον συμβαίν̄· ἢ ὅτι τ̄ μ̄ ἀνα πνεόν
των, συμπεσόμεθ̄ τ̄ πλευραῖς κάτω καθάπερ αἱ φύσαι ϖ̄ ὅσον γ
ιϛ· ιᾱ, φαίνεται· Διὰ τί ἀνα πνέομεν, ἢ καθάπερ τὸ ὑγρ̄ εἰς πνεῦμα,
ἁλυκόν· οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα εἰς τὸ ὕδωρ· τὸ δ' φύσει θερμ̄, ὅτ̄ τὸ
πολὺ τοῦ πνεύματ̄ ὕδωρ τί ἐστι, ἀλλ' ἢ δυνάμει· τ̄ δ' ἔργοις, καὶ
ὅλον· διὸ ὥσπερ ἐξωθεῖ μᾶλλον τὸ ὕδωρ, μετὰ τοῦ πνεύματ̄· ὅτ̄ δ' ἐξέλθῃ τὸ
πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ, συμπίπτ̄ ὄντ̄ τ̄ πόρων ⁊ καταψυχομένων, ἁλυκὸν
δὲ ἐστὶν· ἐλκόμενον οὖν τὸ ὠὸν εἰς τὸ πνεῦμα ϖ̄ πάλ̄· εἰ τοῦ αὐτοῦ ἐξαντ̄ τοσοῦ
ματ̄ τ̄ πόρ̄ βούσαιντ̄ ϖ̄ πάλ̄ ἰέναι τὸ ὕδωρ, ⁊ πάλ̄ ἅλυσ μ̄ τ̄ ἐκ
πέμπειν· ⁊ διὰ τί λεῖον οὖρ̄ πρὸς ἄπομ̄, καθάπερ ἡ σκυδαλμύσομ̄,
κ̄τ̄λ· τὸ καταψύχεσθαι τὸ περὶ τ̄ ὀφθαλμ̄ σῶμα, ⁊ ξηραίνεσθ̄ ἡ βα
δίζομεν οὖν προσόμοιόν τι τῇ βασάνῳ μοῦν· κυδρωμένης ὑφ' ἁλ
νοῦ αὐτοῖς· ρ̄ῡρ̄ν οὖν τ̄ πρόσω ἰέναι τὸ περὶ τὸ ὠὸν ἀνα πνεῖ τὸ ἡ ριοῦμεν·
μηχανώμεθ̄ οἱ δὲ τὸν ἀέρα ἕλκ̄, ἀνα πνέομεν· ⁊ πάλ̄ ἕλκομεν·

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΤΑΥΤΟΤΗΝ ΑΦΗΝ·

Magis inhorrescimus cū alius nos tangit q̄m cū nos met ipsi

Ια Τί μᾶλλ̄ φείδομεν ἑτέρου θίγοντος ἡμῶν ἢ αὐτοὶ ἡμ̄· ἢ ὁ μὲν αἴσθη
τικωτέρα ἁφὴ τοῦ ἀλλοτρίου, ἢ ἡ τοῦ οἰκείου· τὸ γὰρ συμφυὲς,
αὐτὸ αἰσθητικώτερον· ἢ φοβερώτερον τὸ λάθρα ἢ ἐξ ἀπιναίτου ὄν· διὸ καὶ
φόβ Θ

συμφυές natiuū atq; insitū

φόβ Θ καὶ τὰ ψυχῆς· ἢ ὅλως ἑτέρα ἁφὴ, πρὸς τ̄ οἰκείαν ἄμφω ταῦτα
ἔχει· ⁊ ὅλ̄ ἡ ϖ̄θητικ̄ ἑκάστ̄ πέφυκεν, ἢ μᾶλλ̄ ἢ μόν̄ ὑ ϖ̄ᾶλλ̄ ἢ
β ἢ αὐτοῦ· οἷον ⁊ ὧν τ̄ ϖ̄ερὶ γαλίζεσθαι συμβαίν̄· Διὰ τί ϖ̄ερὶ γαλί
ζομεν τοὺς μαχαλασιωτοὺς τ̄ ϖ̄αιδῶν, ἢ διὰ τὸν λεπτότητα
τ̄ δέρματος· καὶ ὧν ἀσυνήθης ἡ ἁφή· οἷον γούτων καὶ τ̄ ϖ̄ότ̄ τόσ·
γ Διὰ τί φείδ̄ται ⁊ ὧν τ̄ αὐτ̄ ϖ̄όν̄τ· ἢ ὁ ϖ̄ότ̄ τ̄ ὧν τ̄ αὐτ̄ ϖ̄όν̄τ· ἢ
δόμεθα, ὥσπερ ⁊ λυπούμεθα ἐπὶ τοῖς αὐτ̄ ϖ̄άσχ̄· ὁμοίως δὲ οὐ
φείδ̄ται· ὁμοίως τ̄ αὐτ̄· ὅταν ἢ αὐτὴ κατάψυξις γίν̄· διὸ οἱ μ̄, ϖ̄οιμα
τίζ̄ ἀκνομένων φείδ̄ται· οἷον, πρίονος ἀκουομένου ⁊ ἑλκομένου· οἷον, κι
δ σήρεσ τεμνομένης· οἷον, ὄνυχ λίθου ἁλ̄ται· Διὰ τί τὰ μ̄ θέρους
ὄντ̄ θερμ̄, τοῦ χειμῶν̄ ψυχρ̄, τὸ σῶμα τ̄ ἁπτ̄ γενόμενα ψυχρότερα
ἐστὶ τ̄ θερ̄, ἢ τ̄ χειμῶν̄· ϖ̄ότερ̄ οὖν οἱ ἰδ̄ ἡ ἁφὴ καταψύχει τὸ σῶμα τοῦ ὑδ̄ μ̄ θερ̄ ὄν̄ τος, ἢ τοῦ χειμῶν̄ ὑ·
ἢ ὅτι αὐτὸ ϖ̄ρὸς αὐτὸ ἀντιβάλλον τὸ ψυχρ̄ ἧ τὸ θερμ̄ μᾶλλον ϖ̄οιεῖ τὴν ὥρ̄ ⁊ ἔσω φύ
γει ἐν τῷ θερ̄· διὸ καὶ ἱδρ̄ῶτα αἴνιτον· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι, ἀ ϖ̄ο
δ στέγει τὸ ψυχρ̄ ⁊ ἁλμίζ̄ τὸ σῶμα ὡς ϖ̄ερ̄ ἡμῆ· Διὰ τί φείδ̄ται
τούτοις αἱ ϖ̄ερ̄ χεῖρ̄ τῷ θέρματι· ἢ ὅταν ἀπόσωσι τὸ θέρμα εἰκότ̄
θ̄ ἀνέχεσθαι· συμπῶσι δ' ⁊ καὶ ὑ ϖ̄ὸ ἴσους ⁊ ὑ ϖ̄ὸ αἴγων ϖ̄αιδῶν·
ε Διὰ τί ὠὸν τὸ σαυτ̄ οὐδεὶς ϖ̄ερ̄γαλίζ̄· ἢ ὅτι ἢ ϖ̄ονηρ̄ ὑ ϖ̄ᾶλλ̄ ἀνάγκ̄ ϖ̄ρο
αἰσθ̄· μᾶλλ̄ δ' ἂν μὴ ὁρᾶ· ὡς θ̄ ἧκισθ̄ ϖ̄ερ̄γαλιαθήσ̄· ὁ δ' μὴ λαν
θάν̄ ἡμᾶς τοῦτο πάσχων· ὅτ̄ ὁ γέλ̄· ϖ̄ερ̄ακοπ̄ τίς ⁊ ἀ ϖ̄ό τ̄ ὀδ̄ ὀν̄ τυ
πόμενοι εἰς τ̄ φρέν̄· γελῶσιν· ἃ δ' ὁ τυχὼν τόπος ὀδ̄ ὑ ϖ̄τελῶσι· τὸ δ'
λαθραῖον, ἀ ϖ̄ετητικ̄· ὅτ̄ γοῦ γοὴ γίνεται ὁ γέλ̄, ⁊ ὀργίνεται ὑ ϖ̄ευ ῥυ·
ζ Διὰ τί ϖ̄ερ τὰ χείλη μάλιστα ϖ̄ερ̄γαλίζόμεθα· ἢ διότι δεῖ τὸ ϖ̄ερ̄
γαλιζόμ̄ μὴ ϖ̄ροσωθεῖν αἰσθητικοῦ εἶναι· ὅτε δὲ τὰ χείλη, ϖ̄ερὶ
τοῦτον· ἃ ὅτε μὴ σαρκα· δυκίμητότατα οὖν μάλιστα ὅτε·
η Διὰ τί ἐάν τις τὸν ϖ̄ερὶ τ̄ μασχάλ̄ τόπον κινήσῃ ἐκτελῶσιν· ἐὰν δέ τι
να ἄλλ̄, οὔ· ἢ ὅτε τὰ ϖ̄ερ̄ αρμυζ̄· ἢ τοιοῦτοί εἰσι τ̄ φλεβίων, ὧν κατα
ψυχομένων, ἢ τοῦ μεταξὺ ϖ̄ορευομένων, ὑγραίνου· ἢ εἰς πνεῦμα ἐκ
τοῦ ὑγροῦ διαλύεται· ὡς ϖ̄ερὶ ἐὰν τ̄ ἐπὶ τοῦ ϖ̄ραχήλου ϖ̄ερὶ σπ̄ τις φλέβας

∴ ft. πόρρω τοῦ· legit theodor)
seq. uetus in lectionē impressā
sequtur

Cur in alis & pedum uestigijs titillamur

Cur omnes nō inhorrescant eis dē dere bus

Corpora tactu frigidiora sunt æstate q̄m hyeme

Antiperistasis

Calor intro refugit æstate - notandum

Cur pili rigeant

Cur nemo seipsum titillare potest

Labris maxime ni titillari

Sedē sentiēdi cerebrū esse sentit aristt.

Venas que sunt in collo si quis premat statim somnū gignet

καθεύδουσιν· ἢ μὴ ἡδονὴ θρμασία τίς ἐστιν· οὐ γὰρ ὀλέου τὸ πνεῦμα, ἐγχεόμενον, ἀθρόον ἐξωθεῖ μᾶλλον· ὥσαυτὰ καὶ ὧν πλαρμῷ τῷ πρῳ θ΄
ἡδονὴ θρμασία τίς ἐστιν.

διαπνεόντων ἐστὶ καὶ ἰσχνόντων, ἀλλὰ λύσομεν εἰς πνεῦμα· ὀλέου γὰρ ὑγροῦ μᾶλλον ἐξωθεῖται. διὰ τί μετὰ τὸ σιτία φερόμενοι πολλάκις ἢ ὅτι ψυχρὰ εἰσὶ πρὸς ὁμῶς ἀπὸ πρώτης, κρατεῖ μᾶλλον τὸ φυσικὸν θερμοῦ· ἥκρατεῖται. διὰ τί τὸ φερόμενον μᾶλλον συναγάγ τοῖς ἀκτύλοις, δύο φαίνεται, ἢ δι' ὀπτικοῖς αἰσθητηρίοις ἀπὸ μεθ' ὑγροῦ τὰ ἀκτύλων κρίνομεν φύσιν ἐχόντων χεῖρα, ἀμφοτέρᾳ δύναται εἶπ'.

Cur sepe post cibū sumptum inhorrescim)

Cur imagines faciei faciunt

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΓΕΡΙ ΓΡΟΣΩΠΟΝ.

α΄ ΔΙὰ τί τὸ πρόσωπον ἐικόν πρὸς ἅπ· διότι τοῦ ὁμοίου ποῖ οἱ τινες, ἢ ὅτι μάλιστα πρώσκει). διὰ τί τὸ πρόσωπον ἰδίᾳ σι μάλιστα σαρκώδεστον ὂν· ἢ διότι ἰδρῶτα μόν, ὅσα ὑφυγραίνει ἀραιά· ἢ ἡ κεφαλή, τοιαύτη· ὑγρότη γὰρ οἰκείαν ἔχει πολέις· δι' ἃ λοῖσι ἢ αἱ φλέβες τείνουσι τὸ σῶμα, καὶ οἱ κατάῤῥοοι ἱνόμενοι ἐξαύξει· καὶ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρός· καὶ οἱ πόροι πολλοί· σημεῖον δ' αἱ τρίχες· ὅτι πολλοὶ πόροι εἰσί, περαίνουσι ἔξω· ὅσαν ἐκ τῶν κάτω ἰδρώς· ἀλλ' ἐκ κεφαλῆς γίνε). διὸ ἰδίᾳ σι· καὶ πρῶτ μάλιστα τὸ μέτωπον· ὑπόκειται γὰρ τὸ πρῶτον· τὸ δ' ὑγρὸν καὶ τῳ ξεῖ· ἀλλοῦκ ἄνω.

Vomitus qm fudoꝛ leuant magis corp

Sudorē nō oriri ex corporte inferiori sed ex capite

διὰ τί ἐν τῷ προσώπῳ μάλιστα οἱ ὀμθοὶ· ἢ διὸ λιμανθ' ὁ τόπος· καὶ ὑγρότητ τοῦ ἔχει· σημεῖον δ' ἡ πτερὶ χέκφισις καὶ ἡ τῶν αἰσθήσεων δύναμις· ὁ δ' ὀμθος, ὡς περὶ ξαύθημα ὑγρότητος ἴμθ' οὐκ ἄπεπτον.

γ΄ ὀμθος. tuberculū quod uarix uocatur. Theo.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΟΛΟΝ ΤΟ ΣΩΜΑ.

α΄ ΔΙὰ τί ἀεὶ τὸ σῶμα τῶ ξέρχεται ἀφλὰ πορρῶ θεν ἐκ τῶν πλείω μάτ, ἐκκρίνε) τὸ σῶμα· ἐὰν μὴ ἰδίᾳ· ἢ διὸ λίγα ἐλάττονα ἐκκεῖσ' εἶνε). ὅτ' δ' ἐξ ὑγροῦ μεταβάλῃ εἰς ἀέρα, πολὺ εἶνε) ἐξ ἐλάττου· τὸ γὰρ διακεκριμένον πολέον· ὥστε τὸ πολέον ἰσχύει ἐκκεῖσ'.

Corpus assidue fluit & fluxꝫ fit

β΄ Διὰ τί οὖν· ἢ διότι ἐλάττον πόῤῥω ἐξοδόν ἐστ· τὸ γὰρ λίχνον καὶ κολλῶδες μετὰ τοῦ ὑγροῦ ἐκκείμενον ἐπισχεῖ διὰ τὴν κατάμιξιν.

μετὰ

μετὰ τοῦ πνεύματ, ἀδυνατεῖ· μᾶλλον δ' ὑπ' ἀ τὸ λυπεῖν· διὸ καὶ οἱ μεμιγμένοι τῷ ἱδρῶτι κρίζουσι μᾶλλον ὅτι σὺν ἐξάγουσι τὸ, ἀπὸ τῶν χυτρῶν οἱ σώματα τῶν ἑστερεόντων· ἢ ὅτι τὴν μὲ σαρκὶ, πόρρω δ' ὁ πόῤῥ, συνῳδὰ λίχνῃ καὶ κολλῶδες· ὥστε τὸ ἐξ μεταστῆσαι· τὴν δὲ κοιλίαν ἐπὶ ὑσ· ἢ ἀνεσυπώτητον εἶνε), ἢ πολησίον· διὸ καὶ δυσεξάγωγ ἀλ

γ΄ λζ΄ ΔΙὰ τί αἱ ῥίνες σαρκῶσιν· ἢ ὅτι ἁπτικώτατ τῶν σωμάτων τὸ θερμόν· τῶν μὲν ἀνωτάτ, μείζους οἱ ὄγκοι γίνον), διὰ τὸ ἀεὶ αὐτὸ συγκινήσει εἶναι· καὶ εἰς τὸ ἄνω φέρεσθαι. (ἐπὶ πνεύματ δὲ) πλείω μᾶλλον ὑγρά· ὁ οὖν τῇ ξίφει εἶνε). ἐκλείπον τ' ὀ, φθίνει· ἐλαττοῦται τὸ σῶμα· ἢ ὅτι ὁ γκοτέρα τ' ξοφ' εἶνε) ἢ σὰξ, διὰ τ' θερμασί· ἄπορος γὰρ τοῦ θρμ· ἐ πολλὰ ἐν τοῖς ὑγροῖς· ἢ διὸ στὸ σάρκα διαδοσμῶν προφή, ὑγρὰ ὄσ· καὶ ἐπιδέχεται τὸ ξοφ' μᾶλλον διὰ τ' ἀραίωσιν· ἀραιοτέρα γὰρ μᾶλλον· διὰ δὲ χαθαιρῶστε πογιά· ἡ δὲ ξίφισ, οὐ πνουν καὶ ἀραιὰν ποιεῖ τ' σάρκα· ἡ κωλύφ συνάσεισ εἶνε ἀξ' τὸ σῶμα· τοὐναντίον μὲν τ', ἡ δὲ σωτὴξφσ εἶνον). αἱ γὰρ ἀ ξοφαὶ ἡ αἱ συντήξφσ, ἐκ τ' ἀθροιωθέντων εἰσίν· οὐ πνούστερα δὲ ἀραιότερα ἢ ὁ μαλέστερα γυμόμυα, εἰκὸς μᾶλλ' ὁ σκᾶθαι· τῆς τε γὰρ ξοφ' δεκτικώτερα τ' ἐκκείσεων προεκτικώτερα γίνεται σ' τὰ δεῖ σωκμὸν τ' σάρκα πρὸ ὑγείαν· αἰῶ ἀραιὰν· ὡς περ πόλις ὑγιὰ νόσι· καὶ τόπ οὐ πν(), διὸ ἢ θάλαττα ὑγιά νή, ἢ τῶν ὑγρῶν σωμάτων πνεῦ, μᾶλλ' ὑγιά νόσι τοῖς ἐναντίοις ἔχουτ· δεῖ γὰρ ἢ μὴ ὑπάρχειν μηδέν· ἢ ῥύπου ὡς τάχιστα ἀπαλλάττεσθ', (δ δεῖ σ' ἔχειν· ὥστε λαμβάνουθύς, ἐκκενοῦ τῶν πρίπλωσιν· καὶ εἰσ(ε)κινήσει ἀεί· καὶ μηδὲ πο τὲ ῥεμ· τὸ μὲν γὰρ μένον, σήπει), ὡς περ καὶ ὕδωρ τὸ μὴ κινούμενον· σή πόμενον δὲ νόσον ποιεῖ· τὸ δ' ἐκκρινόμενον, πρὸ τοῦ διαφθαρῶσι χωρίζεται· ῥῦτο δ' ἐν τοῖς κινουμένοις φλέγμ σάρκ', ὀχλῶν). ὡς περ εἰς ἐμφράττοντ) οἱ πόροι· αἰρομένου δὲ τοῦ ἐμφράττοντ) οἱ πόροι· αἰρομένου δὲ τοῦ ἐμφράττοντος, συμβαίνει· διὸ καὶ δεῖ σφοδρὰ λίαν γυμ βαίνειν· συμπίπτει γὰρ ἡ σὰξ καὶ κομιδῇ ἀπὸ σαρκοῦται· τὸ μὲν γὰρ συνεχὲς ὑγρ', διαμένει· τὸ δὲ ποσὸν, ἀπὸ μαλάττεται· διὸ καὶ μιζόμενον, ὡς περ ἡ τάκρέα τὰ ὀπὸ τ' ἐφθῶν, μᾶλλ' τὰ ἐντ' ὑγρά ἐστιν

Vomitus qm fudoꝛ leuant magis corp

ι, ὠ ασικὸν cōtractiū uel ut interpres. At theodor) detractiū igitur legit ἀ πὸ σωμ. σικόν.

Nō oportere ad bonā ualitudinē carnes condensare sed rarefacere

Locā uentis quia salubriora. ideo mare salubre

Quod nō mouetur putrescit ut aq ὠ ασ

Nō oportere ad solē nudū medere

Carnes elixe humidę mty qm assę

:. ab hoc loco relig huius problematis nō uertit theodor) uet) autē interpres uertit

ὑὴ τὰς ἡθμοὺς μὰ ἐχοντα βαθὺ ζῦμ ἡλίῳ· ἀπὸ δὲ τῆ ἄνισα ὠκοδο
μημένῳ τοῦ σώματος ὁ ἡλιος φέρει, ὁ ἥκιστα δεῖται ἀφαιρέσεως· αἰγὰ μᾶλ
λον τὰς ξηραντίον· ἐκεῖθι μ ἔμβολα τὸ ῥοῦν εἶν, ἐὰν μὴ μετὰ τὸ
νου ἀκόντι ῥῶται ἄγ. ἀπὸ τούτου ὃ διὰ τὸ πρόχειρα εἶν, ἁδὺ ἀνα
λῶσαι τὸ ὑγρόν. Διὰ τί ψυχέντ ἀπ αὐτ θερμοῦ καὶ ὁμοίως
μᾶλλον ἁλῶ μ, πότερ διὰ τὸ πυκνότητ ἐργάσασθ τὸ πρὸς τὸ πολὺ
θερμ, ἢ διὰ τὸ μόλιβδ ἐλάττω θερμότερ· ἢ ἴσα μὲν θερμὰ ἢ δὲ ὀσπρια διὰ τὸ
πεπηγέναι ὑπὸ ψυχροῦ τὸ σῶμα. Διὰ τί αἱ ξηροτριβίαι στερεὰς
τὰς σάρκας ποιοῦσιν; ἢ ὅτι διὰ τ πρίψιν τ θερμοῦ ἐκπί-
νομένης, τὸ ὑγρ καταναλίσκει. πρὸ ὃ τούτοις ἡ σὰρξ ξηροῦται
τοῦ κενοῦ· ἅπαντ τ ὅσα πολείου πρίψεσι τρίβεται, τοῦ κενοῦ· στερε
ποιεῖ. θεωρήσαις ὃ τὸ τοιοῦτον ὅτι ἐπὶ πλ· τὸ δ σάκος, ἢ πολὺς ἡ αἰγὸς τι
τῶν τοιούτ ἐὰν μὴ ὕδωρ ᾖ ἐν χ· ἕλκ ὑγρὰν ἢ κλυδωνίαν ποιᾶ μηδέ.
ἐὰν δ πολείῳ πρίψιν προσάῃς, τοῦ κενοῦ ταῦτα χώρ ἢ ἡλίῳ ἀγά-
νει. Διὰ τί αἱ ξύψεις μᾶλλ σαρκώσιν ἁρόμ· ὅτι οἱ μ ἁρόμοι τοῦ
εὐψύχρουσιν σάρκα, καὶ οὐδεκτικ ξόφ ἢ παρασκευάζουσιν· ἀλ
λὰ τὰ μὲν συστέλλει κάτω· τοὺς δ ὠὴ πολὺ τοῦ φυσικοῦ θερμοῦ ἐ
πὶ τὸ λουμένου τοῦ τελ λεπτυνόμενα, εἰς πνεῦμα διακείμε
του· ἢ δ πολὺ μᾶλλ τῆ ξύψει τ σάρκα ἀραιὰν ἐ δεκτικ αὐτ ποιεῖ
σκευάζ. ἐ ἢ ἔξωθεν δὲ ἀφὴ ἐναντίου μένου διὰ φλ πλήσεως, τῆ
φορᾷ αὐτὸν σωρέχει μᾶλλ ἢ ἀνάκλασιν φλ σαρκῶ ποιεῖ τοῦ.

Plumbú calidius q̃m lana est

Siccę fricationes carnis soliditaté moliuntur.

χλυδῶνα titubabút fluida

ὀθλήσεις

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΟΣΑ ΠΕΡΙ ΧΡΟΑΝ.

Sol ceram & oleum albú facit · carné autẽ nigrá reddit

Διὰ τί ὁ μ ἥλ ἐ τοῦ λαῒ λευκαίνει ὁ ἡλ, πηλὸν δὲ σάρκα με
λαίνει, ἢ ὅτι τὰ μ λευκαίνει, ἀ πέφυκε τὸ ὕδωρ· φύσει γὰρ τὸ
ὑγρ μέλαν, διὰ πηλὸν μίξιν τοῦ ὕδατος· πηλὸν δὲ σάρκα ἐποιήσαν.

Humidú omne natura nigrat

Διὰ τί οἱ ἁλιεῖς ἡ πορφυρεῖς ἁ πλῶς οἱ τὰ θαλάττια νεμόμε
νοι, πορφυροῦς ποιοῦσι· πότερ ὅτι ἡ θάλαττα θερμὴ καὶ αὐχμώδης ἐστὶ διὰ τ
ἅλμην, τὸ δὲ τοιοῦτον πυρρὰν ποιεῖ τὰς τρίχας, καθάπερ ἥ τε
κονία, ἔ τὸ ἀρσενικ, ἢ τὰ μ ἐκ τοῦ οἴνου θερμότροι, τὰ δὲ ν τοῖς περὶ
τὸν τὰς

Qui rem marinã exercent ut piscatores & purpurarij ruffos esse

χονι & lixiuiú

ἀρσενικὸν · auripigmentú

∴ malim legere ἄχρους nom theodor) pallidulos uertit ná & paulo post ἄχρωμα ·ι· palloré tranſfert

Διὰ τί τοῖς μ ἐν ἱματίῳ φοροῦσιν ἡ τοῦ ἐλαίου ἐπὶ μᾶλλον χρῶσις,
ὑγροὺς ποιεῖ· ἢ ὅτι ἡ μὲν οὐ πνοια, ὑγροὺς ποιεῖ· ἡ δὲ καταπύνει· πυ-
κνότερος, τοῦ ναὶ τίον· διὰ δὴ τὸ σωθερμαινόμενον τὸ ἐπιπολῆς ὑγρ
μὴ διαφεύγειν, ἀχροὺς ποιεῖ· ἀμφοῖν ταυτὸν μὴ ποιεῖ· ἢ ἐν τῷ ἱ
ματίῳ ἅπλωσις, καὶ ἡ εἰς τὸ ἱμάτιον ἀπόλειψις ἐγκατακλείει τοῦ
ὑγρὸν θερμότητος· οἱ δὲ γυμνοὶ ὁμοίως χροῦν ποιοῦσι διὰ τοὐναν
τίον· ὅτι καταψύχει ἀὴρ, τοὺς σωθερμαινομένους ἐκκρίσεις, καὶ διὰ
πνεῖ τὸ σῶμα· ἔτι τὸ ἔλαιον ὑγρὸν ὂν καὶ ἐλεπτόμ, ὑπαναλφθὲν
ὑπὸ τοὺς πόρους ἐμφράττον, οὐ δὲ τὸ ἐκ τοῦ σώματος ὑγρ καὶ πνεῦ
μα ἐξωθεῖν ἐᾷ· οὕτω τὸ ἐκτὸς πνεῦμα ἐγκόπτει· διὸ καταπυιγόμενα,
ὑπὸ τοῦ σώματι ὑγρὰ πνευματώματα τοσαῦτα ποιεῖ.

Cur plagę septẽtriona lis incolę flauos habẽt crines & tenues

Διὰ τί αἱ πνοιαὶ οὐ πνους ποιοῦσι· ὅτι ἀχροὶ εἰσὶν οἱ ἐν εἶναι, οἷον σῆψίς
τις χλωρός· ὅταν οὖν τὸ ἐπιπολῆς ὑγρ ὑπὸ θερμοῦ ᾖ, τοῦτο συμβαί
νῃ καὶ χλωρὸν γίνεσθαι· ἐὰν δ ψυχῇ καὶ ἀναπνεύσῃ τὸ θερμόν.

Qui mediocriter exercẽtur colore bono ee athletę contrario nota pro Theocrito

Διὰ τί οἱ μ ἐν ἁλοιφόμενοι τῶν ἐκτὸς γυμνασίων εὐχροοί εἰσιν εὐθύς, οἱ δὲ
θλητικοὶ ἄχροοι· ἢ ὅτι ὑπὸ μὲν τῶν μετρίων πόνων τὸ θερμὸν ἐκκαί
νεται καὶ ἐπιπολάζει· ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν ἐξωθεῖται μετὰ τοῦ ἱδρῶτος καὶ
τῶν ὠθυμάτων, ἀραιουμένου τοῦ σώματος ἐν τῷ πνεῖν· ὅτ μὲν
ἅμ ἐπιπολάσῃ τὸ θερμὸν, εὐχροοί εἰσιν· ὅταν δὲ ἐκλίπῃ, ἄχροοι· οἱ μὲν διὰ τοὺς
μετρίως γυμναζομένους· οἱ δὲ ἀθλητικοὶ πολλά. Διὰ τί μᾶλλον καὶ
οὗτοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθεζόμενοι τῶν γυμναζομένων, ἢ ὅτι οἱ ἐν
κινήσει ὄντες, ὥσπερ ἐπέχοντα τὸν πνεῦμα τοῦτο· διὰ τὸ κι
νεῖν μὲν ἀεὶ αὐτοὺς, οὐ καθήμενοι πάσχουσι τοῦτο. Διὰ τί ὁ μὲν ἥλ
ἐπικαίει, τὸ δὲ πῦρ οὔ, ἢ διότι λεπτότερός ἐστιν ὁ ἥλιος καὶ μᾶλλον
κατεσκευασμένος εἰς τὸ σάρκα· τὸ δὲ πῦρ ἐὰν καὶ ἐπικαύσῃ, ἀ
νωμόν ποιεῖ τὸ χρῶμα, τοὺς φοίβας καλουμένους ἐν τῷ ἀκείς δύει.

Exercentes se mini9 a sole uri q̃m sedẽtes

Cur sol summú adurit igniſ nõ adurit

φοίβας · phoebus theodor)

□ · ſt. ἄχρους · 1· colore amoeno reprædity

ἄ deeſt μὴ · ex theodoro ·

Ignis homine nigrú non reddit fictile reddit. sol e contrario

ά Διὰ τί τὸ πῦρ ὁ ποιεῖ μέλανας, ὁ δὲ ἥλιος ποιεῖ· τὸν δὲ κέραμον ποιεῖ· ὁ δὲ ἥλιος ὅ· ἢ οὐχ ὁμοίως εἰς ἄτερον ποιεῖ, ἀλλ' ὅμως τὰ ἀνθρώπων τὸ χρόαν μελαίνει· τὸ δὲ πῦρ τὸν κέραμον ἀναπιμπλᾶ· ἢ ἀναφέρει ἀσβόλην· τοῦτο δ' ἐστὶ, λεπτὴν μαρίλην ἀποθραυομένου· ἃ μανιῶν καὶ μύωπων τῶν ἀνθράκων· τοὺς δὲ ἀνθρώπους ὁ μὲν ἥλιος, μελαίνει· τὸ δὲ πῦρ, οὐ· ὅτι πυρὶ μὲν, μαλθακὴ ἡ θερμότης· καὶ διὰ μικρομερῆ δύναται τὸ δέρμα αὐτὸ καίειν· ὥστε διὰ μὲν τὸ τὰ σαρκὸς μὴ ἅπτεσθαι, οὐκ ἀλγεινόν· διὰ δὲ τὸ καίειν, μέλαν ποιεῖ· τὸ δὲ πῦρ ἢ οὐκ ἅπτεται ἢ εἰσω διέρχεται· ἐπεὶ μέλανα καὶ τὰ πυρίκαυστα γίνεται, ἀλλοῦ μόνον καίει οὐχ ὁμοία.

ἀσβόλη fuligo

μαρίλη famille

θ Διὰ τί οἱ γηράσκοντες μελάντεροι γίνονται· ἢ ὅτι πᾶν σηπόμενον, μελάντερον γίνεται· ὥσπερ ὠὸν τὸ τοῦ ὄρνιθος· γῆρας δὲ σῆψίς τις ἐστὶ· πέπεται γὰρ τὸ αἷμα ξηραινόμενον μελάντερον γίνεται, εἰκότως ἂν μελάντεροι εἶεν οἱ πρεσβύτεροι· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ χωρὶς ἢ μὴ τεθνάναι ταφῆναι.

Cur senes nigriores fiant

Omnes res praeter situ euadunt nigriores cú putrescunt

Διὰ τί περὶ τὰ τῶν σιτίων ἐργασίαν, οἱ μὲν σειροὶ τοὺς κριθᾶς, ἀχροοὶ γίνονται καὶ ταρροϊκοὶ· οἱ δὲ περὶ τοὺς πυροὺς, δύσκτικοὶ· ἢ ὅτι ὡς πρὸς τροφὸν πυρὸν φλοιὸς ὡς τι λαὶ ἀπορροιαν.

ια Διὰ τί ὁ μὲν ἥλιος τὸ μὲν ἔλαιον λευκαίνει, τὴν δὲ σάρκα μελαίνει· ἢ ὅτι τὸ μὲν ἔλαιον ἀπαγεῖ τὸ ὑγρὸν· τοῦτο δὲ ἰῶδες· τοῦτο δὲ ἰὼ τὸ μέλαν ὥσπερ τὸ ὑγρὸν τοῦ οἴνου· τὴν δὲ σάρκα μελαίνει, ὅτι καίει· τὸ γὰρ ὑγρὸν καυσόμενον, ἅπαν γίνεται μέλαν·

Terrestre omne si combu ritur nigrú fit

ΤΈΛΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥ̂ ΑΡΙΣΤΟΤΈΛΟΥΣ
ΓΡΟΒΛΗΜΆΤΩΝ·

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ, ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΠΟΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ.

ΤΟ Α.

Ὧν προβλημάτων, τὰ μὲν ἀπορθενόδεν ἐστὶ πιστὰ γνώρισμα, ὡς ἔστιν ἃ μὴ βολίᾳ σε ζητήσεως εὑρεῖν· τίς γὰρ οἶμαι νοῦς ἐχων ἀπορήσειεν, τίνος ἕνεκεν ἡ φύσις τοῖς πτηνοῖς ἐδωρήσατο πτερά· πῶς δ' ἂν σωτηρίως, εἰ μὴ ἀνόητος θάλψεως χάριν, ἀνθ' ἡμετέρων μηδὲ πρῶτον πετεινὰ βάλοι· δεύτερον δὲ, κάλλους ἕνεκεν· ὡς ζοῖς ἢ ζώοις ξίφος· ἔρπετὰ δ' ὀφολίδας, γύδρα δ', λεπίδας, ἢ ὀσφρᾶσθαι καθάπερ τὰ ὀσφρητικὰ δέρματα προσαγορεύομεν· καὶ πάλιν δι' ἃ τὰ μὲν κέρατα· τοῖς δὲ κνήμας· τοῖς δὲ ὀξεῖς ὄνυχας· ἢ ἐξ ἀμφοῖν· ἢ τὸ ἀγαθὸν πρὸς ἄμυναν τῶν ἀδικούντων ὡς ὅπερ φυσικοῖς δόρασιν ἠσφαλίσατο ταῦτα· καὶ πρῶτα δὲ πάντες καὶ αὐτέρματα, πρὸς γένεσιν δικαίως ἂν ἔχειν τὸ γόνιμον ἡ φύσις, λέπεσιν ἢ σώμασίτισιν ὑγροῖς ἢ ξυλώδεσιν ἢ δέρμασιν ὁμοίως ἠσφαλίσατο· καθάπερ ἐγκιβωτῷ τούτους ἀποκρύψασα πρὸς ἀπόφυξιν κρύος ἢ θάλπους ἢ ζώων τινῶν ἀδικούντων· καὶ αὖ τὸ δὲ τὸ πετάλλων μὲν ἀχρεῖον, οὐκ ἀτέλεσφον· ἀλλὰ πρὸς ζοφιὼ παρεσκεύασεν· αὐτὰ δὲ τὰ φυτὰ, φύλλοις μὲν καὶ φλοιῷ καὶ ῥίζαις ὁμοίοις, ἡμφίασεν αὐτὰ πέρωθεν· προήλθεν ὡς ἄν μὲν ὁ σφύξις, ἢ θερμότης ἐδίωξε τὸ λυμαινόμενον ταῦτα· ἀκανθώσεις δὲ καθώπλισεν, αὐτὰ βελῶν· ἃ δὲ τὰ ἀπὸ τῶν ζώων φθοράν· ἄνθεσι δὲ ποικίλοις ἐστεφάνωσε ταῦτα, κόσμου καὶ κάλλους ἕνεκεν· καὶ πάλιν ὡς πρὸς κήρυκα προμηνύοντας τὰ τῶν καρπῶν προκύπτουσαν γένεσιν· ὅσοι μὲν τοι

φολίδας · cortices
λεπίδας · squamas
ἐξάμφη · rostra

αὖται γνωσθεῖσαι φῆι προτείνουσιν, αὐτίκρυς δὲ ὁμοταινοῦ. ὅσοι δὲ δι' ὀξυτητος τοῦ σινεισυμφύτως τῷ σωματικῷ ἐστι θερμότης, ἀπτικῆς αἰσθήσεως εἰσὶν ἐνδεεῖς. ὅσοι δὲ, πότερον φύσις ἢ λόγος πρότερον ἢ τί κὸς προμυθεῖται τὰς ἐν ἡλικίαις φθοράς, τῷ τάξιν, τῷ κίνησιν τῷ θέσιν, τῷ διάπλασιν, τὰς χρόας. τὰς περὶ τὰ πλήσια, κολάσεις τυγχάνουσιν ἐμποδίζοντες τὰ ἄλυτα παντελῶς, ὅσα θεῷ μόνῳ πρόσεστιν, ὃς ἔστι δημιουργὸς τῆς ἑκάστου τιμωρίας. ἢ γὰρ ὀκτικὴ τῆς ἐρεσσητικῆς καταδεεστέρως ἔχουσα τῶν ἐργαστικῶν αἰτίας ἰδιώτης ἢ παντελῶς ἄμοιρος τῆς αἰτίου ἐστὶν ἀπορίαι ἢ ζητήσεις εἰσὶν αἱ τοιαίδε. Τίνος ἕνεκεν οἱ γραῖαι λιχόμυοι μᾶλλον ἢ αἱ τέλματα, ἢ πολυρρὰς, μᾶλλον ἢ Τίνος χάριν ἀκούοντες τίνων μαρμάρων παραξιβομύων ἢ πριζομύων, ἢ ξίζοντος ἢ εἴνου μύουσιν ἢ ῥοῦν δόντας ὠθεῖται πολυσαρκῶσιν. ἢ διὰ τί τὰ ἀπὸ τῶν ψυχρῶν ὠῶν προσγινομύημα ἀμωσίαν τὸ ὅλον σῖτον ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ ποιεῖ φυκῶν ἀπεραστικά, οὐκέτι τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἐστὶ μάτων. αἰγὰς τὸ μοιον. ἢ διὰ τί λίθος ἡμάτων ἐλκμόν τ σίδηρ, ὑπὸ τῆς τῆς λύσεις ἡμάτων ζῴων ἢ τὰ λίθος. ἢ τί λεκ ξος λεγομύημόμα τὰ κυείβια τὰ κάρφησιν ἀναπαύει κολλωμύημοῦ τ. λέων ἀλεκ ξύνας δέδοικε μόνος. ὁρνις δὲ καὶ τοι κίδιον τὸν ὂν τοῖς κάρφεσιν ἑαυτῷ ἀποκαθαίρει πάντα χόσι τοσόμα τος. ὄρτυγός τε σιρῶν τὰ νὲ λέβορον. οἷς ἀνθρώπις δηλητήριον τὸν. λάροι ἢ τὸ κώνειον. ἀσκαμωνίαν ἢ μᾶλ λον ξανθὴν ἐλκφ. κολοκυνθὶς δὲ, ἀταφικὸν, ἢ λευκὸς ἐλέβορος, ὑφορβιόντε, ἢ κόκκος κνίδος, φλέγμα. μέλας δὲ ἐλέβορος καὶ ὠῶθυμον, μέλαν χολή. Τί ποτ' ὑπομένει καθαίροντες τὴν κοιλίαν ὑπὸ τῶν σελούντων, καθαίρονται μᾶλλον ἢ ἄλλος πρὸς τῷ δὲ τὸ ἐλέον ὕδεται τῷ ξοφλοῦ, ξέον αὐτὴν μεταβάλλων. οὐδεὶς δὲ ἢ τὴν θαλασσαν ἀρκεῖν ἀνοεῖ. ὠῶν δὲ μὴ μείνθου τὸ ὠμα ναρκοῖ. ξίγλη τὴν κεφαλὴν ἀντιπαθεῖ τὴν ἀρκῆ. ἢ μυείων αὖ σοι τοιούτων προκαταβαλοίμην κατὰ λόγον, πείσαιμόνον τὴν ὠσκομύωμ

Artifex nouit omnes oficij sui causas primas minime

ἄπορ gi questiones. theodori inexplicabiles uertit ~~ego dubias uocitasse~~

πλήματα plantas theo.

Andrachne .i. portulaca herba dentib) medetr

Magnetes ferrū trahit

ἔλυμα electrum

xυείβια floccos

Leo gallū solus timet

κατοικίδιος ὄρνις gallina

Coturnices elleboro uescuntur. Sturni cicuta

Veratrū nigrū

Epithymū

σελοῦνται .i. asfringuntur

Torpedo piscis

Trigla

ἄπορ gi Sturni

Ascamonia bilē flauā trahit

Colocynthis

Agaricū

Veratrū candidū

Euphorbiū

Gnidiū granū

Pituitā trahūt

μύωμ

μύωνα ἄπορα τοῖς ἀπορίοις ἰδιότητες ἄξεστι λέγομεν. τὸ γὰρ ἰδιονεκάστου προφερόμυ. ἄξεστι μὲν οὐ πρὸς ἀπόδοσιν τῆς αἰτίου. κακῶς γὰρ ἂν οἱ λύσεις ἀθρόας τούτων ποιησάμενοι. δύφυρωτάλους δικαίως ἀπεθάνους. φασὶ γὰρ τὰ καθαρτήρια θερμότητα τοὺς χυμοὺς ἑλκύειν. ὅπερ ψεῦδος. ἐδεῖ γὰρ πᾶν θερμὸν εἶναι καθαρτήριον. ὅτῳ γὰρ τὸ μὲν ποιητικὸν θερμὸν ὄν, τὸ δὲ χέλτικον ὑγρόν. ἀλλὰ ποτικὸν μὴ τὸν ὠτικόν. ὡσαύτως δικαίως χυμοὺς ἀλόη. φασὶ μὴ δὲ μὴ αὐτὸ ἐρέφειν τὸν λόγον. ποῖον ἢ καθαρτήριον θερμὸν μὴ τηκρασίαι κὸν ὠτικὸν δὲ τηδωμάμφ. οὐ πᾶν δὲ θερμὸν, ἢ δηκτικὸν δυνάμει καθαρτήριον. λέγουσι δὲ τὸ μὲν ζουθὸν ἀμύλον, σίδηρος πέπλυται, οὐκ ἰδιότητί τινι. μᾶλλον δὲ θερμότητι. ὅπερ ἄτοπον. λεωνῆς γὰρ τούτου τοῦ χωρίου θερμότερος ὢν, οὐ πέπλυται νὸ σίδηρος. ὁμόμον δὲ πεῖραι ἀξιοῦσι δύνασθαι δυνάματα μόνοις. ἀλλὰ καὶ πεῖρα φιλοσόφοις, καὶ ἰατρικοῖς. πάθη λεγόμενα καὶ σιωπώμενα χρήσεσι. χρὴ τοίνυν προβάλλειν εἰς ζήτησιν τὸ μέσην ἔχοντα χώραν. ἀμφίβολα τε πρὸς γνῶσιν. οἵα τε πρὸς λύσιν ὑπάρχειν. ὥσπερ γὰρ τῶν λεγομύων, τὰ μὲν δύναται ψῦξαι πάσι γνωσθόμενα. τὰ δὲ πάντα τῷ ἀληθῆ ἀναφορὰς ἀποδοχῆς ἔχειν τὰ μὲν δὲ ὡς ἀεί τι τὸ ἀμφοτέρων κεκραμένα λεγόμενα. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν προβαλλομύων. τὰ μὲν δύναται ψῦξαι πᾶσι γνωσθόμενα. τὰ δὲ πάντα κεκερυμμένα. λύσιν οὐχ ὑπὸ χόμενα. τὰ δὲ μέσην ἔχοντα φύσιν. ὧν καὶ τῷ ἐκθέσιν ποιησόμεθα λυτέον δὲ πᾶν πρόβλημα. ἢ πρὸ κρίσεως. ἢ δι' ὠλασίαν. ἢ συνορεῖας. ἢ συμπαθείας τοῦ μοίου. ἢ χύματος. ἢ κατὰ τὰ πάθη καὶ θήσεως. ἢ κατὰ τὸ ὁμωνυμίαν. ἢ ἐκ τῶ μᾶλλον καὶ ἧττον. τῶν ἐνεργουσῶν δυνάμεων αὐτοῦ. ἢ καθόσον κληρότερον. ἢ μανότερον. ἢ μεῖζον. ἢ ἔλαττον αὐτὸ φαμύ. ἢ ἀπὸ χρόνου καὶ ἡλικίας καὶ ἕθους. ἢ σιώδους. ἢ κατὰ συμβεβηκός. ἢ τῶν ὁμοίων. καθὼς ἐν τοῖς προβλήμασιν ῥήσεις τὰ λεγόμενα. ῥητοῖς οὖν οἷς καὶ ὁσοιχήσαι μῦθος. ὧν ἀπορύμενον ἀπορίας πρὸς ἀπόδοξιν ἀναγεῖν. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἀρ

δύφυρωτάλους

Piper

τονωτικόν corroborandi uim praeditū

Mastiche

Aloe

Struthocamelū ferrū coquere falsum esse

ἴλωματα ferrū proprietates. theo.

Quę sint in quęstionem uocanda

Ex gb) rebus petenda sit solutio omnis problematis

hæc uerba magis faciunt ad finem operis

Ἀλεξάνδρου προβλημάτων.

κεῖται δὲ χὴ τῆς καθόλου μεθόδῳ, ἀλλ' ἴδιά τις τῶν κατὰ μέρος χειραγωγεῖν τὴν διδασκόμενον, ἀρξόμεθα τῶν λύσεων.

Homerus

α'. Διὰ τί τοὺς ἀνθρώπους ὁ Ὅμηρος πολιοκροτάφους ἐκάλεσεν ὅτι ὡς ὠὴ τὸ πολιὸν ὂν ἔσονται τῶν ἐπὶ τὸ θερμὸν αἱ πολιαὶ ἄρχονται τῆς εἶναι τὰ ἐμπροσθιαφ κεφαλῆς, τῶν ὀπισθίων μᾶλλον ὑγρότερα καὶ φλεγματικώτερα· ἡ λύσις ἐκ κράσεως.

Homines pohocrotaphi apud homerū unde

β'. Διὰ τί δὲ, καὶ τὰ ἐμπροσθιαφ κεφαλῆς, τῶν ὀπισθίων μᾶλλον ὑγρότερα φλεγματικώτερα· ἡ λύσις ἐκ κράσεως; Φαλακρὰ τὰ μόνα, διότι μαλακὰ καὶ ἀραιοπόρα· φλοῦν γὰρ τὸ φλοιῶδες ξηρότητος ἀπροφούσης, ἐξ ἀνάγκης ἐκ τούτων τῶν μορίων ἀποπίπτει, καὶ μὴ κατὰ χώραν στερεᾶς· ὥστε πρῶτα τῶν ὀπισθίων ξηροτέρων καὶ πυκνοτέρων ὄντων· ἡδὲ φαλακρώσεις, τὴν ὑγρότητα ἔσχεν ἐκ ξηρότητος ἔχει· διὰ δὴ τοῦτο, καὶ οἱ οὐλότριχες ὡς ξηροκέφαλοι, θᾶττον μὲν φαλακροῦνται· βράδιον δὲ τὸ λιοῦνται· φλοιῶδες γὰρ ξηρότητος ἐκδαπανώσης τὸ φλεγμα τῶδε περιπώματος· εἰσὶ δὲ καὶ ἀγρυπνοι μᾶλλον τῶν ἄλλων· ὀλίγου γὰρ πνεύματος δεῖται ὑγρότητος τοσοῦτος δηλοῖ τὰ βρέφη ὑγρὰ τυγχάνοντα καὶ ὑπνώδη καὶ περιπωματικά· καὶ τοὺς ὑγρὰ πάσχοντας· καὶ οἱ οἶνοφλυτήσαντες τοῦ κυάλου ὀμμοι τυγχάνουσι δὲ καὶ ἱππομανῆ περιποιοῦντες τὰς ἐκροὰς τῶν περιττωμάτων, εἶναι φημὶ καὶ τὸ μανικὸν ὀφθαλμούς· οἱ δὲ καὶ οὐλότριχες ὑγροκέφαλοι τε φυκότες, τὰ ἐναντία πάσχουσι· βράδιον ἢ οὐδὲ ὅλως φαλακροῦνται· φαλακροῦνται γὰρ διὰ ξηρότητα τοῦ χιτῶνος διὰ δὲ χιτῶνος καὶ ποδάγρα· καὶ ἄλλα πάθη κατὰ συγγένειαν διαδέχεται τὰ τικτόμενα· τὸ χιον δὲ πολιοῦνται· ὑπνώδεις καὶ περιπωματικοὶ τυγχάνουσι· αἱ δὲ πολιαὶ λευκαί· μιμοῦνται γὰρ τὸ χιὼν σαντος τὸ φλέγμα τὸ χροιάν· χιόνι δὲ ἔχουσι οἱ δηλοῖ τὰ ὑπὸ τυγχάνουσιν, ὁ πεπονθὼς ἀναμιχθὴ ἡλεκτρώδης χολὴ τῷ φλέγματι.

Cāities à siccitate proficiscitur

Crispi citius calueſcunt

Somnus ex humore pue nit

οὐλότριχες
ἀπλότριχες

Cani candidi pituitę colore imitantur

Capilli ad colorē auri uergentes unde

λεκιδώδης nitellina

γ'. Διὰ τί οἱ ἱερόμυες περιπωματικοὶ καὶ ἀγρυπνοι· περιπωματικοὶ μὲν, διότι ὑγρότεροι τῷ

χρόνῳ

χρόνῳ· ἀδύνατα τὸ τροφὴ μεγάλους· ἢ ἵππους τοὺς πολλὰ συνάγουσι περιπώματα κατὰ τοὺς πόρους· ξηροὶ μὲν οὖν κατὰ τὰ στερεὰ σώματα πεφυκότες εἰσὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἀγρυπνοι· τὰ δὲ βρέφη ὑγρὰ τοῖς πόροις τε καὶ τοῖς στερεοῖς σώμασιν ὑπάρχει·

δ'. Διὰ τί τὰ ἀσθενῆ ὑγρὰ ὄντα, περιπωματικὰ, πλὴν τὰ κατὰ κεφαλήν· ὅτι ὑγρὰ θερμαίνεται χάνεται· τὸ μὲν οὖν φλέγμα, ὑγρὸν ἢ ψυχρόν· ἄλλως τε καὶ τὸ βρέγμα τῆς κεφαλῆς ἔχει θερμα τώδες καὶ ἀραιοπόρον· καὶ διαφορεῖ τὰ περιπώματα· τῷ χρόνῳ γὰρ σκληρύνεται καὶ ὀστώδες γίνεται, πυκνότερον· ὅθεν ἐξαφαίρεται τῷ δέδωκεν ἡ φύσις, ὕστερον πρὸς τὸ διαφορεῖν ἐκεῖθεν τὰ τῶν ἄλλων περιπώματα· ἡ λύσις ἐκ κράσεως καὶ κατασκευῆς σωμάτων.

ε'. Διὰ τί αἱ γυναῖκες καὶ οἱ εὐνοῦχοι, ταχέως πολιοῦνται· αἱ γυναῖκες μὲν ὡς φύσει ψυχραί· καὶ ἀπὸ τῆς ἀργίας δὲ περιπώματα σωμάτων πολλὰ καὶ μάλιστα τῶν κατὰ μῆνα ἐκλείποντων· οἱ εὐνοῦχοι δὲ, τῷ μηκέτι τὸ σπέρμα ἐκκρίνειν, ἀλλ' ἔχειν τὸ περίττωμα τὸ γονητικὸν τοῦ σπέρματος σῶμα ἀνάλωμα δὲ μόνον τῷ αἵματι καθόλου τὸ σῶμα· ὅπερ

ς'. ἐστὶ φλεγματῶδες. Διὰ τί δὲ καὶ γυναῖκες μᾶλλον ὡς ψυχραὶ, καὶ νύκτες ἔχουσι τοὺς πόρους τοῦ σώματος· τὸ γὰρ ψυχρὸν πληκτικόν· καὶ οὐκ ἔχουσιν ὁδὸν αἰξίχες πρὸς ἔξοδον· διὰ νοῦ χοι δὲ ὡς ὑγροὶ καὶ περιπωματικοὶ σφόδρα· τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ, καὶ τὰ καθυγραινόμενα, βοτάνας οὐβλασταίνει· οὐ τιμὴ τὰ ἄγαν ξηρὰ, ἀνωξώδη, ἐοικότα ταῖς φαλακρώσεσι·

ζ'. Διὰ τί τῶν ὑπὸ χωνῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ πρόσθεν διαστρέφονται· ὅτι ὑπὸ τῆς εἰρημένης πολλῆς ὑγρότητος, ἔχουσι τὰ μόρια διάβροχα σφόδρα καὶ μαλακά· διὰ τοῦτο δὲ ἀσθενῆ· τὸ οὖν ὑποκείμενον βάρος τοσοῦτο σῶμα τος, τὰ σκέλη μὴ φέροντα, στρεβλοῦνται· οὕτως καὶ καλάμῳ, ἐὰν ὑπὸ βάρος κάμπτεται· ὅτι δὲ τὸ μὲν σκληρὸν ξηρὸν ἰσχυρόν, καὶ πρὸς ἐνέργειαν μᾶλλον αὐτάρκει· τὸ δὲ ὑγρὸν καὶ μαλακὸν ἀσθενὲς πρὸς ἐνέργειαν· δηλοῖ καὶ ξύλα καὶ δέρματα καὶ

α' a 3

Puerī humidi & calidi

Pituita humida & frigida

Canities ex pituita

διαφορᾶ

Raphę. 2. futurę capitis

Cunuchi & mulieres celeriter canescunt

Semę humanū pituitosum

frigus condensat

Cunuchi & mulieres cur pilis carent

Cur pedes eunuchorū distorti

cū politian) uertit sed ex excremētū quo semē gigni debuit. male & contra aristotelicam disciplinā meliꝰ hic se gessit politian)

:: ſt. ὑπὸ τοῦ βάρους)

:: uerba deesse hic uidentur. ſ. ^ seniorū praedura est. ex theo. Sed ex politiano ſer)

χοινία. δηλοῦσι δὲ καὶ ἄνθρωποι. ὑπὸ γὰρ λύζεων καὶ πότων πλειόνων, ἀσθενέστεροι πρὸς ἐνέργειαν. ὑπὸ δὲ ἀπεξίας συμμέτρως ξηρανθέντες, εὐσθενεῖς εἰσι πρὸς ἔργον. ὅθεν οἱ εὐνοῦχοι μὲν, καὶ γυναικώδεις, ἀσθενεῖς. ἴσως δὲ καὶ οἰνόφλυγες, ὡς φλεγματωδέστεροι. ψυχροὶ γὰρ γινόμενοι, τὸ ἐναντίον αὐτεισάγειν ποθοῦσιν. οἶνος δὲ, θερμὸς φύσει. αἰθίοπες δὲ, ὡς ξηρότεροι [illegible] ἰσχνοί. μυώδεις. ἰσχυροὶ πρὸς ἔργον.

Pituitosi uinolenti cur

μυώδεις musculosi

η'. Διατί δὲ καὶ ὀξύφωνοι. πάλιν γὰρ ἡ πλείων ὑγρότης παχύνουσα τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν αὐτῶν, ἀποστενοῖ. τὸ πνεῦμα διὰ στενωτέρου πόρου διαβαῖνον, ὀξυφωνίαν ποιεῖ. διὰ δὲ εὐρυτέρων ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν μεγαλοφώνων. εἰκόνα δὲ λάμβανε τῶν αὐλῶν τὰς ὀπάς. ὅτι δὲ πλείστης ὑγρότητος εἰσὶν ἔμπλεοι, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ ἀδρύνεσθαι τοὺς μαστοὺς γυναικώδεις ποιεῖν. καὶ βλέφαρα οἰδαλέα. καὶ ἁπλόθριχες καὶ πολιώδεις.

Cur eunuchi & mulieres uoce acuta

οἰδαλέα tumidiuscula

θ'. Διατί ἔνιοι τῶν εὐνούχων πρὸς τὰς ἀφροδισίων ὀρέγονται. καὶ ἐρῶσι ποτέ. ὅτι πολὺ παρὰ τὴν βάσκην ἀρχὸ τομὴ θησαν ἢ ἐθλάσθησαν. ὥσπερ ἡμιτελεῖς εἰσιν εὐνοῦχοι. καὶ οἱ φύσει δὲ θερμότεροι τὸ ἧπαρ, καὶ τὰ σπερματικὰ ἀγγεῖα μεγάλα ἔχοντες. οἵτινες σφαδάζονται μὲν τὴν χρῆσιν, οὐκ ἐνεργοῦσι δὲ τὴν ἐπιθυμίαν. διότι τὸ αἰδοῖον, αὐτὸ μὲν ἀπεμαράνθη. τὸ γὰρ οἰδίσκον πνεῦμα συνεχῶς ἐκλέλοιπεν. ὅπερ ὑπὸ τοῦ σπέρματος ἐτίκτετο. καὶ διὰ τῶν σπερματικῶν πόρων ἐφύετο ἐκ τῶν περὶ τὰ ἰσχία μερῶν. ὡς τῶν παιδίων δὲ τυφλοῦνται αὐτῶν οἱ σπερματικοὶ πόροι συμπεσόντες.

Spadones re(m) uenerea(m) quoda(m) tenus appetunt & amat. nota pro Terentio scribam illos amatores esse mulieru(m) nihil potesse tame(n)

Spiritus q(ui) tumefacit cole(m) ex semine oritur & defertur p(er) meatus semini attributos ex parte coxaru(m). pulchru(m)

ι'. Διατί ἐν παντὶ τόπῳ τριχούμενοι, πολιαὶ τρίχες μὲν, ἐν δὲ μασχάλαις οὐκέτι. ὅτι ὁ τόπος θερμός. ἀρτηριώδης γὰρ καὶ φλεβώδης. ἄλλως τε καὶ ἀραιότερος ὤν, διαφορεῖ συνεχῶς τὰ φλεγματώδη περιττώματα. δηλοῖ δὲ τοῦτο, τὸ συνεχῶς ἱδροῦν αὐτάς. ⊏⊐ ^

Cur alaru(m) pili no(n) canescant

ια'. Διατί ἔνιοι, αἰδούμενοι, ἱδροῦσι τὰς μασχάλας. ὅσοι μᾶλλον ἀραιότεροι. ἡ φύσις γὰρ ἀποστρεφομένη τὸ τιμῆς, ἢ εὐλαβείας ἄξιον, μετρίως φυγαδεύει τῷ αἵματι εἰς τὰς μεγίστας φλέβας. καὶ ἀρτηρίας. καὶ αὐτὰς πληρουμένας ἀποστάζουσιν. οἱ δὲ, χαιρόμενοι τῷ

διὰ

διαφορεῖ. difflat. digerit. theodo.

No(n)nullis pudore affectis sudant alæ

⊏⊐ deest hic secundu(m) politianu(m) p(ro)blema de trib(us) humorib(us)

χαλᾶσθαι, καὶ ἀραιοῦσθαι. πλέον δὲ τὰς μασχάλας.

Gaudentib(us) p(ro) remittit(ur) rarescit q(ue) corp(us)

ιβ'. Διατί οἱ φοβούμενοι ὠχροί εἰσιν. ὅτι ἡ ἡμετέρα φύσις, ἡ προνοουμένη τοῦ σώματος δύναμις, δέδοικε μὴ πάθῃ τι περὶ τῶν ἐκτὸς ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν οἴκοις ἀποφεύγομεν, καὶ αὐτὸ φεύγει σφόδρα πρὸς τὸ βάθος τοῦ σώματος, ἀσφαλείας χάριν. συνέλκει δὲ μεθ' ἑαυτῆς τὸ αἷμα ᾧ κέχρηται τροφῇ καὶ ὀχήματι. ὡς καὶ χρηστῷ μόνῳ χυμῷ. τοῦ δὲ τοιοῦ, τὸ ἐρεύθον τὸ δέρμα καὶ ἐρυθραῖνον.

Cur timentes palleant

ψυχικὴ δύναμις. i. spiritus ~~uitalis~~ animalis

ιγ'. Διατί καὶ τρέμουσιν. ὅτι καὶ ἡ ψυχικὴ δύναμις κατὰ συμπάθειαν τῆς φύσεως φεύγουσα, τὰ μὲν ἔξω καταλιμπάνει, ἀπερίφυλακτον τὰ ἄτρομα μόρια. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀποπατῶσι καὶ οὐροῦσιν ἀπροαιρέτως. οἱ γὰρ κλείοντες τοὺς πόρους τῶν περιττωμάτων μύες νῦν ἀσθενοῦντες ἀφιᾶσι τὰ περιττά.

Cur time(n)tes tremu(n)t & aluo soluantur & mingant inuiti

Musculi. i. μύες. excrementoru(m) meatus obstruunt

ιδ'. Διατί οἱ χαίροντες ἐρυθριῶσιν. ὅτι ἡ φύσις αὐτοδιδάκτως τὸ ἡδόν τι προτρέπει κατὰ τὸ ἐκτὸς ὄντι. καθάπερ ἡ μήτηρ φίλῳ ἢ τέκνῳ. συνέπεται δὲ τὸ αἷμα ταύτῃ. μεμαθήκαμεν δὲ τοῦτο ἐρυθρίζειν τὸ δέρμα τῷ ἰδίῳ χρώματι. οἱ δυσχεραίνοντες, διὰ τὸ ἐναντίον.

Cur rubeant gaude(n)tes

προτρέπει occurrit obuiam prodit

ἡδόν τι exhilaranti

ιε'. Διατί οἱ αἰδούμενοι ἐρυθριῶσιν. ὅτι ἡ φύσις αὐτοδιδάκτως τινὶ συνειδήσει, τὸ τιμῆς ἄξιον αἰσχυνομένη, καθάπερ εὐγενὴς κόρη, μετρίως ὑποστέλλεται πρὸς τὸ βάθος ἀλλ' εἰς τὸ τοῦ σώματος. τοῦ αἵματος τοιγαροῦν συγκεκινημένου καὶ χεομένου, τὸ δέρμα βάπτεται τῷ τοῦ αἵματος χρώματι. οἱ δέ φασιν ὅτι ὥσπερ αὐτὸ προβάλλεται σκέπης ἕνεκεν. οὕτω γὰρ καὶ τὴν χεῖρα, φυσικῶς τῷ προσώπῳ προσφέρουσι.

Quos pudet cur erubescant

τιμῆς

ις'. Διατί ἔνιοι φοβηθέντες ἀπέθανον. ὅτι φεύγουσα λίαν ἡ φυσικὴ δύναμις εἰς τὸ βάθος μετὰ τοῦ αἵματος, τὸ ἔμφυτον θερμὸν καὶ ζωτικὸν τὸ παρὰ τῆς καρδίας γινόμενον, ἀθρόως καταβαπτίζει, ἢ σβεννῦσι. καὶ φθορὰν ἐπάγει. τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ καὶ τὸ ἔλαιον πολύ τε καὶ ἀθρόως ἐπιβαλλόμενον, λυχνιαίᾳ φλογὶ σβεννῦσιν αὐτό. ἀναλογεῖ δὲ τὸ ἐκ καρδίας θερμὸν, λυχνιαίᾳ φλογί. καὶ οἱ ἀμέτρως δὲ ὀδυνώμενοι ἀ-

Cur no(n)nulli nimio timore morte affecti sunt

ἀναλογεῖ proportione(m) habet politianus

∴ ἡ ἐντὸς cc poli tiano & theodoro

Nonulli nimio dolore examinati

πάθαν ον τῷ αὐτῷ λόγῳ· ἀπόλλυται γὰρ ἡ κατὰ φύσιν κίνησις τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ, καθάπερ καὶ τὸ πῦρ ὠσὶ τῶν μαστιζόμενον σβέννυται. διὰ τί πολλοὶ τῶν οἰνοφλυγησάντων ἀποθνήσκουσιν· ὅτι πάλιν ἡ πλῆθος τοῦ οἴνου, τῇ φυσικῇ καὶ τῇ ζωτικῇ δυνάμει καὶ θερμότητα καταβαπτίζει· πάσχουσι δὲ τοῦτο μᾶλλον, ὅσοι τὸ ἔμφυτον θερμὸν ὀλίγον καὶ ἀσθενὲς ἔχουσι· τὸ πολὺ γὰρ καὶ ἰσχυρὸν αὐτίσχειν μᾶλλον δύναται· καὶ τῷ χρόνῳ πέπτει τὸ πλῆθος· καθάπερ καὶ ἡ πλείων φλὸξ, φέρει πλείονα τοῦ ἐλαίου τῇ ἐμπύρωσιν. διὰ τί οἱ γέροντες τρέμουσιν· ὅτι τὰ νεῦρα πάλιν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, καὶ οἱ μῦες τῶν μορίων μὴ δεχόμενοι τὴν ἀρκοῦσαν δύναμιν κινητικήν, οὐκ αὐτέχουσιν ὁμοίως βαστάζειν τὸ βάρος τοῦ σώματος· γίνεται δὲ ῥόμος, τῷ ἔλκειν ὠσὶ τὸ κάτω τὸ βάρος τοῦ σώματος, τὸ μόριον· τῇ δὲ ψυχικῇ δυνάμει ὠσὶ τὸ ἄνω· καὶ τοῦτο κατὰ διαδοχήν, καὶ σωεχῶς γινόμενον τὸν ῥόμον ποιεῖ· ὅθεν λοιπόν, ὠσὶ κάτω νεύουσιν ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἥπατος· ὅπου ἡ φύσις βιάζεται· ὅθεν καὶ βακτηρίαις ἑαυτοὺς καθάπερ τρίποδας πολλοὶ ἀντιξύλοις στηρίζουσι· διὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ἀθενείας τῶν δυνάμεων, ἀπροαιρέτως ἐξίασι σκύβαλον ἢ οὖρον.

Tremor unde proueniat

Cur alui excremētū & urina prodeunt incō sulte

σκύβαλον stercꝰ)

διὰ τί οἱ λυπούμενοι ὠχριῶσιν· ὅτι πᾶσα ἡ φύσις ὑπὸ μὲν μνησικακουμένη τὸ αὐξάρουν, καὶ τὸ λίαν σωματικὸν πρὸς τὸ βάθος μετὰ τοῦ ἐξάγοντος αἷμα τὸ θέρμα· ἢ πολὺ μᾶλλον τοῖς τῶν φόβου μένων. διὰ τί οἱ χαίροντες ἀθρόοι καὶ σφοδροὶ, πίπτουσιν ἐκλύονται· τῇ τῶν ζωτικῶν δυνάμει, καὶ τὸ ἔμφυτον θερμὸν ἀπὸ μέρους ἔξω φερόμενον πρὸς τὰ ἡδέα διαφορεῖσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι· ὅθεν ἱδροῦσι καὶ ἐρυθριῶσι, διὰ τὸ περισσὸν τοῦ αἵματος· τὸ δὲ ἔμφυτον θερμὸν ἡ αὐτὸ τὸ πῦρ, τῇ μὲν θερμότητι καὶ τῇ φύσει τοῦ οἰκείου τόπου, ὠσὶ τὸ ἄνω κινεῖται· πάλιν δὲ διὰ τὴν ὄρεξιν ἡ ξοφῆς, ὠσὶ τὸ κάτω· ὀρτίσα τοίνυν τῶν κινήσεων ἀπόλλυται διαφθείρεται τοῦτο.

Cur alui excremētū & urina prodeunt incō sulte

σκύβαλον stercꝰ)

Cur pręmacrore palpitemus

διαφορᾶσθαι dissipari

ἧδος res lętabilis

καὶ. διὰ τί οἱ λυπούμενοι καὶ οἱ ὀδυρόμενοι καὶ οἱ ὀργιζόμενοι σφόδρα μέγα καὶ συνεχῶς· ὅτι οἱ μὲν λυπούμενοι πρὸς τὸ λυπῆσαν ἔχουσι τὴν ψυχὴν ἔρασμιμένως· οἱ δὲ ποθοῦντες πρὸς τὸ ποθούμενον· οἱ δὲ χολούμενοι πρὸς τὸ τὴν ὀργὴν κινῆσαν αὐτό· ἡ μὲν γὰρ τοιαύτη ἔρασμιμένη πρὸς τὸ κινῆσαν αὐτὸ τιμᾷ καὶ ὠσὶ πρὸς ἀλαθάνειν χρηγεῖν τοῖς πάθεσι καὶ μυσὶ τὴν κινητικὴν δύναμιν· καρδίαν τοίνυν, μὴ τῆς διαφορᾶς τοῦ θερμοῦ εἰς δὲ τὸ μέσον ἀέρος εἰς πλοῦν, εἰς ψυχομένης μὴ τῆς διαστολῆς εἰκείνουσα τὰ λιγυρώδη τρεπτώματα, ἃ περ ἡ ξαίματος ἐκκαυσισ ἐξόησε, διὰ τοῦ μὴ πνιγμὸν παρακολουθῆσαι· τῇ ψυχῇ ἀναγκάζει, καὶ ὑπομιμήσκεσθαι τοῖς μυσὶν ἐπιχρηγεῖν κίνησιν· καὶ ποιεῖν μείζονα τὴν εἰσπνοὴν καὶ ἐκπνοήν· πρὸς τὸ καὶ πλῆθος ἀέρος ψυχρὸν λαβεῖν· καὶ πλῆθος ἐκκενωνῆσαι πρὸς τὸ μὴ ἐνόν τε πνεύματος· ἵνα ὅπερ ἐμέλλαι μικραὶ εἶσιν ἐχ ἀναπνοαὶ ποιεῖν, ἴσον τὸ μίαν ποιῆσαι μείζονα· ὅπου τὸ καλεῖται στενάζειν· ἢ ἀρίστα πλαισίοις ἢ καὶ τὴν στενοχωρίαν φυλακρᾶσαι· στένουσι διὰ τὸν θρόνον μεγάλην τοῦ τὸ πρίουσι πολλάκις, τῶν τὴν ψυχὴν ἀπεστράφθαι μὴ ἀεὶ πρὸς τὸ κινῆσαν αὐτὴν, τὸ δὲ φύσιν ἀναγκάζειν τὸ διὰ τὸ καρδίαν ὠσὶ πέμπειν πλείονα δύναμιν κινητικὴν μυσὶ τοῦ θώρακος· ὅπερ δὲ τὸν θώρακα ἀναπνοή, τοῦ ἐντὸς τῶν σώματος πλῆθα πνοὴν διὰ τὰς τριχώσεις· ἔοικε τῇ μὲν εἰς πνοὴν, ἡ διαστολή· τῇ δὲ εἰς πνοὴν, ἡ συστολή· συστολὴν γὰρ διαστολὴ, σφυγμὸν καὶ τὸ γορεῖται.

Suspiria amantium inascentiū anxiorꝫ frequētia & magna

λιγυρώδη sinultifica. politianꝰ) uertit fauillacea Theodorꝰ)

στενάζειν πόθεν πράττει

Quod in corpore thorace respiratio id in corpore ꝓspiratio quę fit in arterijs comparatur autem inspirationi diastole. i. dilatatio. expirationi autē systole. i. contractio pulcherrimū. docum.

Systole
Diastole

Sphygmos. i. pulsꝰ

ἰσχνὸς. i. infirmꝰ grauis carnis difficile cōcoctu. secundū theodꝰ ἰσχνὸς. i. infirmꝰ politianus. ἰσχνὸς ꝑ duplex. ſ. uacuo ab inspecando deductū putat ego a greco nomine deductū puto

∴ deest οὐ

Pruriendi) aq̃ fer uida utilis propter frigiditatē pituitę aqua gignitur pruriго

κγ'. Διὰ τί τοῖς κνησιῶσι τὸ ἄπαν χέρομ φίλον· ὅτι τὸ τοιοῦν τὸ κνησμῶδες φλέγμα, ἅτε χυμὸς ψυχρὸν ὂν, δυσαίσθητον μᾶλλον ποιεῖ τὸ δέρμα.

κδ'. Διὰ τί δι' ἡμέρας ἥδιον τοῖς ἐν τοῖς λουτροῖς κνησιῶσιν; ὅτι ἡ θερμότης χεῖ τὸ φλέγμα· καὶ οἱ ὄνυχες διαφορεῖ τοῦσι.

κε'. Διὰ τί δι' ἡμέρας τὰ νῶτα μᾶλλον κνησιῶσιν; ὅτι τὰ μὲν ἡμῶν τοῦ σώματος ψυχρότερα τῶν ἐμπροσθίων ὄντα, τὸ λεπτὸν φλέγμα ἔχει· ὅθεν καὶ γηρῶσιν ὡς ψυχροῖς, μᾶλλον τὸ πάθος τὸ λεπτὸν ἀναζῇ.

κς'. Διὰ τί οἱ βραχεῖς τῷ σώματι τῶν μακρῶν φρονιμώτεροι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσίν; ὅτι σωματοειδῆ ἐστι καὶ συγκεκριμένα τὰ ἡμῶν τὰ ἐν τῷ σώματι· ὧν δὲ τὰ μέρη μείζω ἐστὶν ἐκ λύεται· διὸ καὶ Ὅμηρος, ὀλυσσεὺς μὲν βραχὺν καὶ φρόνιμον λέγει· αἴαντα δὲ μακρὸν καὶ μωρότερον. τὸν δὲ πρόπαν ἰχῶρ οἷ μᾶλλον οἷ ἐλάσσονα τῶν μείζονων.

κζ'. Διὰ τί οἱ ἧττον φρόνιμοι μετεωρίζονται πρὸς τοῦτο; ὅτι ὡς πρὸς κυβερνήτης μὴ ἄγαν ἐξεωμένου οὐκ ἐπιθυμεῖ ἀσφαλείας ἅπτεσθαι, οὕτως καὶ ἡσαθρότερα ψυχὴ τὸ σῶμα.

κη'. Διὰ τί πολλοὶ μωροὶ, φρονίμους ἄγαν τίκτουσι· πολλοὶ δὲ ἄγαν φρόνιμοι, μωροτέρους· ὅτι οἱ μωρότεροι ἐν τῇ σωματοειδεῖ μικρῷ μᾶλλον, σφοδρᾶς τῆς ἡδονῆς ἐχόντων τὸν ψυχὴν ἅτε βεβαπτισμένην τῷ σώματι καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἀστέρμονα τὸ λογισμὸν τὸ μετὰ χρόνου ἀμέσως λογιστικὸν, καὶ φυσικὸν, τὸν ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ φρονιμώτερα ποιεῖ· ὧν μᾶλλον τοιούτων φρονιμώτερα καὶ μᾶλλον σωματοειδῆ ὄντα, ἀεὶ τὸ φρονοῦν καὶ ἐν τῇ σωματοειδεῖ οὐσίᾳ λογιζόμενόν τινα τῶν ἐγκοσμίων ἀναγκαίων καὶ μετεωριζόμενον ἔχει τὸ ἀστέρμονα, κατὰ τὸν ἀμοιρον τὸ λείπεσθαι ψυχικῶν δυνάμεων, ἀθετεῖν τε, διὰ τὸ οἰμωρεῖν καὶ ἀσωματοειδῆ μᾶλλον τοῖς σώματι οὐθενὶ τοιούτοις μᾶλλον· οἷ δὲ ἧττον ἀσωματοειδῆ μᾶλλον, ἀθετεῖν οἷς.

κθ'. Διὰ τί τῶν ἀγρίων ζώων ἡ κόπρος ἥπιον δυσῶδες ἐστὶ, διότι καὶ ξηροτέρα, καὶ ἀσηπίτου, ἔχει τὰς ζοφώδεις ἀγυμνάστους

Homer) Vlyxes Aiax

Brenes homines prudētes proceri stulti

συγκεκριμένα

O admirandū documentū aduersū insolenter incedentē

Cur stulti gignūt sapientes & prudentes & e contrario. Et ité cur stulti gignant robustos filios. docliaubē imbecillos

Agrestiū animaliū stercora minus fetidū

... simpliciori theodor) unde uidetur legendū ἁπλοτ ἁπλουστέρα politian) minime fuspuacaneo. igitur μὴ ἀπηρίτου legit. forte δι πέρου

ζεται τῶν λέον. ἡ δὲ τῶν δορκάδων καὶ τιμῶν ζώων κόπρος ἡδίστη πρὸς ὦσιν. ἡ μὴν τοι τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ πάντα τὰ ζῶα δυσώδης ἐστὶν· ὅτι σαρκικὴν ἔχουσα τροφὴν· καὶ τῶν λέον τοῦ κόρου παρὰ καιρὸν μὴ δέ μῦοι, καὶ ἀγυμναστότεροι, καὶ ἧττον τῶν βυλόγων θερμότεροι· μὴ πεπτὸν μῦον τοιοῦτο τελείως. καὶ ὅλως τῶν ἤθη μὴ δὲ πνεῦμα μῦον πρὸς ὀσμὴν δυσώδης ἐστί.

Dorcadū & quorundā aliorū animaliū sterc) uelut aroma redolet

λ'. Διὰ τί τὸ σίνηπι καὶ τὸ πάπαυερ καὶ τὰ τοιαῦτα τὰ δριμέα ἰῶνται θέμενα μῦον τῷ δέρματι ἕλκος ἐν αὐτῷ· καὶ τὸ πρόμῦον δὲ, οὐκέτι τοὺς λίαν ἕλκεσι· διότι φθαίουσι μεταβληθῆναι καὶ φθῆναι πρὶν διαφθεῖραι· καὶ ὅτι ἐκλύει τὰ ὑδρομύτικα τῇ πολλῇ τῆς κοιλίας ὑγρότητι· ἄλλως τε ἐν τῇ ἰωθέσει τὸ δέρμα καὶ τῇ συνεκτότητι δίδωσι καιρὸν πρὸς τὸ δρᾶν τοῖς δριμέσι, καθάπερ δὲ. τὸ δὲ βάθος καὶ ἀραιὸν πῶρον καὶ ἰχῶρα μᾶλλον.

Sinapi piper ⁊ ζχουσιν ulcerant

λα'. Διὰ τί οἱ λυπούμῦοι καὶ οἱ χαιρόμῦοι, τὰ λῶστα δακρύουσιν· οἱ μὲν λυπούμῦοι τῇ πυκνότητι τῶν ὀφθαλμοῖς πόρων ἐκθλίβουσι τὸ ἐναὐτοῖς ὑγρὸν· ἡ λύπη γὰρ ψύξιν καὶ πύκνωσιν ἐργάζεται τῶν πόρων· οἱ χαιρόμῦοι τὸ ἐναντίον· τῇ ἀραιότητι τῶν πόρων ἐκχέουσι τὸ ὑγρόν· ὧν τινων δὲ στενοπόρων ὄφθαλμῶν, ὁτὲ λβ'. μετὰ τὸ δακρύσαι ἐπὰμφοτέρων. Διὰ τί τοῖς λυπουμῦοις ὡχροὶ γίνεται τὴν ὄψιν; τῷ τὴν Φύσιν μετὰ τοῦ αἵματος εἰς τὸ βάθος συνωθεῖν, ὡς ἐμάθομῦον· ὅπερ ἰῶνται καὶ ἀραιοῦντες τὴν ἰωλ'. Φαίειαν Διὰ τί ῥῖς ἐρρῶσι παρέπεται πολλάκις καὶ φύσαν ἐκκεῖμῦον· ὅτι ἡ οὐροδόχος κύστις τοῦ οὐρου πλησμῦὴ ὀγκοῦται· καὶ θλίβει καὶ στενοῖ τὸ ἀπευθυσμῦὸν ὥστε ῥον· νῦν οὖν ἐν τῇ ἐκκενώσει χαυνούμῦον, δίδωσι καιρὸν πρὸς δι' ἐξόδου τῷ ἐναπεκειμῦῳ πνεῦματι ἐν τοῖς ὠτίοις· οἱ δέ φασιν ὅτι καὶ συμπάθειά τίς ἐστὶ τῶν μορίων πρὸς τὴν ἀπόκρισιν.

Lachrymas excutiūt nobis præ nimio dolore & nimia ~~triſtia~~ lętitia

Cur triſtantiū) cutis palleſcat

Mœrentes cur interdū mentris crepitū edant

Directū inteſtinū συμπάθεια cōſenſū uertit politian) ⁊th.

λδ'. Διὰ τί οἱ βλέποντες χασμῶμῦους χασμῶνται· διὰ τὸ τῇ φύσει ὁμοιοπαθῆ καὶ συμπαθῆ τῶν ζώων· μᾶλλον δὲ τῶν ἀλόγων· οὕτω γὰρ ζῷος οὐροῦντος ὄνου καὶ οἱ λοιποὶ σωφρονοῦσι·

Qui uident alios oſcitare oſcitant

ὀφθαλμιῶν hippus

ροῦσι αὐτῷ πεπληρωμένοι οὖρωσ. Διὰ τί ὁ ὀφθαλμιᾷ τῷ ὑγιαίνοντι μεταδίδωσι τὸ πάθοσ· ὁ κεκτημένοσ δὲ ὑγιαίνων τῷ πάσχοντι μεταδίδωσι φλυγέιασ, τῷ εἶναι τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ὑγροὺσ ἡμᾶσ λακοὺσ καὶ ὑπερπεθεῖσ· ἐτιγε μὴν ἡ φλυγέιασ εἰκὸσ μικροῦ κράσεωσ οὔσησ, τῆσδε νόσου, ὅ ἐστὶ μέγα δυσκρασίασ· τὸ οὖν σύμπτωμα, ἔχον ὑπὸ τοῦ ἀέρου μεταβάλλεται, καὶ πρέπεται, ἢ πρὸσ τοὐναντίον· οὐκοῦν ἡ ὀφθαλμωῖσ δυσκρασίατισ ἀέρου θοῦσα, τὴν ὑγείαν πρέπει, θᾶττον οὖσαν ὑπὸ κρασίαν σύμπτωμα· ἔνιοι μὲν δὲ τὴν ξοστὴν ἰνέαδα, διὰ τὴν φυσικὴν τῶν σωμάτων συμπάθειαν.

Cur numus aut pomú aqua mersú maius uideatur. λε'. Διὰ τί τὸ νόμισμα καὶ τὸ μῆλον ἐν ὕδατι, μείζονα ἑαυτῶν φαίνεται· ὅτι τὸ ὁμιλοῦν αὐτοῖσ ὕδωρ ποιοῦμον τὴν χόαν αὐτῶν ἀναδέχεται· καὶ τὴν ὄψιν ἀπατᾷ· ὡσ μᾶλλον αὐξόντων· τοῦτο γὰρ τῷ λόγῳ, καὶ ἡ λιθοσελινωνὶσ οἱ πλανῆται· εἰσὶν δὲ ἀνατολικὸν ἡδυτικὸν ὁρίζοντα τυγχάνοντεσ μείζονεσ νομίζονται τῷ σώματι τῷ ἐν τῷ εἰρᾶ πρεῖσθαι.

Quadrata ſi procul cernantur uidentur rotunda λϛ'. Διὰ τί τὰ τετράγωνα πόρρωθεν, στρογγύλα νομίζονται· τῷ τὴν ὄψιν μὴ δύνασθαι μακρόθεν ὁρᾶν τὰσ γωνίασ, ὡσ ὀξείασ μὴ βλέπειν αὐτὰσ τῇ ἀγνοίᾳ· τούτων δὲ ὑπεξαιρουμένων κατὰ τὰ πάντη τῆσ ὄψεωσ τὸ λοιπὸν σῶμα στρογγύλον φαίνεται, τοῦ τὸ γίνεται καὶ τὰ ἀπάτια τῆσ ὄψεωσ ἐκκλασθῆναι, μὴ κώπην ἐν ὕδατι.

Romus ſub aq' fractus uidetur Διὰ τί ξύλου τυπτομένου πόρρωθεν, ὁρᾶται μὲν τὴν πληγὴν ὑπὸ τοῦ, τὸν δὲ κτύπον βράδιον· καὶ πόρρωμα τῇ πληγῇ τὸν κτύπον γινόμενον· ὅτι τὴν ὀπτικὴν μεθαρμόττησ ἀκοῆσ λεπτομερεστέραν, ἢ ὀξυτέραν· προλαμβάνει γὰρ ἴνωκ χόον ὡσ ὀξυτέραν τὴν πληγὴν ὄψισ· ἡδὲ ἀκοὴ, ὡσ πάχει λεπτομερεστέραν βράδιον τῆσ πληγῆσ αὐτὴν λαμβάνει· τῷ λόγῳ γὰρ ἀέρα χὴν τοῦτο τὸ ὀπτικὸν τῆσ ὄψεωσ τὸ ἐφῶν χειμῶνι πληγῆσ τὸ μῆνοσ φλεγμῆνησ βροντῆσ, καὶ ἐκ τοῦ ῥώσεωσ, φλεγμῆνοσ ἀέροσ, ὡσ ὑπὸ πυρεκβόλων, πρὸ τοῦ ὁρᾶσθαι

ἀρχὴν profecto

πυρεκβολίσμοις politiani) ſuppleuit autē apud gaza hæc dictio

μὴ τὴν ἀέρα πεπλήν. εἰ δὲ οὕτωσ ὕστερον ἀκούομεν φλοιοῦ τῆσ πρὸ φλοιώδουσησ πρώτου φλοιοῦ ἀέρα πεπλῆσθαι τὸ βροντᾶν ἢ αἷμα· καὶ ταῦτα τοίνυν ὄψισ προλαμβάνουσα τὴν ἀκοὴν, ὡσ λεπτομερεστέρα, πρώτην τὴν ἀέρα πεπλῆσθαι ὁρᾷ· εἶθ' οὕτωσ ὕστερον ἡ ἀκοὴ φλοιοῦ τῆσ αἰθέρα πεπλῆσθαι ὡσ παχυμερεστέρα βραδεῖα πρὸσ λαβεῖν· ἀντίληψιν. Διὰ τί τῆσ μὲν ὄψεωσ γυμνῆσ οὔσησ τοῦ πέριξ τοῦ σώματοσ ἡμφιεσμένου, ἐγκρύπτομένου τὸ μὲν σῶμα πανεῖδεν μᾶλλον· τὸ δὲ πρόσωπον οὐδόλωσ· ἀλλ' ἔθοσ· εἴθοσι γὰρ ὄψισ ἀεὶ τῷ ἀέρι προσομιλεῖν· ὃ δὲν ἡ γυμνὴ τυγχάνουσα· μᾶλλον δὲ πέφυκεν ὅλον πρὸσ δυνατὸν θαι, ἢ σωμάθαι.

Cur corporis reliqs, partib⁹ magis quā multa rugemus

μέγα τε φυκ ὅλον πρὸσ δυνατὸν θαι ἢ σωμάθαι

ξανθὴ flauabilis

Διὰ τί ἡ ξανθὴ, ὅλου τοῦ βίου παραμένουσα, χιτῶνι τῇ λευκῇ μὴ κύσῃ χολοειδόχῳ, λιανοῦ τεθεῖσα, οὐκ ἀναβιβρώσκει τοῦτον· κατασκήπτουσα δὲ ἡ ὀδὰξ τὸ βραχὺ χρόνου, σώματι δυσωδεστάτῳ, παραχρῆματι τὴν διάβρωσιν ὀργάζεται· φημὶ δὲ τὸ παρὰ φύσεωσ οὕτωσ ὠεῖδοσ καὶ τοιοῦτον αὐτὴν ἐν ἐκείνῳ τῷ σώματι μόνῳ· καὶ δι' ἃ τοῦ τοιοῦτον αὐτὴν τοιαύτην μαίνεσθαι· μέτε γὰρ φάρμακον κωλυτικὸν ἀνίασ· ὁμοίωσ τῆσ φύσεωσ καὶ μυείωμ ἄλλων παραδείγματα δύο μάλιστα λέγω· ἐν μὲν τῷ βδέλλα καὶ μυιάσιν βρέφοσ, βραδὺ παραμύθιον· μηδεμίαν αἴσθησιν βάρουσ παρέχοντα κυοφορούσῃ· πνεῦμα δὲ κοῦφον ἐνσκῆψαν εἰσ αὐτὴν ὀδύνασ ἐργάζεται παραχρῆμα· τάσιν καὶ βάρθοσ φορητὸν ἐμποιοῦν· παραχρῆμα δὲ πόνουσ δυσχερεῖσ μένει· ἡ δὲ ἰξὸσ ἡ πρὸ εἰσ αὐτὴν παραβραθεῖσα, πυγμὴν ἔπεται, καὶ βηξ ἐν τῷ ἡ φύσισ χωρεῖσθαι τοῦ τοιούτου καὶ ἐπιλέγειν ἀδύνατον.

Ἰξὸσ mica

Διὰ τί τῶν λουομένων, οἱ μὲν εἰσιόντεσ δυσχεροῦσιν, οἱ δὲ ἀπιόντεσ· οἱ δὲ τοὐναντίον, ὅσοι μὲν ξηρότεροι διὰ φῶντοσ ὑπὸ τοῦ λουτροῦ ὑγραινόμενοι γίνονται ἀδύτοι· ἡδὺ γὰρ ἀεὶ τὸ ξηρότητοσ, καὶ μᾶλλον ἐὰν μὴ διαφορηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ξηροῦ θάλῳ· ὅσοι δὲ ὑγρότεροι καὶ ἄδυτοι εἰσὶν, ἐγχορισάντεσ ἡ μᾶλλον ἐπὶ τὰ σφόδρα θερμῷ, ὑπὸ ξηρῷ θάλῳ διαφορηθῶσι τὴν ὑγρότητα

διαφορηθῶσι· ta beant theodor). re ſoluantur politian)

θάλῳ contignatioē politian)

□ ſi ἐν μέσῃ δεκαμοιρίᾳ) βρέφοσ
βραμύθιον ex politiano & theodo·
□□ ſi ἡ ex politiano
ἀ ἰξὸσ ἐξηρότητοσ ex politiano & theo

Ἀλεξάνδρου προβλημάτων.

παῤ ἐκείνων ἰδρώτων δὲ ῥώδης ἀποτελοῦνται.

Διὰ τί τῶν ἐσθιόντων ἐράφανον, οἱ μὲν δυσωδεστέρουσιν οἱ δὲ εὐδυσωδεῖς. Φαμὲν ὅσων μὲν ἡκοιλία ἡδεῖα χολὴν, ἀστείστ ὀξυμοχθηρὸν χυμὸν ἀμάλιστα φλεγμαίνουσι ἐρυσίπελαι καθαρά. ὅσων δὲ ἐστὶ πλήρωσιν, δυσωδέστερα δέ. τῶν τοιούτων ἐράφανον, θερμαίνει μὲν τὸ στόμαχον καὶ λεπτύνει καὶ τὸ κινητικὸν χυμῶν καὶ λεπτύνει καὶ τὸ πνεῦμα. ταῦτα δὲ ἐρυγῶν κενοῦν δι' ἀσθμάτος. οὕτω γὰρ καὶ βόρβορος. μᾶλλον συνάγεται λυόμενος δυσωδέστερος. ὑπὸ δέ τινος κινούμενος ἧττον ἀναπέμπει δυσωδίαν. ὅσοι δὲ φασὶν αὐτὸν τὸν ἐράφανον μοχθηρὰς εἶναι φύσεως, καὶ δυσώδυνον τὴν ὀσμήν, ἐκτὸς καὶ ἐκτὸς αὐτὸν χουίζουσαν δυσωδίαν εἶναι, σφάλλονται. πάντας γὰρ ἐδέδιε τοὺς προσφέροντας αὐτὸν δυσωδίας ἐρυγάς.

Διὰ τί ἐν τῷ ἄκρῳ κρύῳ οἱ δάκτυλοι καὶ τὰ ἄκρα τοῦ σώματος μελαίνεται καὶ ἀπορρωγῆ; ὅτι καὶ ἄκρα ψύξις ἀσθενοῦσι καὶ ἀπεκλείφθη τὸ ἔμφυτον θερμὸν εἰς τὸ βάθος τοῦ σώματος. καὶ λοιπὸν τὰ ἄκρα, μὴ ἀπολυόμενα ζωτικῆς δυνάμεως καὶ θερμότητος. πρῶτον μὲν οὖν αἱμαίνεται. εἶτα μελαίνονται. εἶτα ἐκρέουσι καὶ ἀποπίπτει δέ, τῇ τῆς φύσιν μὲν τρόπον μέν τινα τοῦ λοιποῦ σώματος παρασφίγγειν μὲν εἰς αὐτὴν τὸν ὑγρὸν, τὸ δὲ νεκρὸν ἀποκρίνειν ἐστὶν ἀπεργάζεται. τὰ δὲ ἄκρα μάλιστα πάσχει τῷ εἶναι αὐτὰ μηκέτι σαρκώδη μηδὲ πολυθρόμβα. οὕτω δὲ καὶ τὰ φυτὰ ταῦτα χειμῶνος φυλλοῤῥοεῖ. ὅσα καὶ πολυθρόμβα ἀσθενῆ καὶ ἀραιότερα. τὰ δὲ λέγουσιν ὅτι ἀπὸ ἀρχῆς μὲν τὸ ἔμφυτον θερμὸν φύλλα τὸ ψυχρὸν ὡς ἐναντίον εἰς τὸ βάθος. συναθροισθὲν δὲ καὶ ὥσπερ ἀνακτησάμενον ἑαυτὸ, κάτεισι πάλιν εἰς τὰ μόρια, μετὰ τοῦ πλήθους ἀθρόως πρὸς ἐπικουρίαν. καὶ τῇ ἀθροότητι καὶ τῷ πλήθει τοῦ θερμοῦ καίει τὰ ἄκρα τῶν μορίων. ἐκεῖ γὰρ ἴσα μᾶλλον συνάγεται λυόμενα.

Διὰ τί οἱ ψυχόντες τὰ ἄκρα, καὶ προσάγοντες πυρὶ πρὸς θερμαίνειν, ὀδυνῶνται σφόδρα. φαμὲν ὅτι ἡ ἀθροα μεταβεβλῆται οἱονεὶ τὸ ἔμφυτον θερμὸν εἰς τὸ βάθος τοῦ σώματος. καὶ οὐ πολὺ ἀπολείπεται τῆς ἐξω θερμότητος. ἀλλ' ἐν τῷ βάθει ἐστὶ τὸ θερμὸν. ἐκεῖ δὲ ἡ ἀφὴ οὐ γίνεται. ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων ἐστὶν ἡ ἀφή. ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων ἐστὶν ἡ ἀφή. ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων ἐστὶν ἡ ἀφή.

Ἀλεξάνδρου προβλημάτων.

Ἐράφανον radix . the . μβ'. (raphanus politian)

Τὴν φύσιν) χυμῶν humorú . pol. at theodo . materias & humorŝ etiam uertit

βόρβορος κουχάζων οὐκ ἀναπέμπει δυσωδίαν ὑπό δέ τινος κινούμενος ἧττον ἀναπέμπει

προσφέρεσθαι edere

Arboribus cur decidant folia

Cur rigentes extremitatés si igni admoueas magis dolebis

Ὅσοι . cf. Ἀλεξάνδρου προβλημάτων

cf. theodoro aut paris incisum grandiusculū denotarunt . et theodo poli tianŝ aut magnū pané comederūt

ξεως, εἰς τὸ ἔσω πάλιν μεταβάλλουσιν αὐτὸ τὸ θερμὸν τῇ πάσῃ ἀμέξως καὶ ἀθρόως τινὸς μὲν οὖν δυσκρασίαν λυπεῖ τὴν φύσιν. κατὰ δύκρασίαν συμμέξιαν, καὶ εἰς τὸ φύσιν ἀθρόως μεταβαλλόμενον. ὡφραίνει σφόδρα τὴν φύσιν. ἔχει γὰρ ἐν συμμέξια κράσιν τὸν ἄρτον ἀνθρώπου σῶμα μᾶλλον τῶν ἄλλων ζώων. Διὰ τί οἱ προσεμεγκάμενοι τὸ πεπάλυζοι, φημὶ ὅτι ἀναλογεῖ τοῖς καὶ τὸ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ. ἡ λυπρύσει, τὸ μὲν πέπειρον ἀνέξανθη, χολὴν ἀκάνθας. τὸ δὲ φλέγμα ὁ ἄρτος λίθῳ βάρυ πέπειρος ὢν τὸ σῶμα ἔχει πρὸς ἔκκρισιν ἄπεπτον ὑδαίδη ἀθερμ. ἄρτος ἐχέως ὑπόβρυχος μὴ τῆς τὸ πέπειρον δακνόμενον, λεγέργει τὸ σῶμα χολῆς πρὸς ἔκκρισιν. ἀνέξανθη τὸ πεπαλυσμένον. οἱ δὲ ἄπεπτοι λεπτοὶ μὲν λύγμα. ὅσοι δὲ εἰσὶ σῶμα χολῆς φλεγματικώτεροι ἢ δυσκίνητοι ἢ ψυχρότεροι, βραδέως λύζουσι, πάσχουσι δὲ αὐτὸ οἱ ἀθρόως μέσον ἄρτον καταπιόντες. ᾧ πλήθει τῷ μεγέθει τοῦ ἄρτου βαρυνόμενοι. οὐκ ἀνέχεται χολῆς μορίων ἡ φύσις ἠρεμεῖν. ὅταν παρῇ τὸ λυμαινόμενον. τὸ μὲν οὖν πέπειρον διὰ τὸ ἀραιὸν εἶναι, ῥιεῖ καὶ τὸ αὐτὸ λαμβάνον. ἡ δὲ σάρξ μυῶν ἡ φύσις χολῆς. ὁ δὲ ἄρτος πρὸς τὴν βαρύν, καὶ ὡς ἂν πλῆθος φλέγματος, ὑδαίδη βαμ· ῥῶν λυγμὸν ῥιεῖ. Διὰ τί ἡ τοῖς ὄνυξι τῶν δακτύλων τὰ σωματώδη μόρια πάθη φοβερὰ πάντων δύναται ἐργάζεται. ὅτι τὰ μὲν ὀστᾶ καὶ τὸν τὰ ἐν τοῖς πέλμασι τῶν δακτύλων, ἐκ τῶν οἰκείων περιπωμάτων ῥιεῖ τοὺς ὄνυχας. ὡς πρὸς τοὺς ὀδόντας ἐν τοῖς ὀστοῖς. ἐπεὶ δὴ τοίνυν ἡ δάκτυλοι καὶ ἡ τῶν ὀδόντων αἰσθητικὴ δύναμις καὶ τίσσα, πρὸς τὰ ἄκρα τῶν ὀστῶν ἴσα μὲν ἡ κακεῖσε σωματώδη, πολεῖ γίνεται. καθάπερ ὕδωρ συῤῥέον εἰς μιχθῆναι, ἀλλ' ὡς μᾶλλον αἱ μὴ. ἀθανὸ μὲν ἡ πάθους μᾶλλον. ὀδωδήσει. Διὰ τί ἡ τῶν ἄκρων μείζονα καὶ λυζόντων, ἡ τὸ πνεῦμα τοσκατοχὴ λύει λυγμόν. φημὶ ὅτι ὁ στόμαχος τῇ ξαχείᾳ ἀρτηρίᾳ. ἀλλοιοῦται τὴν σύμαχον θλίβοσα ἀστενοχωροῦσα ῥιεῖ εἰς αὐτὸν ἐσφιγμὸν μόνον. ἢ ὠμὸν, ἐκθλίβεται τῷ γαστέρα καὶ οὐ γοσέλθη

Natura subita mutatioe laborare affici & laborare

Comedentes piper aut frustum magnú panis singultire

Piper & flumabilis cú panis . pituita aute & panis cum grauissimo lapide proportioné habent

Cur uitia unguiú digitorú dolores excitat uehementes

πήχεσι extremitatib)

Vngues unde grignút

Dentes unde grignút

γλῶις gingiuis

μιοσφύδαν cópru theo. ex comm. pol.

Vis quę auctor est sentiendi p nerwus confluit

Trachea arteria adiacet stomacho

θερούμενοσ ἀπ' ὀλίγου βαρύσ τε καὶ ψόφου λυπούμενοσ.

μή. Διὰ τί οἱ λύζοντεσ τοῦ πόρρω, ἀκούσαντεσ τοῦ λυομένου, ἧσσον λύζουσιν; ὅτι τῇ ψυχῇ ἐναντίωσιν μιμεῖσθαι δόξασιν οἱ λυόμενοι καὶ τοῦ λύζοντοσ παύονται· ἐὰν δὲ μελοῦσαν τοῦ λυομένου ἀκούσωσιν, οὐ παύονται λύζοντεσ· ἐναντίωσιν γὰρ οὐ μιμοῦνται. ἐὰν δὲ μὴ ἐξ ὀνόματοσ τοῦ λυομένου λύζωσιν, ἀλλὰ τῷ ἐναντίῳ μιμήσεωσ, παύονται.

μθ'. Διὰ τί ὧν τὰ εἰκόνων, τοῦ σίνου μᾶλλον ἥκοντεσ, ἰσοπεδαίτερα τοῦ χώματοσ βλέπουσιν μᾶλλον; πρόσωθεν δὲ, τὰ μὲν κοῖλα· τὰ δὲ κυρτά· λέγω δὲ τὰ ποτὲ μὲν ὠὰ μισοῦντα, ὧν τὸ λυόμενον ἀίσθημα ἐκτείνει μᾶλλον ἢ ἐκλυομένη, ὁρᾶν δοκεῖ τὰ ὠὰ θᾶττον τῶν χωμάτων· τὰ λευκὰ ὁρῶσα κυρτά· τὰ δὲ μελανίζοντα κοῖλα· τὸ μὲν γὰρ λευκὸν τοῦ σίνου ἀφίζει τοῖσ ὄμμασιν· τὸ δὲ μέλαν ὡσ σκοτεινὸν ὂν ὧν τοὐναντίον· τῶν δὲ τοιχωρύχων, οἱ μὲν μετὰ χαλκοῦ τὸν τοῖχον διορύττουσιν, ὧν ὁ μὲν ὁ αὐτὸσ ἀεὶ τόπος, τὸν χαλκοῦν ἔστιν, ἢ βοῦν, ἢ τι τοιοῦτον ζῶον χωνεύσασιν ἐλάσαι· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἄλλοτε ἄλλον τι σκῦλον, ἀπὸ εἴδουσ εἰσ εἶδοσ, μεταβαλόντεσ τοῦ ὑλικοῦ τὸ χαλκοῦν· οἱ δὲ, προαιρέσει· ὡσ κηροῦ πλάσισ ἢ τῶν λοιπῶν· οἱ δὲ, ἀφαιρέσει, καθάπερ τοῖσ λύφωσι τοῖσ ζῶσιν· οἱ δὲ κρίσει, θέσει, καὶ παράθεσιν ἐκόλλησιν, ὡσ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ καὶ ὑφαντικὴ καὶ τεκτονικὴ· αἱ δὲ αὐξήσεισ καὶ κράσεωσ γένεσ. ἐὰν δὲ ἀναβάθουσ· ὡσ ἡ φύσισ ἑκάστου μάλιστα ζῴου· τοῖσ δὲ ἄλλοισ ὡσ ἕξισ ἔφουσα· τοῖσ δὲ μίξει χωμάτων καὶ προθέσει σωμάτων ὡσ ζῳογραφικά.

ν'. Διὰ τί εἰ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ τοῖσ νήροισ πολέμιον, τὸ θερμὸν μὴ φίλον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πολέμιον· εἰ δὲ τὸ βλαβερὸν, τὸ ἐναντίον αὐτῷ ὠφέλιμον· ταὐτὸν γὰρ ἐναντία ἐστὶ τὰ αὐτὰ, οὐ δύναται ἐνεργεῖν ὁμοίωσ, πρῶτον λόγον καὶ καθ' αὑτό· φαμὲν δὲ τὸ μὲν θερμὸν πολέμιον ἁπλῶσ· ἀλλ' οὐ θερμὸν ὑγρόν· ὥστε τῶν νηροτρώτων τὰ νῦν ἁπτόμενα τοῦ πολλοῦ καὶ αἰσθήσιν πόνου καὶ σύψεωσ δέεται· ξηρὰ γὰρ φύσει· ἡδὺ γὰρ τῆσ ὡσ ἐναντίαμα λακτοῦ καὶ χαυνοῖ αὐτὰ καὶ σήπει· ὅτι δὲ οὐκ εἰ ὡσ τὸ θερμὸν βλαβερὸν, δῆλον· τὸ γὰρ θερμὸν ἔλαιον καὶ πάντα τὰ μὴ, ὠφελίμ' ἂν μετέχειν καὶ σύψεωσ.

Διὰ τί

χθὲσ λαμ κυρτόν. Deinceps

Frigida agneruis inmica · calida autē ἀκρᾶ inimica

Contraria eodē modo inrē ipsum agere nequeunt

γλυκρὰ τῶν ευρύ g neruos habent lęsos

Nerus suapte natura ſſr ſiccos esse

μά. Διὰ τί ἀεὶ αἱ πῶραι βλαβεραὶ τῷ εἶναι αὐτὰσ ψυχρὰσ καὶ ὑγράσ, μὴ καὶ τὸ ὕδωρ φλεγμονῆσ κρείττονοσ· λέγω δὲ τὸ ὕδωρ λεπτομερέστερον ὂν τῶν ὠρῶν, καὶ ταχέωσ ἀναδιδόμενον, οὐχ ὁμοίωσ ἀδικεῖ· ἄμωσ τε καὶ τοῦ μετρίωσ τὰ μὲν ὀλίγα ὠφελεῖ· τὰ δὲ πολλὰ βλάπτει.

νβ' εια. Διὰ τί τὸ δύσπεπτα καὶ παχύχυμα πολλοῖσ ἄμεινον πέπεισιν, ὡσ πεπταίουσι χρεῶν οἱ μὲν φασὶν διὰ θερμότητα, οἱ δὲ διὰ τὴν αἴξιν φύσικὴν ἀόρατον, καὶ ἀναίτιολόγητον· ἄλλοι δέ φασι, διὰ μέσον θερμότητοσ καὶ ψυχρότητοσ· τὸ μὲν δὴ πεπτὸν ὑπερπεπόμμα, ὡσ ὑπὸ τοῦ φλεγμονῆσ ὠμότητοσ· φρύπεσθαι καὶ φθείρεσθαι· τὰ δὲ δύσπεπτα καὶ δυσμετάβλητα μὴ ἄχρι μεταβαλόμενα πέπεσθαι μόνον· οὕτω γὰρ καὶ τὰ ἀχυρώδη ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ὠμότητοσ ἐκτήκεται, σήπεται δὲ ξύλα τοῦ ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ καὶ ὠμοῦ καὶ ὁμοίου.

νγ' Διὰ τί τὸ κεῖθεν ἄλουρον ψυχρὸν ὂν διαφορεῖ τοὺσ φλεγμονάσ, εἴγετο ψυχρὸν ὂν ἀνειώτερον, καὶ δυσδιάφορητον ὄζει· φημὶ ὅτι οὐ τῷ ψυχρῷ διαφορεῖ, ἀλλὰ τῷ (εὐπεπτεῖν μετέχει γὰρ εὐπεπτικῆσ δυνάμεωσ) τὴν τῶν χυμῶν· καὶ ἄμα δὲ πολλαχεῖ δῆλόν ἐστιν, ἅτινα τὸ ἐναντίον αὐτῶν δρᾷ οὐκ ἀεὶ τὸν πρῶτον λόγον καὶ καθ' αὑτὸ ἀλλὰ κατὰ δεύτερον καὶ κατὰ συμβεβηκόσ· οἷον τὸ σέλινον θερμὸν ὄν, μειοῖ πυρετόν· οὐ τῷ θερμὸν εἶναι· τὸ γὰρ ὅμοιον οὐ αὐξητικὸν τῶν ὁμοίων· ἀλλὰ τῷ εὐπεπτον τοὺσ νοσοποιοὺσ χυμοὺσ ἐκ τῶν φλεγμῶν καὶ εἶναι διουρητικόν· ὁμοίωσ ἴσεσ καὶ ὕσσωπον συμμίξαντεσ πολὺ ἐτὶ θερμὸν τυγχάνον τοῦ τὴν τιμωρεῖν τοὺσ ἐρεθιζομένουσ χυμοὺσ τῶν φλεγμονῶν τοῦ ὑπεζωκότοσ τ' ὠλυσιάσειν μόνουσ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ παραχωρεῖ· διαφόρησεν ἀπὸ τῶν πλείχεων καὶ ψυχρῶν χυμῶν, τέτανον· οὐκ εἰσ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκόσ, διὰ μέσου ἰόν· λέγω δὲ φλεγμονὰσ ἀποθείσησ θερμότητοσ· ἐὰν μὲν οὖν ἀφέσαντοσ καὶ ἀπὸ μέσων ποιῇ, κατὰ τὸν πρῶτον λόγον πρεῖ· ἐὰν δὲ διὰ μέσου ἰὸν ἐνεργῇ καὶ μὴ ἀφέσαντοσ, κατὰ συμβεβηκόσ ἐνεργεῖ λέγεται καὶ κατὰ

β'. b.

... polutamus ejicere uertit. unde uidetur legisse ἐκτικόν. longe melius theodoro quertit detergere. id. n. designat ῥύπτειν

ὑμένος. i. membrane. ſſ. ex utroq; interprete

Poma nocent ſemper ga ſunt frigida & humida

Iouē intendit

Aqm frigidā esse & humidam

παχύχυμα quę crassō ſunt humore

Petrę pisces difficilis concoctu & crassō humore. i. sapatales

Hordeacea farinā cū fit frigida resoluere pituitatē

φλεγμονὰι · pituitatē politiam) uertit inflāmationes theodor) a quo magis sto

ψυχρὸν. densans

δυσδιάφορον. resoluendi uim habens

ὁμοίου αὐξητικόν τοῦ ὁμοίου

Aquā caludā cum sit pris calida ÷ ὑσσωπος calida

Τέτανον neruorū distentionē theodor) polutam) rigorē tetanū uocatum ·

Quid sit proprie & secundū primā agere ratione & quid p accidēs & secundū secundā

Ante ingressū balnei caldū post ingressū frigidum maximus

μδ'. Δεύτερον λόγων. Διὰ τί πρὸ μὲν τῆς εἰσόδου τοῦ βαλανείου θερμὸν οὐροῦμεν, εἰς δὲ τὸ βαλανεῖον χρονίσαντες ψυχρόν. Φημὶ ὅτι περὶ κατὰ σύγκρισιν ἄλλου, τοῦτο γίνεται. τὸ μὲν γὰρ θερμὸν ἀληθῶς καὶ ἁπλῶς ὑπερέχει κράσεως, ὅταν ὑμᾶς μετρίως θερμῶς· ἔξω μὲν οὖν, ἐπειδὴ ψυχρὸν ἡμῶν ὄντος τοῦ σώματος τὸ ὑγιαῖνον, ὡς πρὸς σύγκρισιν τοῦ σώματος τοῦ θερμοῦ ὄντος· ἐντὸς δὲ τοῦ λουτροῦ ἐπειδὴ τὸ σῶμα θερμαίνεται πολὺ τοῦ οὔρου, ψυχρὸν τὸ θερμὸν φαίνεται. καίτοι πῶς ὦν θερμὸν ὄν· ὅτι δὲ ἀληθῶς τὸ λεγόμενον, ἐστὶν εἰς λουτρὸν, πρὶν θερμανθῆναι, ἐὰν εἰς θερμὸν δεξαμενὴν κατέλθῃ τις, τὸ θερμὸν ὕδωρ δόξῃ αὐτῷ πάνυ ῥέον· ἐὰν δὲ προθερμανθεὶς εἰσέλθῃ οὐχ ὁμοίως αὐτῷ φανήσεται ῥέον.

In nōnullis locis apud mare fodientes aquā inueniūt dulcē

μέ Διὰ τί ἐνίοτε τόποις παραθαλαττίοις σκάπτοντες ὑείσκομεν ὕδωρ γλυκύ. φαμὲν ἐν τῇ θαλάττῃ τὸ μὲν λεπτομερέστερον ὕδωρ γλυκὺ τυγχάνει· τὸ δὲ παχυμερέστερον, ἁλμυρόν· τὸ λεπτομερέστερον οὖν καὶ γλυκὺ διὰ τῶν πόρων τῆς γῆς διϊθούμενον εἰς αὐτὸν κρύπτεται· ὅπερ καὶ ὀρύττοντες ὑείσκομεν τοῦτο καὶ ἐν χειμῶνι μετιὸν ἐξόμενον εἰς ἀέρα, ὕδωρ γλυκὺ καὶ ὑέτιον γίνεται· τὸ δὲ παχὺ ξηραινόμενον καὶ ἀποπνεόμενον, ἅλας· ἐπεὶ τῶν ἀρχαίων πόρων αἱ πηγαλῶν, τὸ ὑείσκόμενον ὕδωρ ἅλμυρ' ὄντι· διϊθεῖται γὰρ καὶ τὸ παχύτερον τῆς θαλάττης ὕδωρ.

Sal in mari unde gignit

Aqm puteale hyeme ueré cali dam esse uere frigidá

μζ' Διὰ τί τὸ φρέαρ παῖον ὕδωρ ἐν χειμῶνι θερμόν ἐστιν· ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρόν· ἐροῦμεν ὅτι ἀεὶ τὸ ἐναντίον, ὡς πολέμιον φύσει τὸ ἐναντίον· ἐπειδὴ τοίνυν τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ ἐναντίον καὶ φθαρτικόν, δῆλον ὡς ἐν τῷ θέρει θερμότητος πλείονος οὔσης τοῦ ἀέρος, τὸ ψυχρὸν φεύγει εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς· ἡ δὲ τοῦτο τὸ ὑγρὸν· ὑγρὸν δὲ τῷ χειμῶνι τὸ ψυχρὸν ὑπάρχον τοῦ ἀέρος· τῷ ἀέρι, πάλιν τὸ θερμὸν ἐν ᾧ βάθει φεῦγον, θερμαίνει τὸ ὕδωρ· τὸ δὲ ἐναντίον καὶ τὸν αὐτὸν ἔχόμενον χρόνον ἐν χειμῶνι, ἐκ ἐναντίας ἐστὶ καὶ ἡ φύσις ἅμα μένειν.

In egypto nimū frigidum

μζ' Διὰ τί ἐν τῇ Αἰγύπτῳ θερμοτάτη οὔσης τῆς χώρας ψυχρὸς οἶνός ἐστιν αὐτόθι λογ· πάλιν δὲ πλείστας ἐλαίας φύουσι τῶν ἁπάντων ἡ Αἴγυπτος ἐλαίου.

μή φύσει αὐτὰς· ὡς δὲ πάθει μᾶλλον τῶν ἄλλων φυτῶν. Διὰ τί τὸ θερμαινόμενον ὕδωρ εἰς φρέαρ χαλκοῦν, ψυχρὸν τοῦτο ὕδωρ ποιεῖ· ὅτι τὸ μὲν τῆς φρέατος ψυχρὸν ἀντιμαχόμενον τῷ θερμῷ ὕδατι τῷ τοῦ χαλκοῦ φύσει ψυχρότητος ἐστὶ κρατοῦν αὐτοῦ, διὸ καὶ τὸ θερμὸν μ' ἀθρόως· ἢ μετὰ πολλῆς ψυχρότητος διέρχεται διὰ τοῦ θερμαίνοντος ὕδατος· καὶ οὕτως ἄγαν αὐτὸ ψύχει.

μή Διὰ τί τὸ ζωύφιον ἐν τῷ ὀφθαλμῷ προσπεσὸν ἔξεισιν, ἐὰν δὲ ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν μύσωμεν· ἐροῦμεν ὡς τὸ πνεῦμα τὸ ὀπτικὸν οὐκέτι ἐξίον διὰ τοῦ μύοντος ὡς ἐμάθομεν, ἀλλὰ σωζόμενον τῷ πλήθει ἐπὶ τὸν ἡμετερωμένον ἐρχόμενον πληροῖ αὐτὸ καὶ ὁμοιοῖ· διὸ προσπίπτει ἐπὶ τὸ ἔξω ποιεῖ· καὶ οὕτως διώκεται καὶ ἐξωθεῖται τὸ ἐμπεσόν, ὡς αὐτῷ τῷ πνεύματι τῷ ἀθροΐσαντι διὰ τῶν πόρων τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐξωθεῖ τὸ ζωύφιον.

ξ' Διὰ τί οἱ ξαπιζόμενοι ὕδωρ ὁρῶσιν· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ὀπτικὸν, ὑπὸ τῆς πλησίον λεπτυνόμενον ἄγαν, ἐκπίπτει καὶ ἐξίον ἐπὶ τὸν ἀέρα, τοιοῦτον φαίνεται οἷον γίνεται· ὅταν ἢ ὑπὸ λίθου ἢ σιδήρου παραπεσόντος ἄγαν, ὃ ἐναπολαμβανόμενον ἀὴρ πληθόμενος καὶ λεπτυνόμενος σφόδρα πῦρ γίνεται· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ νεφελῶν.

ξά. Διὰ τί οὐ πάντως οἱ λίθοι παραπεσόντες πῦρ ἐκπέμπουσι· διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς χαύνους, ἢ κόφους, ἢ ἀραιοπόρους· ἧττον ὁμοίως παραξεόμενος ὁ ἀὴρ λεπτύνεται, μήτε σφόδρα πληθόμενος, διὰ τὴν κακότητα, φεύγοντα εἴκειν ἐν τοῖς πόροις· ὁμοτίμως τε καὶ πληθόμενον ἢ ἐκπυρῶται· τὸ αὐτὸ δὲ ἐπὶ ξύλων παραξεομένων· τὸ δὲ ἀπὸ ἡλίου ἢ ὕδατος πῦρ τῷ ἀνακλασθῆναι ἀκτῖνας ἢ ἡλίας πρὸς τοιοῦτον ἄλλον, καθάπερ ἐν τοῖς κατόπτροις πλέον ἐκπυροῦται, ἢ πάλιν διὰ τέμπεσθαι ὑπὸ τοῦ πλίου. Διὰ τί μᾶλλον κλίμακα κατέμαθον, ἢ ἀνιέναμεν ὅτι χωμένων τῶν κατερχομένων τὸ βάρος τοῦ σώματος συμβαλλόμενον τῇ κάτω φορᾷ, ἐν ᾗ τῷ ἀνιέναι, κάμνει ἡ δύναμις, ἀνέχουσα πρὸς τὸ ἄνω τὸ βάρος τοῦ σώματος

Vites maxime omniū plantarū affici oportunę

Calida aq̄ dimissa in puteū frigidissima fit

Bestiola incidens in alterū oculū eum compresso reliquo

Spiritus missus a natā delegatū

In facie pressos igne cernere

Cur attritis duobus lapidibus aut ferro altero ferro aut nube altera nube ignis exiliat

Non omnes lapides collisos igne ejicere

A sole atq; aq̄ igne creari

Scalas facilius descendimus q̄m ascendimus

ρος· ὅτων δὲ ἡ λίθος ἐᾶον ἐπὶ τὸ κάτω φέρεται ἢ περ ἐπὶ τὸ ἄνω· τὸ γὰρ βαρὺ κατώφορον ἐστίν.

ξ΄. Διὰ τί τὰ βρέφη μηθέν πω περαυτικὰ κλαίει· ὅτι τῇ αἰσθήσει καὶ τῇ φύσει ξηραίνομένων ἐστὶ· ἀπὸ γὰρ θερμῶν σωμάτων καὶ ἁπαλῶν ἡ μύξα εἰς ἄνω ψυχὸν ἔξισιν· ἴσως οὖν καὶ ὑπὸ τοῦ φωτὸς καταθαλπόμενοι· οὐ γὰρ ὥστινος φασὶ ψυχὴ τὸν ἄνιον χώρον ἀποβαλόσα, σῶμα γίνηται οἰκεῖον· καὶ διὰ τοῦτο κλαίει μᾶλλον ἀναξηραίνει τὸ βρέφος.

μδ΄. Διὰ τί μέλισσαι καὶ μύρμηκες ἢ μῦαι καθόλου πάντα τὰ ἐνθμαζόμενα ὑπὸ λαίου ἀπόλλυνται· ὅτι τὰ αἷμα πνεῦμα καὶ σεμαρύτων, ἃ ὅτως ἀπόλλυται· πάσχουσι δὲ αὐτὸ ὑπὸ ὀφδός, ὑπὸ δὲ ὀσμῆς τῆς δυσωδῶν ὑπὸ βαρυόσμων· τὸ γὰρ στενότερον τῆς αἵματος πνεῦμα, ἐμφράττεται ὑπὸ τῆς παχύτητος τῆς θυμιωμένων.

Διὰ τί φυσῶντες, τὰ μὲν θερμὰ ψύχομεν· τὰ δὲ ψυχρὰ θερμαίνομεν· τῷ τὸν αἷμα πνοὴν θερμὴν εἶναι· καὶ τὸ ἐξιὸν πνεῦμα διαφορεῖν τὴν ἐν αὐτοῖς ποιότητα· τὰ δὲ θερμὰ ψύχομεν, τῷ κινεῖν ἢ διαφορεῖν τὴν ἐν αὐτοῖς ποιότητα θερμὴν οὖσαν.

Διὰ τί τοὺς ὑπὸ τῆς σελήνης κρέα μὴ κατεσθίοντας πεσεῖν πέπαισεν ὅτι τότε ὁ ἀὴρ θερμὸς καὶ ὑγρὸς γίνεται ὑπὸ αὐτῆς· ὅστε δὲ ἡ κρᾶσις αὕτη σηπτικός· τὰ δὲ θερμὰ ψυχόμενα ζῷ κινεῖν ἢ διαφορεῖν τὴν ἐν αὐτοῖς ποιότητα θερμαίνουσαν· εἰ μὲν γὰρ εἴη σύμμετρος ἡ θερμότης καὶ ὑγρότης, πέψις γίνεται· εἰ δὲ ἡ ὑγρότης ὀλίγῳ πλέον ὑπερβάλλοι τὴν θερμότητα, σῆψις γίνεται· εἰ δὲ ἀμέτρως ἐπικρατήσειεν, σβέσις· εἰ δὲ ἡ θερμότης ἄτεν ἐπικρατήσειεν αὐτῆς, καῦσις· ἴσατε δὲ καὶ τὴν σελήνην τὰς τέτταρας αὐτὰ δεχομένην κράσεις· ἐν μὲν γὰρ τῷ δεχομένῳ χρήματι, ὑγρὰ ἡ θερμὴ πρῶτος ὅστη· ἐν δὲ τῷ πανσελήνῳ, θερμὴ, καὶ ξηρὰ πρώτως· ἐν δὲ τῇ ἀποκρούσει, ξηρὰ καὶ ψυχρά· ὅτι δὲ ἀφώτιστος, ψυχρὰ ἢ ὑγρά· ἀμοιρεῖ γὰρ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τοῦ θερμοῦ τε καὶ φωτός.

ξζ΄. Διὰ τί τὸ πέττειν καὶ σήπειν, ἄκοπα μὲν κατεσθιόμενα, τὴν κοιλίαν οὐθερμαίνουσι· κοπέντα δὲ θερμαίνουσιν· ὅσῳ

Cur infantes cõfestim illachrymant

Apes · formice · Muſce & cetera inſecta aboleo pereunt

Serpentes conficit grauis fetidarũ rerum odor

Flando calida refrigerare & frigida tepefacere poſſum)

Que carnes noctu ſub plenilunio fuerint putreſcunt · ſic poli. & theodo · q̃m ius ſub luna dicat cõtrarium

Lune habitus · 4 ·

πλήρης
φαινομένη
σελήνης κράσις
ἀπόκρουσις
ἀφώτιστος

Piper
Sinapi

ὁπόσα δυνάμει καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ ἔχει τὰς ἑαυτῶν ποιότητας, δύναται δὲ ἔξω βοηθείας, πρὸς τὸ τὴν δύναμιν εἰς ἐνέργειαν φανερῶσαι· ἐνίοτε μὲν οὖν ὑπὸ τῆς κοπῆς λεπτομερῆ, καὶ εἰς δύναντα τοὺς πόρους τοῦ σώματος εἰσβάθος· καὶ ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμότητος κινούμενα, ἀρῶσιν οὕτως· ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ποιοτήτων· τῶν δὲ κατὰ τὰ ποιότητα ἀρωμένων, τὰ μὲν ἐνεργείᾳ ἔχει τὴν ἑαυτῶν ποιότητα παρόυσαν ὡς ὕδωρ πότιμον· πιστεύομεν γὰρ λαὶ γὰρ ὄντι καὶ ψυχρὰ μὴ δεόμενά τινος ἔξωθεν εἰσκουρίας πρὸς τὸ ψύξαι ἢ ὑγρᾶναι· ἀλλ' αὐτόθεν καὶ κυρίως ἀρῶντα· ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα καὶ τῶν τὰ ὁμοίως ξηρὰ ὄντα φύσεως, καὶ τῇ δυνάμει καὶ τὸ φαινόμενον καὶ τῇ ἐνεργείᾳ· θάλασσα μέντοι καὶ ἅλμη, καὶ τὰ αὐτοφυῆ τῶν ὑδάτων, ὑγρὰ μὲν τῇ φαντασίᾳ καὶ τῷ φαινομένῳ ξηρὰ δὲ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ· λιπόωτερμον δὲ καὶ αἷρρο, ξηρὰ μὲν τῇ φαντασίᾳ τῷ φαινομένῳ, ὑγρὰ δὲ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἀληθείᾳ·

ξη΄. Διὰ τί οἱ μὲν τὴν ἡμέραν ὁρῶσι, τὴν δὲ νύκτα οὐχ ὁρῶσι· ὅτι τὸ ἔχειν τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα παχύτερον καὶ μᾶλλον ἀεὶ διαβαῖνον τὸν ἀέρα εἰς τὸ ὁρατόν· ἐν νυκτὶ δὲ παχὺς γίνεται· διὰ τὸ καταψύχεσθαι τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἡλίου· οἱ δὲ φασὶν ὅτι ἐν μὲν ἡμέρᾳ ὑπὸ τοῦ ἀέρος λεπτοῦ καὶ θερμοῦ ὄντος λεπύνεται· ἐν δὲ νυκτὶ παχύνεται· ἐστὶ μὲν τοι αἰλούρων καὶ αἰγῶν ἢ μυκτερίδων, τὸ ἐμπαλιν· ἡμέρας οὐχ ὁρῶντα σχεδὸν, νύκτωρ ἀκριβῶς ὁρῶσι. ἔχουσι γὰρ τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα λεπτότατον καὶ διαυγέστατον· καὶ ἐν μὲν νυκτὶ μετρίως παχυνόμενον ἐστὶ τοιοῦτον οἷον πρὸς αὐτὸ τὸ λαμπρὸν τῶν ὁρατῶν· ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῷ λαμπρῷ φωτὶ, ἀγλεπυνόμενον, διαφορεῖται καὶ σκεδάννυται· ὅθεν καὶ λέοντες τοῖς πρόσω ὁρῶσι, διὰ τοῦ ἡλίου διαβαίνειν οὐ δύνανται· καὶ πῦρ μεθ' ἡμέραν ὁρῶντες φεύγουσιν· ὅστε δὲ ὁρᾶν αὐτῶν καὶ τὸν κόρον ἀγαθὴν κατὰ τὸ λαμπρόν ἐστιν· ἔχουσι δὲ καὶ τὰ ὑγρὰ τῶν ὀφθαλμῶν

β΄. b. 3

Quedam potẽtia alia actu ſuas habent q̃litatẽ

Aqua
Piſſana
Lac
Aq̃ dulcis
Sal
Terra

λιπόωτερμον hinc ſe mẽ & panis aſpectu ſicca potẽtia autẽ & re ipſa humida

Cur nõnulli die uident noctu nihil uident

Aelurus · felles · poli tum) & theodor) de catholic negl m telli e
Hyene
Vaſpertiliones

Leones p ſolẽ ingredi acrore nõ ſuſtinẽt & interdiu ſe igne uidẽtẽ terga fuge mandant

Cur ẽ sopore nocturno cum subito oculos aperimus lucẽ uidemus

ξγ'. διαυγέσατον. Διὰ τί ἐν νυκτὶ καθεύδοντες ἢ ἀθρόως ἀνοίγοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, φῶς ὁρῶμεν· ὅτι τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα συναγόμενον ἢ πολὺ γινόμενον ἐν τῷ καθεύδειν, ἀθρόως ἢ πολὺ ὄψιν κινεῖ· τὸ σκότος ἡμᾶς λαμπρὸν αὐτὸ ὁρᾶν φαντάζει.

Verentẽ oculos deijcere

ο Διὰ τί οἱ αἰδούμενοι τοῖς ὀφθαλμοὺς συμπεφύκασιν· οὕτω γὰρ ἡ τοῦ παθήματος ψυχρὸς δι' ὀφθαλμῶν ὁρᾶται μόνος· λυπεῖ μόνος· ὁριζόμενος· αἰδοῦ μόνος· ἐπεὶ δὴ τοίνυν ὠκ αὐτέχειν ἦν ἡμᾶς, πρὸς τὸ τιμῆσαι ξιον αὐτὸ βλέπειν σωφρόνησεν τινὶ ἐνδεχόμενον πολλῷ, αὐλακίζειν ῥοὺς μῦς τῶν ὀφθαλμῶν ἔλκειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ κάτω δηλῶν καλύμμασι τὰ ὄμματα προσπίπτουσα.

Aures omne humidũ tolerare præter aquã

οά Διὰ τί ἡ ἀκοὴ πᾶν τὸ ὑγρὸν ἀνέχεται χωρεῖν ὕδατος· ὅτι ψυχρόν· τῷ ἀκατασκεύῳ νάρκῃ προσομιλεῖ πνεῦμα· τὸ δὲ ψυχρὸν, νάρκωσις πρόσφορον.

Nerꝰ audiendi frigidũ nerꝰ mimicum

οβ' Διὰ τί ἀνέμου σφοδροῦ μέλλοντος κινεῖσθαι ὠδάς ἕτερος διαξέχοντος προδηλοῦσιν αὐτὸν, ἢ ὡς ἀσταφυλαί· καὶ μάλιστα καθαρᾶς ὄντος τοῦ ἀέρος· φημὶ ὅτι ἥρξατο μὲν κινεῖσθαι, καὶ ἡμῖν μὲν, ὡς πάχυμερέστερος σώμασι δυσαισθήτοις, οὐ πόρρω δηλός ἐστι· τὸν μέντοι αὐτὸν ἀέρα ὡς λεπτομερῆ καὶ αἰθροφοβῆ κινῶν ἐκεῖνος οἷός τε, μέγα αὐτοῦ αἰσθητήριον αἰθροφοβῆ ὁρᾷ· οὕτω λοιπὸν τῷ χρόνῳ σφοδρότερος γενόμενος κινεῖ· καὶ τὸν πλησίον καὶ τὸν πάχυτερον ἀέρα· ἡμεῖς δὲ τῶν αἰσθόμεθα.

ογ' Διὰ τί διὰ στενῶν ὀπῶν ἄνεμος διαβαίνων, ἰσχυρότερός ἐστι μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ πλατυτέρων· ὅτι συναγόμενος εἰς ἔλαττον τὸν οὗτος, μείζων ἐστὶν ὁ μόχθος εἰς ὃν μεταβάλλεται, καὶ σφοδρύνεται· ἐπὶ δὲ τῶν πλατυτέρων χωρίων ἐξαπλούμενος καὶ σκεδαννύμενος, ἄτονος καὶ ἀσθενὴς γίνεται· παραπλησίως δὲ καὶ τὸ θερμὸν ἢ αἰρετότητος ἢ τὸ ὑδατῶδες.

Luscioſ etiam quę magna ſint procul poſita nõ uidẽt· at minima etiã ſi ꝓpe ponantur conſpiciũt hi myopes dicuntur

Διὰ τί πολλὰ τὸ πρόσωθεν καὶ μεγάλα οὐχ ὁρῶντες, τὸ πλησίον καὶ μικρὰ ὁρῶμεν· οὐκ ἢ μύωπες καλοῦμεν· ἆρ' ἀπὸ μύωπος ὁρᾶν· ὅτι τούτοις τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα λεπτόν ἐστι· καὶ καθαρὸν καὶ πρόσωθεν μὲν ἀπὸ πολλοῦ διαφορεῖται καὶ οὐκ ἀθροίζεται· καὶ τοῦτο πάσχει τὸ ὅμοιον.

ατ. ντ.

.: comiuentes uterq; interpres transfert

μόλις δὲ τὸ πλησίον ὁρᾷ· καὶ διὰ τοῦτο λεπτομερῆ καὶ καθαρόν· ὅτινες καὶ τὰ μικρότατα πόρρωθεν βλέπουσιν, ὡς καί τινες γέροντες· οὗτοι κατὰ τὸ ἐναντίον, διὰ τὸ ἔχειν τὸ πνεῦμα πολὺ καὶ πολύ· καὶ δέεσθαι κινεῖσθαι μᾶλλον ὁδοῦ πρὸ τὸ αὐτὸ ἀπολεπτυνθῆναι καὶ ἐπιτήδειον πρὸ αὐτὸ λαμβάνειν ὁρατῶν γένεσιν· ἐκ τοῦ λυπεῖν ἡμᾶς τὸν ὑπερβολὴν δύο αὐτιθέσεις.

Cur gdam etiam minutiſſima procul poſita cernunt

οέ Διὰ τί ὑπὸ πάντων τῶν ζώων κύνες μόνοι δεσμοῦνται κατὰ τὸν ὀχεῖαν· ὅτι σεμνότατόν ἐστι μόνον ἀνθρώπου φύσις καὶ τὸ αἰδοῖος ἐν τῇ χύσει φυσᾶται καὶ οὐκ ἔξεστιν εὐθύς· καὶ ὅτι τὸ σπέρμα κολλᾶται πάντα ἐνταῦθα, ἀλλὰ πολλῷ ξηρότητα γίνεται· τὸ γὰρ ξηρὸν οἷόν τε πυκνοῦν ἡμᾶς ἀποστενοῦν τὰ μόρια, καὶ πνεύειν τὸ ὑγρά.

Cur ſoli canes ex oĩb) animantib) uta poſt coitu remanẽt ligati ut uelli nequeãt

οs' Διὰ τί μόνοι κύνες ἐν ταῖς θέρμαις λυπῶσιν· ὅτι διὰ τὸ πρόληψιν φύσει χειρίστοις ξηροῖς· καὶ πλέον ἐν τοῖς καύμασι· θερμαινόμενα, οὖν καὶ κατὰ ξηραινόμενα, ἐκ τοῦ ροῦν ταῦτα ἐν αὐτοῖς ὑγρὰ ἢ κρᾶσις· καὶ οὕτως μαίνονται, καθάπερ φρενιτιῶντες· ὅθεν ἡ τὸ σίαλον αὐτοῖς ἰῶδες γίνεται καὶ ξηρότατον· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ ροῦν ταῦτα δῆλον, ἐκ τοῦ αὐθμαίνειν τοὺς κύνας· καὶ τοῦ ῥώδη τὸ ὄμμα πάσχειν· καὶ ἡνεωγμένον τὸ στόμα πρὸ ἐμψυξιν ἀέρος· καὶ ἡ οὐρὰ σπασμοῦται ἀπὸ ξηρότητος καὶ ἰσχνοῦται· λυπῶσι δὲ οἱ ὡς αὐτοῖς ξηρότεροι, καὶ οὐ πάντες· πνεῦ δέφασι καὶ τὸν κύνα τὸ ἄστρον συμβάλλεσθαι κατά τινα ἀπόρροιαν τούτοις πρὸς

οή τὸ λύσαι. Διὰ τί οἱ ἐξαίφνης ἢ ἀκρασίαι τιμωμένων, ἧττον ὀδυνῶνται τῶν κατ' προαίρεσιν τιμωμένων· ὅτι οἱ μὲν ἀκρασίαι, ἔχουσι τὸ ψυχὴν εἰς τὸ πᾶσμα τὸ πρᾶμα μόνον· καὶ ἀνομοίως αὐτὸ λαμβάνομόνων τῶν αἰσθήσεων· οἱ δὲ κατ' προαίρεσιν, εἰσὶ τοῖς ὁμίλοις πάσχειν, τρέπουσιν ἀεὶ τὸ ψυχὴν, ὃ ἐστὶ τὸ μόνον σῶμα· ἢ ἀκεῖ ὧς αὐτὸ λαμβάνομόνοις αἰσθήσεως, μᾶλλον ὀδυνῶντες· τῇ γὰρ μὴ λύσις τοῦ χιτῶνος ἀπὸ συμπαθείας αἰσθήσεως κατὰ τὸ μᾶλ

οή λον. Διὰ τί οἱ τὸ βαρὺ βαστάζοντες μετὰ ᾠδῆς πιεί

Φρενιτιῶντες

σίαλον. i. ſaliua ca nis rubigoſa ut theodor) ut politia nus uenenoſa· et ficciſſima

ſpasmaλοῦται in curuatur politian) horret Theodor)

Sentiũt q dã canẽ ſy d) cęleſte conferre etiam camb) rabiẽ ꝓ influẽtiam. ergo uidetur alexander ꝓbare influẽtias

Cur q eręcantur de repente & minuti minus doloris ſentiant

Onera portantẽ cũ muſica mederi

Cur lugentib) tympana & tibię adhibeantur & cur ad ægrotos uel pullatos homines cõgregentur · pulchrũ

πρισάσεων

Ἀνασοιχώσεις elemẽtorũ resolutio

Aethiopes calidissimi & frigidissimi

Homer) ecce posity ἀλλ' ὑμᾶς μὲ ταῦτες ὑδωρ καὶ χαῖα μέν

φλεγμονῆς inflãmatione hic politianus meli) q̃m supra

Antiquorũ mos aduertendus in conuiuijs incipientes · n · minutis poculis, saciati autem magnis bibebant · hoc est quod uirgili) ait post q̃m exempta fames epulis mensęq: remotę crateras magnos statuunt & uina coronat & in euangelio similiter postea q̃m cœnatum ⁊ accepit calicem &c Z

ὥστε τοῦ σὶν ὁμοίως ὑγιαίνοντες. ὁ τοῦ μέλανος ψυχὴ λογικὴ τὸ πρῶτον μόνον, καὶ ἐπέλαβεν ἀντιλαμβανομένη αἰσθήσεως, ἐχόμοίως αἰσθάνεται βαρύ. τούτου τοῦ λόγου λύσις. διατί ἐπὶ τῶν λυπουμένων καὶ πενθόντων αὐλοῖς τύμπανα. ⁊ διατί ἐπὶ τῶν λυπουμένων καὶ πενθόντων ἡμῶν εἰθίσθαι ἀνῶν συνιέναι. ἢ διαφόρους προτείνομεν λόγους. νόσουσα γὰρ ἡ ψυχὴ πρὸς τοῖς ῥήμασιν ἧττον ἐπιπαθάνεται τῶν συμφορῶν. διὸ τοῖς ἀεὶ χαίροις, τέρψις ἐπινοήθησαν σκηνικαὶ καὶ ποικίλαι, χάριν τῶν περιστάσεων.

οθ· Διὰ τί οἱ αἰθίοπες ὅτε ἐξαντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπόλλυνται. καὶ οἱ ὀφθαλμιῶντες ἕλκοῦνται. ὅτι σφόδρα τυγχάνουσι θερμοπάτοις καὶ ξηροπαρι· καὶ ὥσπερ ἀνάσοις χέωσις αὐτοῖς ἐστὶν ἡ τὸ ὅλιγον ἐν αὐτῷ ὑγρὸν ἐκθερμαινομένου ἡ φθειρόμενον, λύσιν τὰ λοιπῶν σοι χείων ἐργάζεται. φεύγει γὰρ τὸ θερμὸν, ἀπορία ξοφῆς. καὶ ἐπεγείρεται ψυχρότης, ἀπουσίᾳ θερμότητος· ἡ τύρα μὲν ἐξηρότης, ὑγρότητος ἀπώλεια. ⁊ διὰ τοῦτο τὸν νεκρὰ σώματα, ξηρὰ ἡ ψυχρὰ τὰ φύκεν· ὅθεν ⁊ ὅθεν ὁ Ὅμηρος εἰδὼς τὸ μὴ δύνασθαι χεῖα φύγειν ὡς λεπτομερῆ καὶ κουφότατα. τὸ δὲ δύο παραμένον ταῦτα εἶναι τοῖς νεκροῖς σώμασι, φησὶν ἀλλ' ὑμεῖς μὲν τοὺς ὕδωρ ⁊ τοῖα γένοιθ' ξηρότατοι καὶ ὑγρότατοι λέγων. ἑλκῶνται ἢ καὶ κατὰ τὰς ὀφθαλμίας οἱ ὀφθαλμοί· ὅτι ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς τὸ αἷμα ἐκχολοῦται τῇ πολλῇ δριμύτητι διαβιβρώσκει τὸ ὀφθαλμὸς διὰ τοῦ ὕματος. Διὰ τί ἐν τοῖς συμποσίοις τῷ ποτῷ ἐναντίως οἱ αὐοῖκες χέλωνται. ἀρ' ἅμα μὲν ἐν μικροῖς ποτηρίοις πολυωθέντος δὲ ἐν μεγάλοις ποτηρίοις. τοῦ τοῦ νομίζεται μὴ εἶναι αὐτὰ ἀγέλαστον. ἢ χεῖται δὲ τὴν αἰτίαν ὧν λόγου. διὰ γὰρ τὴν ὑδατώδη χύσιν πρὸς τὸ πῖνον ἡ ψυχρότης καὶ σωματικὸς ἀρχόντων μὲν ἀπὸ μικροτέρων φιάλων λήγουσιν ἢ ὧν μείζοσι· αἱ δὲ μικραὶ, αὐτὰς ἐκκόρως ὡς ἐνδαψιλῶς τῷ πιεῖν, οὐχ οἷαί τε εἰσίν· ἐὰν μὲν τοι ἀπὸ μεζόνων ἀρχῶν. θᾶττον πληροῦνται. ἐὰν δὲ πρὸ ἀπὸ ὡς ἐν ξυφοῦσιν αὐτὰς ἐπιτείνει. καὶ τῇ ἀθροότητι, ἡ τῷ πολὺ θιξ χωρὶς μὴ ἡ φύσις, διὸ καὶ ἀνίωμεν ἡ πλῆθος ἀποσφέρεται· ἐν δὲ τοῖς

Cur crescit indulgens ębri dirus hydrops

Cur in cõuiuijs circa initia anguste sedeam) post satietatẽ autẽ & circa finẽ relaxabãt

Σοφωνῆς lectus ter nij

Tres humores uel ut theodor) uertit materias esse in corporib) nostris simplices atq: uniformes

βλαχρὸν hebetẽ the odor)

Laurus faces Oliue

μικρὸς, καὶ τὸ λίγον ἐθιζομένη, καὶ πολὺ θ' ἐνεγκεῖν δυνήσεσθαι τῶν πολλῶν. Διὰ τί οἱ ὑδρωπιῶντες ὕδατος πεπλησμένοι μύοι ἀεὶ γίνονται. ὅτι ἁλμυρὸν αὐτοῖς γίνεται τὸ ὑγρόν· μὴ δυνάμενον μύειν ἀλλάσσει πολύμυον· καὶ καταξηραίνει τὸ σῶμα ὅλως τε καὶ πυρετία λεπτὰ κίνδυνοι τοῦ θ' ὑπὸ τούτοις ὄντος ἡ ῥηγνύμενοι καταξηραίνεται, τὸ λοιπὸν σῶμα μὴ ἔχει λόγον τρεφόμενον καταξηραίνεται· ὅθεν καὶ ἰχνοῦνται· τὸ δὲ πλεῖστον ὅλως ξοφῆς ἐξυδατοῦται πρὸς μύον, χορηγεῖται πρὸς γλύκεσιν τοῦ πάθους. Διὰ τί ἐν τοῖς συμποσίοις, ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ ὅλως ξοφῆς, καὶ πρὸ πλησμονῆς. στενούμεθα ἀνακείμενοι· μετὰ δὲ πλησμονὴν καὶ πρὸς τῇ τελευτῇ τοῦ ἀρίστου, ἀραιούμεθα μηκέτι πλιβόμενοι· ὅτι παρὰ μὲν τὴν ἀρχὴν, ὀρεξις τῶν σιτίων ἐχόντων πλείω, ἐπὶ τὰ ἐκτὸς πάντα ἐρωμένων συντρέχουσιν ἀνακείμενοι· ἡ ἀθρόως ἅμα καὶ οὕτως θλίβουται· μετὰ δὲ τὸν κόρον ὅλως ξοφῆς, ὃς μὲν ἐπὶ τὸ κάτω νεύει μᾶλλον, ὃς δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια· καὶ ὃς μὲν ποσῶς ἀνακάθηται, ἀλλοῦ πλέον τι δέον τοσοῦτο ἐπὶ τὰ ἐκτὸς νεύοντος καὶ οὕτως μετὰ πλήρωσιν ὅλως ξοφῆς ἀναιροῦντες ἄλλως τε μὴ, καὶ τῷ πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ ἐσθίειν ἐπὶ τὸν θώρακα καὶ τὸ πλάτη τοῦ σώματος· ἀνακεῖσθαι στενοχωρεῖσθαι συμβαίνει. Διὰ τί τῶν χυμῶν ἁπλῶν καὶ μονοειδῶν ὄντων οὐκέτι καὶ ἓν ποιὸν μονοειδὲς καὶ ἁπλᾶ συμβαίνει, ἀλλὰ πλείονα· ἁπλᾶ γὰρ ἐφεκάστου συνεχῆ καὶ λείου τοῦτο διὰ τὸ μὴ μόνον ἀπὸ τῆς χυμῆς γίνεσθαι διαφορὰς νόσων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν τόπων· ὁ μὲν γὰρ θερμὸς καὶ λεπτὸς χυμὸς ὀξὺς ὅλως χόλιος, καὶ δριμὺς καὶ ποιεῖ πυρετόν· ὁ δὲ ψυχρὸς καὶ παχὺς, πλημμελὴς καὶ πλυχόνιον, οὕτως καὶ τῶν ξύλων· τὰ μὲν θερμὰ καὶ ξηρότατα, καθάπερ δάφναι, δάδες, ἐλαῖαι, μείζονα ἐγείρουσι φλόγα· καὶ τάχιον ἀπολαίονται· τὰ δὲ χλωρὰ ⁊ ὑγρὰ, τὰ πεπονὴν καὶ καπνώδεσι οὐρεξάπλοισι ⁊ βράδιον ἀπολαίονται· πάλιν εἰ μὲν ὁ τόπος πολύστιλβα τύχοι, τάχ' ἂν μείζω σοι ἐξάπτοι τὸν χυμὸν τῆς ἀμαθείας σεσωρευμένου· καὶ ὑφ' ἓν ὅλον ἐξάπτεσθαι

∴ ft. ἀλλοῦ ex politiano

□ ἐντὸς politian)

▭ ἀρχιοῦσθαι. relaxant ex utroq: interprete

ἔνδον νοῦν Tes. ft. ex politiano

σπέρμωμ. εἰ δὲ ὀλίγος εἴη καὶ λεπτός, μήτε χωρὶς τὸν χυμὸν ὅλ-
λὰ καὶ μέρος τῶν μιγνύμενον εἰς ὅλον σπείρασθαι, οἷον εἰ πυρετὸν ἀπεργά-
ζεται πολλῷ χρόνῳ καὶ ὀλίγον μίξας λοιμῶν χυμοῦ φύσιν καὶ τόπον,
εὑρήσεις πᾶσαν διαίρεσιν. διὰ τί δὲ τῶν χυμῶν εἰς μὲν τοὺς πυρετοὺς εἰμὶ
γὰρ ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγγείοις, φλεγμὴ λέγω καὶ ἀρτηρίας, ἡ ξαν-
θὴ σαπεῖσα χολή, θερμὴ τυγχάνουσα, διὰ καίεσθαι καὶ ὀξύν ἡ ὀλι
γοχρόνιον ἐξάπτει πυρετὸν ὡς καῦσιν· εἰ δὲ ταῖς μικραῖς φλεγ-
μαὶ ἀρτηρίαις ταῖς περὶ τὸ δέρμα σαπεῖσα φλέγμα ψυχρὸν, γλη
χὼν καὶ πολυχρόνιον ποιεῖ πυρετὸν, ὡς ἀφημερινόν· λοιπὸν ἔχων
τὸ ἄκρως ἀναλάπτεσθαι ταῦτα· ἐὰν δὲ ξανθὴ χολὴ σαπεῖσα ἐν τοῖς
μικροῖς ἀγγείοις, ποιεῖ πυρετὸν, ἐλαττον ὀλίγου χρόνου ἢ πρῶ-
ος μακρότερον τοῦ καύσου, ὡς ξιπτάριον· ἠοξὺ δὲ ἀπόλως· εἰ δὲ φλέγ
μα σαπεῖσα ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγγείοις, ποιεῖ πρῶος ὀλιγοχρονιώτε
ρον τοῦ ἀφημερινοῦ· ὁμοίως καὶ ἡ μέλαινα, σαπεῖσα μὲν ἐν ταῖς
μεγάλαις φλεψί, διὰ τὸ ἐν ἐνὶ χρόνῳ πᾶσαν ὑπεκκαίεσθαι πρ-
ῶος, ὀλιγοχρόνιον ποιεῖ πυρετὸν, διὰ τὸ τέρτης· εἰ δὲ ἐν ταῖς μι-
καραῖς, πολυχρονιώτερον τεταρταῖον· συμβάλλεται μὲν χυμὸς ψυχρὸς
καὶ παχύς ⟨καὶ⟩ δυσαλλοίωτος, ἢ τόπος στενὸς μὴ συγχωρῶν ἅμα
πολ'. πλὴν χολὴν πᾶσαν ἐκκαίεσθαι καὶ ἀναλίσκεσθαι. διὰ τί
εἰ καὶ τὸ φλέγμα ψυχρόν ὄζει καὶ παχὺ καὶ γλίσχρον. ὁμοίως δὲ καὶ
ἡ μέλαινα χολὴ ψυχρὰ ἡ πᾶσα ἕξις· καὶ εἰ λάπτων πολὺ τοῦ φλέγματος,
ὅτι πᾶς τοιοῦτος πολυχρονιώτερος τοῦ ἀφημερινοῦ· ὅτι τὸ φλέγμα ἡ ψυ
χρὸν ⟨ἐστι⟩ καὶ παχύ, ἀλλ' ὑγρόν· τὸ δ' ὑγρὸν εὐαλλοίωτον, ⟨εὐμετάβλητον⟩· ἡ μὲ
ρι μέλαινα, ξηρὰ ⟨ἐστι⟩ καὶ ψυχρά· τὸ δὲ ψυχρὸν, δυσαλλοίωτον καὶ δυσμετά
βλητον· σοφίζονται δὲ τὴν ὁμοιότητα τῆς ψυχότητος, ὅτι πλεονά
ζουσι φλὲψ χολῆς, κρύπτουσι τὴν ἀντίψυξιν ὑπὸ τοῦ λοιποῦ πρὸς τὰ
λλο τὸ φλέγμα προσοικείωται τῇ φύσει μᾶλλ⟨ον⟩ μελαίνης· ὅθεν
καὶ ἐπὶ τῶν ὑστερούντων ἐν λιμοκτονίᾳ, κέχρηται αὐτῷ ἡ φύσις
πρὸς ζοφήν· ἐπὶ τοίνυν τοῦ ἀφημερινοῦ, ὅσον εὐείσκεται χρήσι-
μον φλέγμα, τοῦτο δὲ ταῖς πρὸς ζοφὴν· τὸ δὲ ἄχρηστον σπο-
πόμενον

Ephemera febris unde proueniat · Sed hic aphemera & infra

Tritæus

Causus

Cur ⁊ quotana diuturnior ⁊ quotidiana febris

Atra bilis ⁊ quotidiana febrem gignit . pituita aphemeram . & cum minus frigida sit ⁊ pituita atra bilis tamen quotana febris diuturnior est ⁊ aphemera

πόμενον εἰς πρῶον ἐξάπτει τὸν πυρετόν·~ Διὰ τί τῶν τεσσάρων χυμῶν ὄν
των, ὁ μὲν εἷς σπόμενος, ξηρὸς γίνεται πυρετὸς, ⟨οὐ τέσσαρες⟩· ὅτι
τὸ αἷμα κατὰ φύσιν ὄζει ξοφὴ τοῦ σώματος· καὶ πλεονάζον
μᾶλλον ἐστὶ μόνον πληθώρα· σαπὲν δ' οὐκέτι μένει αἷμα· μεταβάλ
λεται γὰρ θερμαινόμενον εἰς ξανθὴν χολήν· οἱ μὲν οὖν λοιποὶ χυμοὶ
πλέονάζοντες μ⟨ὲ⟩ν, πρὸς ἴσον σπόμενοι, ποιεῖ τὸ δέρμα μάλιστα, ὡς ἐρ
πητικὸν κινοῦν· ἀλφὸς, λύκος· σαπὲν δὲ, πυρετός.

πε Διὰ τί ὀξυωπίας δύο ῥίζων, θυελώδων ἀνέμων ἐν ἑ
κατέρᾳ, συμβαινόντων μιᾶς κεκλιμένης μηκέτι διὰ ἑτέρας
εἰσιούσης λοιμὸς σφοδρὸν ⟨ἐστὶ⟩ πολὺν ἄνεμον· ἢ περὶ πάχος χούσης αὖ
θις ὑγρασίας· διὰ τὸν κινούμενον ἀέρα, ἢ περὶ τὸν ἄνεμον, σῶ-
μα τυγχάνειν· ἐπεὶ οὖν ἡμίαι κλιθῶσι, διὰ θατέρας εἰσελθὼν
ἀὴρ πληροῖ τὸν τόπον θατέρας οἰκίας ἢ σῶμα ὧν, ὅκ ἐᾶ λοιπὸν ἑτέρῳ
ἀέρι σώματι ὁμοίως ἐπεισιέναι· ἐπεὶ οὖν ἡ θυελὶς ἀνεχωρήθη, ὁ πρό
σω ἐὼν ἔχων διαθεῖν φεύγειν, χώραν δίδωσιν ἐπεισιέναι ἑτέρῳ· ἡ πα
σης ὁμοίως διαθεντικμένης θυελώδους ἢ οὔτος ὄζειν, ἄλλον εἰ
σιέναι συγχωρεῖ διὰ θατέρας· καὶ τοῦ γίνεται κατὰ τὸ συ
νεχὲς ἐπεὶ οὖν κλιθῶσιν ὀξυωπίας, οὐκέτι τοῦ γίνεται·~

πς Διὰ τί τῶν ἐρώντων τὰ ἄκρα ποτὲ μὲν ψυχρὰ, ποτὲ
δὲ θερμὰ γίνεται· ὅτι ὅτε κέκτηνται λύπῃ πρὸς τὸν ἐρωμέ
νον, καὶ ἀπολλύοισι τὸν τυγχάνειν αὐθις, τὸ ἐμφυσηθὲν θερμὸν εἰς
βάθος σωθὲν καὶ μεταθὲν φύσεως· καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἄκρα καὶ
τὰ ψύχεται· καὶ ὡχριῶσι δὲ διὰ τοῦτο· ἡ συνθρωπὶ γίνονται· ὅτι δὲ
τὸ ἐναντίον, ἐλπίδα χρῆσιν κέκτηνται παρ' αὐθις, ἐστὶ θυμῶν
σφόδρα· ποτὲ τὸ ἐμφυσηθὲν θερμὸν, πρὸς τὸ δέρμα σωθὲν τῇ φύ
σει, ἡ γίνονται θερμότεροι καὶ ἐρυθρότεροι καὶ διὰ ταῦτα τὰ αἰ
τίαν οἱ ζωγράφοι, σῶμα τοιοῦσι τὸν ἐρῶντα· ποτὲ μὲν κατηφῆ ἡ
συχάζοντα· ποτὲ δὲ μετέωρον καὶ μειδιῶντα· διὰ δὲ δύο αἰ-
τίας· διότι ὁ πόθος σφοδρὸς μένει, οὐ πολυχρόνιος δὲ, καὶ διὰ ὅλου
παραμένων· ἡ μὲν γὰρ διάθεσις διὰ παντός· ὡς ἐπιγινόμε

Quattuor esse humores qui cum interdum corrumpantur tres tñ gignitur febrium species

πλήθωρα repletio

Corrupti sanguinis non iam sanguinis manet sed excalfactu muta ri in flauã bilẽ

ἕρπητες · i · serpẽtia ulcera dicta ⁊c ἀπὸ τοῦ ἕρπω

Alphi

Leuce

Pulcherũ problema

Cur extremę partes amantiũ modo frigidę modo calidę reddũtur

Quomodo ab antiqs amor pingebatur

:: mutabilẽ politianꝰ uertit

φίλων, ἢ περὶ πρὸς πατέρα· ἢ γυναικὸς πρὸς ἄνδρα. ὁ δ' ἔρως ἁπάντων τούτων ὠφελιμώτερον γὰρ ἐπὶ ξένοις γίνεται· καὶ ἡ μὲν διάθεσις σύμμετρος ἡμῖν καὶ κατάστασις· ὁ δὲ ἔρως σφοδρὸς καὶ μανιώδης· λαμπάδα δὲ καὶ τέχνην καὶ πτερωτὸν, διότι πᾶσι φιλούντων αἴτιον καὶ μετεωρίζοντες· καὶ ὑμετάβλητοι εἰσὶ πτερούμενοι· ἐκ καίεται δὲ αὐτοῖς ὁ νεφρὸς καρδίας ἐμφυτον θερμὸν ἐκ φλεγμαίνει καὶ σφοδρᾶς φρονηματίζεται πρὸς τὸ πολυμόχθους· καὶ τὴν μὲν δεξιὰν κρατοῦσι τοξεύουσι· τὴν δὲ τῇ ἀριστερᾷ φαρέτρας· ὅτι κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους ἐκ μιᾶς ἀκτῖνος πᾶσι ὁ τῶν ὁ ἔρως ἀποτελεῖται· ἅμα γὰρ εἶδε καὶ ἐπόθησεν· ὕστερον δὲ μετὰ τὸ πολλοῖς, σωρεύσας ἀκτῖνας ἀπροσκόπτως πρὸς τὸ ποθούμενον ὁ ἔρως· οὕτω δ' ἔοικεν τῷ βέλει τῶν ἀκοντιζόντας πρὸς σώματι· ἐν δὲ φαρέτρᾳ τὰ βέλη· διότι κεκρυμμένως τοῖς ἀκτῖνας πέμπουσιν, οἱ ἐρώμενοι· τὸ δὲ ἔθος ὥσπερ αὖ μέσος τὸ τοῦς ἐξαίφνης, οὕτω καὶ αὐτὸ τὸν ἔρωτα· οὐ γὰρ κυρίως ἐξ αὐτοῦ ὁπόθος· εἰ γὰρ ἦν, τοῦ τοῦ ἦλον ὥστε ἐχεῖν ἀεὶ τὸν ἐθίζοντα καὶ ἐρᾶν· τὸ δὲ φίλτρον καὶ αἰφνίδιον· γυμνὸν δέ, διότι γίνεται πόθος ἀμέσως καὶ φανερῶς· οὐ γὰρ δι' ἑτέρου τινὸς ἐρᾷ τις· οὐδὲ κεκρυμμένως· οὐθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἀτενοῦς· διὸ καὶ οἱ ἀνδριάντοποιοί, πρὸς τιμὴν ἐνίοτε γυμνοὺς πλάττουσι θεοὺς τινὰς καὶ βασιλεῖς· δεῖξαι βουλόμενοι τούτων τὸ φανερὸν καὶ δυνάμεως καὶ γνώμης ἐκτὸς ὂν πάσης κακίας κεκρυμμένης· οὐχ εἷς δὲ ὁ ἔρως, ἀλλὰ πλείονες· ἢ ὅτι διάφοροι τῶν πραγμάτων, ἐρωσὶ· ἄλλως γὰρ καὶ ἄλλως πάσχει· καθὼς καὶ ὁ θεῖος πλάτων φησὶ τὸν ἔρωτα, πολυμήχανον θεῖον· ἢ ὅτι πολλοῖς ἔρωσιν ὁ αὐτὸς πολλάκις ὑπὸ πολλῶν· μητέρα δ' ἔχουσιν ἀφροδίτην· τουτέστι τὴν ἐπιθυμίαν· ἁμαρτὸς πλάττουσι τὴν ἀφροδίτην εἰς ἐπιθυμίαν· ἰσορροῦσι δὲ τὸν ἔρωτα πάθειν τὴν ἐρωτύν· διότι πολλοὶ παρανόμως ἠράσθησαν· καὶ δυσεβῶς ἠράσθησαν ἐπιθυμιῶν· ὡς πέρμοι δέδηκται καὶ τὸ δεύτερον βιβλίον τῶν ἀλληγοριῶν τῶν εἰς θεοὺς ἀναπλαττομένων

Ánimia & uehementi cura consumitur natiuus cordis calor

Vt uidi ut perij

De Cupidinis pictura aduerte

Cur artifices statuarij deos & reges effingunt nudos

Plato

Plato diuinus amorē multorū capitū belua appellauit

Cur à poetis fingitur cupidinē furiā arcu esse infernam

Liber alexandri de his quę in deos poetę cōfuxerint ad allegoriā uocatis

μαχαλαπομένων παθημῶν ἱστοριῶν·

περὶ. Διὰ τί λοιμικῆς καταστάσεως, οἱ μὲν ἀπόλλυνται· οἱ δ' οὔ· ὅτι πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ κράσεως· εἰ μὲν γὰρ εἴη τὸ ἔχων τὸ σῶμα μέσον καὶ κακόχυμον, δῆλον ὡς ὁ εἰς πνεύμονας σηπεδονώδης ἀὴρ σωθήσεται φθείρει, καὶ ὅστις ἐχρῆσιν ὀλίγον χρόνον· καὶ οὕτως πᾶσι χυμὸς αὐτοῖς σωθήσεται φθαρεῖς, αἵματα πίνεται πάθη καὶ πλείονα· καὶ οὕτως θνήσκουσιν· εἰ δὲ εἴη ἀπέλαττον καὶ ὑγρὸν χυμὸν, οὐδὲν ἢ μικρὰ χύτις λάπτει τοὺς τοιούτους· ὁ λοιμώδης ἀὴρ· διότι δὲ ἡ ἐπιτηδειότης ἐφέλκεται τὸ δηλοῦν αἴτιον ἐνεργεῖν, δηλοῦσιν αἱ ἐκ τῶν ὑλῶν, δηλοῦσι· εἰσὶ δυσπαθεῖς καὶ πρὸς ἕξαψιν, οὐχ ἕτοιμα μᾶλλον· πολλῷ δὲ πλέον κάλαμοι δυσπαθέστεροι· καὶ πρὸς ἕξαψιν ἕτοιμα μᾶλλον· πολλῷ δὲ πλέον συπεῖον· ἀλλ' αὐτὸς δι' ἀβρόχου ὕδατος παρασκευάσῃ τὸ συπεῖον, καὶ χλωροὺς λάβῃ καλάμους, τῶν δὲ δρῦν ἄπαν ξηρὰν εἰ καὶ θείῳ κατατέτοιο τὸ ἀνεπιτήδειον, ἕτοιμότατα ἐρχίζεται πρὸς ἐκκαυσιν πυρεῖον προσενέγκας· τὸ δὲ συπεῖον οὐ δὲ ὅλως καίσεται· τούτῳ παραδείγματι χώμενος, λύσεις τὸ ζητούμενον, τίνι ἕνεκα κόπρος πυρεῖον ἐφήμερον ἢ τὸν ἐπὶ σήψει ποιήσει τὸν ἐκτικὸν πυρετὸν εἰργάσατο· φαμὲν γὰρ διὰ τὴν πρόληψιν φλεβοτηδότητος· εἶχε γὰρ τὸ φυσικὸν πνεῦμα· καὶ τοὺς χυμοὺς ἀπείρτους· τοὺς δὲ σέρας, ξηρότατα· καὶ τὸ αἴτιον ἔδραμεν εἰς ἐκεῖνα· ἢ διὰ τὴν ἔκκαυσις ἡλίου· τῷ μὲν πνεῦμα πρεῖ· τῷ δ' ὅτι τὸ μὲν φλέγμα πλεῖστον· ἢ τοῦτο χυθὲν ὑγραίνει τὸν ἐγκέφαλον· ἢ πνεῦμα ὑπήνεγκε· τῷ δὲ ξηρὰ ἡ κεφαλὴ τυγχάνουσα πλέον ξηραν, πρὸ θεῖσα ἀγρυπνίαν ἤμελγε.

Διὰ τί ὁ ἥλιος αὐτὸν μὲν μελαίνει· λίμνας δὲ λευκαίνει· καὶ κηρὸν μὲν μαλακύνει· τὴν λύμ δὲ σκληρύνει· πάλιν δὲ διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ φλέγματος ὑπερθερμαινόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου· οἱ γὰρ χυμοὶ χωρὶς τοῦ φλέγματος ὑπερθερμαινόμενοι περὶ τὸ δέρμα δι' ἀφαίνουσι τὴν μέλαναν· τὸ δὲ λίμνη ὑπὸ νίζου ἢ ἅλμης ξυπτόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐκδαπανώμενον τὸ ξύπτον

Cur pestis tēporis alij pereant alij nō

potius qm

ἐκτικὸς πυρετὸς
i. putrida febris ducta a firmitate habitu· ut interpretatur theodor). at politianus uertit grecū nomē & habitualis febris traducit. theodor) intactū relinquit ethicā febrē

Cerebrū humefactū somnū gignit

Sol hominē nigrefacit ceram liquefacit & lutū indurat

τοῦ λίνου, λευκαίνεται· πάλιν ἕλκων ὁ ἥλιος ἐκ τοῦ κηροῦ τὴν ἐντῷ βάθει ὑγρότητα μαλακύνει τοῦτο· τὴν δὲ πολλὴν ἡ ἐπιπολαίου ὑγρότης ἐκβοσκόμενος τοῦτο λοῦ, σκληρύνει αὐτὸν ξηραίνων. εἰ γοῦν μὴ πίεις τὸ πέσσον καὶ τὸ ὑφορᾶν ποιεῖν ἀδύνατον καὶ ἡμῖν ψυχὴν μὲν, ἀσεβείας ὀφλισάντας, οὐ ταξία ἢ προφ᾽ τὸ σῶμα κοσμήσαντας, ἀκτήμονι δὲ βίῳ καὶ τοῖς πρὸς τὸ ζῆν μόνον ἀρκέμενοι, ἑαυτοὺς καθιερώσαντες, ἐκφυγεῖν τὴν ἐκ τοῦ βίου συμβαίνουσαν, ὅσην χώραν δέχεται παρέχεσθαι, καὶ μὴ παρέχειν ἐπιτηδειότητα τῷ δρῶντι φαύλῳ πρὸς τὸ πάσχον ὑπάρξειν τι εἰπεῖν τῆς δίκης δικαίμων ἢ ἀσεβῆ ἢ τι τοιοῦτον ἐκτὸς αἰτίων.·

Διὰ τί οἱ ἱκτερικοὶ καὶ δυσεντερικοὶ καὶ λευκοὶ ἀπαν ἔχοντες τὸ σκύβαλον, ὅτι ἡ ξανθὴ χολὴ εἰς ὅλον αὐτῶν ἀνεδύθη τὸ σῶμα· καθὼς οἱ ὀφθαλμοὶ δηλοῦσι καὶ ἡ τοῦ δέρματος χροιὰ καὶ οὐκέτι συρρεῖ πρὸς τὸ ἔντερα, τῷ ἐξ ἀρχῆς νόμῳ φυσιοῦσθαι· ἡ χεώνισι τὸ σκύβαλον, οὔτε τὴν δριμύτητι ἐρεθίζει τὸν ἀπόκειτικὸν δύναμιν τῶν ἐντέρων, πρὸς κένωσιν φλέγματος· καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἰατρικὴ καθάπερ καὶ ἄλλα τὰ χαίτιμα τὴν φύσιν μιμουμένη τὸ σῶμα τοῦ ἐν πεπτάσεσιν ὄσον πρὸς ἡμῶν καθεζῶσθαι, σύμμαχος αἱρεῖται συνεργὸν φλεγμονῆς· ἐπεὶ γὰρ τὸ σκύβαλον ἐκκείμενον φλεγμαίνουσα χολὴς ἐρεθίζουσα καὶ ξυπνοῦσα, τῶν τε ἐντέρων καὶ τῶν μυῶν ἐπεγείρομένων πρὸς ὠθησιν αὐτῶν· τῆς τε κατὰ πρόσω μαλακότητος καὶ ὑπολίθου τυγχανούσης, ἐκ τῶν παρακειμένων τοῖς ἐντέροις ἐπιχεῶν χυμῶν, εἰκότως ὁλόκληρος ἔχειν αὐτὴ χολῆς, τὸ μὲν ξυπνικὸν τὸ ἡδὺ ἔχον, καὶ ξυπνικὴ, ἐπὶ τὴν δύξιν ἀγεῖρε τὰ ἔντερα· καὶ τὸ μὺς πρὸς ἐξώθησιν· τὸ δὲ ὑδρέλαιον πρὸς ὑγρανσιν καὶ μαλάκωσιν φλεγμονῆς, φρυχθείσης ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ· γίνωσκε ὡς τοῦτο, ἡ φύσις ἐνεργεῖ μόνη χωρὶς ἰατροῦ· καθάπερ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς νόσων· ἐπὶ πέψεων· ὅτι δὲ θορμός ἐστι καὶ ὡς πρὸς βραδυτῆτα καὶ τάχος τῆς ἀντιγωνιστῶν δύο, πόσου ἐστὶ φύσεως· πρὸς ἰατρὸς μόνον, ὡς ἐπὶ τῆς ἐξαρθρήσεως καὶ φλεγμονῆς τῶν ἀρθρων ἐμβολῆς· πρὸς ἰατρὸς ἄμα καὶ

ἀκτήμονι· πῶ possidete politi· uertit

ὅσον ualde

πράσασιν molestias politi· labes humanas theodor) ς'

δυσεντερικὰ χώρην ἔχοντες stricta habentes alui· theo· difficile deiecientes· politi·

ἱκτερικοὶ· morbo regio laborantes· th· politi· an) ictericos greco nore

σκύβαλον stercus) τὸ

Mel
Nitrū
Hydrelaeū

Ἔστε alias theodo·

ἐξάρθρησις articulor fractio

καὶ φύσις, ὡς ἐπὶ τῶν ξυστερῶν καὶ κοιλιασελῶν· ὁ μὲν ἰατρὸς καθαίρει τὸν ξύστηρα τοῖς ξυπνικοῖς, καὶ δίδωσιν αἷμα πιεῖν τοῖς κεσσίοις ὡς αὐξήσοντος τοῦ ἐμφράττοντος αὐτῆς· ὅπως τὸ αἷμα καθαρὸν παρασκευάσῃ· ἡ δὲ φύσις διὰ τοῦ πόρου τοῦ λικνος, ἀναδίδωσιν αἷμα καθαρὸν ὑπὸ τῶν ξυφῶν, μεταβάλλουσα πρὸς σαρκὸς γλύσιν· ὅπερ πάλιν ὑπὸ τῶν ξηραίνοντων φθείρεται· διὰ τοῦτο ἡμῖν γίνεται σαρξ ὠμὴ καὶ ἀνώμαλος· Διὰ τί πολλοὶ ληφθέντες συνόχῳ μετὰ κενώσεως, μελαν τὸ τοῦ ἐχουσι δέρμα ὠμὴ χόν· ἱκανὸν· ὅπως ὠχρὸν ἀπὸ ξανθῆς ἐγένετο χολῆς· αὕτη δὲ, ἐν τῇ ἀκμῇ φλιόσουν ὑπεκκαεῖσα μετέβαλεν ὠμὴ τὸ μέλαν· ἡ δ᾽ ὅτως ἐν τῇ κείσει ὀξὺ φύσει δοθεῖσα ὀξὺ δὲ τὸ δέρμα ἐβαψεν· καθάπερ ὠμὴ τὸ λευκὸν· τὸ δὲ δέρμα λευκὸν ὑπάρχει· διὰ τί δὲ τὸ παχὺ χυμῶδες δυσλυτόν ἐστι τὸ τοιοῦτον χῶμα· Διὰ τί ἡ μέλαινα χολὴ παρασπομένη μῶν ἐκ ζῷ ἢ σκέλη ἀνάβρωσιν ἐργάζεται· ἐπὶ τῶν μελαγχολικῶν ἐν ἐγκεφάλῳ συρρέουσα, ταύτην οὐ ποιεῖ· ὅτι ἐν μαζῷ μῶν φλέβα πολλαὶ μεγάλαι δὲ τὴν τοῦ χολῆς γλύσιν· διὰ τοῦτο τὸ πλῆθος συρρεῖ χολῆς· ὁμοίως ἢ ἐν τῷ σκέλει διὰ τὴν κατωφορὴν ἐπὶ πλεῖον συρρεῖ χολὴ πλείων· ἐν μῶν ἐγκεφάλῳ διὰ τὴν ἀνωφέρειαν· ἡ δὲ τοῦ λεπτὸν ἔχειν φλέβας, ἀῤῥοῦς βραχὺ χολὴ, πρὸς τὸ νύττειν αὐτὸν ἡ μὴ δὲ ἀβιβρώσκειν· καὶ ψυχρὸς ἢ καὶ ὑγρὸς ὢν αὐτὸς μάχεται τῇ κράσει φλεγμαίνης ποσῶς· καὶ κατὰ πρᾶνές ταύτην· ἡ μῶν ἔγκυες μέλαινα χολὴ, ποιεῖ τὸν ἀναβρωτικὸν ἐν τῷ μαζῷ καρκίνον· ἐν ᾗ σκέλει, χειρώνει ἐλκος νομάδης· ἐν ᾗ ἐγκεφάλῳ, τὴν θηλώδη μελαγχολίαν· ἡ δοῦκυες, ἀλλὰ λεπτομῶν μελαγχολικὸς χυμὸς, ἢ ξυλώδης· ἐξῶν μαμμῶν ἢ ὀγκῶν καρκίνωδη χωρὶς ἀναβρώσεως, ἢ μελαγχολίαν· ἡμῶν· Διὰ τί ὠμὴ τὰ δυσεντερικὰ, πάσχουσι σφαιρώσαντος ἐμβάλλοντος εἰς τὰ τύλιον· ἢ ὠφελοῦσιν· ὅτι τὰ μυῶν συμπαθούντων ἐν τοῖς ἕδρας, ὑγραινομῶν πάσχουσι τῇ ἀσυμμόσει τῆς μῦς ἐπεγείρεσθαι· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὑποφορῶν συμπεσουσῶν ἐπὶ τοῖς ἐλκεσι· τὸ οὖν μυῶν δια

Hypophoze

ἀναστόμωσιν relaxationem· politi·

φάρμακον Venenis· politi· medicamentis recti) ge theodor)

συνοχὰ· febris· i· continua· a bile flama fit

κρίσιν· i· iudicij· tpś

ἀνάβρωσιν exesationé· theo· corrosione politian)

Cerebrū frigidū & humidū

καρκίνος ἀναβρωτικὸς ἐν τῷ μαζῷ uulgo carata

Chironiū ulcus· politi· an) transfert & optime a chirone centauro fe ductū· Theodor) ꝑperā diuturnū· uidetur· n· legisse χρόνιον)

Nomodes ulcus a pascendo ductū· an sit idē cū chironeo uide·

Δαχτύλιος· an) ὁ

Dysenteria· gd δασμὸς στρίλαρατίας

Caucalia uasa a sono dicta uaso q̄ haze gorgollitas

στελλομένων, ἢ κόπτῳ καὶ τὸ λυπούμενον εἰκάζεται.

Διὰ τί τὰ λεπτὰ μύρα καυκαλίοις ἐν τῷ πληροῦσθαι ὑδάτος ψόφον τινὰ ἀποτελεῖ; ὅθεν καὶ ἡ φύσις, καὶ τὸ ποιοῦν τὸν ψόφου, εἰς ὄνομα αὐτῆς μεταλαμβάνει. ὥσπερ ὁ φλοῖσβος καὶ βορβορυγμός, καὶ τὰ λοιπά; ὅτι τὸ ἀπλοῦν ἐν ᾧ μὴ ἔχει ὕδωρ, ἀέρος πληροῦται, σώματος λεπτοτέρου τυγχάνοντος. ἐν οὖν τῷ καθεῖναι ἀθρόως εἰς αὐτὸ τὸ ὕδωρ τὴν βαρύτητι προσήκειν ἀέρα ἕξω, ὡς λεπτομερῆ. ἅμα γὰρ μένειν ἐν τῷ καυκαλίῳ μέχρι πλήρώσεως οὐδύνατον, διὰ τὸ τοῖς φιλοσόφοις ἀπορεῖσθαι, μὴ δύνασθαι δύο σώματα τὸν αὐτὸν τόπον κατέχειν, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. τοῦ οὖν ἀέρος ἐπὶ τὸ ἄνω διωκομένου, ἀθρόως διαθεμένου πρὸς ψόφον ἀναγκαίως συμβαίνει. οὐχήμα δ' ἀλλὰ πλείους, διὰ τὸ μάχην ὡς περ τυγχάνειν ἀμφοτέρων. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ, ἐπὶ τὸ κάτω βιάζεται τὸν ἀέρα· ὁ δὲ ἀὴρ ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ ὕδωρ. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κατὰ διάδοχὴν γινομένου συμβαίνει καὶ τὸν ψόφον πυκνωθῆναι.

Harpagia uasa .i. raptoria

Διὰ τί ἐπὶ τῶν λεγομένων ἁρπαγείων ἀπείων ὁ δάκτυλος ἐν τῷ σώματι ἐντιθέμενος αὐτοῦ, τὸ ὕδωρ οὐκ ἐᾷ ἐξιέναι διὰ τοῦ τρυμοῦ; ὁ μὲν γὰρ τρυμός ἐστιν ὑπερόμβιος, συγχωρεῖ φέρεσθαι ὅτι ἐν τῷ ἐπαίρεσθαι τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ σώματος, ὁ ἀὴρ εἰσιὼν ὑποτεθεὶ τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὸ κάτω, φύσιν ἔχων ῥιπτικήν. καὶ οὕτως ἔξεισι διὰ τοῦ τρυμοῦ. καὶ διὰ τοῦτο ἐστὶ τὸ ὑγρὸν ἐν τῷ ἀγγείῳ τὸ μηχανικὸν καὶ κατασκευαστικὸν ὅμοιόν τι, διὰ τὸ ὕδατος καὶ ἀέρος ἔχουσι τὴν ὑγρότητα. ὡρονόμια λέγω καὶ κλεψύδρας. καὶ ἡ χοῦς ἐξ ἀλαμάτων καὶ τὰ ὅμοια.

Clepsydre Sonicę statuis Horonomia

Διὰ τί καὶ οἶνος καὶ ὕδωρ ἐὰν τῶν πυρετόντων παρὰ καιρὸν διδῶμεν, φρενίτιδα καὶ σπασμὸν ἀζῆ; τουτέστι τὸ ἰνιαντία. ψυχρὸν μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ· θερμὸς δὲ ὁ οἶνος. ὅταν οὖν ἀνωφόρως ἑκατέρῳ τῷ πυρετῷ ἐκκαίσωμεν, ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἄτοπον ἐκκαταρασσόμενον τὸ πρῶτον ὄργανον τῆς ψυχῆς. ὅπερ ὅτι τὸ αἰθεροειδὲς ποιᾷ, ἀναγκάζει τὸ φρονοῦν, οὕτως ἐνεργεῖν. δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ καὶ πολλοὺς ὑγιάναντας ἐκ τοιούτου πάθους χρησαμένους

Spiritus cerebri prima riú uitę instrumētū uitę

Aqua densat poros

νης ἀκράτου πλείστῳ, ἐπειδὴ ἐν ἐκείνοις εἰσέκρισιν ἔχει τὸ ὕδωρ τῷ πυκνοῦν τοὺς πόρους τοσοῦτος τοὺς διαφορουντας τὸ ὑπὸ τῶν σαρκῶν ἀναθυμιώμενον πνεῦμα τὸ παχύ καὶ αὐγρόν. ἐπὶ πλέον ἀναδιδόασι τοσοῦτον ἐπιρρεῖν. πολλάκις δὲ τὸ ὕδωρ νικώμενον ὑπὸ φλεγμονῆς ἀσθενοῦς, προφητεύεται ὡς δόξαν ἰδεῖν τι ἐν ταῖς καμίνοις βαλλόμενον τὸ ὕδωρ δὲ πῆδαν, ὡς ἐξαίφνης ἀναπηδῶντος τοῦ ἐν βραχεῖ πολὺ ὕδατος.

In furnis q̄ igné incēdere uolunt exigua aq̄ igné irrorant & cur id faciunt

Διὰ τί αἱ γυναῖκες ὀξύφωνοι; οἱ οὖν οὐχοικτοὶ ὀξύφωνοι. ὅτι δὲ τῶν ἁπλῶν ὑγρότητα εἰσῴρησαν τῆς ἡδυτητείας οὐκ ἐποικτέμεν. φλεγμονὴ γὰρ θερμότητος ἐστὶν ὑγρᾶς ἐν τοῖς σπλάγχνοις. ὥσπερ δὲ νόσημα ἐστὶν ὑγρὸν ἀλλοῖον ὀξύτητος, ὃ τῶν ἡδέων καὶ ἀρτηρίας φασὶ δέ τινες τὰς γυναῖκας ὀξυφώνους, διὰ τὸ συμβάλλεσθαι ἐν τοῖς κατὰ τὴν κεφαλὴν προσιὼν ἀπορτίξεσθαι. ὁ δὲ ῥόδινος φθόνος.

Mulieres & eunuchi cur acuta fint uoce

Διὰ τί τὰ βρέφη ἐν τῷ ἥβῃ σπάνια, ὅπερ ὀπὸ λύσιν μόσφησι καὶ μαζίχειν αὐτά· πολυεπίφυτα πολυρεῖν μὲν λεπτὰ καὶ βαθέα· καὶ οἱ λοφθαλμιᾶν ἐπάχυπεῖ· ἀσθενεῖ· ἰνιαῦ ἡδέως ἔοικε τὰ βρέφη τυγχάνουσιν ὑπὸ τῶν ῥεύματα ἐπὶ φλεγματικῷ τρατίῳ κεφαλῇ· ἐπὶ τῶν τοῖς καύμασι τὸ φλέγμα ὑπερθερμαινόμενον ἀναπέμπουσι, ὀξὰ πῆδα πυρετόν· καὶ ἐκπυροῖ τὰς μήνιγγας τοῦ ἐγκεφάλου· ἐπὶ δὲ τοῦ ῥάχεως ὠνεῖ· ἡ πύρωσις δὲ διὰ τῶν ἀρτηριῶν καὶ οὖσα πρὸς καρδίαν, ἐκπυροῦσα τὸ ζωτικὸν πνεῦμα, πυρετὸν ὀξὰ πῆδα· τὸν χωρὶς αἰτίας. ἐκ χολοῦμενα δὲ ὑπὸ τῶν ῥεύματα, διαξέοισε ταυλόγῳ φθοράς· φλεγμαίνουσα δὲ καὶ οὖσα τὴν κοιλίαν ἐπὶ πλείστα, ὅτι δὲ τὰ πίονα ἐλίσσα τὸ πάθους ἐν κεφάλῳ, δῆλον ἐκ τοῦ τὴν κεφαλὴν προσφέρειν τὰ ἐμψύχοντα καὶ ὠφελεῖ· τὰ πυρώσεις καὶ τὸ βγνυμένη· τὰ χοῖσι ἢ αὐτὸ, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. οἷς ἐν κεφαλῇ φλέγμα, ἢ ξανθὴ χολὴ βράγχεις ὠφελεῖ ἢ ἀπαθεῖν ἢ δὲ ἀφλεγμαίνοις ἢ τὸ πυρώδους αἷρε, τὸ πνεύματα καὶ ἐκπυροῦσι. διὰ τί τὸ τέρας ὠλαῖ ἐλίσσα, ἡ ὑσία καὶ ὅτι καὶ τὸ ἀορασίαν χολῆς δηλοῖ μέλας, ἢ διαβρωτικὰ σημαίνεται τῆς τοιαύτης χολῆς

Cur rotunda ulcera difficile sanescunt

Vinū & aq̄ quāmpiam cōtrariarū q̄litatū tēmé pręter opportūnū tpś febrientib⁹ data phrenitē generant .i. delirū

σαι γόνα συξεῖν, καὶ αἰ αβιβρώσκειν. σροχύλον τὸ ἕλκος ποιεῖ. διὰ τοῦτο τὸ τὰκαυστικὰ καὶ ἀτμενξηραντικὰ προσφέρεσι φάρμακον. οὕτω μὴ οἷα ξοὶ οἱ διὰ φυσικοὶ καὶ οἱ φιλόσοφοί φασι, τῷ μὴ εἶναι ἀρχὴν ὅθεν ἡ λήξις ἀρξηται. ἐν γὰρ κύκλῳ οὐδετι ἀρχὴν οὐδε τέλος δεῖ λαβεῖν. ὅθεν φασὶ καὶ τὸ χῆμα τοῦ τοιοῖς ξοῖς τῷσιδήρῳ τίμωντες αὐτοὺς τὸ πρωὰ τὸ πριοῦσι. Διὰ τί ἐν τῷ πῶ τινὶ ἀ ῳὸν τες, ἀναγκαίως καὶ πελαβόντες αὐτὸν διαβαίνομεν. ὅτι πολλάκις ἐχόμενοι τῶν φυχῶν πεί τι πᾶγμα φρονῖζουσαν, κἀκεῖσε μὸυσαν καὶ ἐς ραμμένῳ, καὶ μὴ ἐφεσηκῶν ἀκεῖβως τοῖς αἰσθήσεσι πρὸς νωσιν τῶν οἰκείων. ὥσπερ οὖν ὁρῶν τες τὸν τόπον, οὐχ ὁρῶσι βέβαιον μὴ εἶναι τὴν κεῖνουσαν τὰ αἰσθητά. Διὰ τί τὸ μέλι τὸ πᾶσι γλυκύ τατον, τοῖς ἱκτερικοῖς πικρὸν φαίνεται; ἢ ὅτι χολὴν πικρὰν ἐχουσι πλεονάζουσαν ἐν παντὶ τῷ σώματι ἡ ἐν γλώσσῃ. τὸ οὖν μέλι ἐαθὲν μὴ γεύεσθαι χολῆς πικρᾶς χυμὸν ἀνακινεῖ. ἐπὶ γῶσις λοιπὸν ἀντὶ λαμβάνομένη πικρότητος φλεγμονῆς. φαντασίαν παρίεται τὸ νομίζεσθαι τὸ μέλι πικρὸν ὑπάρχειν.

Cur uehementer uiratis oculi igniti fiunt

Ire diffinitio

Homer)

Aqua serpentib) infusa eos fugare

Serpentes frigidos esse

Διὰ τί ὧν τῶν ἀσταφίδων ὑγρὸν μὲν ὠὸν ὀφθαλμοὶ πυρούμενοι. διότι θυμός ἐστι, ζέσις τοῦ περὶ τὴν καρδίαν αἵματος. ἡ θερμοῦ πνεύματος. τοῦ τοῖνυν λεπτομεροῦς ἀνώφορον γινομένου. καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν διαφανεστάτων ὄντων φαίνεται. ἐρυθρὸν μὲν ὑπὸ τῶν αἱματικῶν ἀνιόντος. ὅθεν καὶ τὸ πρόσωπον ἐρυθρὸν φαίνεται. τοῦτο τοίνυν καὶ τὸ πάθος εἰδὼς καὶ Ὅμηρος εἶπεν. ὅστε δέοι πῦρ ἐναιθομένοιο. Διὰ τί τὸ ὕδωρ ὧν ἐξαναψύχομεν ὑπὸ τῶν ἀφιᾶσι κλώσκειν αὐτούς. ὅτι φύσει ψυχροί εἰσι καὶ ξηροὶ ἡ μὲν ὑδρὸς καὶ ὀλιγάκις μοι, καὶ τὸ ἄμετρον ψύξιν φέρουσι. ἔστι δὲ τοιαύτης εἰσὶ κράσεως ὄφιλον ἐκτὸς κατὰ τὴν χειμῶνα τοὺς φωλεοὺς ἐποιήσαντο ἀπὸ βάθη τῆς γῆς. ὡς θερμοτέρου ὑπολήψονται ὡσεὶ τὸ τοῦ λεῖον φώλην πάλιν ὡς ψυχρὸν τὸν ἀέρα. καὶ πάλιν ὑπὸ θέρους τὸ βάθους τῆς γῆς ψυχροῦ τινος μένου. φεύγοντας ἐκεῖθεν μετέρχεσθαι τοὺς θερμοὺς τόπους.

Διὰ τί

Διὰ τί τὸ ὠὸν ὁ πόμενον ἐκ νυτας, οὐκέτι δύναται ξανὺ μένον. ὅτι ὁμιλᾶν ἔοικε τῷ ὠῷ ὑγρὸν, ἀμέτρως θερμαινόμενον καὶ καιόμενον. τὸ λέπα πνεύματα τίκτειν. ταῦτα τῇ σενοχωρίᾳ τὴν ἔξοδον ζητοῦντα, ἐκ ἔχοντα τὸ ὅσρακον, χῆται φυγῇ. τοῦτο δὲ ποιοῦσι καὶ ὧν πόδων καὶ κοράκων, μέλανος τοιοῦτου τυγχάνοντος, καὶ βραζόντος. ἐτίγε μὴν ὑπὸ πολλῆς φλοξ τὸ ὠὸν τὸ ὅσρακον τῇ ὑπερσπάσει ἐκ νυται. ὅπερ πάσχουσι καὶ οἰκέραμοι ὑπερπιόμενοι. διὰ τὸ φυσικῶς ὁ πολυσόμενος ὑδατι τὸ ὠὸν προβρέχεται τὸ τὸ πνοήν. τὸ μὲν τοι θερμὸν ὕδωρ, τῇ μαλακότητι καὶ τὸ λίγον χεῖ τὰ ὑγρὰ καὶ διαφορεῖ τῇ ἀραιώσει.

Dolia musto repleta cum rumpuntur

Διὰ τί ὄν τῇ καὶ τὸ τὴν σωαφλὼ ἡδονῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρῶσ μύσσουσιν οἱ ἀνθρωποι, ἢ ἐν ἄλλαις δέ τισι πᾶσι αἰσθήσεων. ὅτι ὑπὸ τοῦ πάθους μικρὸν μύουσι, πλέον αὐτῆς αὐτὸ λῆψιν ἐρεάζον τα τοῦτο ὀφθαλμῶν, ἢ μηκέτι μετιόντα λόγῳ μόνῳ ἔξω. ἢ τὴν ψυχὴν μετὰ τῆς αἰσθήσεως ἐλκόντων πρὸς τὸ μέρα, μὴ ἐλάττονος αἰσθήσεως τοῦ σώματος γίνεσθαι τῶν πέρας ἐλκόντων αὐτὴν ἀντιλαμβάνεσθαι.

Ouum assum disrumpi fertur facta, minime aqua

Oua assanda cum aq. humectat nulgus

σωαφλὼ coitu

μύειν τοὺς ὀφθαλμοὺς .i. connivere oculos

Διὰ τί ἡ ἀπῶν μονοφθόγγων βοηθημάτων ἀντιάσθμους ἐμποιεῖ, ὡσπερ ἀσταφὶς καὶ μαστίχη, ἢ σύπλασμα διαφορεῖ. ἢ τὸν οἶνος δὲ θερμαίνει ψύχει. λέγω ὅτι τὸ εἶναι τὰ ὠὰ τοῖς ἄτομα καὶ σμικρότατα τοῦ σώματος, κρᾶσιν ἢ μὴ κρᾶσιν. ὡς φάμμου ὑγρότητι δεσμεῖ μόνῳ. σῶμα γὰρ ἀπετέλεσαν τὸ φαινόμενον. τῇ δὲ ἀληθείᾳ πολλῶν σωμάτων φάμμος σμικροτάτων ἐστὶ πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοπεφυκὸς, οὐδὲν ἄτοπον ὄντως ἐν ἄλοις ἢ ἄλοις μέσοις τῆς μαστίχης, καὶ πεφυκέναι τοὺς ἐναντιάσθμους ἀποιότητας. μὴ κραθέντα πρὸς ἑαυτά. τῆς φύσεως οὕτως ἐπαύσατο τῶν μόνων τοσωμάτων νόμον ὑπερθεμένης. Διὰ τί ὧν τῶν προσπαίσματι τοιῶν πολλάκις τύπτεσθαι βοῶντες ἐπανιστάμεθα. ὅτι ἡ φύσις ἀεὶ προνομᾶ πρὸς τοῦ μάχου. εἴωθε προσέχειν τῆς ὁδῶν μυίοις μοέοις προσῶν καὶ ἀεὶ αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ χῆμα τι κὲχρῆται τῷ χρῆσθαι τέρῳ τῶν χειμῶν. ἐφόντι συμφύτῳ. φημὶ τῷ αἵματι. ἐπάναγκες ἐλη

Masticke

Aceto calfacit & refrigerat

Atoma & minutissima corpuscula

Offendente digito pedis inguen tumefit

Bubo gd & unde

ῥᾴδιως τὸς ἐν τῇ βουβῶνι μεταστὰς φλέβας ἐνοῦσας. ἔστ᾽ τως καὶ τοὺς μεταξὺ τῶν ἀγγείων ἀδένας, σπογγυλοφυῆς σῶμα τυγχάνον τ᾽ ὑγρᾶς μᾶλλον ἢ σφιγγομένους ἐστὶ ῥᾳστώνην ἐμποιεῖν καὶ λεῖας τὸ σῶμα, τὸ παθητικὸν προσηγορεύαν τῷ πάσχειν.

Adenes gd. theodorus & adenes quę corpuscula rotunda sunt posita inter sanguinis cōcepta cula

Διὰ τί ῥῖς ὀρνέοις, ἀῤῥηδόχου κύστις, καίνεφρός, ἡ φύσις ἐκ ἐδωρήσατο. ὅτι πολλῆς ὑγρότητος ἐδεῖτο πρὸς γένεσιν καὶ αὔξησιν τῶν περῶν. καὶ τὸ γυμνάζεσθαι δίκαιον τὴν πῆσιν ὕδατι καλίσκῃ ταύτῃ. λούκουρουσιν μᾶλλον. πίνοντες δὲ ἧττον πόρον ἔχει ῥᾳ. ὀξὺ οὖσαν σὺν ὑγρότητος ἀμετρίᾳ. Διὰ τί τὰ μὲν ἄνευ δακτύλων ἐν τῇ ἀῤῥηδόχῳ κύστεως λίθους τίκτει. οἷς ἕτερον τῶν ἐντοῖς νεφροῖς ὅτι στενοπόρους ἔχει τοὺς μεφρούς τὸ δὲ ἄνευ δακτύλων καὶ μεῖον ἢ πάχος τὸ νεφρῶν ᾧ χόμωμος. τῇ βίᾳ φέρεται στενοχωρίας ὀξωθεῖται ὑπὸ τῶν οὔρων, ἀπότε τῶν μεφρῶν καὶ τῶν ἀγγείων, ἐπὶ τὴν ἀῤῥηδόχον κύστιν. αὐτὴ δὲ εὐρύπορος οὖσα, χώραν δίδωσι καὶ τῷ οὔρῳ πρὸς διάβασιν, ἀντῷ λιθοποιῷ χυμῷ πρὸς ὑφίζησιν τῆς ἐξ ἀρχῆς τοῦ λίθου. ἡδὲ χόα τοῦ λίθου δηλοῖ, ἐκ τὸν χυμὸν τὸν γεννήσαντα. ἡ λύσις ἀποδιαῤῥίᾳ τῶν λεπτῶν καὶ κατασκληρὸς μορίων. Διὰ τί εἰ ὀλίθος ὑπὸ θερμότητος τοσαύτης γίνεται (θερμὰ γὰρ τὰ ὕδατα) ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἱερόντων. οὐ γὰρ αὖθις μὲν τοσαύτην ψύξιν ὡς τὸν κρύσταλλον καὶ χιόνα. νέκρωσις γὰρ αὕτη μεφρῶν ἢ ἀκρότης σφίγξεως. οὐχ ὡς μεθ᾽ οὗ τοῖς ἐναντίοις προσλύσιν σφίγξεως. ἀλλὰ τὸ ὁμοίοις. λέγω δὲ θερμὸν ὡς τὸ ξοσελίνῳ. μακεδόνι. ἀντὸ ὁμοίοις. φημὶ ὅτι τῇ ἄγαν καύσει ἐκ τῇ ὑπερβολῇ θρύπτεται συμβαίνῃ δὲ τὸν λίθον εἰς ψαμμία. καθάπερ καὶ τῶν ὑπερόπτων ἐσθίεται. ἐκ κραμώνη ψάμμῳ ἀπολείπεται. ἐκ λοιπὸν δὲ τὸ χρῶς ἀπορρεῖσθαι τοὺς μικροὺς λίθους μετὰ τῶν ψαμμίων. συμβαίνῃ δέποτε καὶ ψυχροῦ πόσει, τὸν λίθον θ᾽ χρῶς ὀξουρηθῆναι

ξοσελίνῳ. σαχαριον uertit theodo. Petro politianus uertit petroselino

μακεδόνι. fenículo

ψαμμία arenulas

θῆναι τῶν μεφρῶν πονωθέντων. καὶ τῇ ἀπαυξήσει διὰ φλεγμονικῆς δυνάμεως ὀξουρέντων αὐτός. ἔτι γε μὴν καὶ τῷ ἀμέτρως πύρωσιν τῶν μεφρῶν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ καταψύχεσθαι τῷ σπληριᾷ τικῷ τῶν λίθων αἰτίαν. Διὰ τί τὰ ἐν νεφροῖς καὶ οὐρηδόχῳ. κύστεως ἕλκη, δυσίατα. διότι τὸ οὖρον δριμύ. ἀναξηραίνῃ τῷ ἀπὸ τῶν βοηθημάτων προσκαιρον ἀποῦ λωσιν γινόμενον. καὶ μᾶλλον τὰ ἐν κύστει ἀνίατα. διὰ τὸ παραμένειν αὐτὸ τὸ οὖρον. ἐνδέτριβ· μεφροῖς διαβαίνειν. Διὰ τί ἐν τῇ ἐμβάσει θερμοῦ ὕδατος κινούμενον, θερμότερον ἡμῖν φαίνεται. καὶ οχεῖον τὸ σῶμα καθαίον τὸ ἡμέτερον. ὅτι καταλειθόντων ἡμῶν. τὸ μὲν προσομιλῆσαν θερμῷ ὕδατι ἐριῆσαν, ἐ πεθεν. τοιοῦτος θερμαίνει τὸ ἡμέτερον σῶμα, ἐ ψυκτικὸς ποσῶς ὑφ᾽ ἡμῶν. πάντα γὰρ τὰ ἐν ὑγρᾷ σει καὶ φθορᾶς πρὸ οὖν τα, ὑπάρχῃ πόντος. ἐπεὶ δὴ τοίνυν καὶ τα ψυχρὰ πεσῶς, ὀκέτι ἀθαμόμεθα αὐτὸ θερμὸν, οἷς πῆ καὶ ὀξάρχῆς. διὰ τὸ καθαιρεθῆναι τῶν ἐμεῖον θερμότητα αὐτοπαρῇ μῶν. ἐὰν οὖν κινήσαντες τὸ θερμὸν ὕδωρ, ἐκεῖνο μὲν τὸ προσομιλῆσαν τῷ δέρματι, μετακινήσῃ μὲν, ἕτερον δὲ θερμὸν ὕδωρ, προσέλθῃ. γνήσιον μηδὲ πω πιῆσαν καὶ πάθον ὑπὸ τοῦ δέρματος, φυλάττοι αὐτοῦ τῷ ἐμεῖον φλεθερμότητ᾽, εἰκότως ἡμῖν θερμὸν ἢ καῖον φαίνεται τοσοῦτον χρόνον, ἄχρι σὰν καὶ αὐτὸ δράσαν πάθη, καθαιρήσῃ φλαὐτοῦ θερμότητος, καθάπερ καὶ τὸ πρότερον, καὶ τοῦ τοῦ δωμα τὸν ποιεῖ. καὶ κατὰ λόγον. ἐφ᾽ ὅσον γὰρ κινοῦμεν τὸ θερμὸν ὕδωρ, ὧν τοσοῦτον ἀεὶ τὸ προσιὸν ἡμῖν θερμὸν φαίνεται κατὰ ἀλήθειαν. ἐ διὰ τοῦ τόπολυσδῆμον φυσικῶς ὁρμώμενον. βουλόμενος τὸ σῶμα κατὰ τὴν ἐμβασιν πλέον θερμαίνεσθαι, κινεῖ τὸ θερμὸν ῥιᾳ. συνεχῶς ἐφ᾽ ὅσον βούλεται χρόνον. Τίνος ἕνεκεν, εἰ πᾶν κινούμενον θερμότερον ἑαυτοῦ γίνεται καὶ μᾶλλον ἐν θερμῷ ἀέρι καὶ τόπῳ, ὁ ἀὴρ ὢν τῷ εἰκὸς ἐστὶ κινούμενον. ψυχρότερος ἡμῖν φαίνεται καὶ τὴν τῷ ἁφῇ. ἁμᾶλλον καὶ τὸ θέρος. ὁ-

Renú & ueſſicę ulcera difficilia curatu

ἐμβάσει. Solijs politian) uertit theodor) ingreſſus balnei

Agens repatitur

Cur aer agitatus uentilatus ꝙ: frigidior ſentiatur. cum oia quę mouentur calidiora ſeipſis reddi ſoleāt

τὰ λυπηφλυκταινώδη τοῦ ἡλίου θερμότητος τοὺς πολέμους ἐκκαυματίας. τοῦτο δοκεῖ οὐκ εὖ λέγειν ὁ λέγων θερμὸν ὕδωρ θερμότερον ἡμῖν ἐφαίνετο σοῦ λουόμενον· ἐν ταύτῃ δὲ ψυχρότερος ἡμῖν ὁ θερμὸς ἀὴρ φαίνεται κινούμενος, εἰ πλησιάζομεν. φημὶ ὅτι ἀεὶ τὸν πλησιάζοντα ποιότητα τοῦ ἡδέως αἰσθανόμεθα, νικᾷ μὲν γὰρ πεῖσαι τὸ ἔλαττον· αὐτὸ μέντοι ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ ἰσχυροτέρου. ὁ δὲ θερμὸς ὕδωρ, ἀεὶ ὂν θερμὸν ὡς πρὸς τὸ σῶμα τὸ ἡμέτερον, θερμαίνομένην αὐτὴν ψύχεται. οὕτω δὲ αὐτὸ ἔτι φυλάσσει ποιότητα· ὁμοίως τοι περιέχων ἡμᾶς ἀὴρ, ἐν τῷ θέρει μετρίως θερμὸς ὑπάρχων, ὡς πρὸς σύγκρισιν τοῦ θερμοῦ ὕδατος, ὁμιλῶν τοῖς σώμασιν ὑφ' ἡμῶν ἐκτυρουμένοις ὑπὸ φλεγμονῆς καταστάσεως, θερμαίνεται προσῶ. οὕτως ἡμᾶς αὐτὸ θερμαίνει· ὅπερ δρῶσι καὶ τὰ λινᾶ ἱμάτια. ψυχρὰ γὰρ ὄντα πρῶτον ὑφ' ἡμῶν θερμαινόμενα, οὕτως αὐτὸ θερμαίνει ἡμᾶς. δῆλον τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπλάστρων· ἐκ τοῦ σώματος ὁ ὑφ' ἡμῶν θερμανθεὶς ἀὴρ, ἕτερος προσιὼν ἀθέρμαντος, ψυχρὸς ἡμῖν φαίνεται. μετὰ τοῦτο τρίτον καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον χρόνον. Διὰ τί τὰ πονήματα ἕλκη ἐν τῇ κόρῃ τοῦ ὀφθαλμοῦ, λευκώματα, λευκὰ φαίνεται; τὸ δὲ ἐκ τῆς φλεγμονῆς ἐν τῷ μέλανι, οὐκέτι· ὅτι διὰ φλεγμονῆς μόνης ἐξέστι γνῶναι τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα διαυγὲς ἀραιὸν ὂν φωτοειδές. ἐν οὖν τοῖς λευκώμασι φλοὺς ἐπικαίεται σκληρότερος τοῦ κράτους τοῦ ὑποκειμένου, οὐκέτι τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα διέξεισι· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα γίνεται μόνον τῷ πεπηγέναι, λευκὸν ἀντὶ μέλανος. τὰ δὲ ἐν τῷ μέλανι, λευκὰ ἀντὶ μέλανος διὰ τὴν ἐπικαυσιν τῆς ὑγρότητος τοῦ μέλανος, ἐπιπολάζοντα τὰ πυκνώσαντα τὸ πνεῦμα φλόγα περιέχοντα, οὐδὲν ὁρῶσιν. Διὰ τί τὰ κεφαλὴν θερμὸν ὕδωρ φυλάττει καὶ χιόνα τὸ ψυχρόν; τοὐναντίον ἐστὶ τοῖς ἐναντίας ποιότητας. φημὶ τὸν φύσιν τῶν ἀέρων εἶναι χωρεῖσαν φῶς ποιότητος. διὸ καὶ ἀριστίνδα αὐτὸν προσηγόρευσαν. οὐ τοῦ οὖν ὕδατος μᾶλλον, ἢ τοῦ ἀέρος συμβαίνει τοῦτο, οἷς ἀνθρωπίνοις ὁμιλήσει. τῶν κράσιν ἐκείνων ἀναλαμβάνον τὸ θερμανθὲν τοῦ θερμοῦ προσομιλίᾳ. αὐτὸ θερμαίνει καὶ αὐτὸ τὸ φυλάττειν. ὁμοίως δὲ καὶ ψυχρὸν τοῦ

ἀπουλώματα cum cicoleuere

De ulceribus oculorū

Spiritus uisualis p̄ pupillā egreditur pl̄ picus & lucidꝰ

Ceratoides tunica cornea

λευκώματα. albedinib⁹ que leucomata dicūt politianus uertit

Frigidꝰ & aqꝰ calidam & minꝰ frigidam duas qlitates contrarias conseruat.

περὶ τῆς χιόνος, αὐτὸ ψύχον τοῦτο τὴν τῆς θύσεως ἀπὸ τῆς τὴν ψυχρότητα. καθάπερ ἐν ῥοδελαίου βύκρατα καὶ ἀποτυγχάνοντα συμμεταβάλλοντα τῇ ποιότητι τῶν σωμάτων τοῖς μιγνυμένοις· ὧν τὴν ἐκείνων ἀναλαμβάνουσι κρᾶσιν. Διὰ τί ἐν χειμῶνι τοῦ ὕδατος πλεῖον ἀφρὸς ἐπιπολάζει, καὶ μᾶλλον ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται· ὅτι παρόντων τῶν ἀνέμων καὶ τῶν ὑετῶν ὁ πλείων χυμὸς ἀέρος καὶ ὕδατος εἰς ὕψος ὑπὸ τῆς κινήσεως λεπτυνόμενος, ὡσανεὶ πνεῦμα σμικρόν ἐστιν· ὃ δὴ ὡς καθαρώτερον ἀνάπτυξιν τῶν ἀέρων σωμάτων, καὶ διὰ βάσιν ὑγρᾶς ἀλοιφῆς· ἄλλου δέ τινος ὄντος, ἐκ τοῦ ἐν καθαροῖς ὕδασιν ὑγρὰ μβάσεως ἔσαν, ὁρᾶν μᾶλλον καθαρὰ καὶ φαιδρότερα τὰ ἐγκείμενα σώματα ἐν δεπαστοῖς καὶ ὑάλοις καὶ μὴ δόλως ὁρᾶν· ἢ ἀμυδρῶς ὁρᾶν αὐτά. ριξ'. Διὰ τί πολλάκις ἐν τοῖς ὄρεσιν φέρεται ὁμίχλη· ὅτι χλιαρὸν ἀμείβει συσσείουσα, καὶ διακνοῦσα τὴν ὑγρὰν ὀχυρότητα ἐρεθίζει, καὶ πᾶν τὸ σῶμα διεγείρεται πρὸς συμπαθείαν τοῦ μορίου, καὶ τὴν ἀπόκρισιν ποιοῦσιν ἡμᾶς μὴ βίωσι προβάλλεσθαι, καὶ ποιεῖν τὴν λεγομένην φέκλω. τοῦτο δὲ πάσχουσι μάλιστα τὰ ἐπίπονα. εἰσὶ γὰρ διὰ τὴν ἀδηφαγίαν περίπωματικώτεροι. ριη'. Διὰ τί συνυκτιμᾶν δοκοῦσι ὀδυνᾶσθαι τοὺς ὀφθαλμοὺς· ὅτι ἡ ψυχὴ, καθ' αὑτὴν ἡσυχάζουσα, καὶ μηκέτι κατατείνουσα καὶ τὴν ἀκολουθοῦσαν ἀεὶ σύνεσιν καὶ τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις ἐνεργάζεται καὶ περιελκομένη πρὸς τὰ ἔξω πράξεις, πολὺ μᾶλλον λαμβάνεται τῶν σωματικῶν παθῶν καὶ τὴν ἀπτικὴν αἴσθησιν· ὀλίγου γὰρ ἐννυκτὶ γίνονται ψυχικαὶ ὁράσεις, ἀνάπνοή φημι, ὁ λογισμός· ὅτι ἐπὶ τὰ ἔκτος ἑλκομένη ἡ ψυχὴ τῶν οἰκείων ἐνεργειῶν ἐπαύετο τὰ λαμβάνεται τῶν τοῦ σώματος παθῶν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ τὰ πόνου θηκαὶ τὰς μόσους καὶ τὰς λοιπὰς περιστάσεις, τὰς ἀπὸ τῶν φίλων ὁμιλίας καὶ διηγήματα κουφίζειν καὶ παραμυθεῖσθαι τῶν πασχόντων τὰ πάθη· γίνωσκε δὲ τὴν μὴ φύσιν περὶ τὰς οἰκείας

γ c 4

Cura Oleum

Bruma p̄ frudū clarioꝝ uideri sydera

ἐμβάσεσιν Solis politi.

Sepe cum meimus inhorrescimus

ἀδηφαγία

Cur dolores magis p̄ nocte̅ solent augeri

κατὰ σάρ· cf. expolitum

Ἀλεξάνδρου προβλημάτων.

Interdiu naturam in suis operationibus minꝰ agere. noctu magis. & e contrario anima

ἐνεργείας ἔλαττον ἐνεργεῖν τὴν ἡμέρᾳ. λέγω δὲ τὰς τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν χυμῶν τοὺς μεταβολάς. ἢ τοὺς ἐξαμαυρώσεις. ἔτι αἰσθήσεις· τὰς θρέψεις· τὰς προσφύσεις· τὰς ὁμοιώσεις· καὶ τὰ τοιαῦτα πλείω· τῷ δὲ ψυχὴν μᾶλλον ἐνεργεῖν περὶ τὰς ἰδίας ἐνεργείας τοὺς πέντε αἰσθήσεις κινεῖσθαι τῶν μορίων· καὶ τοιαῦτα φαντασίαν· ἢ λογισμόν καὶ μνήμην· ἐν δὲ τῇ νυκτί, τὸ ἐναντίον· μᾶλλον μὲν δρᾶν τῷ φύσιν· ἐλάττον δὲ τῷ ψυχήν.

Bruma ꝑ vitrum humore ualde calido in id conflato difrui ꝑ solet

διὰ τί· Διὰ τί ταῦτα ἐν τῷ χειμῶνι· θερμοῦ σφόδρα τινὸς ἐμβληθέντος, ῥήγνυται· δῆλον ὅτι πλείω ἐκ τοῦ περιέχοντος κένητον τοῦ ψυχρότητα καὶ ταῦτα ἢ τῶν σῶμα· ἐὰν μοῦν μὴ προθερμάνωσι μηδὲν βάλλω μηδὲ θερμὸν ἀγγεῖον ὕδωρ ἀθρόως, δῆλον ὡς ἐναντίον ἀντὶ τῶν ψυχρότητα, διὰ ξένην ἀνωθερμότης· ἀλλοιοῦται γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ περιέχον σφίγγουσα, ῥῆξιν ἐργάζεται τῷ φλέβα σῶμα τι· εἰσδύσον μᾶλλον γὰρ τοὺς πόρους τῶν σωμάτων φλέβα, καὶ πρὸς τὸ ὑφ' ἡμῶν τῷ αἰσθησιν ἀόρατοι ὦσιν, ἀλλ' ὅμως πρὸς αὐτὸ τῷ ἀλήθειαν καὶ τῷ φύσιν, πλείους τινὰ λεπτομερέστατον ἀέρα· οἱ δέ φασι τὸ ψυχρὸν ἄγγειον ἀποξηραίνειν, ἢ ἀπὸ σκληρύνειν τὸ σῶμα φλέβα, φλὸς γὰρ τῷ λεπτομερέστερον ἢ τοῦ ὑγρὸν ἢ ἀέρα ἐκλείβεσθαι καὶ ἐκπνεῖν ἴζεσθαι· καὶ οὕτως ὠὸν τηδὸν ὑγρὸν μεθὰς πρὸς ῥῆξιν καὶ κλάσιν· καθάπερ καὶ τῷ ξηρότητα τῶν ξύλων· οὕτω γὰρ καὶ Ἱπποκράτης ἔλεγε τὸ ψυχρόν, φλεβῶν ῥῆκτικόν· τὸ οὖν ἄγγειον θερμὸν εὐεῖσκον τοῦ οὖν τὸ σῶμα φλέβα

Ἱπποκράτης

ἔτι πλέον αὐτὸ καταξηραίνον, ῥῆξιν καὶ κλάσιν αὐτῷ χαρίζεται· ἐὰν μοῦν τοῦ προμαλάξῃ προθερμανθὲν συμμέτρως, οὐδὲν πείσεται· καθάπερ οἱ ἀθληταὶ μέλλοντες πάλην, ἐλαίῳ προμαλάττονται παρὰ τῶν παιδοτρίβων· καὶ οἱ φωνασκοὶ δὲ παραμίζουσι τὰς προμαλακτικοὺς τὰ ἀναπνευστικά· καὶ γὰρ ψυχὴ ξισθῆρος τὸ πρῶτον αὐαστέτειαν, φύσει αὖ χρῶσι μετὰ τοῦ πνεύματος· ἡγρὸ μαλακὸν φλέβα, εἰκὸς τῇ θερμότητι ταχέως θλάσιν

Athletæ cur antequam ad certamé accedant oleo ſe unguntꝰ a magiſtris qs uocant pædrotribas

Pædotribæ qd.

Venas rumpi a frigido hippocratés ſcribit

Phonaſci. i. uocé exercentes ut reſpirationis partes præmolliant præaniſſant

Præaniſare

θλάσιμον οὐ χεῖσθαι τοῦ· ὅτι δὲ πόρους ἔχει τὸ ὕελος· δῆλον καὶ τὸ ὁρᾶν τὰ ἐγγείων· ἐν ᾧ τῷ θερμῷ ἐμβαλόμενον ὕδωρ ῥᾳδίως ἐὰν μὴ πρόσωθεν· ὅτι δὲ καὶ πνοὴν ἰδεῖν ῥᾳδίου τοῦ διὰ τοῦ σώματος φλέβα καὶ τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρόν, ἐπὶ τὸ ἐμβάλλειν θερμὸν ὕδωρ· τὸ δὲ ἔξωθεν πρὸς τὸ δὲν, θλᾶσθαι· τῷ κράμματι τῷ ῥηκτικῷ· δῆλον ὅτι, τὸ αὐτοῦ δύναται πρίσθαι· Διὰ τί τὰ βρέφη μᾶλλον διαβρήγνυται καὶ τὰ ἐν τῇ γαστρὶ οὐ πάσχει καὶ τὰ ἀνθρώπου· ὅτι διὰ τὸ μαλακὸν καὶ τὸ σῶμα τοῦ εἶναι τῷ ἐκλύσιμα αὐτῆς τὸν νόμον, καὶ τὸ σκληρὸν πρὸς τὸ μηκέτι θραῦσαι· οἱ μοῦν τοιαῦτα σκληροσώματοι τυγχάνοντες, τῷ ἀντιβαίνοντι τῷ σκληρῷ τῇ λίθῳ τινὶ τῶν τοιούτων ὠθισμῶν τεινόντων, ἀναλίσκουσι θραῦσαι λίθον εἰς τοὺς, ὡς σκληρότερον τῷ λόγῳ τὸ ἀπὸ τῶν οὐρητήρων)· ὕελος μοῦν τοῦ ἧττον θραῦσαι· ἢ τι τοῦ τὸν σῶμα σκληρὸν πίπτοντα κλᾶται· ἐν τῷ θερμῷ ὁμοίως καὶ ὀστοῦ ἀποθανόντος λέξαι, ἢ τὴν κίνησιν αὖ μουσφθῆναι, θραῦσι καταβαίνουσα, κάλαμος δεύκεται· ὅτι θραῦς μᾶλλον σκληρὰ καὶ ἰσχυρὰ μεγέθος, ἀντιβαίνουσα ῷ αὐτῷ τῷ τοῦτο δύναμιν ἐπιτείνει· κάλαμος δὲ, ὦσμα λακὸς ἐκφέρει μικρὸς, εἰκῶν τῇ κἀκεῖσε τῇ πνοῇ ταὐτὸ μετὰ δύναμιν ἐκλύει· οὕτω τῷ λόγῳ ἀθλητὴς ἀντιβαίνει τῇ αὐταγωνιστῇ τῷ δύναμιν αὐξεῖ τοῦ γου· ποσῶς δὲ εἰκὼν καὶ σύμπασι φέρουσι αὐτὸν, τῇ δὲ κἀκεῖσε θᾶττον ἀπωθεῖ λύει τὸν τόμον καὶ αὐτοῦ· Διὰ τί τὰ βρέφη μέλουσα κούειν τοῦ παρὰ τῇ τροφῇ· κλαθμυείζον τοῦ μοῦν ἧσυχάζει· προϊόντα δὲ, καὶ καθεύδει· διότι τὸν οὐσίωτας μουσικῆς· καθάπερ καὶ ὠδαὶ ἰωῆς μὴ καὶ τέχνη, τῇ ψυχῇ· ὡσπερ καὶ θερμότης ἔμφυτος τῷ πνεῦ· καθὼς καὶ ὁ Πλάτων φησὶ τὰς ὠδὰς τῇ μασαίνειν μήσεις τῆς ψυχῆς· εἶναι καὶ ἀδιδακτέας· ἀκόσασα οὖν ἡ ψυχὴ τοῦ τοῦ οὐδὲ μέλος παρὰ τῶν μελιζόντων, ὑπομιμνήσκομοῦμεν ἀναγκάζει· ἡσυχάζει τὸ βρέφη· θλιβομοῦμεν δὲ, καὶ εἰς ὕπνον αὐτὸ καταφέρει· ἐμόλιστος μοῦν

Vitrú poros habere quomodo ꝑbetur

κράμματι humori corticé mali medici theodoꝛ. citrú politiaꝰ

Sponꝛia decidens cur nó frangitur. Vitrú teſta aut aliqd eius modi frangitur

Cur uentus deijciat querci interrá. harundiné nó deijci

Pueros cantú audité a fletu ceſſare & in ſomnú reſolui

∴ οὐσία τῆς· cf μουσικῆς ex politiano q uertit ſubſtantia muſices

οὖσα σῶμα τος, τὰς σωζήμας εἰλικρινεῖς ἐχει· μολυνθεῖσα δὲ ὑ-
σώματι, ὥσπερ εἰς λίθην μεβίαν αὐτὴν ἔρχεται.

ρκβ'. Διὰ τί τὰ βρέφη καὶ ξοφοὶ πρὸς ὕπνον ξέπρυσα κινοῦσι μᾶλ-
λον τὰ πρὸς τοὺς χυμοὺς ὑπὸ τῆς κινήσεως χολώδους κινεῖν ἐπὶ τὸν ἐγ-
κέφαλον· τέλφοι μᾶλλον ρίγους τὸ τοιοῦτον ἐνάγκαιόν ἐχοντας.

Nutrices volentes puerum somnú mouere mouent eos

ρκγ'. Διὰ τί τῶν ἀνημμένων ὄντων ἐν οἰκίοις τὰ λαμπρὰ βλέπουσι· διότι ὑ-
γρότητος πολλῆς ὑγρότητος, οἱ μύδροι τῶν ὀφθαλμῶν πληροῦνται οἱ,
κατὰ τὸ πλέον ἢ ἔλαττον, καὶ χαλαροὶ γίνονται οἱ μύδροι διασκεδάζουσι τοὺς
ὀφθαλμούς· τὸ μὲν, ὡς τὸ ἄνω· τὸ δὲ, ὡς τὸ κάτω· ἡ δὲ πολοιπὴ αἰτία τῶν ὀ-
φθαλμῶν ἀκτίνος, ἀκείσι τὸ αὐτὸ ἄμα τὸ πνεῦμα συμβάλλουσιν· ἀλ
λεῖς διαφόρως τὸ πνεῦμα καὶ σώματος· ἕν δὲ τῶν ἑκάστος τῶν ὀφθαλμῶν
ὁρῶν ἴδιος, διὰ τὸ λῶ ὁ ἓν ἀεὶ θερμαίνεται· ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθὲς ἀπὸ τῶν ἐμ-
πάσχει, δῆλον ἐκ τοῦ ἡλίου τῷ δακτύλῳ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν
θλίβοντάς τε καὶ ὠθοῦντας ἐπὶ τὸ ἄνω, διὰ τὸ πολὺ πνεῦμα ἀναγκάζειν ὁρᾶν·

Cur temulentis omnia simplicia gemina uideá tur

ρκδ'. Διὰ τί οἱ ἐκ φύσεως στραβοὶ, διὰ τὸ πολὺ χεῖρον διότι τὴν παρα
ξοπνοὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἐκ χουσιν ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ κάτω· ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεξὶ
ὸν μέρος καὶ τὸ ἀριστερόν· καὶ πάλιν οἱ ὀφθαλμοὶ κεκτημένοι τὴν
αὐτὴν θέσιν, φημὶ δὴ τὴν ἐπ' εὐθείας, ἔχουσι τὰς δύο ἀκτῖνας ἐπ' αὐ-
τῶν εἰς ταὐτὸν σῶμα συμπίπτουσας· καὶ ὅτω μία ἀνωμαλία καὶ περιότητα

Cur qui ab ortu nature strabones nascuntur gemina nó conspiciút

ρκε'. Διὰ τί τὰ
ἡβάσκοντα παιδία ξανθὰ γίνεται· ἢ περὶ τὸ ἔτος· ὅτι τότε ἡδυοικοῦσα τὰ
ἀνίσματα σώματα φύσις, πολλὴν ἀθροίσαν μεταβολὴν ἐργάζεται τῆς
ἡλικίας· πίστις δὲ τῶν λεγομένων, ἡ τῶν ἔργα· θεωρεῖν γὰρ πάρεστι
τῶν μὴ θηλέων τοὺς μαστοὺς, αὐξανομένους, διὰ τὴν τοῦ γά-
λακτος σύναγωγήν· ἔτι γε μὴν καὶ τοὺς παρὰ τὸ ἰσχίον τόπους
διὰ τὴν τοῦ ἐμβρύου παραμονήν· τῶν δὲ ἀνδρῶν, θώρακα καὶ ὦ-
μους, διὰ τὴν τῶν ὠθουμένων βαρέων σωμάτων κομιδήν· διὸ δὴ
μους δὲ, διὰ τὴν τοιαύτην μαστῶν ἀπόταξιν τε καὶ μονήν· τὸ δὲ αἰδοῖ-
ον, διὰ τὴν τοιαύτην ἰσχνὴν χρῆσιν πρόοδον· δύρωνται δὲ αὐτοῖς τὸ

Pueros pubescentes circa .14. annú hirgre uertit politianus. quod polit theodor) interpretatur uocem reddere superioré

τῶν

πνεῦμα· ὡς δῆλον ὅτι καὶ τὸ σωμα μεταβολαί· καὶ λύσεις τε σ-
νῆται περὶ ιδ'. ἔτος· καὶ ἡ τῆς φωνῆς δὲ τραχύτης ὑπὸ τοσαύτης γί-
νεται βραχύτητος τραχεῖαν ἐκ μεταφορᾶς τῶν τραχέων οὕτως κεκλῆσθαι
των· ἐν γὰρ τῷ ὑγραίνεσθαι, ἡ τὸ ξαχεῖαν ἀτρεῖαν δὲ χρῆσθαι συμ-
βαίνει τραχεῖαν δὲ ἡ τοιαύτης μᾶλλον, τραχεῖα δὲ ἡ πονεῖν ὑγραίνεσθαι· καὶ ὡς τὸ σ-
νεῖμα μᾶλλον αὐτῆς τὸ σῶμα κατὰ τὸ τὸ ὑγρὸν ὑπὸ φαίνεται ὑπέρ-
χειν ἀχεῖ καὶ τὸ λάρυγγος· τοῦτο πνεῦμα διὰ τῶν μερῶν τούτων
ὀξὺ ὂν, καὶ ὡς τε προκόπτον διὰ τὸ αὐτὸ μᾶλλον τῆς ὁδοῦ, καὶ τὴν
φωνὴν αὐτὸ μᾶλλον ἐργάζεται, καὶ ξαχεῖαν καὶ βραχὺ δή· τοῦ τε
πάσχουσι καὶ οἱ ξοῦ ματι θέντες ὑπὸ τῶν καπέξεως τὸ τὴν ξαχεῖαν
αὐτρεῖαν· ἀπὸ γὰρ τῆς ἐνυσάσης ὑγρότητος, ὁμάλλον λεῖος ὑμὸ
αὐτὸ μᾶλλος πληρούμενος, αὐτὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἐξοδον τοῦ πνεύ-
ματος ἐργάζεται· τοιαύτη δὲ αἰτία καὶ τὸ τῶν ξάγων ξαχεῖαν αὐ-
τρεῖαν ἀνεῖσι τὸν λάρυγγα, διὰ ὑγρότητα πολλὴν ἀπολείσην· ἡ γοῦν ἔλαι
ον πίνοντες· ῥᾶς μᾶλλον διασωζεχεῖς ἀπεσιν τοὺς κραυγασ
δι' ἀξηρότητα τῆς τραχείας αὐρτείας, αὐτὸ μᾶλλον καὶ τὸ τῷ φω-
νῷ ἐχειν νόμιζε· γεγάνασι μᾶλλον τοῦ τῶν ξαχυφώνων ὀρνίθων αἱ αὐ-
τρεῖαι γεγόνασιν ἐκ φύσεως δι' ὅλου τραχεῖαι· μετὰ δὲ τὴν ἡ-
βην ἔτος πολλῶν τὸ ξυγχάν, παύεται λοιπὸν τῆς ξαχείας αὐρ-
τείας διὰ παντὸς δυρωθείσης τελέως καὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀπο-
βαινόντων· λαβούσης ὁμαλότητα. Διὰ τί τὸ ἔλαιον, πινόμενον ἐμε
τον προκαλεῖται, καὶ μάλισα ξανθῆ χολῆ· διότι κοῦφον ὂν καὶ
ἀνωφερὲς, προκαλεῖται τοὺς ξοφοὺς ὠθοῦν τὸ σῶμα χυμετω-
είζον αὐτοῦ· λοῦτος βαρυῶδες μόνον, ἐπεγείρει τῶν ἀπεκεῖ ικὸν
δῶμα μινπρὸς ἐμετον· μάλισα δὲ τῶν ξανθὴν χολὴν, ὡς κούφων
καὶ λεπτομερῆ τυγχάνουσαν· ὅτι δὲ τὸ ἔλαιον ἀνωφερές ὅτι, σα-
φὲς τῇ ἐνεργείᾳ· μιγνύμενον γὰρ ὑγροῖς τινι, πρέχει πρὸς τῶν ἄ-
ρκζ'. νω χώραν. Διὰ τί τὸ ἔλαιον μόνον τοῖς ὑγροῖς καὶ ἀμίγνυ-
δι· διότι πολὺ χεῖρον ὂν ὕδ. ἡνωμένον πρὸς ἑαυτὸ, δῆλόν ἐστι καὶ κατὰ τὴν μέ-
θην εἰς ἄτομα μόρια ὦ συμμίγνυσθαι τ' λοιπῆς ὑγροῖς ὀθεῖς

Oleú epotú uomitú cret & presertim bilis flauę

Oleú ad superiora loca tendere quo modo pateat

Oleú solú nó permiscet sese rebus humidis

Atomas partes habeat necessum esse quę sese commiscét alijs rebꝰ

βράχος
ξανθῆς χολῆς gd & unde
λάρυγξ. τ. gutture gd fit hinc capę
Cur destillatiõe τ. catarrho laborantes uocé asperá emittant
De his q immodice oleo utuntur.

∴ ſſ. βράχος. ex politiano. τ. rauctas
□ ſſ. προκόπτον. τ. offendens ex politiano
□. ſſ. ξανθῆς χολῆς. τ. flauę bilis ex utroq: interprete

οὐδὲ καταγῆς χόμβον, ἅπερ ἀνδιδόασιν αὐτῷ.

Oleú congelari · Vinú γκή· Διὰ τί ἔλαιον μὲν καὶ ὕδωρ ὑπὸ κρύους πήγνυται· οὐκέτι δὲ οἶνος, ἢ ὄξος· ἢ ὅτι τὸ μὲν ἔλαιον, ἄπροσμόν ἐστι καὶ μᾶλλον μὲν κρατεῖται τῆς χέως· ψύχεται καὶ διὰ τοῦτο σφοδρῶς, ὡς ἂν πήγνυσθαι τῇ ἀκρᾳ ψύξει· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτόθεν ψυχρὸν ὄν, ἕξιν ἑαυτοῦ ψυχρὸ-

γκς. ο· τερον γίνεται τοῦ μέλιτος· ὁ μὲν τοίνυν γλυκύς, ὡς λεπτομερὴς καὶ θερμός, οὐ ταχέως ψύχεται· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὁ οἶνος· τὸ δὲ ὄξος ὡς λεπτομερέστερον, οὐ κατὰ μικρὰ πήγνυται.

Quę contraria sint q̄ lutate efficere idem ualere

γκθ· Διὰ τί τὰ ἐναντία κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐστὶ καὶ ποιεῖ· οἷον τὸ μὲν ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν ὁμοίως· οὕτω γὰρ καὶ χιὼν καὶ ζωμὸς πήγνυται ὑπὸ ψυχρότητος· καταπλάσματα δὲ καὶ λίθοι ψυκτικοὶ καὶ παρὰ θερμότητος· φημὶ δὲ ὅτι καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ ἄλλα ἐνεργάσαιτο· τὸ μὲν γὰρ θερμὸν τῇ ἐκβάσει ἐκθλίβει τὸν ἀέρα· τὸ δὲ ψυχρὸν τῇ πυκνότητι τὸ πῖλον, ἐκθλίβει τὸν ἀέρα μᾶλλον διὰ τὴν πυκνότητα· καθάπερ καὶ ἀπὸ γλυκέος ὑπὸ χειρῶν θλιβόμενος, τὸ μὲν τοῖς πόροις ὕδωρ ἀποβάλλει·

Cur sepe horror ægrotis cessat formidolosa alīq̄ re accidente

γλ· Διὰ τί πολλάκις ἔλυσε ἐπαύσατο, φόβος οὔτινος ἢ κτύπου μόνου καταπλαγέντα σίαν τῷ πάσχοντι, ἢ ὕδατος ἀθρόως ἐπιφανέντος· διότι πολλάκις τῷ χρόνῳ, τῶν κινούντων περιφανῶν καὶ λεπτομερῶν ἡ φυσικὴ θερμότης πᾶσα σφοδρῶς καὶ ἀθρόως ἀπὸ τοῦ δέρματος ἐπὶ τὰ βαθύτερα φύσασα, τὸν μοσσῶδη χυμὸν ἐξανα-

Therriaca calida & sicca λίσκει διαφορεῖ· τοῦτο δὲ περιεῖ ἡ θηριακὴ πρὸ τοῦ λείσειν τὸ θερμῶν ξηρῶν εἰσδυνὰ καὶ ἐξωσυνὰ μετὰ τὸ πίνειν λαμβανόμενα.

Cur sese frequenter circũagentes decidãt

γλά· Διὰ τί οἱ σφαιρεφόμενοι πολλάκις παρὰ τὸ σιωπᾶν, καὶ ταχὺ πίπτουσιν· ὅτι ἀναγκάζουσι τὸ ψυχρὸν ἐνεγκεφάλῳ πνεῦμα, παράστασθαι καὶ ἐλέσθαι σὺν τοῖς ὑγροῖς· καὶ τοῦτο λοιπὸν ἀπεπτικὸν ὂν τοῦ μέλιτος πρὸς ὑπερδοχὴν ψυχικῆς δυνάμεως, αἰσθητικῆς καὶ κινητικῆς, οὐκ ἐᾷ φέρεσθαι τοῖς τιμυσὶ τοῖς σμύρνοις, ἐνδρεῖ· ἢ λοιπὸν ἅτε τοῦ βάρους τοσοῦ μακροῦ μὴ χούμενος ἀναβαστοῦ ὑπὸ ψυχῆς, ἐξ ἧς φέρεται, πρὸς ἰὼ καὶ τὸν μῶσιν

Animalis cerebri spiritꝰ

νῶσιν ἔχει· διὰ τοῦτο δικαίως ὁρῶσι, τοὺς τὸ θλῶδες τὸ ὀπικὸν αὐτῆς πνεῦμα, καὶ ἀνομοίως τοῖς λοιποῖς αἰσθήσεσιν ἐνεργεῖν· ὧν δὲ τῶν καταλαμβανόντων πλείονα χρόνον μένειν· τοῦτο αἴτιον μηδεμίαν ἐξωθεῖσθαι τὸν ψυχὴν μεταβολὴν φύσεως· ἀλλ' ὡς ἐπὶ οἰκείου ἄθλου· τῷ χρόνῳ γὰρ τὸ καταβραχὺ καὶ σιγῇ χωρεῖν τὸ μέλαν, λανθάνον τὴν αἴσθησιν, ἐπὶ πλεῖστον μένειν, οὐκοῖδεν οὐκέτι ἐξωθεῖται· ὃ οὖν τῷ ἀντιπλαβ· λήψεων μεταλαμβανόντων. Διὰ τί τὰ ὑέλινα καὶ τὰ πῆρα λάμπουσιν ἄριστα· ὅτι ψῶδες ἀὐτῇ χεῖ ουσι καὶ στερρῷ· τὸ φύσει δὲ ἀὐτοῦ ἡ φύσις διαυγὴς, καὶ τῇ ὑέλῳ ἀναμίγνυμι μέλανι μετρίᾳ οὐσῃ, πλέον διαυγάζεται· καὶ τὰς ἰδίας ἀκτῖνας διὰ τῶν πόρων τῆς ὑέλου ταχέως ἀποπέμπουσα, διαπλασιάζει τὸ ὠὶ πολλῷ καὶ ἐκτὸς τοῦ σώματος τῆς ὑέλου· καὶ οὕτως γίνεται σφόδρα λάμπουσα τῇ περιοτήτων, αἱ μὲν γὰρ δόλωσεις βάθος ταχέως ἀποπέμπουσιν ἑαυτῆ τὴν ποιότητα, ὡς λευκότης καὶ μέλαν· καὶ τὸ ὅμοια· αἱ δὲ εἰσβάθος διαπέμπουσι τὸ ἑαυτῆ περιότητα καὶ τὰ ὅμοια· ὡς ψυχρότης· ὑγρότης· θερμότης· ξηρότης· ὅθεν καὶ τοῖς ἀφιλοσόφοις καὶ ἁπλοῖς δόξαις καὶ λέγειν περιότητες· πρὸ αὐτῶν ἀσυλλόγιστα καὶ συγχύσεσιν τῶν προ γλά· φημένων. Διὰ τί ὧν τῶν κατόπτρων καὶ τῶν διαφανῶν ὑδάτων, ἑαυτοὺς ὁρῶμεν· ὅτι ἡ περιότης τῆς ὄψεως ἀποδοσα πρὸς τὰ λαμπρὰ σώματα, πάλιν κατεμάκλασιν ἔρχεται διὰ τῶν ἀκτίνων τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὸν ἑαυτῆς θέαν· ὅτι δὲ περιότητες ἁπάσαι τοῦ προσώπου, καὶ οὐδὲν ἄτοπον, δηλοῦσι καὶ οἱ στεγὰ τὰ δένδρα παρὰ μόνοντες ὠχρὰν τὸν φιν ἔχοντες, τῶν τῆς ὠχρᾶς περιότητα τῶν χλωρῶν φύλλων ἀπιοῦσαι πρὸς τὸ πρόσωπον· ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τὸ ξέον ὕδωρ ἀπιοῦσα, χλωρὸν αὐγλδ· τὸ δείκνυσι. Διὰ τί τὰ καθαρὰ τῶν αὐξωνα οἷον ὑαλοπαρίτου καὶ κρύσταλλοι, πρῶτοι καὶ ἀντιπαρέχουσι φωνὰς ἤχον· διότι ἡ τοιαύτη φύσις τοῦτο καὶ τὸν κατεμάκλασιν

Spiritꝰ uisualis

Specula uitrea lucē splendere ualde

Qualitatē quędā ꝓ defendūt in ꝓfundum ut albedo & similia

Qualitatē actiuę quę sint

Qualitates ꝓfluci a facie

Viridē colorē dem grare a foliis & arborū in facie humanam

Echous refractionis ratio

a Legendus theodor) in traductione huius problematis.

Pan deus fingitur a poetis amasse echonē

Pan

Endymió amatus a luna cur fingatur

endymió

Endymió cur fingitur a poetis pastor

Promethe

Ψυχλίδα citharam uertit theodor). Politianus compactā fistulam

Hercules

Promethei fabula unde habuit ortū

Cur aq lapide in eam cōrecto orbes agat p multos

πολιτὴν ἀνάπεμπουσα τὸν ἦχον ποιοῦσι· ἡ γὰρ φωνὴ πολιτεία τοῦ ἀέρος ὁδὲ ἀὴρ τὸν τόπον· ὅσον μᾶλλον πολιτόμυος πέμπει, τοσοῦτον καὶ τὸν ἦχον σφοδρότερον συμβαίνει γίνεσθαι· τὰς δὲ ὑγρὰς χελώνας ὥσπερ μαλακώτερα τυγχάνοντα, τῇ πολιτείᾳ εἴκοντα εἰς λύοντα αὐτήν, τὸν ἦχον οὐκ ἀποτελεῖ· πρὸς δὲ τὸ πρῶτον καὶ τὸ τοσοῦτον τῆς φωνῆς ἐστὶ τῆς πολιτείας, ἀπὸ ποίου καὶ πόσου τοῦ ἤχους ἐπιτελεῖται· καὶ καλῶς δέ τινες ὡς δαίμονα τὸν ἦχὼ μυθεύσασιν εἶναι· ἄλλοι δέ φασι τὸν Πᾶνα πεῖσαι Λήκαιναν ταύτην· ὅθεν καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀνῆκε γόον πᾶσι γέροντες ὄφις, ὅτι πρῶτος ἐπῆσε ἐπιζήτησε μαθεῖν τὴν αἰτίαν τῆς ἠχοῦς· ὡς περ οἱ Φιλῆται τὸν μῦθον ἱστοροῦσιν, ὃν ὑσφορᾶσιν, ὅταν ἀπὸ τοῦ πρώτου λύσεως ἐδυσχέραινε· καθάπερ καὶ πρῶτος εὗρε Δυμαίων τὸν δρόμον τῆς σελήνης, ἀγρυπνῶν τὰς νύκτας, καὶ προσέχων αὐτῇ τῷ δρόμῳ, ζητοῦντας τὰς αἰτίας· τὸν δὲ μῦθον ἐπάθησε· μυθεύσασιν οὖν τὴν σελήνην πεθῆσαι τὸν ποιμένα θεῖν πρὸς αὐτὸν καθεύδοντα· καὶ ὡς περ ὧν δεδωκέναι ἑαυτῆς τὴν αἰτίας τῷ φιλοσόφῳ· φασὶ δὲ αὐτὸν ἐποιμᾶναι, διότι περὶ τοὺς ἐρήμους καὶ καθαροὺς τόπους εὐήλιους, ἐωρᾶτο αὐτῆς τὴν κίνησιν· ψυκτίδα δέ φασι τὸν διότι περὶ τοὺς ὑγροὺς τόπους μᾶλλον τὰ πνεύματα· ὅτι τὴν ἁρμονίαν ἐζήτει τῶν χρωμάτων· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ προμηθεὺς σοφός τις ὢν, καὶ ζητῶν τὴν αἰτίαν τοῦ ἀετοῦ, καὶ τὴν φύσιν, καὶ τὴν θέσιν, καὶ τῇ ὠκυθυμίᾳ τὸ μαθεῖν καὶ παθὸν μῦθος ἐπαύσατο· τὸν δὲ Ἡρακλέους αὖ τοῦ ἐπαπορούμενοι λύσαντος τὴν οἰκείαν σοφίαν. Διὰ τί τὸ ὕδωρ τοῖς μὴ ὠμοῖς πολῆσόν, καὶ μὴ εἰς βάθος τῆς γῆς, λίθου εἰς τὸ μῶλυ καὶ κατὰ τοὺς πολλοὺς κύκλους πιέζεται· ὅτι τῇ τάσει τῆς βολῆς ἀπροϊσχέφαντα χόθεν ἐστὶ τοσοῦτον μέρος ὁ λίθος τὸ ὕδωρ πρόσεξωθεν· καὶ οὕτως γίνεται κύκλος, τοιοσδὶ ὠσὲ μονῇ ἰσότιμον εἶναι τὴν τάσιν τῆς βολῆς· διὰ δὲ τὴν ἄμετρον τάσιν, καὶ μείζων ὁ κύκλος· καταβαίνων δὲ ἄχρι τῆς γῆς ὁ λίθος καὶ διὰ καὶ ὧν πρὸς ὧμα τὸ ὑγρὸν τοσοῦτος, καὶ τοιοῦτος, εἰκότως πολλοὺς ἐργάζεται κύκλους· πρῶτον γὰρ

γὰρ τὸ ὠὴ πολῆσον τοῦ ὕδατος κινᾶν, δύσκολον· ἔπειτα καὶ τὸ ὁσωιεχὲς κατὰ ὠὴ ὠὴ τὸ βάθος, καὶ διαχωρίζων πᾶν τὸ ὕδωρ, ἕτερον περὶ εἰ κύκλον· καὶ τοῦτο κατὰ δὲ δοχὴν γίνεται, μέχρις αὖ ὁλίθος ἐπὶ καὶ ἡρεμήσῃ πᾶν δὲ ἐκ λύεσθαι τὸ τάσιν τοῦ λίθου κατὰ οὖσαν καὶ τὸ λίθον ἐπάναγκες, τὸν μεταγενέστερον κύκλον τοῦ πρὸ αὐτοῦ μικρότερον γίνεσθαι· διὰ τὸ καὶ ὑπὸ τοῦ λίθου μὴ ὁμοίως δύνασθαι καὶ τὰ τὸ πολὺ τὸ ὕδωρ·

ρλέ· Διὰ τί τὸν γέλωτα πολλοὶ νομίζουσιν ἐκ τοῦ πολὺ ὀδὸς γίνεσθαι· φάσκοντες ὠὴ πᾶσι ἐξ οὐμῶν πολὺν, μὴ ὁμοίους τοὺς πόρρω τὰ σχέλα ὡς ὠὴ πᾶσι ἔξω μῶν· ἀλλὰ μᾶλλον κατηφεῖς εἶναι· ὅτι καὶ τὸ συμβεβηκὸς ὅσον πολὺ καὶ οὐκ εἰκὸς δὲν αἴτιον τοῦ γέλωτος· ἐὰν μὲν γὰρ ᾖ ἐξ ἔξω μῶν, ἔλαφρὸν τὸ πᾶν τὸν ξυρὸν καὶ μελαγχολικόν χυμ, οὕτω καθαρὸν αὖ τὸ αἷμα ἐγκολῶ τὸ τρωσώματι, ὑγιᾶ ὦσι κεφάλῳ, ἡδὺ φύσει ἀφυχήν· καὶ ὡς πρὸ ὁ νοσοῦσι φαίνεται τοῦτο· καὶ εἰσὶ θυμῷ ἄγαν, ἀπὸ δὲ ταῦτα·

ρλζ· τος, ὀγέλως κινεῖται· Διὰ τί αἱ ἡμίονοι ὀρθὸν κουσι, ὅτι ἐκ διαφόρων εἰδῶν ζώων, συνεζήκασι· καὶ ὑπὸ διαφθορὰν τῶν κατὰ κρᾶσιν ὑγρῶν φύσιν ἀσπερμάτων μίξις, ἕτερόν τι γένος παρὰ τὸ πρό τερ, καὶ τὸ ὑπὸ γονησάντων ἀφανίζει φύσιν· καθάπερ καὶ λυκοῦν καὶ μέλαν· μίξις· ἀφανίζουσα τῶν ἄκρων τὸ χῶμα, πίκτες χοιὰν ἑτέραν τὴν τοῦ φαιοῦ, μηδὲν τῶν ἄκρων ὑπὸ ξουσαν· ἡ γονητικὴ τοίνυν κρᾶσις, ἠφάνισεν· καὶ ὑπὸ εἰδῶν ὠὴ τὸ τῆς φύσης·

ρλη· Διὰ τί οἱ ἐκ γονοι τῆς κωφοὶ, καὶ ἄλαλοι· διότι ἀπρούκουσαν, ὑδῶν τοὺς λεγμὴ καὶ ἐκκρέζειν· ὑπὸ δὲ ἀτρῶν πνεῦμα φασιν, ὅτι μία συζυγία μύρ ὄζειν ἐρχομένη, πρός τι γλῶσσαν μὲν ὦτα· ἀνάγκη συμπαθεῖν ἄμα· οἱ μὲν τοι ἐκ παίδων κωφοὶ, οὐ πάντως ἄλαλοι· τὸ γὰρ ὠὖρον μόνον ὑπὸ πονθὲ τὸ ἀκουστικόν· ὁμοίως καὶ οἱ ἐκ παίδους ἄλαλοι, οὐκέτι καὶ κωφοί· τοπικὴ γὰρ γίνεται

ρλθ· ὧν μύρων φλεγμονὴ πᾶσι πεῖσις· Διὰ τί πολλοὶ ἡ σεύοντες μετὰ τὴν προφωνεῖσουσιν· ὅτι τῇ βραδυτῇ τῆ προφῆς

Cur risus oriri putet e liene

σκερρουμὴν initiatus politianus

lien
jecur
cōd oblectat

Cur mulæ nō pariant

Phœos color .i. fusc) ḡlis fit .ita uterq: interpres uertit

Cur natura surdi ijdē & muti

ὠὴ πολῆσις ὀρθὸν τοῦ ὕδατος κινᾶν) habilitas theodor)

Plerq: postq̄m ieiunarunt cibo postea sumpto frigere incipiunt

ἐκ χολούμενοι, ὅταν μοι χυμοὶ σωρεύσωσι· μετὰ τὴν προφύλωσιν, ἐὰν νυμφώνων τῶν μορίων, ἢ φλεγμονὴ χολῆσα πολὺ ἐκ πολλῶν κομμύων παραῤῥεῖς τὸ
Cur sues sursum spectantes cubantur silet
ἔρμα, συμβαίνει τοὺς ὑῶς γίνεσθαι· τῆς χολῆς διακινούσης τὰ μόρια· καὶ ἐπανισώσης αὐτά, πρὸς ἀπόῤῥωξιν.

ρμέ. Διὰ τί οὖν ἀνω βλέπουσαι σιγῶσι βαδίζουσιν· ὅτι ὡσεὶ τὰ ἄλλα τῶν ἀλόγων ζώων, ἀεὶ πρὸς τὴν νύσσουσι τὴν ὄψιν διατρήματα· καὶ ταύτῃ ὠθίζηται τοῦ ἐντοῦ τὰ· ἐνοῦν τῇ ἀθρόᾳ μεταβολῇ φλόγωσεως ἐμπίπτουσα ὑπὸ τοῦ πολλοῦ φωτὸς· σιτίων μὴ μεταλαμβανόντων· δέφασι τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἐπὶ πλεῖον ἐμποιοῦσι· διὸ καὶ ἀσθενεῖς γίνονται τῇ ὄψει·
Cur sues delectantur stercore
ρμά. Διὰ τί τῇ κόπρῳ τέρπονται· καὶ τὰ μὲν τοὺς ἰσχνοὺς ὅτι φυσικῶς ἥδονται ταύτῃ· ἢ παρ' μέν τι σύνεχες· ᾧ Aristotelis ὠφελεῖσθαι μία· κατὰ δὲ Ἀριστοτέλη· ὅτι παχυγλίοντες, ἔχουσι διαφορὰν μὴ τὴν ὄσφρησιν· ἢ μὴ ἀντιλαμβάνονται μύων τῇ δυσωδίᾳ·

ρμβ. Διὰ τί τῶν ἐλκωμένων ἢ φλεγμαινόντων ὀμμάτων ἥκιστα ἐπιπολάζει μύωψ· ὅτι λοιπὸν ὑγιασθὲν τὸ μόριον ἔρωθεν, ἀπόῤῥωγμὴ τὸ λεῖψανον τοῦ ἀφ' αὑτοῦ χυμὸν προσάγει τοῖς ἕλκεσι· καὶ τοσοῦτον ὠθίζεται τὰ ἔρματα τοσοῦτον διαφορούμενον· τὸν κνησμὸν προϊέναι·
Φλεγμονή· i· inflamatio ad hinc carpe
ρμγ. Διὰ τί αἱ μονοπάθειαι τῶν ὀφθαλμῶν δυνάστειαι γίνονται· ἢ πλευρογονιώτεραι· φημὶ δὲ ἢ πλευρίτιδας· ὅτι τὸ ἐξωθούμενον ἧττον μόνον σεσωσμένων ταύτῃ ὀφθαλμῶν (τὸ γὰρ μοριζόμενον μᾶλλον ἀεὶ ἀσθενέστερον ἐστὶ τοῦ μένοντος) ἢ ἧττον δριμύτερον· καὶ ὅσῳ μᾶλλον καταμορίζεται τοσούτῳ πλέον ὀδὸν ἀσθενέστερον· ἢ ὅτι κινούμενος ὀφθαλμὸς, ἐν ταῖς ἐνεργείαις ἑαυτοῦ, συμπεχῶς ἀναγκάζεται πόνον ὑποφέρειν τοσαυτάκις· ἐμάθομεν δὲ μέγιστον αἷμα, πάντων τῶν ζώων τοῖς μέρεσι τὴν ἀκινησίαν.
Alterius oculi morbi gravior q̃m amborũ
Cur ruchementius & frequentius q̃m illũ aliud animal homo sternuit
ἐμὰ δομὴν ἔχειν μέγιστον ἅπαντα ζώων πάσχοντα μόνους τοὺς ἀκινήτους ἔχειν·

ρμδ. Διὰ τί ἀνθρωπος μᾶλλον καὶ συνεχῶς καὶ σφοδρότερον ὑπὲρ πάντα πταίει ἀλόγως ζῶα πταίοντα· ὅτι πολεῖονι ἢ πρὸς τὴν ὄψιν ἀσθενέστερον· ἢ τοῦ μὴ πόρρωθεν τὴν κατάληψιν· πολὺ σφοδρῇ πνεῦμα διὰ τοῦ μὴ πόρρωθεν τὴν κατάληψιν· πολὺ σφοδρῇ πνεῦμα διὰ τὴν μαλακότητα· τοῦ τοιούτου ὡς λεπτομερὲς ἀνίον πρὸς τὴν

ἐγκέφαλον ἀναγκάζει αὐτὸν συνεχῶς ἐπιστέφεσθαι πρὸς ἃ πήκει σιν καὶ ποιεῖν τὸν παρμόν· φόφ οὖν γίνεται, τῷ διαστενοῦν πόρον φῦσιν· ἢ πνεῦμα διαβαίνειν ἀθρόως· ὡς καὶ ἀπὸ πάρδης διέρχεται, καὶ ἐρυγή διὰ στόμαχου, καὶ φωνὴ διὰ λάρυγγος· καὶ ἡ χασμῶν· καὶ βορβορυγμὸς διὰ τέρων ὁμοίως.
Mortuorũ capillos unguesq; augeri nisq: ad certum quoddã tẽpꝰ
ρμε. Διὰ τί τῶν τεθνηκότων αἱ τρίχες αὔξονται καὶ οἱ ὄνυχες ἐπὶ χρόνου τινά· ὅτι φῦσα ἐστὶ σαρκὸς ἀποθανούσης, τὸ κρυπτόμενον μέρος περὶ τὰς ῥίζας αὐτῶν, νῦν φαίνονται, καὶ ἀπὸ τῶν σὺν φασι παρέχουσιν ὡς αὐξηθέντα· τινὰ δέ φασιν, ὅτι κατὰ ἀλήθειαν αὔξονται· διότι ταῦτα τοῖς περιττώματικοῖς ἕπονται· τὰ δὲ μὴ κρατούμενα τὰ κατὰ τὰς ἀρχάς, εἰς περιττώματα τελεῖ σθαι τῶν προσφυομένων ἀναλύοντα· ταῦτα δ' ἐστὶν ἥττονα ἢ τῶν ἄλλων τοῦ σώματος μετὰ τὸν πῦρ ἐξιόντα· τὴν τῶν ἐρυμνῶν αὔξησιν·
Lenẽ in digitis manũ potus q̃m pedũ uitiligines speciesq; ut politiano uisũ / The odorus albugines interpretatur.
ρμς. Διὰ τί ἐπὶ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν μᾶλλον ἢ περὶ τοὺς τῶν ποδῶν, αἱ λεγόμεναι λῦκαι γίνονται· ἢ ὡσαύτως μᾶλλον ἢ τελείοις· ὅτι τὴν γένεσιν ἐκ φλέγματος μᾶλλον περιττωμάτων ἔχουσι· τὸ δὲ φλέγμα μᾶλλον ὡς ἀφάγοις τοῖς ὡσαύτως θλεονάζει, ἢ ὡς ἀργοτέροις· οἱ δὲ ὄνυχες τῶν ποδῶν μᾶλλον ἐν τῇ κινήσει καὶ τῷ περιπάτῳ· πλέον γυμναζόμενοι, διαφοροῦσι τὰ περιττώματα·
Pili pedũ nõ celeriter canescunt
ρμζ. Διὰ τί ἐν τοῖς ποσὶν αἱ τρίχες οὐ ταχέως πολιοῦνται· διὰ πλείω αὐτῶν πλείστων· οἱ γὰρ πόδες ἐν τῷ συνεχεῖ ἢ συντόμῳ περιπάτῳ· τὸ καταδύνειν αὐτοὺς περίττωμα φλέγματῶδες διαφορᾶσιν· ὅπερ ἐστὶν αἴτιον τῶν πολιῶν· ἡ δὲ ἥβη αὐτὴ βραδέως πολιοῦται διότι θερμοτέρα πέφυκε· καὶ ἐν τῇ συνουσίᾳ, διαφορεῖ τὸ φλέγμα·
Ἥβη pubes
ρμη. Διὰ τί τοῖς αὐτοῖς ἡ φωνὴ καὶ ὁ λόγος βεβαίως τελεοῦται τοῖς δὲ ἀλόγοις σβύθεως, ἢ μετὰ βραχὺν χρόνον· διότι πρικιλωτέρα ἢ τιτιχικωτέρα καὶ διδακτικὴς μᾶλλον ὁμωμή· ἢ δὲ ἀλόγων ἀπλουστέρα καὶ φυσικωτέρα μᾶλλον ἢ ψυχικωτέρα·
Homini uocẽ & sermonẽ lente perficꝰ fecꝰ alijs animalib)
ρμθ. Διὰ τί τοῦ πλείστου τῶν ζώων τοὺς οὐρὰς κινεῖ πωλεῖσθαι

πατῆς συνήθεις, ἀπὸς πλευρὰς δ' ἑλέων τύπτει θυμούμενος· ὁμοίως
δὲ καὶ ταῦρος· διότι τὸν μηρίαιον μυελὸν ἔχουσιν, ἄχρις οὗ καὶ
τίονται, καὶ πρεσβέχουσι ταῦ ψυχικοῦ δυνάμεως κινητικοῦ· ἡ ψυχὴ τοί
νυν ἐπιτείνουσα τὸ σύνηθες, ὥσπερ ἀκαθαίρετος καθάπερ
ἐπαινῶν τιὼ ἀνδρεῖαν ἀναγκάζῃ καὶ μείζω πρόδηλον οὖσαν τὴν ἀνα-
δρίαν ἐνδεικνυμένου, ἐπιτείνουσαν τὸ ὀφειλόμενον·
ἐν ᾧ τῷ θυμῷ τὰ λέοντα καὶ ταύρων συμπάσχουσαι ψυχὴ τῇ φύ
σει, πάλιν ἀναγκάζει κινεῖσθαι ταύτην σφοδρῶς· καθάπερ ἐπὶ
τῶν ἀνῶν ὁρῶμεν πολλάκις ἐν ὀργῇ τὰς χεῖρας πλήττοντων, ἢ μόνον
ὃν ἕτερον· ἢ γὰρ ψυχὴ τὸ θλάττον ἀμύνασθαι μὴ δυναμένη, παρα
χῆμα ἑτέρῳ τρόπῳ σοφίζεται τὴν παρεμυθίαν, κτύπῳ πλη-
γῆς τὸ πάθος θεραπεύσασα. Διὰ τί αἱ κεκαυμέναι καὶ θαῦ ξηρὸν
ὸν ἐπιτιθέμεναι τοῖς ἕλκεσι τῶν ἵππων, οὐκέτι λευκὰς ἰάσας
ἐπὶ τῶν ὀλῶν φέρουσιν, ἀλλὰ μόχθους τῆς λοιπῆς θεραπείας ποιοῦσι·
πεφύκασι· διότι ἐνεργητικὴν οὖσαν δυνάμει, ἀπορμὴν χουσι διαφο
ροῦσι τοῦ κειμένου φλέγμα τῶδε περίπωμα· ᾧ τῆς μοχθηρᾶς
χράσασθαι τῆς σωματοειδοῦς καὶ τῆς ἕλκους ἀναπλείαν ἢ τοῦ μορίου
μα· τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τί τρὶς μὲν αἱ οἷς ἐπὶ τῶν ὀλῶν τοῦ δέρ
ματος ἰάσας οὐ φύονται, τοῖς δὲ ἵπποις αἱ ἰάσεις· διότι τὸ δέρμα
τρὶς μὲν ἀνθρώπου πυκνότερον καθὼς δηλοῦσιν αἱ ἰάσεις, μᾶλλα
καὶ λεπταὶ τυγχάνουσαι καὶ ἡ ὅλη τοῦ δέρματος πυκνοτέρα τῶν
φυκῶν ἐστὶ πόρους ἀπορυφλώπιον· τοῖς δ' ἵπποις ὡς πρὸς σύγκρι
σιν ἀραιοτέρου· ὡσδηλοῦσιν αἱ ἰάσεις, ταχεῖαι φαινόμεναι· ἢ
διὰ τὸ μὴ δύνασθαι εἰς οὐλὴν ὅλουτῆς πρὸς τὸ δέρμα τοῦ ἀπο-
κλείειν· τὰ οὖν ὑπόκειμενα τῶν σωματοειδῶν περιπώματα, διὰ
τῶν ὑπολειφθέντων λεπτῶν πόρων ἐξιόντα, ῥιεῖ τοὺς ἰχῶρας τῶν τυ-
γχανόντων. Διὰ τί ἐπὶ τῶν ὑπὸ ψάδος δηχθέντων, καὶ ὀδύ-
νος ἀκαταπαύστου ἐχόντων, ἡ θηλακὴ θερμὴ καὶ ξηρὰ τυγχάνουσα
τὸ μὲν, παύει τὸ δὲ ὄδυνος ἧττον μᾶλλον ἐπιτείνει· ὅτι οὐλογωνιῶ
σεως παύει τὸ δὲ ὄδυνος· ἀλλὰ μᾶλλον ἀντιπαθείας τινὶ καὶ λόγῳ φυ
σικῷ

Hordeú tostú & ficcú ſi ſuper equorú ulceribꝫ imponat̃ facit ut pili nó prodeat albi ſed alijs cócolores

ἀναπέδαν. exudatá politianꝰ). theo· materiá

Cur hominibus in cicatricibꝫ pili nō ꝓdeát eqs prodeant

A diꝑſade morſi

Theriaca calida & ſicca

ἀντιπάθεια auxilio theodorꝰ) politianꝰ) mutuo quodá conſenſu· malent. ī· infine

~~ut quod ꝓdeſſe legere uideantur~~, problematis

~~ut pudo poſſe aſſumpſit ἀντιπάθεια mutuæ conſenſum uerbis~~

σικῷ· τὸ γὰρ γιγνόμενον ποιοῦτόν ἐστιν· ἢ αὐτὶ τοσούτου πλείωμ βο
τανῶν σύγκειται, ἐχουσῶν πρὸς συμπάθειαν πρὸς ἓν ἕκαστον
μόριον· οἷον τὸ δάκτυλον ὠκείῳ καρδίᾳ· ταύτην ἔωμεν ἡ
δικαιοῦσι· ὁμοίως καὶ τὸ οὖραστόμιον τῷ ἥπατι· τὸ δὲ σκολοπένδρι
ον τὸν σπλῆνα· τὸ δὲ πετροσέλινον τὸ στόμαχον κοιλίας· ὁ δὲ ὕσσω
πος τὸν ὑπεζωκότα καὶ τὸν πνεύμονα· τὸ ἔλαιον τοὺς νεφρούς·
τὸ δὲ πήγανον, τὸ κάλλον· γλυκαίνει δὲ τὸν ἐγκέφαλον· τὸ δὲ σέσε
λι κύστιν οὐρητῆρα· ἕκαστον οὖν τῇ γλυκύτητι τοῦ μέλιτος
θεραπεύομενον, ἕλκει τὸ οἰκεῖον ἑαυτῷ πρὸς ἀσφάλειαν· ἐν οἷς
(ποῖς) εἰσίμεν αἱ τῶν ἐχόντων σάρκες· ἀναμιγνύμεναι καὶ φυσι
κῷ ἀντιπαθείαν ἔχουσαι, πρὸς ἕκαστον ἰσοβόλον θεῖον καὶ
φθοροποιὸν δύναμιν· ἐν ἅπασιν οὖν τοῖς μορίοις καὶ
τοῖς κρατιζόμενα· τὸ φθορὰν ἀπειλοῦν
παθεῖν, οὐκ ἐᾶσιν ἐνεργεῖν· ἀντίμα
χόμενα καθάπερ στρατιῶται
γνήσιοι περὶ πόλεως ἀδό-
τως ἱζόμε-
νοι.

Antidotꝰ ἡ
συμπάθεια
Dictamnú
Cyperú
ſcolopendrio
Petroſelino
Hyſſopos· ὁ
ὑπεζωκώς ſeptú transuerſú
Oleú
Ruta
Heleniú
Laxú intеſtinú· τ·
κῶλον τὸ
Gentiana· γλυκία
Seſeli· σέσελι
Viperarú carnes in theriacá ingrediú tur
ἀντιπάθεια· poꝛ lutianꝰ) mutuú affectum uertit· neſcio cur· utaq: melius hoc loco theodorꝰ)· natꝝ enim contrariá
κατακράτησις· ἡ μέλι· τ· diſtributꝫ

ἐλάτη)· cf. ex politiano quod theodorꝰ) uiolá cõmpanú uertit

ἀδάσι· cf

d 2 p. ιβ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΠΟΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ. ΤΟ Β'.

ΤΟ ἀσκληπιοῦ δῶρον, πασῶν τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην τέχνων ἀρχὴν ὑπερκοντίσθη καὶ τιμὴν ἀξίαν. πρῶτον γὰρ ἔμψυχον σῶμα καὶ λόγου μετέχον, φέρεσθαι τὸν σκοπὸν, οὗ ἡ τήρησις, καὶ ἡ θεραπεία κρατεῖ φυλακὴ, τιμὴν τῶν ἄλλων πασῶν τεχνῶν ἀρχὴν ὑπεσήσατο. τὰς αἰσθήσεις μὲν ὀξύνουσα· διαιτᾶται δὲ τὰ μόρια ἕκαστα τοῦ ὀργάνου τῶν ἀρετῶν· αὐτὴ τοῦ μὴ καλῶς προμηθουμένου φυλάττει χρησῶς· τὰ δὲ ἐλλιπῶς κατασκευασθέντα, διορθοῦται· σώματος φροντίζει· ψυχῆς οὐκ ἀμελεῖ· φιλοσοφίας δὲ φέρεται τὰ γνωρίσματα· ἧς τὸ τέλος, οἰκείαν ἀρχὴν πάσης ἔσχατο φυσικῆς θεωρίας ἐκτὸς οὐκ ὄντι· τῷ γὰρ σύνθεσιν τῶν γενητῶν δεξαμένῳ, οἷόν τε μέρος τῶν λαμβανόντων· τοῦτο ὡς ἀληθῶς θεῖον καὶ μακάριον ὄνομα, ἔχον ἐν λόγοις τὴν ἀκρίβειαν· διὰ τὸ τῶν καρπούσθαι τὸν ἔπαινον· καὶ εἰς ἐπιστήμης ἀνατίθεται κανόνα· καὶ γὰρ τέχνης τὸ μὴ σεσηκέναι λέγειν, οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τὴν πάσχουσαν ὕλην· οὐκοῦν αὐτὴ μὲν καθ' ἑαυτὴν εἰσομιοῦσα, τὸν λόγον φέρουσα τὸν πρὸς ἐπιστήμην βεβαίαν, ἀχθεῖσα δὲ πρὸς σῶμα, καὶ ἐν ὕλῃ μεμιγμένη τῇ ὑλικῇ, μέτεστι τέχνης βίᾳ· ὡς

ὑποφηκοντίσθη

ἀρχὴν

Medicinæ laus

περ γὰρ ψυχὴ ὁμολογηθεῖσα μὲν τοῖς πολλοῖς τῶν φιλοσόφων ἀθάνατος· διὰ τὸ ἀσώματον καὶ αὐτοκίνητον· ἑτέροις δὲ διαφωνοῦντος μέχρι νῦν λόγος· φασὶ γὰρ φθαρτὴν αὐτὴν, τῷ πόθεν εἰσπιέζομένην ὕλης· οὐ πάσχει δὲ ψυχή· ὡς δείξει τὸ προτεθέμενον· ἔστι δὲν σώματι ψυχὴ ὡς περὶ ὕδατι καθαρωτάτῳ ἀκτὶς ἡλιακή· οὐκοῦν ἐὰν ᾖ διαστὲς τὸ ὕδωρ, φέρει τὸ γνώρισμα τοῦ φέγγους· ἐὰν δὲ θολωθῇ ἐκτὸς αἰτίᾳ, μεταβάλλει μὲν, οὐ τὸ τῆς οὐσίας κρύπτεται δὲ τὸ φανὲν μηδὲν βλαβὲν, κατ' οἰκείαν ἐνέργειαν· οὕτω πάλιν πολλάκις ἡλίου ἐκρυφέντος ἵνα φανῇ, νέφους παρεμπεσόντος· μὴ βλαβείσης αὐτοῦ φλογὸς ῥυφούσης· ὥσπερ οὖν ἐπὶ ψυχῆς ἐγνώμεν, οὕτω νοήσωμεν ἢ ἐπὶ φυσιατρικῆς· αὐτὴ γὰρ καθ' ἑαυτὴν πρώτως ἔχει τὸ βέβαιον· πρώτως ἔχει τὸ ἐδραῖον καὶ ἀπταιστον· ἐπιστήμη τυγχάνουσα· κοινωνήσασα δὲ τῇ ὑλικῇ θεραπείᾳ τὰ ἀξιώματος, τὰ χωρίζουσα καὶ τὰ ἀσφαλῶς ἀπολέσασα· ἀλλ' οὐδεὶς πρὸ τοῦ δύτερον ἀφορᾶν τὸ συμβεβηκός· ἀλλὰ πρὸ τοῦ πρῶτον φύσει ὑπάρξεως· καὶ ὅσοις μὲν πρὸ τῆς ἡμετέρας διανοίας ἐφάνη μὲν, ἀλλ' οὐ πρὸ ἡμῶν· χρεία αὐτῶν ἡ τοῦ μὲν ὠν· ὀλίγα τινὰ κεφάλαια ἐξ αὐτῶν καρπωσάμενον· σωτηρίου δὲ τοῖς αὐτῶν μετέρχομένοις, καὶ μάλιστα τοῖς τὸν λόγον ἀσκοῦσι· φέρουσι δὲ τῶν ὠφέλειαν οὐσμικρὰν καὶ πρὸ τῶν πραγμάτων ὕρεσις·

Διὰ τί οἱ μεφρίτικοι καὶ ἀφρενῖται καὶ μετάλλ ἕκτοσι τὴν αὐαπνοιάν· ὅτι μὲν ψυχὴς ἐνέργεια διὰ μέσων ῥόων καὶ μυῶν, δῆλον· κινεῖται οὖν ὁ θώραξ διὰ τῶν προρρηθέντων· ἀραιὰ οὖν εἰκότως γίνεται ἡ αὐαπνοὴ βλαβείσης δυνάμεως ψυχικῆς· ἐπιλανθάνεται γὰρ ἔργου οἰκείου καὶ οὐκ ἐπιτυγχάνει τοῖς προρρηθεῖσι· μετέχηδε γίνεται διὰ τὸν ἐξιτισμὸν φλογὸς καρδίας ἐξαναζέσασα· γὰρ ἡ ζωτικὴ δύναμις φλογὸς καρδίας, πύπτει καὶ κινεῖ τὴν ψυχὴν (ἀπεκλοῦσαν) αὐτῇ τὴν ἀπώλειαν· οὐκοῦν ὅπερ ἐν δυσὶ ἀφῆκεν ἡ ψυχὴ διὰ τὴν νόσον· τοῦτο ἀναπληροῖ καρδία

De Medicina

νεφριτικοί. i. ardua febre insanientes ut laxius spiritum reflorent

Animalis uis
Vitalis uis

ά.

ά. d 3

∴ ἡ ψυχὴ ἐνδυτὴ ex theodoro potest sustineri prior lectio subaudiendo fit

□ hæc dictio ſ theodoro credim) nō hic locanda erat ſed connectenda cū dictione ſequenti paulo poſt. i. περῤῥηγνύναι. ut legatur περῤῥηγνύναι μέσων. i. ꝙ earipſa monetur media

□ ſ ἀπαλοῦσα

Aestuosos esse quorú pulmo laborat

Hęs quorú pulmo laborat malę rubent

Cur phthisici fiunt gb gorgor abscindit

Ῥυῤῥεών
χάων. gorgor interpretatur theodorus & est tegumentum guttaris · forte qm lactantiq̄ aliquá nos vulgo camparilla · cuius utilitatę & usú melius hic alexander exprimit qm in orificio lactantius

Hippocrat

Ῥυῤῥεών. i. una
φλεγμονή. suffusio · th
βορβορυγμός. murm
xionis gd. columella
addel uertit. theo ·
Staphyle. i. uua dicit gorgor alio nomine

χάων. i. infundibulum dicitur alio nomine gorgor quod amplú superiori parte angustú inferiori fit

L puto corrigendú
ῥυῤῥεῶνα. i. gargar
ria. n uertut theodor)
ná xionis affectio
ῥφῆ gargeonis ut
paulo post

Διὰ τί οἱ περὶ πνεύμονι κοὶλ κωματώδεις ὀλίγυδρότητος δυσφίλειαν ἔχουσι τοῦ μόριου, ἐκδεχόμενοι τὴν τοῦ θερμότητα, ἐκ τοῦ ἀφικνεῖσθαι αὐτὸν, ὑπάρχειν γὰρ ὧν τοιοῦτον ὑγρὸν καὶ μόριον, ὑπερβάλλον τὴν ἀκρόφοτητα, καταλαμβάνοντο τὸ κρανίον. εἶτα πρὸς ἐκφάλλαμβάνοντες τὴν σάρκα. δέχεται τοίνυν πρώτην οὐσίαν πνεύμων μόνον. ὁ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν λουζῶν καὶ λεβήτων σκεπαζόντων. ἀπολλύουσι δὲ τὴν θερμότητα καὶ γίνονται ψυχροί, συμμεταβληθέντες τῇ τοῦ μορίου φύσει. ἐκβιαζόμενον δὲ τὸ ψυχρὸν, μαρκοῖ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ γίνεται πάθος. γ'. Διὰ τί οἱ ἐκβάσεως τὴν κιονίδα ἀποβηθέντες, φθισικοὶ γίνονται· ὅτι εἰς πνεύμονας ἀφ' ἁρδὰ τοῦ σώματος ἐκ τοῦ ῥοῦται· καὶ μεταβάλλεται καθαιρουμένης δὲ ἀπὸ μέρους ψυχρότερος αὐτοῦ δ' ἀπὸ, σκέπασμα ὁ προσῶν λαιμὸν τυγχάνει τὴν κιονίδα· ἀφαιρεθέντος οὖν τοῦ μορίου, φέρεται ἀὴρ κάτω, ἀμεταβλήτου· καὶ ὁμιλεῖ τῷ πνεύματι· ψύχει οὖν πηγὴ τὸ ἐν τοῖς ἀορτείοις αἷμα· καὶ δυσκίνητον ἀπεργάζεται τὸν πνεύμονα. βιαζόμενοι οὖν πρὸς κίνησιν τὰς χεῖρας ἐξιστᾶσιν ἀγεῖα· καὶ δι' ὧν δίδωσι γένεσιν τῇ διαθέσει· κυρίως δὲ γὰρ ταρεῶν λέγει, διὰ τὸ τοιοῦτον δεῖσθαι χρόνου ἀποτελεῖν· ὡς καὶ τὸ φλοίσβος καὶ βορβορυγμός· κιονὶς δὲ, παθος καλεῖται, ὅταν ἀπὸ ἐδάφους ἐπὶ μῆκος χαλασθῇ· καὶ σαφυλὴ ὁ, ὅταν φλεγμήνασα χάσκῃ ἔξωθεν· ἀπολάβῃ· χάνη δὲ τινὲς ὠνόμασαν· διὰ τὸ ἄνωθεν μὲν εἶναι εὐρύ· κάτωθεν δὲ στενόν· ὡς περ χωνεῖον. Διὰ τί τῶν περὶ πνεύμονι ἰδίως τὰ μὴ λαιρυθριάζουσιν· ὅτι αἱματικὸς χυμὸς ὁ ὑπὸ μῶν ἐν τῷ πνεύμονι, ἀτμὸν γίνεται ὅμοιον τῷ αἵματι· ἀεὶ δὲ ἐξομοιοῦται τῷ ποιοῦντι τὸ γινόμενον· ἀναχεῖται οὖν πρὸς μῆλα, διὰ τὴν κουφότητα· ἐκεῖ δὲ ἱστάμενος· τῇ λεπτότητι τοῦ θέρματος ὡς περ διὰ λίνου ἐμφαίνει τὸ οἰκεῖον τοῦ χυμοῦ. Διὰ τί τῷ χειμῶνι θερμοτέρων ἡμῶν πνεόντων γίνονται οἱ ἄνθρωποι ἐν ἀφορισμοῖς δεδήλωκε· φλέγμα λαμβάνοντες· τὴν χύσιν· ὅτι πολλῶν λαμβανομένων

to distincte legendú· ἐκβάσεως. i. a fundamento. i. penitus uertit theodor)

νων τοῦ φλέγματος, διὰ τὸ τοσοῦτον χυμὸν οὐκ εἶναι περικεῖσθαι τοῖς ἀγγείοις· τῶν οὖν πλησίον ὄντων ἀπολαμβάνεται τὸ φλέγμα· ἡμιτελὲς αἷμα ὑφθὲν τὸ φλέγμα. ε'. Διὰ τί ἐν αἰγύπτῳ θερμοτάτῃ οὔσῃ ψυχροῦ οἶνος γίνεται· ἐν δὲ θράκῃ ψυχρᾶς οὔσης, θερμὸς· ὁ μὲν οἶνος θερμὸς· ἀλλὰ περὶ τὸ ὑφαιμότερον κρᾶσιν ποιήσας καὶ τὸ μᾶλλον τὸ ἧττον, εἰς ἐναντίον περιέστηκε νόημα, εἰκότως οὖν ψυχρότερος ὁ τόπος πρὸς σύγκρισιν τῶν ἄλλων· ἡ γὰρ ἀμέσου θερμότητος τοῦ ἥλιου περαιούσης ἡ γῆς τὴν οὐσίαν, ἐκβόσκεται τὸ ἄμπελος καὶ ἡ θερμὸν καὶ ἄκρατον ποιεῖ τὸν οἶνον. ἡ δὲ σκυθῶν ψυχρᾶς οὔσης, καὶ ἀποκλειούσης ἐμβάθη ἡ γῆς τὸ θερμὸν. ἰσχνὸν καὶ θερμὸν ποιεῖ τὸν οἶνον· ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν αἰδοίων· οὕτοι γὰρ θερμοτάτης χώρας οὔσης ὑπάρχοντες, ἡλοῖοί εἰσι· καὶ ἄνανδροι· καὶ μέλανες· οἱ δὲ σκύθαι, ψυχροτάτης χώρας οὔσης λευκοί εἰσι καὶ θυμικοί· ὅτι ἐπὶ μὲν αἰθιόπων ἐν ἐπιφανείᾳ ἔχει τὸ θερμὸν ὡς ἐμφαίνει τὸ τῶν δέρματος χρῶμα· ἐπὶ δὲ τῶν κελτῶν ἐν ταῖς σαρξὶ ἔδρυται τὸ θερμόν· ἐν καρδίᾳ δὲ καὶ πνεύμονι καὶ ἐν βάθει φωλεύει ὡς δηλοῖ τὸ λευκὸν τοῦ χρώματος. ζ'. Διὰ τί τῇ ταῦθερμῇ ψυχρὰ λάχανα ὀπώραι· οἷαί εἰσι τὰ πέπονες· οἷον κύκυδες· καὶ σέρεις· ἐν ᾗ ταῦ χειμῶνι θερμὰ κράμβαι· ἐπιφανίδες· γογγυλίδες· σταφυλῖνοι· ὅτι τοῦ λιάφορα τοῦ λιάσαι τὸ μὲν κύκλον τοῦ τόλαι, ἐν αἷς πίπτουσι θέσεσι· τῇ μὲν γὰρ θέρμῃ, τὴν ἀνωζώνην ἐκτείνει, ὡς τὸ μῆκος τὴ ἡμέρας δηλοῖ· θάλαττα οὖν ταῦτα περιγῆν, ἀνύχεται τὸ φυτόν· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τοὐναντίον ἡ γῆ τὸ θερμὸν ἐμφαίνει διατηρεῖ γὰρ τῆς γῆς τὰ ἀθρόα πάντα, θερμότερα ποιεῖ τὸ φυτόν. Διὰ τί ἐκ καύσου πρὸς πνευμονίαν, ἐκ δὲ πνευμονίας, καῦσος· ἔκ τε ὀπίσω καῦσος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ ξανθῆς χολῆς λαμβάνει τὴν γένεσιν· αὕτη γὰρ ὀξὺ ὅλων ἐστὶν ὑγρῶν φέρεται πρὸς κύτος καρδίας, ἐκ πέψεως τὸ σύμπτωμα· ἢ συμφύσις πειρᾶται μὴ κίνησιν ἐκμοχλεύειν τὸν χυμόν· κτλ

d 4

□ rf. ἐπὶ τὸν πνεύμονα · theodor) quę ad uentriculú & pulmoné è fuis refluere conceptaculis solet

Pituita q̄ modo & q̄ndo gignatur.

Pituita sanguis imperfectus nó properá posset appellari

In ægypto calida regione nimú frigidum in scythia frigida nimú calidú gignit

Aethiopes curtimidi & scythę animosi

Pepones
Cucumeres
Seres
Crambę
Rhaphanides
Gongylides
Staphylini

πλεύμονα
χαῦσος febris ardua · theo ·
περιπνευμονία pulmonis inflámatio · theodo ·

χαῦσος ex magna parte ex flauabile origine trahit

δι' ἥρπυς ὁρίζει τὴν ψύξιν· καὶ μὴν εἴη λεπτὴ καὶ τοῖσιν, ἢ ὅλως μαμις ἰχῶρ ἀὴς ὁ καιρὸς θερμὸς, διὰ δρῶντων ἀπέργεται ἡ νοσηρὰ αἰτία· αὐξομένου γὰρ τοῦ καύματος καὶ πέψει· ἢ ὡς ὡὴ τὸ πλεῖστον ἐμεῖται· ἢ γὰρ ἡ θέσις ἐπὶ ὑς· ἢ τὸ σύμπτωμα· ἀνήθως δὲ ὑπὸ χυμῶν εἰς τὰ βρογχία ἐνεχθεὶς τοῦ πνεύμονος, ἢ πληρώσας τὴν τοῦ μορίου οὐσίαν, ἢ ἀπὸ τοῦ στόματος· ἐκ τῆς περὶ πνεύμονα· καῦσος οὐκέτι φλεγμονῆς ὀφειλόντων εἶναι ἐκτεφρωθῆναι ὑπὸ χυμῶν πρὶν μεμηνῆσαι τὴν διάθεσιν.

Βρογχία τοῦ πνεύμονος

ἐκτεφρωθῆναι

θ'

Διὰ τί Ἱπποκράτης, ἐὰν τὸ πυρῶδες φύλλον τὴν ξοφλὼ ἢ τὴν ἀκμὴν ἢ τὸ πλευριτικὸν καὶ περιπνευμονικὸν ἐπιλάβηται δύο ἡμέρας κατὰ τὴν ἀκμὴν λέγει ἢ ἐν τῇ περὶ τροφῆς ὅτι εἰ μὴ ἀνάγκη τὸ πῦον λοιμὸν μὴ δοῦναι τούτῳ τὸ μὴ ἀνάγκαζε, ἀ ρχὴν ἐμφαίνει τοῦ παθους· ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων νοσημάτων, ἡ φύσις πέπτει τοὺς χυμοὺς· ἐὰν δὲ τῶν ἄλλων καὶ ἀπελαύνει τὰς αἰτίας διούρων καὶ διαχωρημάτων· ξοφλὼ οὖν οὐδεὶς παραλαμβάνειν ἐὰν τούτων ἵνα μὴ καταλείψασα τὰς αἰτίας πρὸ τούτων ἴσχῃ· δεῖ οὖν μονομαχεῖν τῷ φύσει μετὰ τοῦ νοσήματος· ἐὰν δὲ τῶν πλευριτικῶν, φύσις μὲν, πέπει τὸν χυμὸν· ψυχὴ δὲ κενοῖ τὴν οὐσίαν· προσχωμένη μυσὶν· οὗτος δὲ οἰκείας δυνάμεως, συστέλλων θώρακα, ἐκμοχλεύει τὸν πόνον· ἄλλως τε, ἡ μὲν φύσις, ἄλλοις οὖσα ἐκ τῶν ἀρχείων τοῖς ἐστὶ τῷ ἀπόλαυσιν φοικείας προφῆς· τὸ δὲ ψυχικὸν ὄργανον, αἰσθητικὸν ὄντος, διακρίνει τὸ μοχθηρὸν καὶ ἐπιζητεῖ τὸ χρηστόν· εἰκότως οὖν δεῖ τρέφειν· ἵνα ἐώσαντες τοὺς μῦς ἐξαναστήσωμεν πρὸς ἄμυναν τοῦ λυποῦντος·

Ἱπποκράτης ἐὰν τὸ πλευριτικὸν καὶ περιπνευμονικὸν ἐπιλάβηται δύο ἡμέρας κατὰ τὴν ἀκμὴν

Ptisana πτύαλον

ι.

Διὰ τί ὁ μὲν ξιτικὸς ἐκ θερμοῦ χυμοῦ γινόμενος καὶ ἔχων μασχόμενον καὶ καταλαύνουσαν χολὴν, τρεῖς μᾶλλον καὶ τέσσαρας ἡμέρας κινεῖται· ὁ δὲ ἀφημερινὸς, ἔχων πεπτικὸν τὸ φλεγματικὸν καὶ ὑγρὸν καὶ ψυχρότητι καθημερινόν· ὁ δὲ τεταρταῖος, ἐκ δύο ὑγρῶν μέσων· ὁ μὲν τεταρταῖος ὁ λίγην ἔχει τὴν ποιὰν τοῦ χυμοῦ, ἀνάγκη διαφορεῖται διὰ ὑγρότητος

ξιτικὸς . tertiana

ἀφημερινὸς . cotidiana

τεταρταῖος quartana

ἢ ἐμμένου, καὶ τῇ κενώσει φλ αἰτίας, ἵσταται τὸ τοῦ πυρετοῦ παροξυσμοῦ μὴ ὁμοταχεῖς διὰ τέρας κίνησιν, τῷ δρῶσαν ποιότητα. ὅσ δὲ τῷ ὕλῃ ἄφθονον, καὶ ὀφειλόν παροξυσμὸν ἀνενδεῆ· ὁ δὲ ἀφημερινὸς πλουσίων πρὸς ὕλην καὶ τὴν ποιὰν ὑγρότητα, ποιεῖ τὸν παροξυσμὸν ἐπίτασιν μὴ ὁμοταχῆ· ὅτι δὲ κλήθους αἰτίᾳ μηκύνει ὁ πόνος, τῇ ἐφ' ἡμέρᾳ κινήσεως, δηλοῖ ὁ σύνοχος· οὗτος γὰρ ἐξ αἵματος λαβὼν τὴν ὑπαρξιν, ἄφθονον ἔχων τὴν ὕλην οὐ φέρει οὐδὲν ὡς τὸ διάλειμμα· ὁ δὲ ἀφημερινὸς ὁσῳ ἐμφώθη κατὰ ποσότητα χυμοῦ, ἐμφαίνει αἰσθητὸν διάλειμμα· πολλῷ δὲ πλέον ὁ ξιτικὸς, γινόμενος ἐκ τοῦ ποιοῦ χυμοῦ· καὶ θερμὸν αὐτὸν ἔχων καὶ λεπτομερῆ, ἐπλάτυνε τὸ διάλειμμα· ἐπὶ πλέον δὲ ὁ τεταρταῖος ἐξέτεινε, τὸ διάλειμμα καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν· ὅσον γὰρ ἐμειώθη φλ ὕλης, καθηρέθη φλ κινήσεως τοῦ παροξυσμοῦ· καὶ ἡ ταύτης δὲ ἐπὶ πλέον ἐλάττωσις ποιεῖ καὶ τὸ μπαῖον καὶ ἑβδομαῖον καὶ ἐννατεῖον· πέπωσκε γὰρ, ὡς τὸ μὲν αἷμα θρέφον τὸ σῶμα, πλουτεῖ τῷ ποσῷ, εἶτα φλέγμα· ποτὲ γὰρ τοῦ τοιχλιμῶδες φέρει εἶτα μελάγχολη, ὡς μὴ θρέφουσα· εὐρισκεται δὲ πλέον ἐλαττουμένη μελαίνα ὡς ἐχθρὰ φλ φύσεως· ἡ μὲν ὠμὴ χολὴ ξηρότητα τῶν μορίων ἐπὶ τὰ μᾶλλον ξηραίνει μὴν εἰς τῶν ἄλλων ξηρῶν χυμῶν αὐξηθῇ· τὸ τοιοῦτον κακόχυμον λέγεται· εἰ δὲ οἱ τέσσαρες κατὰ τὰ αὐτὰ λοιά· πάντα φλ οἰκείας αὐτῶν ποιότητος, πλήθώρα.

Διὰ τί ἐπὶ φλ παραλυθείσης ἡ ἀθρόως οὐκ αὐτῇ προσφόρομεν τὰ βοηθήματα, ἀλλ' ἑτέρᾳ· ὅτι δύο μυῶν ὑπαρχόντων ἀντιτεταγμένων ἀλλήλοις, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἑνὸς πρὸ μὲν τῆς κρίσεως ἐλαττουμένου θατέρου αὐτῶν πρὸ παραλυθῆναι· ὡς ἂν ὑπερθέσεις δὲ, κεῖθεν ὁ δεξιὸς παραλυθείς· ὁ ἀριστερὸς ἐχέτω οἰκείαν δύναμιν χορεύειν· ἑλκύσουν πρὸς ἑαυτὸν τὸν ἀθενῆ· καὶ ὁρᾶται μὲν, ὁ ὑγιαίνων ὡς νοσῶν· καὶ ὁμοίως ὡς ὑγιαίνων· καὶ τὸ μὲν ὑγιὲς μέρος

Synochus sinus προξυσμὸς accessio

σύνοχος febris cótinens . theodor).

Differentiam aduertemus inter συνόχου καὶ ἀφημερινόν.

Quintana Septana Nonana febris

Sanguiné in corpore humano primú locú . Pituitá secundú . quia hi duo humores alunt mà corpora tertiú flauá bilem . quartum & postremú atrabilé . i . melancholá optinere

χυμοὶ . i . humores 4

αἷμα

φλέγμα

ξανθὴ χολὴ

μέλαινα χολὴ

κακόχυμ) . qd .

πλιθώρα . qd .

ξηραίνουσιν ὑγροῖς ὀφθαλμοῖς ἕλκωμάτων ὑπόψεων ἡδέως μὲν οὖν καὶ θηρίων ζώσεις φλεγμονὴν μικρὸν ἀξιάλειπτον εἶναι θῶμεν, καὶ ὡς μυῶν ἀξιαλύτων, ὡς μὴ τὴν ὀφθαλμὸν ἀνὴρ τὸ φαινόμενον. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μὴ φαινόμενον;

ιβ' Διὰ τί ἐκ προσπαίσματος βουβῶν γίνεται· ὅτι ἡ δύναμις ἡ ψυχικὴ ἄχρι πέρατος διὰ τῶν ὑδρῶν ἐκτείνει· φέρεται δὲ δύναμις προνοητικὴ καὶ φυσικὴ αἰτία προδοτικὴ αὐτὴ πάλιν κατὰ μεταβολὴν καὶ ἀλλοίωσιν τῶν ὑδρῶν ἀγεταιμῶν, δόλους καὶ ὅλους· καὶ ὀφθῆναι, ἐπεσθὴ οὐχ ὑπείσκει τὸ πάσχον. φθάσασα δὲ πρὸς βουβῶνα, καὶ ὑροῦσα χώραν πρὸς ὑποδοχὴν ἀναπτύσσεται, καὶ προσπελάσασα τῷ ἄδενι, κἀκεῖ αὐτοῦ τὴν οὐσίαν καὶ εἰς ὄγκον τὸν παρὰ φύσιν ἕλκει· οἱ δὲ ἀδένες σώματά εἰσι σμικρά, σφαιροειδῆ, χαῦνα, μεταξὺ τῶν μεγάλων φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν, δι' ἃ καὶ σφυγμοί εἰσιν· ἵνα μὴ τὴν ὁμιλίαν σήπωσιν αἱ τὰ ἀγγεῖα ὑγρὰ ὄντα τῇ πιεζούσῃ τὰ αἵματος. ξέφορα οὖν, ἐκ ταύτης φλεγμαίνοντες μὲν βουβῶνας ποιοῦσι, σκιῤῥούμενοι δὲ χοιράδας.

Διὰ τί ἐπὶ τῶν φαλαρῶν τὸ μὲν βρέγμα φιλοῦσι· οἱ δὲ κρόταφοι δύονται· ὅτι ὡς ἐπίπαν τὰ μὲν μετώπατα τούτων ἐκτὸς ὄντα ὑγρότητα, τὰ δὲ δύσιν τῇ ξηρότητι τὴν ὑπάρξιν· τὰ δὲ κάτω μέρη χώματα τὴν ἐκ τῶν ἄνω προφθορὰν φύουσι ξηρὰς· ἡ γοῦν μαρτύριον τοῦ φλέγμα συμβαίνοντα τὰ δυηλότερα τῶν χωρίων καὶ οἷον πεζώδη, οὐ καρηβαροῦσι· τὰ δὲ χαμαιλαὶ καὶ ἀνώνυμα τὰ ἀντίον.

ιγ' Διὰ τί ἐκ τεττάρων στοιχείων γινόμενοι, λέγονται πυρός· ἀέρος· ὕδατος· γῆς· πρίασι χωμένων ἐν ἑαυτοῖς ὑγρὰ στερεὰ πνεύματα· ὅτι κατὰ τύπους ἡ τοῦ πυρὸς οὐσία, λεπτομερείας σώσεως, εἰς ἀέρος περιίστησι φύσιν· ὕδωρ γὰρ ἀναλυθὲν εἰς ἀέρα χωρεῖ· καὶ ἀήρ σωμασχεῖς ὑία· ὕδωρ γὰρ μᾶ· ὡς ὑπὸ φλ περιξίψεως τῶν λίθων μεσουμαβουμένου ἀέρος

ἀέρος· οἱ δὲ φάσι καὶ αὐτὸ κατὰ ἐνέργειαν συμπαρεῖναι·

ιδ' Διὰ τί ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν τῶν ἀπεπτημάτων, προηγεῖται ῥῖγος· ἔπειτα πυρετός· ὅτι ἐν ταῖς ὀδύναις ἀνιωμένη φύσις, ὑποδύεται ταῖς βάθεσι· καὶ ἀναζωπυρεῖται τῷ ξηρῷ· ἀπεψυχομένη δὲ ἡ ἐπιφάνεια· πήγνυσι τὰ ἀγεῖα τοῦ αἵματος· χωνίσαντος δὲ τοῦ πάθους· ἡ οἷον καταγνοῦσα λοιπὸν ἡ φύσις, καὶ χύσασα πάλιν τὸ παχὺ αἷμα· ὑπὲρ πλήρωμα τὰ ἀγεῖα αὐτοῦ παρὰ τὸ χωνῶν, συμπάσχοντα δὲ τὰ μόρια τῷ ὀδυνωμένῳ, διὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τοῦ αἵματος τάσιν ὥσπερ φυλακὴ πόμα· ἐπεγείρει τὴν ἀποκριτικὴν δύναμιν· καὶ πρίεται ὁ ὄγκος· ἡ δὲ σῆψις τοῦ αἵματος, τὸν πυρετόν·

ιε' Διὰ τί τινων τῶν ὠμῶν ἐμβαθέων χυσιν τὸ ἀχεῖον οἷον φοίνικος· πρόσκοιτον δὲ τοῦ μωλιν ὡς τὰ κάρυα· καὶ αἱ ῥόαι· ὅτι ἡ φύσις εἰδῆται τὴν τοῦ γένους διαδοχήν, καὶ τὰ κρυφῆ τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὁδόν· οἷς γὰρ ἐκ τούτων σωζόμενον τὸ εἶδος· ἐπὶ δὲ ξοιῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐκφυτῶν καὶ μορίων λαμβάνει τὴν γένεσιν·

ιϛ' Διὰ τί οἱ τὰ βόδα πέπλους, ἰχθῦς πεζαίους οὐ πέπονται· διὰ τὴν ἄμετρον θερμότητα φλ γαστρὸς πέπονται τὰ βόεια· δεῖ γὰρ πρὸς τὴν πρισοῦσαν αἰτίαν εἶναι καὶ τὴν πασχουσαν ὕλην· ὥσπερ γὰρ τῷ σιδήρῳ πρὸς τὴν ὀρυσσομένην στερεὰ ὕλη δέδοται πρὸς τὴν χρείαν, οἷον ξύλα δρύινα, ἢ ἄνθρακες· ἐπὶ δὲ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ ἄχρα (ἀμείβεται γὰρ ἡ ὕλη διὰ τὴν οὐσίαν τοῦ πάσχοντος) οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ἰχθύων· νόμισον γὰρ εἶναι ῥύτους μὲν χρυσόν· ὡς σίδηρον δὲ τὸ βόδακρέα· ἐὰν οὖν ὑγρᾷ θερμῇ, ὑπερόπτωμενος ὁ ἰχθὺς κινήσῃ τὰς ἀφανίζεται καὶ ἀπεψίαν μὴ μείνῃ·

ιη' Διὰ τί ἐπὶ τῶν φθισικῶν χρῶ πολύπαχεις οἱ ὄνυχες· ὅτι ἡ τῶν στερεῶν οὐσία δυσπρόσδεκτος οὖσα ἐκλείπει τὸ πάθος· φαντάζουσι δὲ τῷ χρώματι διὰ τὴν τῶν σαρκῶν συνάξιν· ὁ δὲ ἕλκος ἐχόντων αἰτίαν τοῦ μὴ δέχεσθαι τὸν πνεύ-

□ Theodor) sic interpretatur / Licet hic de tabe illa adijcere. Vlcus quod ex hoc uitio in pulmone cómittitur insanabile propterea &c.

/∴ cf. σεωπξιν

In abcessuũ doloribus frigus præcedere febris subseq; solet

ἀναζῳόμενα

Fructus quosdã parte inutilé intra quosdam re extra continere

Pisces saxatiles concolores & bubulis carnib) difficiliores

Phthisicis .i. tabe laborantib) ungues fiũt adunci

μονα, διὰ τὸ ἀεικίνητ᾽ ἠτορέναι ὑπὸ τῆ φύσεως· διὰ τὴν καρδίας ἀδιάλειπτον κίνησιν, καὶ διὰ βηχὸς ὡς ἀνακαθαιρομένου τοῦ πύου πολέον ἀσὶ ῥάπεται τὸ ἕλκος.

ιδ'. Διὰ τί ἐν τοῖς πυρετοῖς αὐτῶν μειουμένων αὐξοισι πρίχες καὶ ὄνυχες· ἐν δὲ ταῖς ἀναλήψεσιν ἀποῤῥέουσι αἱ πρίχες· αὐξεται δὲ τὸ σῶμα· ὁ τηκεδὼν ἢ ξοφὴ ἐκ περιπωμάτων· ἐν δὲ τοῖς πυρετοῖς καιομένων τῶν χυμῶν, χυμὸς ἅπαντα τὰ περιπώματα· τὸ σῶμα οὖν οὐ ξέφεται διὰ τὴν ἀναχῦσιν· εἰκότως οὖν ἤθειξ, πρὸς τὸ οἰκεῖον ὕδατος καὶ τούτῳ χαίρει· ἐπὶ δὲ τῶν ἀναλήψεων, ἐκτεφρωθέντων τῶν χυμῶν, ἴσαται τὰ τῶν ἀναθυμιάσεων, καὶ οὐ τρέφεται· ὅθεν ἐκτήκεται· τὸ δὲ σῶμα ἐκ τῆ κενώσεως ἀπωθεῖν τὸ χρονώμενον εἰς αὐτὸ ἐφέλκεται διὰ τὴν τοῦ φθίσαντος δαπάνην.

ιε'. Διὰ τί ἡ λευκὴ ὑπόστασις τῶν οὔρων ἀγαθή· διὰ τὴν τῶν στερεῶν καὶ ἀρχῶν ὁμοιότητα· δηλοῖ γὰρ φλέγμα ἐφ᾽ ὑμάτεως· καὶ ἰχῶρ· καὶ τὸ γνώρισμα φέρει τῷ χρώματι· ἐν γὰρ τοῖς στερεοῖσ ὡς ἐσχάτοις περὶ τὰ ὑγρὰ καὶ τὰ πνεύματα, ἡ φύσις ἐπίστευκεν ἑαυτὴν οἰκεῖως· ταῦτα δὲ λευκὰ τὴν χόλαν· ὧσ μύρα, καὶ ὀξέα· καὶ φλέβες· καὶ ἀρτηρίαι· πεπόμφθαι οὖν ὁ νοσοποιὸς χυμὸς ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ διὰ τῶν ὑδρώπων ἐκκενῶν τὸ περιττὸν ἀχρεῖον, ἀποπορεύεται καὶ τὸ τοῦ πέπονος χρῶμα λευκὸν ὂν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπειδὴ πῆ καὶ τὸ ἐρυθρὸν ἡ δύναμις διὰ τὸν πυρετὸν ἀθεμερεῦσα πέπειρον νοσοποιὸν χυμὸν ἐξ ἀρχῆς ὁλίγον κενούμενον σὺν τοῖς οὔροις· καὶ διὰ κουφότητα τὸ κενούμενον ἀνωφερὲς, ποιεῖ τὸ λεγόμενον ἐναιώρημα· ὅτι γὰρ ἰδεῖν ἐν τῇ ποτηρίῳ τῶν οὔρων, ἐπιπολάζον ἀραχνοειδέστι· μετὰ δὲ ταῦτα προκόπτουσα καὶ πολέον πέπτουσα, πλέον κενοῦ καὶ ποιεῖ τὸ νεφέλιον κατὰ μέσον τῶν οὔρων ἱσάμενον· ὅσον γὰρ τῇ προσῳ ἑαυτοῦ γένηται βαρύτερον, τοσοῦτον ὑποκαταβέβηκεν· ὅταν δὲ τελείως ἐκκρίνῃ

Ἐναιώρημα gd in urina· Theodorus sublimitamentū uertit

Nephelio in urina quid· theodor) nubeculam uertit

Lit. χυμοῦ. τ. ex corr. theodor)

Vrinę hypostasis. t. φ subsidet ſi album ſit bono eſſe

-ωύου pus

ἀνάληψις cōualeſcētia

Febrientibus carnes minuūtur. pili augentur & unques contra in cōualeſcendo corpus augetur pili defluūt

λείνει πέψασα τὸ πᾶν τοῦ νοσοποιοῦ περιπώματος· τοῦ λοιπὸν τῷ πλήθει βαρὺ χυμώδων· ὑφίζανει πορὰ τὸν ὠθμὸν τοῦ ποτηρίου· καὶ ποιεῖ τὴν λεγομένην ὑπόστασιν· δηλοῦσαν τελείαν ὑγείαν· ὁν γὰρ ἀναπεφυρμένον ἐν τῇ φύσει αἵματι νοσοποιὸν χυμὸν, τέλεον διὰ τῆ πέψεως χωρίσασα, ἡ φύσις ἐβέκεινε· τὸ μὲν γὰρ λευκὸν τῆ ὑποστάσεως, δηλοῖ τῶν στερεῶν μορίων τὸ χρῶμα σωζόμενον τῶν οἰκητηρίων τῶν δυνάμεων· τὸ δὲ λεῖον αὐτῆ, σημαίνει τοῦ πεφθέντος χυμοῦ τὸ ὁμότιμον· τὸ γὰρ πῆ μὴ, παχύτερον, πῆ δὲ λεπτότερον, ἀνισότητά τινα τῶν πεπεμφθέντος ἐνδείκνυται· τὸ δὲ ὁμαλὸν τῆ ὑποστάσεως, τοῦτέστι τὸ μὴ διεσπάσθαι ταύτῃ, κηρύττει δυνάμεως τελείαν ἐνέργειαν· ἀναλογεῖ δὲ τὸ ἐν φλεγμοναῖς οὖον, τῇ ὑποστάσει τῶν οὔρων· καὶ τὸ μὴ οὖον δυσῶδες· ἐπειδὴ ἐν στενῷ τόπῳ τὸ σαπὲν μὴ διαπνεόμενον, καὶ μὴ σωζόμενον τῶν αἵματι, ἀλλὰ ἐκτὸς ὂν πεῖ τὸ δέρμα· ἡ δὲ ὑπόστασις τὰ ἐναντία, καὶ ἔχουσα, οὐκ ὄζει δυσώδως·~

Διὰ τί ἀπὸ χολῆσ γίνεται πυρετός· καὶ ἀποχολῆς λύεται· γίνεται δὲ ἀποχολῆς, ὅταν κινηθεῖσα ἐπὶ τὸ δριμύτερον, πραπῇ καὶ σαπῇ· λύεται δὲ, ὅταν αὐτρόως ὁρμήσαντος τοῦ ζώου πρὸς ἄμυναν τοῦ λυποῦντος, στῶ ξέχων καὶ ὁ χυμὸς εἰς τὰ ἐκτὸς καὶ διαφορηθεὶς τῇ κερώσει λύσῃ τὴν αἰτίαν·~

κβ'. Διὰ τί τῶ λυπουμένων κοῖλοι οἱ ὀφθαλμοί· ὅτι τὴν λύπησιν ἰσχνίζουσι πρὸς ἑαυτὰ τῶν σωμάτων, διὰ τὴν φλ ψυχῆσ εἴσω ξοπήν· τῶν δὲ ὀργιζομένων, προωθητεῖς εἰσι διὰ τὴν ἔξω ξοπήν· ὁ πυρὸς γὰρ νόμος δυνάμεως, ἐκεῖ ὀργιζομένων καὶ χυμοῦ νῦφ ξοπή·~

κγ'. Διὰ τί τὰ μὲν ὀστέα ξηρότερα ὄντα καὶ ἰσχνότερα ἐν ταῖς κατὰ τὸ πῶσεσι κατιάνυται, ἡ ὀσφῦς, ἀθηρὸς ἔμμαλακὸν οὖσα, φύγει φλ θλιψῆς τὸ πάθος· ὅτι τὰ ἰσχνότερα αὐτῶν βαίνοντα τῷ ποιοῦντι ἐκμάχης, πρὸς ἄλληλα ἑαυτῶν πρὶ οὖν ται τὴν φθοράν· τὰ δὲ οὐκ τα διὰ τὸ φλ οὐσίασ μαλακὸν ὑ-

Hypostasis qd in urina theodo· subsidens. uel substantiam uertit

Pus in collectionib) respondet subsidenti in urinis & uerp) fetet

φλεγμοναῖς collectionibus theodor) transf

febrimbibis tollit & bibis facit

Corú q angūtur oculi subsident

Quo animę uis tendit eodē instrumēta materię q: mouētur

πείκοντες τῶν ποιούντι, κλέπτουσι τὴν μάχιμον οὖσαν συμβαίνει ἐπὶ πόνων· καὶ φυτῶν· καὶ ἀλύχνων σωμάτων·

Cunuchi proceri & oblesi. theodor) blefita tem pedú nitú nertit

κγ'. Διὰ τί οἱ εὐνοῦχοι μακροὶ καὶ βλεσοί· ὅτι ὑγρότητα ἔχοντες πολὺ πλοῦτον σὺν πρὸς σῶμα (ἀθενέστερον) δὲ δυνάμεως, μὴ φέρον τὴν σαρκῶδη πλῆθος, διασκεδαστικὸν ὄχλου τοῦ μόνου· ὥσπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, ἐὰν τις μὴ ἀνάλογον τῶν θεμελίων ἀποτιθῇ τὸ μέγεθος τοῦ οἰκήματος, πάσχουσι φθείρεται, τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· ἡ γὰρ φύσις ἀπρομεμάνθανε μέγεθος· ἀλλὰ τέχνη ἀφαιρέσεως τοῦ ἀναλίσκοντος θερμοῦ ἐπεισήγαγε τὴν τῶν χύτρων.

Summa maxime frigori offenduntur.

κδ'. Διὰ τί μάλιστα τὰ ἄκρα τῶν ἰχθύων μέν· ὅτι λεπτὰ καὶ νευρώδη καὶ ὀλίγαιμα· καὶ διὰ τοῦ τὸ ψυχρά·

Per metum & horrore pili eriguntur

κε'. Διὰ τί ἐν φόβῳ ἢ ἐν φρίκῃ αἱ τρίχες ὀρθαὶ ἵστανται· ὅτι τὰ πάθη κατάψυξιν ποιοῦσιν· ἡ δὲ ψύξις, πύκνωσιν τῶν πόρων τοῦ δέρματος· ἡνίκα δ' ἂν ταῦτα γένηται, ἐξασφίγγουσιν, ἐξ ἀνάγκης ὀρθοῦται·

ἐξαιματοῦν in sanguinem nertere

κζ'. Διὰ τί οἱ μελαγχολικοὶ τὰ μὲν κατὰ φύσεως σώζουσιν ἔργα· πέπονθασι καὶ ἐξαιματοῦνται, τὰ δὲ κατὰ ψυχῆς οὐκέτι, οὐ γὰρ διανοοῦνται κατὰ λόγον· ὅτι περὶ τὸ ὀργανικὸν πάσχουσι τὸ πάθος ἡ ἡ δυσκρασία· λέγω δὲ περὶ τὸν ἐγκέφαλον.

Melancholicos munerantur exequalere. Animi nullum·

κη'. Διὰ τί τὰ σμικρὰ χώματα γινόμενα ποσὶ μᾶλλον ἀποστήματα ἢ ἄλλα τῶν ἀνθρώπων· ὅτι πρῶτον μὲν, τῷ σύνεγγυς τῆς καρδίας· ἐπειδὰν ἐπιζώμῃ, ὀξύτερον τὴν φύσιν· ἀλλως τε καὶ μικρὰ ἐκ προπαθοῦς κράσεως πρὸς εὐπαθεστέραν μεταβάλλει κρᾶσιν·

Cerebrú sedé animi q̄ primus esse

κθ'. Διὰ τί οἱ πρέποντες, δυσχεραίνουσι μᾶλλον οὐ πεινῶσιν ἢ οἱ ἄλλοι λαμβάνοντες, πεινῶσιν μᾶλλον δὲ δυσχεραίνουσι· διότι ἡδὺ φαίνεται δύο πρὸς ὀλίγον θερμότητα φύσεως· καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὑγιαινόντων τὸ οἶνον πολὺ ἄκρατον πίνουσιν μᾶλλον ἢ τὰ ψαιστὰ ἡδέα, ἐκ πολλῆς θερμότητος, ὡς νῦν εἴρηται· ἢ ἐκ πολλῆς ξηρότητος, ἐκβοσκησάσης τὸ ὑγρόν· καθάπερ ἐπὶ τῶν μνηστευσαμένων· ὅτε πεινῶσι δὲ ὅτι πολὺ ὑγρότης ἐγκειται τοῖς νοσοποιοῦσι χυμοῖς· ἐν

Morbos frequentiores curatu facihores esse

febricitantes sitire magis q̄m esurire. e contrario conualescentes

ἐν τῷ σώματι οἱ ἂν ἀναλαμβάνοντες πεπτικῶς μὲν, διὰ τὴν πολλὴν κένωσιν τῶν ὑγρῶν μᾶλλον πεινῶντες ὑπὸ τοῦ ῥέοντος· ἡδέως δὲ· ὅτι καὶ τέως κατέψυκται αὐτῆς τὸ σῶμα τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ῥέοντος θερμότητος·

λ'

In morientib) pedi culos abscedere ex his locis gb) fuerint

λα'. Διὰ τί ἐν τοῖς ἀποθνήσκουσι φθείρες ἀφίστανται ἐν οἷς ἂν ὦσι τόποις· ὅτι δέονται καὶ θάλψεως καὶ τροφῆς, ἐκ τοῦ αἵματος· τοῦτο δὲ καὶ κατεψύχη ἐκλείπουσιν αὐτάς· ἢ τοῦ μὴ τὸν οὖν ἕτερον τόπον ὅμοιον τοῦ πρότερου λαβεῖν ἀφίστανται·

Cur animalia que inquietantur assidue calcitrant

λβ'. Διὰ τί τὸ σφάζόμενα ζῶα λακτίζει συνεχῶς τοὺς πόδας, διὰ τὴν ἀπὸ τῆς πληγῆς ὀδύνην μᾶλλον ἢ διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ψυχῆς·

Cur cauda abscissa magis moueatur q̄m reliqui corp)

λγ'. Διὰ τί ὧν τῶν ζώων αἱ κέρκοι μᾶλλον κινοῦνται μετὰ ἀποκοπὴν, ἢ περὶ τὸ λοιπὸν σῶμα κοπέν· ὅτι στερροπόροι οὖσαι τῶν σαρκῶν πολέων, φυλάττουσι τὴν φυσικὴν θερμότητα· αὐτὴ δὲ τὴν κινητικὴν καὶ αἰσθητικὴν δύναμιν· ὅθεν μετὴρεμίσας αὐτὰς ἄψηται, πάλιν κινοῦνται·

Oculos epota medicinis nacecutire. pacta purgatioé acutius uidere

λδ'. Διὰ τί ἐν ταῖς καθάρσεσιν ὁταν ἀριθμεῖν δύνωνται τοὺς δρόκους ἀκριβῶς ἀρκούντως ἐκαθάρθησαν· ὅταν δὲ χρῆς μὴ τὸ καθαρτήριον κινήσαν τοὺς χυμοὺς ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ ἐλκύσαν, ὥστε πόκην ἐγκέφαλον κατὰ ἀνθυμίασιν πλησιάσαι· καὶ διὰ τοῦ τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα ἀποφρονοῦν μὴ ὄν καθαρὸν, ἀνομοίους ὁρᾷ τοὺς δρόκους· μετὰ δὲ τὴν κένωσιν καθαρὸν γινόμενον, ὁμοίους ὁρᾷ τοὺς δρόκους καὶ τῷ ὀφθαλμῷ κατὰ ἀλήθειαν ὀλίγον καὶ τῷ φρονοῦντι καλῶς κρίνειν· Διὰ τί ἐπὶ τῶν ἐμπυϊκῶν, ἀφίστανται πλῆθος φθειρῶν ἐπὶ τῶν μελλόντων τελευτᾶν· ὅτι ὁ πυρετὸς φθείρει τὸ ὑγρὸν καὶ σήπει· ζωοποιοῦμενα δὲ ἐκ τῆς φυσικῆς θερμότητος, τίκτει τοὺς τοιούτους, καθάπερ καὶ ἐν βορβόρῳ κόπρῳ σκώληκας· καὶ ἐν τοῖς τῶν ἐμπύων πολέμοις ῥιπώμασιν ἕλμινθας·

ἐμπυϊκῶν purulentis

φθειρ tabidis

In purulentis & tabidis copiá pediculo rú interdú oriri

Διὰ τί μᾶλλον ἀλγοῦμεν ἐπὶ τῇ τῶν ὄρχεων πληγῇ, ὅτι οἱ κρεμασπῆρες αἰσθητικώτατοί εἰσι· ἔτι γε μὴν ἡ φύσις πολέως ἠθροικὸς τῷ αἰδοίῳ πέρας τῆς σπουδαίας ἐνεκεν· ἀνθρώπου μὲν πρῶτον μόριον· ἡδὲ πλεῖ

Testes icti uehementer dolent

κρεμασπῆρες .i. appendices testiú

□ problema hoc depravatum ÷ et nō facile restitutu. Theodor) sic uertit. Cur medulla epota oculi primú perturbentur & caligent. postea purgatioé peracta emendentur atq: acuti) nidrant / corrigo autē hunc cō textú sic. ὁύτε pro ὅταν. & ἀχρις οὗ pro ἀκριβῶ

Vbi maxima uoluptas ibidé maximus dolor bono .n. maiori malú obijci maius certú

Sympathia tripliciter fieri solet. Theodor) uertit cõsensus rerú atq: effectus cõmunis

Cerebrú — stomach
χομαχοιλι theodor)

Cor — Propinq
Stomachi)

χόρτωγμός

in hippitudine caput tondere ad cutẽ inuat.

ξύρησις tonsio ad cutẽ

ex tenebris ad lucẽ accedentes & ex cõtrario cernere nõ ualem)

Tenebras crassiori frigidiori q: constant aere

in bestijs febres & oés abditos affectus difficilj curari q̃m in homine

ξη ἡ δυνὴ ἀπὸ πολλῆς αἰσθήσεως γίνεται· καὶ οἱ ὄρχεις οὖν τῇ συμπαθείᾳ καὶ τῷ γαστρὶ συμπάσχοντες, μετέχουσι καὶ αὐτοὶ πολλῆς αἰσθήσεως· ὅπου δὲ πολλὴ αἴσθησις, σφοδρὰ ἡ δύνη γίνεται· ὅπου δὲ σφοδρὰ ἡ δύνη, καὶ ἡ ὀδύνη σφοδρά· τῷ γὰρ μείζω ἀεὶ θῷ, μείζονα κακὸν αὐτίκειται, ὡς ἐπὶ τοῦ ἥλιος· τῷ δὲ ἐλάττονι, ἐλάττων· τοῦ δὲ συμπάσχον, συμπάσχει ξηρῷ· ἡ δὲ συνηθύσει· ὡς εἰς κεφαλήν, ἡ στόμαχοι λί, τῇ κοινωνίᾳ τῆ πρὸς ἄλληλα· ἢ διὰ τὸ τοῦ γλίσχρου καὶ ἐπὶ τὴν τοῦ, ὡς καρδίας ὁμάχου· ὅταν ὑπὸ δριμὺ χυμοῦ δακνομένη, καὶ αὐτὴ σώματος λαμβάνουσα τοιοῦ καρδίωσιν, πρὸς ἀποδοχὴν τῶν λυπούντων· ἢ διὰ ἀδηφαγίαν καὶ κατὰ πάροδον, ὡς ἐπὶ πρὸς παίσματος δακτύλου πόδος, βουβῶν· πρὸς πρόχυσις γὰρ φλ φύσεως, πρὸς τὸ ὀδυνώμενον μετὰ τοῦ αἵματος, πληροῦνται τοῦ τοῖς ἀδένες τῶν βουβῶν· καὶ ἡ τοῦ βίου δὲ συμπάθεια πρὸς πὴ· ἐπὶ γὰρ νεκρῷ συμπάσχουσι καὶ συμπαλαίουσι συγγενεῖς, ἢ γείτονες· ἢ ἀκατὰ πάροδον ἀκούοντες· ἢ ἐρωτῶντες τινὸς τὸ πάθος λόγῳ ἀθηνείας φλ ψυχῆς· καὶ γίνεται τὸ μὲν πρῶτον ὡς περὶ τοῦ ὑπὸ πάθειαν· τὸ δὲ δεύτερον κατὰ συμπάθειαν· τὸ δὲ τρίτον ὑπόληψις. Διὰ τί ἐπὶ ὀφθαλμίᾳ ξύρησις ὠφέλιμον· ὅτι διὰ πνεύμωνή κεφαλὴ διὰ τῶν πόρων διαφορεῖται τὰ περιττώματα καὶ τὸ ἐξῶμα·

λζ Διὰ τί ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς ἐλθόντες οὐ δυνάμεθα εὐθὺς ὁρᾶν, οὐ τιμὼν ἐκ τοῦ φωτὸς εἰς τὸ σκότος· ὅτι τὸ μὲν σκότος ἀνειμένον καὶ ψυχρόν ἐστιν, πυκνοῖ καὶ ἐστιβολοῖ· τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα· τὸ δὲ φῶς πάλιν λεπτομερὲς καὶ θερμόν διαφορήσει τοῦ τὸ κατασκεδάννυσι· τῷ μὲν τοι χόρῳ μετὰ τὸ ποιῆσαι ἐθίζόμενον, ἐκ τὸ μηκέτι ξενιζόμενον, ὁρᾶν δύναται· ἢ ὅτι ἀπὸ τῶν φώτων τὰ ἐναντίους ἐν τῷ ἐναντίῳ ἀθρόως μεταστῆναι, ὃ χαλεπὸν ξενιζόμενα ὁμοίως ὁρᾶν.

λη Διὰ τί ἐπὶ τῶν ἀλόγων οἱ αὐτοὶ καὶ τὰ κρυπτὰ πάθη, δύσικα τὸ τέρατα κινδυνωδῶν, ἢ περὶ ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων· ὅτι τῷ φύσιν ἔχουσι ἐκ τῷ αἰσθητικῷ δύναμιν βεβαπτισμένῳ

σμένῃ ἐν τῷ ἐθῇ τοῦ σώματος ἀπτόμενον ὑπὸ τῆς λοιπῆς ἁλυκρᾶσιος τὰ ἐκτός· καθάπερ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου πέφυκε· δέοντος οὖν ἡ αἴσθησις αὐτὴ λαμβάνομένη πολλῆς ὀδυνώνης, ἀντὶ τῷ φύσιν καταβαπτίζῃ· ἀπάσας αὐτῶν τὰς δυνάμεις· ἄλλως τε μὴ, ἄτε δὴ δυσπαθέστατον ὑπομένον ὀνειδῶν αἰτίων παθεῖν μᾶλλον, ἢ πρὸ τῶν τυχόντων. Διὰ τί γίνεται πομφόλυγες ὑπὸ ὀμάς, σφοδρὸν ὑπομένον· ὅτι τὸ λυπεῖ ὕδωρ ἢ πολὺ ἀναθυμίασις, πνεῦμα πολλοῦ ἀπεχθῆ γενητικὴ ὑπάρχει· φλ τὸ ὑπὸ ὕδωρ ὑπερυθρόμενον πολὺ τὸ χθὲν, καὶ κυρίως ἐαυτὸ, φύσαν ἐργάζεται, καθάπερ ἀντὶ ὕδατος λόνδυνιδεῖν, ὑπὸ τῶν πνεῦ φυσωμένῳ. ἀνὴν ὑγρὸν ἐν τῇ ἐφύσει πνεῦμα τούμενον· σφαιροειδῆς δὲ γένεται, διότι τὸ ὕδωρ ἴσον χεῖρον δυσφαιροειδῶν· καθάπερ ἐπὶ τὸ λοιπὸ σῶμα χεῖρα· διεξίσ ὑπὸ τοῦ τοῦ· καὶ τὰ φύλλων βαλόμενον τὸ ὕδωρ ἐπὶ καταφορόμενον ὀξύφλουσ γγυλοῦται· καὶ ὡς ἐχει τὸ μέρος, οὕτω ἐπὶ τὸ ὅλον ὕδωρ· διὸ καὶ ὁμοιομερὲς ἐστι.

μέ· Διὰ τί οὐκ ἀλγοῦμεν μᾶλλον καὶ φαλλὸν διαιρεθέμενοι τοῦ λοιποῦ σώματος ἢ παρατιλλόμενοι· ὅτι σαρξ ὀκόδυ πολλὴ μυώδης καθάπερ ἡ μᾶ· τοῦ λοιποῦ σώματος. Διὰ τί οἱ ἐκ πόσων ἐκτὸς πολὺν λεπίδας ἀποβάλλουσι μᾶλλον· ἀπανίως δὲ ἐκτῶν χειρῶν· ὅτι ἡ ὕλη κατωφερής· ἐστὶ οἱ πόδες ἢ μᾶλλον τῶν χειρῶν, πρὸς ἔω τερω τυγχάνοντ τῆς κεφαλῆς· διὰ τοῦ τὸ ψυχρότεροι ὄντες, ἧττον πέπουσι· διαφορεῖ μβ· σι τὰ περιττώματα. Διὰ τί ἀπὸ φθίσεως ἕλκη ῥᾶον ὀφθαλμίας οἰδησιάζοντες ἀλίσκονται· ὕδατος πολὺ δεῖ· πυρετὸς ἀπλῆξ οὐκέτι· ὅτι ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ὡσεὶ παθὴς εὐχρόσαντι ἐλέων· ἐκ τῶν δὲ μετὰ πυξ ἐξι οὖσαι νοσώδης, τῷ παθεῖ ὀφθαλμῷ μετεωρίδασι τοῦ πέπουσ· ἐφ' ἑστίαν ἀναπέμπουσι διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἀέρα σεσηπότα· διαδίδωσι πάλιν διὰ τῆς ἀναπνοῆς τοῦ σαίμονος τὸ πάθος· καὶ τῷ ὁμοίως διὰ καὶ ἡ ὥρα ἐν τῷ λυπῆσ οὖσα τοῦ δέμακος.

Bullæ in thimbre uehementiore excitat imbrem

Mimus dolem) cũ capitis cutis nobis secatur q̃m cum reliquú corp)

(ex conualescétiú pedib) squamas decidere. raro autẽ ex manib)

Tabes .i. phthisis & scabies & hippitudo cõtagiosa mala. hydrops. febris & stupor &c .i. apoplexia minime.

Nota aduersj eos q̃ negant fascinationem oculoru

αλλίχρον ἔχουσα τὸ ἀπόῤῥεον, ἢ χρῶς μεταδίδωσι, καὶ τρέπει τὸ δέρμα τοῦ ὑγιαίνοντος. τῶν δὲ ἄλλων παθῶν, τὰ μὲν, οὐχ ἅπτεται τοῦ δέρματος κατὰ τὸ βάθος ὄντα. ἢ τινὰ ἀπόῤῥοιαν οὐκ ἀναπέμπει. καθάπερ ὕδρωψ καὶ ἀποπληξία. τὰ δὲ, κατὰ μὲν τὴν ἐπιπολῆς τυγχάνοντα, διὰ δὲ γλισχρότητα καὶ παχύτητα καὶ ξηρότητα μηδὲν ἀποῤῥέοντα. ὡς λεύκη καὶ λέπρα. τὰ δὲ κατὰ μὲν βάθη ὄντα. μὴ ἀποῤῥέοντα δὲ, λοιμικὴν καὶ σηπτικὴν ἀπόῤῥοιαν. ὥσπερ οἱ συνήθεις τῶν πυρετῶν.

λεύκη Albugo theodor(us) uide an uitiligo sit melius

Lepra

μγ´. Διὰ τί ὑπὸ τινῶν ἐν τοῖς πυρετοῖς οἱ σπλῆνες αὔξονται. ἢ διότι πολλὰ πίνουσι. ἢ ἐμπνευματοῦται. ἀραιότερον γὰρ τὸ μόριον. ἢ ὅτι ἀσθενὲς ὂν φύσει, δέχεται χολὰς καὶ τὰς ὕλας.

Cur lien crescat quibusdam febricitantibus

μδ´. Διὰ τί γέροντες καὶ παῖδες μᾶλλον λιθιῶσι τῶν νέων. παῖδες μὲν, ὡς ἀδηφάγοι. γέροντες δὲ ὡς ψυχροὶ, καὶ ἀδύναμοι, καὶ ἧττον πέττοντες, πολλὰ περιττώματα συνάγουσι τὰ τῶν λίθων γεννητικά.

Senes & pueros magis quam iuuenes calculosos esse

με´. Διὰ τί ὁ γαργαλισμὸς καὶ ὁ κνησμὸς τῶν πελμάτων ὕπνον ποιεῖ. ἐπειδὴ περὶ τῶν νεύρων τὰ τέλη, ἐνταῦθα πέφυκε. διὰ τῶν οὖν ἡ μετρία κίνησις ἀνιοῦσα πρὸς ἐγκέφαλον, ἡδεῖα ψυχὴν. καὶ εἰς ἠρεμίαν αὐτὴν ἕλκει καὶ ὕπνον. οἱ δέ φασιν, ὡς πλειόνων ἐνταῦθα περιττωμάτων κατιόντων. διά τε τὸ κατωφερὲς, καὶ τὴν τῶν ποδῶν συνεχῆ κίνησιν. πάλιν ὁ μέτριος κνησμὸς, τὴν κίνησιν τὰ περιττώματα διὰ τῶν νεύρων ποσῶς ἀναπέμπει πρὸς ἐγκέφαλον. καὶ πληρούμενος οὗτος, ὕπνον ποιεῖ.

Titillatio & fricatio plantarum somnum gignunt

γαργαλισμός Titillatio

πελμάτων plantarum

ποσῶς aliquantisper theo.

μς´. Διὰ τί μᾶλλον ἡ συνεχέστερον σελήνη ἐκλείπειν λέγεται τοῦ ἡλίου. ἢ διότι ἡ μὲν σελήνη ἐμπίπτει καὶ εἰς τοὺς ὅρους τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων. καὶ εἰς τὸν κῶνον τὸν γινόμενον, ἐκ τῆς σκιᾶς τῆς γῆς, διὰ τὸ τοῦ ἡλίου διάμετρον. ἢ διὰ γραμμικῶν δὲ ἀναγκῶν μᾶλλον ἡ σελήνη διὰ τὴν ὀξυῤῥοπον κίνησιν ἐμπίπτει συνεχέστερον τοῖς εἰρημένοις συμπτώμασι. ὁ δ᾽ ἥλιος μόνος ὑπὸ τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων ὑποσκιάζεται. τῆς σελήνης εἰς αὐτοὺς ἐμπιπτούσης. ἢ ἀπο-

Cur maiores & frequentiores fiunt defectus lunae quam solis

κρυπτούσης αὐτόν. ἐλάττων δὲ αὐτὴ τυγχάνουσα τῷ μεγέθει τὸν δίσκον πάντα κρύπτειν οὐ δύναται. τοῦ τοιοῦδε πάθους συνεχέστερον αὐτῇ κινοῦσι χαλκὸν καὶ σίδηρον ἄνθρωποι πάντες, ὡς τοὺς δαίμονας ἀπελαύνοντες. διότι κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον οἱ φωστῆρες οὐκ ἔτι πέμπουσι τὴν ἐξ αὐτῶν ἀπόῤῥοιαν ἀγαθοποιούς, κωλυτικὰς τῶν φαύλων δαιμόνων. //

Cur aera & ferrea uasa pulsari solita erant cum luna deficiebat. pulchrum

μζ´. Διὰ τί τὰ ἑπταμηνιαῖα βρέφη ζώσιμα. τὰ δὲ ὀκταμηνιαῖα οὐκέτι. ὅτι ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς, τέλειος ἐστὶ τῇ φύσει, ὡς μαρτυρεῖ Πυθαγόρας καὶ οἱ ἀριθμητικοί. καὶ οἱ μουσικοί. ὁ δὲ ὀκτὼ, ἀτελής. καθάπερ καὶ τὰ τέρατα οὐ ζώσιμα, τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν τὴν γένεσιν κατὰ πρόνοιαν φύσεως. ἀλλ᾽ εἶναι ἀτελῆ κατὰ πλεονασμὸν καὶ ἀταξίαν ὕλης, ἑτερόμορφα πλαττόμενα. οὐδὲν γὰρ ἀτελὲς οὔτε κατὰ τὸν χρόνον, οὔτε κατὰ τὴν διάπλασιν καὶ γένεσιν, ὑπὸ φύσεως γέγονεν. ὅθεν οὔτε ἐν ἁρμονίᾳ μόνῃ στηρίζονται δὲ ἑπταμηνιαῖα, διὰ τὴν διαπλαστικὴν δύναμιν τὴν ἐν μήτρᾳ ἰσχυροτέραν οὖσαν καὶ [illegible] σύμμεξον, τάχιον αὐξηθὲν τὸ ἔργον. οἱ δὲ, τοὐναντίον δεκαμηνιαῖα. ὅτι δὲ τέλειος ὁ ἑπτὰ καὶ ὁ δέκα τῇ φύσει ἀριθμὸς, δῆλον ἐκ τοῦ διοικεῖν τὸν θεὸν τὸν περίγειον κόσμον ἑπτὰ ἄστροις. ἑπταμηνιαῖα δὲ τὰ βρέφη τοὺς ὀδόντας ἀναφέρει. ἑπταετῆ δὲ ἀποβάλλει. δὶς δὲ ἑπτὰ δὲ, ἡβάσκει. τρὶς ἑπτὰ δὲ, ἀνδροῦται. καὶ τὰ νοσήματα δὲ ἀνάλογως τῷ ἑπτὰ ἀριθμῷ κεῖνται. ὁμοίως καὶ ἡ σελήνη τῷ ἑπτὰ ἀριθμῷ σχηματίζεται. ἑβδομάσι δὲ καὶ ὁ μὴν διατυποῦται. ἑπτὰ δὲ καὶ τὰ φωνήεντα. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ δέκα ἀριθμὸς παρὰ Ἀριστοτέλει καὶ τοῖς φιλοσόφοις, συμπεριλαμβάνει τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ. καὶ πᾶς δὲ ἀριθμὸς, διὰ τοῦ δέκα γενόμενα ἀνακυκλοῦσιν. ὁ γὰρ ἕνδεκα καὶ ὁ δώδεκα καὶ οἱ ἑξῆς ἀνακάμπτουσιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δέκα ἀριθμοῦ, ἄχρι παντὸς ἀπείρου ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀριθμοῦ. καὶ οἱ τότε δὲ δικαιότατοι ἄνδρες, τὰς δεξιὰς ἑαυτοῖς παρεῖχον ὑπὲρ ἀσφαλείας πράγματος. τὸν δέκα ἀριθμὸν προβαλ-

Cur infantes septimestres uiuant. octimestres non uiuant

pythagoras

Monstra cur gignatur

ἁρμόνιμον

Decimestres partus qua ratione gignantur

Septenarii numeri perfectio

Aetatum distinctio

Aristoteles

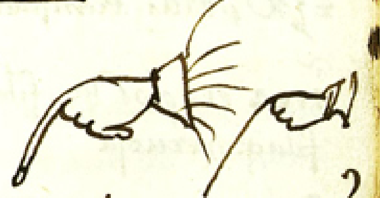

Cur dextras iungimus dextris. pulcherrimum & annotatu dignissimum documentum

∴ δύο

λόμυοι. οἱ γὰρ νῦν γράμμασιν ἴδιοις βεβαιοῦντες τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

μη'. Διὰ τί ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ὀρθὸν τὸ ὠόν, ἄγμαν θλιβόμενον ἀκλᾶται. πλάγιον δὲ τοῦτο πάσχει. ὅτι εἰς τὰς ὀξεῖς μόνας ὁ μιλεῖ τῶν ἀριστερῶν χειρῶν. καὶ ἐν βραχυτέρῳ μέρει αὐτοῦ θλίβεται. καὶ πλάγιον μᾶλλον καθόλου τὸ ὅσα κοιλομυ-

μθ'. βόμυον, ὑπὸ χειρὸς ὑπομυόμενα πλὴν θλάσιν. Διὰ τί ἁπάντων τῶν ἡχούντων ὠῶν φυσικῶς ὁρμῶμυοι πάντες, ἐὰν δάκτυλον ἐμβάλωμεν τοῖς κυρτοῖς ἢ μέσοις ἐὰν πρόσωθεν ἀκούσωμεν πολύ. ὅτι ὁ ἀκουστικὸς πόρος διῆκται μυώδης διαφορεῖ τὸ ἐν αὐτῷ πνεῦμα. ὁπηνίκα δὲ ἐμπίπτῃ ὁ ἀήρ. πρὸς ὃ δὲ καὶ ἀπὸ φλοιώσεως τοῦ ἀκινήτου λεπτὸν ὑμυόνι κεῖται.

μ'. Διὰ τί αἱ θήλειαι βραδέως λιθιῶσι τὴν κύστιν. ὅτι μᾶλλον τῶν ἀρρένων, ὑμενώδεσι τοῖς πρὸς χλόην φλοιοῖς. ὡσαύτως καὶ κεῖνται τῶν οὔρων τὸ πλεῖον.

μά. Διὰ τί αἱ ἄγριαι φυτά, οὐ κομῶσιν ὡς ἡμεροῦσιν. ὅτι τὰ μὲν ἀπὸ τῆς φλοιώδους ὑμενώδη καὶ τελεσιουργεῖται. καὶ οὐκ ἀπὸ τοίχης ἡ γεωργία. οὐ τὰ μὲν ἐκ θλίβους ὕδατος. ἢ πλείστης ὑγρότητος γυμνάται ξέφεται καθάπερ τὰ ἥμερα. ἢ τὰς ἐκθλιβούσας τὰ τοιαῦτα μυώδεις φασὶ ὅτι τῶν μὲν ἀγρίων ὡσπερ μηδὲν τῶν δὲ ἡμέρων

μβ'. μηδὲν ἀεί. Διὰ τί ὧν τὰ μυῶν αἱ ἔγκαρσιαι τομαὶ δυσαγότεραι. ἢ δυναμάτισται τῶν ὀρθῶν. ὅτι πολλαὶ ἴνες τὸ μυϊκὸν νευρώδεσ. ἢ φύσις τὸ μὲν ὀρθὸν ἀξαίνασα παντελῶς. εἰς πλάσιν ἀπῆν θείας παρενύφανεν ἅτε τὰ σάρκα καθάπερ κρόκιον ἡμίονι. ὡς περίπλεκτον μὲν ἑαυτῆς καὶ τὸ χαλᾶν. τῷ ζώῳ. πρὸς λινᾶ δὲ αὐτὰ σωμάτια. ὡς πρὸς ἀντίστροφον νῦρον, τὸν λευκὸν μῦν τείνοντα ὅπερ προσέφυσε καὶ τὸ πέρας τοῖς ἄρθροις τῆς κινουμένων μορίων. ἐπεὶ δὲ ἠδυνήθη ἡ φύσις ἀπὸ τοῦ μαλακοῦ σκληρὸν σωμάτιον ὅλως ὅτως ἀμέσως (ἐναντίας γὰρ) ἀνέφυσε διὰ τῶν ὀχῶν ὁ τοιοῦτος μυελῶδες νευρῶδές τι μόριον λευκὸν μῦν ὁμοιοῦν δεσμόν. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ σωμάτιον τὸ πέρας τοῦ τένοντος. ὅθεν διὰ τὸ σωμᾶν, σώματος ἐκλήθη.

Cur omú rectú etiam si straq: manu uehementer cõprimatur nõ disrumpatur

De Auricb) sonantib) nota

Cur foeminę calculú in uesica lente concipiant

Cur stirpes syluestres ualidiores & frondosiores esse soleant q̃m urbanę

Tellure dici solet matrem esse agrestiũ stirpiũ non eram urbanarũ

Musculos transuersę incisos difficilius uniri & curari

ἐγκάρσιαι transuersę

ἴνες νευρώδεις. fibrae filaq: nexuosa

ἴνες quid.

μῦς. ι. musculꝰ unde accepit nomẽ.

Τένων. ι. tendo neruꝰ oppositꝰ musculo

σύνδεσμος. ι. copula ut Theodor). qd.

ἐκλήθη. ὅπου μὲν οὖν χεῖρα πολὺ μείζονα δύναται ἰσχύειν, ὡς ἐκ πλάτους, ἐκεῖ σφαιροειδῆς, τὸν μῦν δέ πλάσει πρὸς τὸ χωρεῖν αὐτὸν, πολλὰ δύναται μικρὰ πτυκτά. ὅπου δὲ μικρὸν ἡ ἀσθενῆ ὡς βλέφαρον ἢ ὠὶ πλατύδα, ἐκεῖ τὸν μῦν ὡς περὶ μυώδη κατασκευάσει. διὰ τὸ μηδένα δεῖσθαι πολλῆς δυνάμεως κινητικῆς. καὶ κατὰ ἀναλογίαν τοιαῦτα μυώδη μείζω καὶ ὁμοιογενῆ τοῖς.

νγ'. Διὰ τί τοὺς βασκαίνοντας καὶ μάλιστα παῖδας. διότι πολλὴν ἔχουσιν δύναμιν καὶ προσῳδίαν φλοιώσεως. τὸ δὲ τοιοῦτον, τοιοῦτόν ἐστι. τὴν δὲ ἐκ πολλῆς κακίας ψυχῆς, φύσιν ἔχοντες ὠὴ τοῖς καλοῖς δάκνεσθαι, τῷ ἀμέτρῳ φθόνῳ φλοιοῦσθαι κακίας αὐτοῖς διεγηρομυώδης, ὥσπερ ἰώδης τὶς φθορποιὸς ἀκτὶς, ἐξέρχεται ἀπὸ φλοιώσεως τοῦ αὐτὴν εἰσοῦσα δι' ἀτῶν ὀφθαλμῶν τοῦ φθονοῦντος μυώδη βέπει τὸν ψυχὴν ἀτὸν φύσιν. εἰς δυσκρασίαν ἀτοὺς χυμοὺς ὠὴ σήψιν. καὶ εἰσνόσον ἄγει τὰ σώματα τοὺτων. ὅθεν εἰ οἱ πολλοὶ καθαρεύουσι μυώδη παρεφυλάττοντες, καὶ παρατοὺς τοὺς βλέπειν νεκροὺς. αἱ γὰρ ὀπτικαὶ ἀκτῖνες, ἀπωθοῦσι πρὸς τὰ νεκρὰ σώματα, κατ' ὧν τὰ νεκάλασιν ἀναφέρουσι μολυσμόν τινα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, τῇ ψυχῇ. καὶ φύσει παθητὸς διὰ τοῦτο τῆς φλοιώσεως μᾶλλον ἁλίσκονται.

νδ'. Διὰ τί ὧν τινων σφόδρα βηχῶντων ἢ ἐμούντων, ὥσπερ ἑτέρου πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνονται. διότι ἡσυχίου τοῦ σώματος ὠὴ τὰ ἐσωθλίψιστα τῶν ὡράκων καὶ τοῦ στόμαχου ἀνωθεῖται ταῦτα ὑγρὰ σωῒ τοῖς πνεύμασιν ὠὴ τὸ ἀνω. καὶ ταῦτα παρεόντα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ὠὴ θολοῖ τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα. καὶ τοῦ τὸ ἔξω φαντάζονται ὡς καὶ τὰ ὄλη θαυσεί μυῦ οὖν ἀτμοὶ ὠὴ μήκησείη, μακρὰ ῥῶσιν. εἰ δὲ λεκιθώδης, χρυσίζοντα. εἰ δὲ καὶ πνώδη ἀπὸ φλέγματος, λευκά. καὶ καθόλου πρὸς τὸ χῆμα καὶ τὴν χρόαν τὰ φαινόμενα. ὠὴ δὲ φρενητικῶν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου ὠὴ τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα οἰ ἀτμοὶ παρέχονται. καὶ οἱ ὑπὸ χύσει πεσεῖν μέλλοντες

∴ ἡ. ἐξω

Musculorú diuersę species

Cur alig faſcinant & præſertim pueros nota cõtra eos q̃ me gant oculorũ faſcinationẽ

ὠὴ τοὺς καὶ ὀφθαλμοὺς

Cur nõnulli cadauera hominũ contueri re cuſant

Quibusdã tuſſientib) aut euomentib) ſpecies quędã ſtellarũ ante oculos obuerſari uidentur

λεκιθώδης. bilis ex uitello cognominata

ὑπόχυσις ſuffuſio oculorum

Aq" utentes acutius uidere

βέ. νοι τὰ αὐ τὰ ὁρῶσι Διὰ τί οἱ ὕδροποτοῦντες ὀξυωπέστεροι,
ὅτι πολὺς οἶν Θ ἐμπνεῖται τῶν ὑδροποτῶν πνεῦμα· ὁμοί-
υς'. ως ηται τοῖς ἄλλων αἰσθήσεων. Διὰ τί οἱ λαγνοὶ σφόδρα
μοι ἐν ταῖς ὀφθαλμίαις τὰ πολὺ ὀδυνῶνται τῶν ὀφθαλμῶν φέρουσιν·
ὅτι ὁ κρυσταλλοειδὴς ὑγρὸν, ἐν τοῖς ὑγροῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχουσι πρό-
πτερα ὑπὸ πάχους ὑγροῦ πολλοῦ καὶ παθητικὸν πρᾶ· οἱ δὲ
μελαγχόλοι λιοὶ διὰ τὸ ἐναντίον, ἧττον ὀδυνῶνται.
υζ'. Διὰ τί ὠτίων τὰ πολεῖσον οἱ μὴ ὑπὸ πολλοῦ ἐμοῦντες, φλέγ-
ματος κενοῦσιν· οἱ δὲ ὑπὸ πολέον, χολὴν· εἶπε δ' αἷμα· ὅτι συντόμως κε-
χηνῖαι αἱ ἀρτηρίαι τοῖς ἀέρι· καὶ τὰ ἐν τῷ βάθει ἐμπίπτουσι μὴ ἀκενοῦσι· τὸ
μὲν τοι φλέγμα πάχυον, ἐμπεπλασμένον δεῖ· ὁλίγος ἐρεθι-
σμὸς κινεῖ αὐτὸ πρόσω μετον· ἐὰν δὲ εἴη καὶ χολὴ ὑπὸ πολέουσα ὑ-
κύτερα φλεγμαίνει, τὰ χύτερον κενοῦται τοῖς φλέγμασι· ὁμοί-
τοις ἐν ταῖς φλεγμοῖς, τοιαύτην ποιοῦνται τὴν κένωσιν
ὑπὸ τῶν καθαρτηρίων· ἡ γὰρ φύσις αὐτὸ τοῦτο προσδοκᾶ ὡς ἐ-
πὶ κακῷ κόμου ἐσόμενον τὸ καθάρσεως τὸ σῶμα, τὰ ὕστερα τοῦ φλε-
γῶν ἀπετελοῦντο ἂν εἰς τὸ κύτος φλεγμοειδὲς καθάπερ ὑπὸ μή-
τρας διὰ τὴν μιμησιν καθάρσιν· καὶ ὑπὸ ἕδρας καὶ εἰνός· διὰ τὸ
ἐκμόσιν κένωσιν· ἅπαν σῶμα τὰ φυσικῶς παιδαγωγοῦν μᾶλλον,
μύδην πάντα χρόνον, ἄχρις ἂν ὑγιεία καλῇ· ἐν μὲν οὖν τοῖς κα-
θαρσεσι τὸ ξέων πυρετ', αὐτομάτως ὑπὸ τῆς ἀρκτικῆς δυ
νάμεως ἀνασκευάζουσι, κενοῦσι τὸν ἐν τοῖς μεταλλαισφλεγμοῖ
ἀρτηρίαις πεφθέντα χυμόν· ἢ διὰ γαστρός· ἢ διὰ σώματος· ἐν δὲ
τοῖς δεδομ' καθαρτηρίοις, διὰ καὶ ὑγρὸν ὁμοῦ, συγχωροῦσιν ἐλ
κῆν τῷ καθαρτηρίῳ· τὸ μὲν γὰρ ἐναντίον τῷ πεπονθότι ὂν καὶ ἡ
σκαμωνία· εἴ τι πεπεπλησται, φύσει θερμαίνοντα, αὐοῖς τοῖς πε
σόμασι· λεπτυντικὸν εἴδος ὄντα ἐναντίον· ἰδίᾳ δὲ φυσι
κῶς ὅλοις τὸν ἕλκος ἕκαστον τὸν οἰκεῖον χυμὸν ὡς ἐναντίον εἴρηται·
τὸ μὲν τοι αἷμα ὡς οἰκεῖον ὑπὸ φύσεως κατὰ χόμον τῇ βίᾳ ἐλ
κόμενον

Aloe

Cur multę uenę desinát in uentriculum & in uuluá & nares & sedé

Oculos ęgros habętes in lippitudine magis dolere

Leuiter euomentes pituitam egerunt · Qui plenius bilé · Qui sup" modú sanguiné etiam

χαλκοχύμου

Cur multę uenę desinát in uentriculum & in uuluá & nares & sedé

Purgationes q̃ pacto fiant in morbis · pulcherrimú documetú

Piper

Scamonia

κόμενον ὕστερον κενοῦται ἐν ταῖς ὑπερκαθάρσεσι.
νή. Διὰ τί τὰ βαρέα δυσφορώτερον μὲν τοῖς ἀριστεροῖς φέρο-
μενα ἀθενέσιν οὖσιν, ἢ περ ἐν τοῖς δεξιοῖς· ὅτι μᾶλλον τὰ δεξιὰ, ὡς
ἰσχυρότερα βοηθοῦσι τοῖς ἀριστεροῖς, καὶ πρόσω ὠθοῦσι τὸ
βάρος· συμπάσχον τα· τὰ μὲν τοι λαιὰ ὡσαύτως ἀθενῆ, τοῦ τοι-
νθ'. εἵνη οὐθένος. Διὰ τί τὸν σίφωνα ἐκμυζοῦντες,
ἑλκόμενον οἶνον· ἢ ὑπερόπτυον· οὐχ ἕλξιν ποιοῦσι τοῦ ὑγροῦ· ἀλλὰ
τοῦ ὑγροῦ· ἀλλ' ἠοῖα τοῦ κενοῦ· ὁ γὰρ πόρος τοῦ σίφωνος, ἀέρος
πεπλήρωται· σῶμα τοσοῦτον τοσοῦτο μόριον· καὶ ἐπεὶ δὲ ἀδύνα-
τον, σῶμα τοσοῦτο τυγχάνειν σῶμα ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ τὸν αὐ
τὸν τόπον· λέγω δὲ τὸν χρόνον καὶ πνεῦμα· ὅτι γε μὴν οὐδὲ τόπον καὶ χώ-
ραν εἶναι κενὸν χωρὶς τοῦ σώματος· πᾶσαν γὰρ χώραν ἢ στερεὸν πεπλέχει
ἢ ὑγρὸν, πνεῦμα· ἐπεὶ ἀναγκαῖον οὖν δὲ τὴν ἐκμυζήσεν τοῦ ἀέρος ἑλκομέ-
νου τοῦ σίφωνος συνακολουθεῖν τὸ ὑγρὸν τῇ ἀπελθούσῃ τοῦ κενοῦ·
τοῦτο τοίνυν ἀδύνατον γινόμενον ἐν τῷ καθεστῶτι· τὸ γὰρ ἐμβαλλό-
μενον ἐν αὐτῷ ἔλαιον ἑλκόμενον, σύρεται μᾶλλον τὸ πνεῦμα· καὶ οὐ-
τω πάλιν τῇ ἀπελθούσῃ τοῦ κενοῦ συνεφέλκεται τὸ οὖρον· τοῦτο
πάσχει καὶ τὰ σφάγεια τοῖς ξικαί· καὶ ἡ σικύα δὲ τοῦτον τὸν ἕλ-
κει τὸν χόρτον· τὸ γὰρ ἐμβαλλόμενον πῦρ, χρῇ τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα,
λεπτύνον αὐτὸν, καὶ κενοῖ ὀξὺ τῆς· καὶ οὕτως λοιπὸν ἐμβαλλο-
μένης τῆς σάρκος, καὶ τοῦ πυρὸς σβεννυμένου, καὶ κενοῦ χόρτου
παραμένοντος, αἱ ἀσκοὶ ταύτῃ ἕλκουσι τὸ αἷμα τῇ τοῦ κενοῦ φύ-
σει· καὶ καθόλου πάντα τὰ ἕλκοντα τοῦ ῥυπῶντος ἐν τῷ τόπου ὑπὸ τούτων. ἔστι θερμότης ὅτι ἐστὶν ἡ ἕλκουσα· ὅτι ὑπὸ τοῦ
σώματος· καθὼς ὁ καθαίρων δείκνυσι· καὶ τῶν δὲ τῶν τούτων ἕλ
κων· ἕλκεται δὲ καὶ ὑπὸ θερμότητος ὡς θερμαίνοντα καὶ χύσεις· ἢ
ὑπὸ ἰχῶρος τὸ ἀθενοῦ· καὶ ἰδιότητι ὡς ὑπὸ μαγνήτος σίδηρος.
ξ'. καὶ αἷμα ὑπὸ ἀνθρώπου μορίου. Διὰ τί αἱ μὲν φυ
σικαὶ μάστοι σύμφυτοι· αἱ δὲ ψυχικαὶ ἐπιῤῥυτοι· ὅτι αἱ μὲν

Pondera facilius baiulari parte leua q̃m dextra quú sit infirmior

Sipho

Duo corpora eodé loco simul esse negre

Locú uacuú dari non posse

χαλκῆς · instrumentú quo immisso urinā elicim?

σικύα · i. cucurbita q̃ ratioé sanguiné attrahit · notandú

καθέτης.

Thapsia

Magnes lapis ferrú attrahens

Naturales potentię insitę atq; natiuę animales aduętitię omnes

ἐ. c 4

ꝛ rf. ἐπίκτητοι · theodor) aduętitię

∴ συνώνυμοι
et theodoro

Ἀλεξάνδρου προβλημάτων.

Naturales potentie
Attractoria
Retentoria
Immutatoria
Secretoria

Animales
Sensales
Motales
Potentie

φυσικαί, λέγω δὴ ἑλκτική· καθεκτική· ἀλλοιωτική· ἀποκριτική· πρὸς αὐτὸ τὸ ζῆν ἀφορῶσι τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσαι· αἱ ψυχικαὶ αἰσθητικαὶ καὶ κινητικαί, πρὸς τὸ εὖ ζῆν τὸ χρήσιμον ἔχουσι. τὸ μὲν γὰρ μὴ τρέφεσθαι τὸ μόριον, φθορὰν ποιεῖ· τὸ δὲ μὴ κινεῖσθαι ἢ μὴ ὁρᾶν ἢ μὴ ἀκούειν, οὐκέτι ποιεῖ θάνατον· ἐν μέντοι τῷ θώρακι διὰ τὴν ἀπειλὴν τοῦ πνιγμοῦ τῆς ἀδιαλείπτου ἐπεξουσίας τῆς κινήσεως, συζεύξεως δοκεῖν σύμφυτον εἶναι. αἱ δὲ φυσικαὶ δυνάμεις, (ℓ supra dicta) ταύτην ἔχουσι τὴν τάξιν καὶ τὸν ἀριθμόν, διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ἡ τροφὴ καὶ τὸ αἷμα ἄψυχον ὄν, οὐκ ἔχον τινὰ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ προσκολλᾶσθαι τῷ τρεφομένῳ μορίῳ. ἔχρῃν οὖν εἶναι δύναμίν τινα ἕλκουσαν πρώτην. ἐπειδὴ πᾶν τὸ ἀλλοιούμενον καὶ μεταβαλλόμενον σῶμα, ἐν χρόνῳ τοῦτο πάσχει παρὰ τοῦ ἀλλοιοῦντος καὶ δρῶντος· καὶ οὐκ ἀχρόνως· ἀνάγκη γενέσθαι δευτέραν δύναμιν καθεκτικὴν πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς ἀλλοιούσης τὸ αἷμα καὶ ἀρκοῦντα χρόνον. τρίτη λοιπὸν ἡ ἀλλοιωτική· ἐπειδὴ δὲ πέττουσα ἡ ἀλλοιωτική, τὸ μὲν χρηστὸν τοῦ αἵματος προσέφυσε τῷ μορίῳ εἰ οὕτως ἔτυχε τῷ νεύρῳ, τὸ δὲ ἀχρεῖον κατέλειψε, καὶ τοῦτο παραμένον. οὐ μόνον τὴν ὁδὸν ἀπέφραττε, καὶ τοὺς πόρους τῆς μελλούσης δευτέρας ἕλξεως τοῦ αἵματος πρὸς τροφήν· ἀλλὰ καὶ παραμένον ἐσήπετο, δῆλον ὡς ἐξ ἀνάγκης τετάρτη τις ἐγίνετο δύναμις, ἡ ἀποκριτική· ἥτις διὰ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς καὶ αἰσθητῆς τῆς διὰ τῶν ἱδρώτων, ἐξέκρινε τὸ περίττωμα. αὕτη μὲν οὖν ἡ τάξις καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φυσικῶν δυνάμεων. γίνωσκε δὲ ὡς ἐπί τινων μὲν μορίων ὁμότιμον ἔχουσι τὴν δύναμιν· ὡς ἐπὶ νεύρου καὶ φλεβὸς καὶ ὀστέου· ἐν οἷς μορίοις ἡ ἐνέργεια, ἰδία μόνον ἐστίν. ἐπὶ δέ τινων μία ἐξαιρέτως τετιμημένη· ἐφ᾽ ὧν ἡ ἐνέργεια οὐ μόνον ἰδία, ἀλλὰ καὶ κοινή ἐστι· συμβαλλομένη παντὶ τῷ σώματι· οἷον ἐν κοιλίᾳ καὶ ἥπατι μᾶλλον ἡ ἀλλοιωτικὴ ἐπιτέταται τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ· ἐν δὲ σπληνὶ καὶ στομάχῳ καὶ χοληδόχῳ κύστει καὶ νε-

Naturalium potentiarum ordo & numerus. pulcherrimum

De vi secretoria

Que potentie quibus membris delegentur. pulchra

φροῖς

~~[illegible] ex theodoro~~

φροῖς μᾶλλον ἡ ἑλκτική· ἐν δὲ ἑτέροις καὶ οὐρηδόχῳ κύστει, μᾶλλον ἡ ἀποκριτική· ἐν δὲ μήτρᾳ, μᾶλλον ἡ καθεκτική. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πέντε αἰσθήσεων εὑρίσκομεν ἐπί τινων, μίαν μᾶλλον ἐπιτεταμένην· οἷον ἐν κυνὶ μὲν, τὴν ὀσφρητικήν· ἐν δὲ ἀετῷ τὴν ὀπτικήν· ἐν δὲ τῷ λεγομένῳ πρωτογεύστῃ ἰνδικῷ ζώῳ ὄντι, τὴν γευστικήν· ἐν δὲ ὄφεσι, καί τισιν ὀρνέοις, τὴν ἁπτικήν· κατὰ δὲ τοὺς χῆνας

Quibus potentiis que animalia excellant

Protogeustes animal indicum

ξα΄. τὴν ἀκουστικήν. Διὰ τί πέντε μόναι αἰσθήσεις, καὶ μὴ πλείους ἢ ἐλάττους· ὅτι πρὸς τὴν φύσιν, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν αἰσθητῶν, καὶ τὰ αἰσθητήρια. ἡ μὲν γὰρ ἁφὴ δοκιμάζει τραχέα καὶ λεῖα· καὶ σκληρὰ καὶ μαλακά· καὶ ποιότητας ἅπερ ἐν τοῖς στερεοῖς εἰσιν. ἡ δὲ γεῦσις, γλυκὺ καὶ πικρὸν καὶ ἁλμυρόν· καὶ τὰ ὅμοια· ἅπερ ἐν ὑγροῖς εἰσι καὶ χυμοῖς. ἡ δὲ ὄσφρησις, δυσώδη καὶ εὐώδη· ἅπερ ἐν ἀτμοῖς ὑπάρχει. ἡ δὲ ἀκοή, ψόφων καὶ ἤχων γνωστική· ἅπερ περὶ πληγὴν ἀέρος ὑπάρεστιν. ἡ δὲ ὄψις, περὶ τὰ χρώματα· ἅπερ ἐν λεπτοτάτῳ καὶ αἰθεροειδεῖ τυγχάνει τινί. τὸ γὰρ στερεὸν χεόμενον, ὑγρὸν γίνεται. τὸ δὲ ὑγρὸν πάλιν, ἀτμός. ὁ δὲ ἀτμὸς ἀήρ· καὶ πνεῦμα λεπτόν· καὶ ὥσπερ τις σειρὰ καὶ τάξις ἀπὸ γῆς ἄχρις οὐρανοῦ πέφυκε. διαφέρει δὲ ἀὴρ πνεύματος, κινήσει καὶ λεπτότητι. τὸ γὰρ πνεῦμα, ἀήρ ἐστι κινούμενον ὡς ἐπὶ ἀνέμων· κινούμενον δὲ ἐξ ἀνάγκης καὶ λεπτύνεται.

Sensuum obiecta & cur neq: plures neq: pauciores quam quinque

Vapor
Aer

Aer
Spiritus
Dr

ξβ΄. Διὰ τί ἐπὶ τῇ τοῦ ὀστέου φθορᾷ, ἡ ἐπικειμένη σὰρξ εὑρίσκεται πλαδαρά· καὶ βρυώδης· καὶ πελία· ὅτι ἡ φθορὰ γίνεται κατὰ δυσκρασίαν τοῦ μορίου. ἡ δὲ δυσκρασία φθείρει καὶ ἀδικεῖ τὴν ἀλλοιωτικὴν δύναμιν. αὕτη οὖν οὐδὲ γνησίαν σάρκα γεννῆσαι καὶ στερεὰν καὶ ῥοδίζουσαν. τὸ γὰρ αἷμα, κατὰ φύσιν οὐ μεταβάλλεται.

Caro corrupto ossi apposita. lassa fit & fungosa & liuida

ξγ΄. Διὰ τί ἐπὶ πάντων τῶν μεταβαλλομένων τὸ γεννώμενον ἀπομόργνυται τὴν τοῦ γεννῶντος καὶ ἀλλοιοῦντος χρόαν· ὅτι αἱ μεταβάλλουσαί εἰσι δυνάμεις αἱ φυσικαί· ταύτας

Naturales potentias in duris & solidis partib) domicilium habere

ἢ φύσις ἐν πίστευσε καὶ οἰκεῖμεν τοῖς στερεοῖσι ὡς βραίοις ὄσιμοείοις. λέγω δὲ νάρκοισι. ὀδοῦσι. νυφλεῖ. νύμέσι. ἀρτηρίαισ. ὅτε δίεν τοῖς ὑγροῖσ, ὅτι ἐν τοῖσ πνεύμασιν ὡσεὶ τοῖς ἀβεβαίοις. ἐν χερῶς προσήδοασι τὰς δυνάμεις. ἐπεὶ δὲ τὸ πᾶν σῶμα ἐκ τῆς ὕλης τούτων σύγκειται, ταῦτα δὲ τὰ στερεὰ λίθινα ἔχει τὴν χρόαν, εἰκότως καὶ ἡ οὖρον πέψις λευκή, ἐν τὸ πῦον, ἐν τὸ γάλα. ἐν τὸ σπέρμα. νῦν ἡμεῖξε. ἡ αἷμα λῆμαι. καὶ ἥπατα λακτώδης ἐγκοιλίαξοφή. ἡ τὰ περαπλήσια. τὸ δὲ αἷμα ξανθὸν ὑπὸ χολῆς. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ χολῶδες ὑπὸ τῆς ξανθῆς. ἐρυθρὸν δὲ λέγομεν μᾶλλον, τὰ μᾶλλον ὅτι πάντη τῆς ὕλης φύσιν. ὡσ λίθος, καὶ σίδηρος, καὶ σκώληκος. καὶ πῶροι ποδάγρων καὶ λιθίνος. καὶ λύκαι. καὶ τὸ ὅμοια ἐκ φθορᾶς ποιοῦ χυμοῦ τῶν χόλεσιν ἔχοντα. τὸ δὲ ὠὸν τὴ κατὰ φύσιν, ὡσ σπέρμα. καὶ γάλα. καὶ αἷμα καὶ βρέφος. καὶ σαρξ καὶ τὰ παραπλήσια, φύσεως ὄντα τὰ σιαβλαστήματα. τὸ δὲ, μέσα τῶν καὶ τὰ φύσιν καὶ ὕλης φύσιν ὡς τὰ φύσεως πεψάσης περιττώματα. λέγω δὲ, πλύαλον. σκύβαλον. οὖρον. βλέννα. κυφέλη. λῆμαι. καὶ τὰ ὅμοια σαὶ δὲ ἀκρασίας, γινώσει τὰς φυσικὰς δυνάμεις. καὶ ψυχικάσκα τά τινας. ἢ ὀργανα αὐτῶν εἰσιν ὁ καὶ ἀληθέστερον. πρὸς γὰρ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὀργάνου συνεργεῖ καὶ ἡδυάμισ. οὕτω γὰρ καὶ χορδῶν γυνὴ θέρα ἢ ὀστῶν γναύλῳ καλῶσ δυνάκεται μᾶλλον. γνώρισει δ' ὅτι χίτησ ἀείσα. φαύλωσ ἢ διατιθέντων, οὐκ γνωρίσει καλῶσ. αὐτὸσ μὲν, μηδὲν πάσχων. δυνάμει δὲ ἔχων τὴν τέχνην σῴζομένου ἐὰν καὶ τινὲσ ἐργάζαν. οὕτωσ οὖν καὶ ἐγκεφάλῳ εἰ οὕτωσ ἔτυχεν διασαφέντες ὑπὸ δυσκρασίας. οὐκ γνωρίσει μὲν ψυχὴ λογιστική. καθαὐτὴν ἄξεπτος μένει δυνάμει τυγχάνουσα κατὰ τὴν γνώρισαν. διὰ τὸ ἀθάνατον. διαρρήσασα ἢ πάλιν ὀργάνου κρᾶσιν, τὴν δύναμιν εἰς ἐνέργειαν προβάλλει καὶ λῶσ. ἡ κρασία οὖν τῶν μορίων, τὰσ δυνάμεις διασῴζει. αἱ δὲ δυνάμεις τὰσ ἐνεργείασ προβάλλουσιν. αἱ δὲ ἐνέργειαι, τὸ ἔργον. οἷον ἡθερμή.

Quę sint alba ex corpore mēo

Lacteū in uentre nutrimentū

Sanguis purpureus est gaiecur quod gignit illum purpurei coloris

πῶρος πλαγεῶν

Corū quę sunt in corpore humano quędā sunt præter naturam · quędā cōtra naturam · quędam media · Pulcherrimū

βλέννα

κυφέλη

Boni habitus gignunt naturales & animales potētias uel organa earum sint

Rationalis anima immortalis secundū Alexandrū

ἡ δύναμις τῶν μορίων. τὰσ δυνάμεις διασῴζει. αἱ δὲ δυνάμεις τὰσ ἐνεργείασ προβάλλουσιν αἱ δὲ ἐνέργειαι τὸ ἔργον pulcherrimū

Rationalis anima immortalis . secundū Alexandrū .

ἡθερμὴ λύγρὰ συμμέξωσ κράσιν. τοῦ ἥπατοσ. ἐλαστέμφ τῷ ὀξαιματωτικῇ δύναμι, ἢ φυλάσσει καὶ τοὺσ πνεύμονασ. ἡδὲ ξαιματωτικὴ γλυκεῖα τῶν ὀξαιμάτωσιν. ἡδὲ ξαιμάτωσισ δείκνυσι τὸ ἐρυθρὸν αὐτὸ τὸ αἷμα. δυνατὸν ἢ καὶ τὸ ἀνάλυσιν ἢ αἷμα ποιησιν εἰπεῖν, εἰ ἐλύετο, αἷμα, σῴζεται ἡ ὀξαιμάτωσισ. εἰ δὲ αὐτὴ ἐρρωται ἡ ὀξαιματωτικὴ δύναμισ. εἰ δὲ αὐτὴ, σῴζεται. δῆλον ἢ ἡδυκρασία τοῦ ἥπατοσ. εἰ δὲ ἡδυκρασία σῴζεται, καὶ ἡ κράξισ τοιχεῖν πεπεισθαγώγη. Διὰ τί ὀξὸσ προσφαινόμην τὴ μίξαι λέμι. ὅτι διὰ τὸ εἶναι αὐτῷ αἰσθητικωτάτῳ διὰ τ' ἀμεξονηδύαμ ἢ φλ τοῦ πατέρα τοσεισδυχῶσ, γέγονεν ἀπεμπνευρώδησ. καὶ διὰ τὸ ἐκτείνεσθαι δὲ ἀμέξωσ, ὑπὸ τῆ κυοφορείᾳ. τὸ τοίνυν ὀξὸσ τῇ δριμύτητι πλεῖον καὶ δάκρυον αὐτῷ, αἰνιᾷ. καθάπερ ἐπὶ θώρακα ὑμῳώδη καὶ μυώδη τυγχάνοντα. τινὸ δέφασιν. ὡσ καὶ τὰ αὐτὰ πάθη αὐτὰ ποιεῖ μένονδεν, ἰσορροῦντεσ. ὡσ ἰατρίνῳ ποτὲ καὶ τὸν τοκετὸν τὸ χορεῖον κλέπτουσαν καὶ τὸ γυναῖκα, μισθοῦ χάριν ἐξαίρουσαν ὀξὸσ, σῳὸ ἑτέρῳ τινὶ εἰδέᾳ, τούτῳ εἰχε τῷ τὸ τοκῦαν τὸ ὦ μῷ, καὶ ἐάν ὀδυνῶμῷ μένη. προσποιᾶ μῷ ἢ τὸ θρα πνεύειν ἐπέρραινε τινα πάλιν τῷ χορείῳ. εἰ εἶχεν ἐκείνῳ ὑγιαίνουσαν. εἰ τοῦ τὸ φωραθῆναι πρόπουσα, δῆλον παρέχει φλυαρείας ἢ τοῖς ὑστερικαῖσ πνιγὶ τινὸσ τὸ μῷ ὠδῆ, προσφέρουσι τὴμήτρα. τὸ δὲ δυσώδη, τῇ ξινί. νομίζοντ' τῷ εἶναι αὐτῷ ζῷον. φεύγειν μῷ τὸ δυσώδη. πρὸσ πρέχειν δὲ τοῖσ ὠδῆσι. ἢ ὅ τῳ τὸν οἰκεῖον ἀπολαμβάνειν τόπον. ἐμοὶ δὲ μᾶλλον φαίνεται, τὰ μῷ ὠδῆ λεπτομερῶς ὄντα δυνάμεως ἐθερμῆς, τὴμ ἡδυαφορᾶ τὸ γλίχεσθαι τῶν τῇ μήτρᾳ νοσοποιῶν χυμῶν. τὰ δὲ δυσώδη παχυμερῆ ὄντα δυνάμεως, ἐμφράττῃ τοὺσ πόρουσ. ἡμῖν ἐαὐτὸ τῷ αἰσθητικῷ χεῖν ὧν δὲ τῶν ὠδῆ λητικῶν, καὶ πάππωσιν ποιεῖ τὰ δυσώδη. ὡσπερ καὶ μῷα. λίθοσ γαγάτησ. ἄσφαλτοσ. κέρασ παντοῖον. ἐλύχνια. ἔλαια πεπωκὼσ μῷα καὶ μῷα. λίθοσ θρᾳκίασ

ἐξαιματωτικὴ δυνάμισ ἀναστομῶν

Acetum conferre ad mulię dolore grauor

Historiam attende

ἰατρίνῳ

ὑστερικαῖσ πνιγί .i. mulię strangulationib)

Opimo aliquorū mulum esse animal

Odorata uim habere temperatorē & calidā solida autē exsiccatorem

Epileptici .i. comitiali morbo laborantē

Gagates lapis

Asphaltos

λύχνια .i. lucernas theodor)

Thracias lapis

Thracias lapis aqua ardet, oleo extinguitur

ὕδατι μὲν καιόμενος· ἐλαίῳ δὲ σβεννύμενος. ἡ γὰρ ἀναφορὰ μὲν
διὰ τῶν ἐνόντων παχυμερῶν τῶν ἀτμῶν, παχύνει καὶ ἁπλοῖ τὸ ψυ-
χικὸν πνεῦμα ἤδη πρὸς λῆψιν ἔχον παχύτητος καὶ ψυχρότη-
τος. καὶ ἀνεπιτήδειον ποιεῖ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα τῇ ψυχῇ πρὸς
ἐνέργειαν. μὴ ὀχούμενον οὖν ὑπὸ ψυχῆς τὸ σῶμα τῷ οἰκείῳ βάρει ἑλκ-
ξέ. χόμενον καταπίπτει. Διὰ τί τὰ ἐναντία τῇ ποιότητι, τὸ
αὐτὸ ποιεῖ πάθος. οὕτω γὰρ θερμότης καὶ ψυχρότης, εἰ τόσε ἐγεί-
ζεται· φημὶ δὲ τὴν καλουμένην φρίκην διάθεσιν. γίνεται γὰρ ἀπὸ χο-
λῆς ξανθῆς εἰς γαστέρα δριμείας οὔσης· τῷ δάκνεσθαι καὶ κεντεῖσθαι
τὰ μόρια, ἀπεγείρεσθαι πρὸς ἀπόκρισιν. καὶ τούτου συνεχῶς γι-
νομένου, καὶ τῆς μὲν ἐξερεύσεως ἢ κενώσεως, τῶν δὲ ἐπιφερομένων
κατὰ διαδοχήν, γίνεται τὸ ῥῖγος. γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ ψύξεως. τῇ ἀμέ-
τρῳ μεταβολῇ ξενιζομένης τῆς φύσεως τῶν μορίων. καὶ πάλιν συνε-
χῶς ἐπανισταμένων πρὸς ἀπόκρισιν. τὸ γὰρ σύμμετρον φίλον τῇ
φύσει τῶν μορίων. τὸ δὲ ἄμετρον, ἀλλότριον καὶ βλαβερόν. ὁμοίως καὶ
ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ. γίνεται δὲ περὶ ψύξις πρώτη. εἶτα ἐπιταθεῖσα, φρί-
ξς΄. κη. εἶτα ἔτι μᾶλλον ῥῖγος. Διὰ τί οἶνον σὺν ἄρτῳ ἐν πυρετῷ
καὶ ἀδυναμίᾳ δεδωκαμεν, καὶ ἐπηύξησαμεν τὸν πυρετόν, τῇ
τοῦ οἴνου θερμότητι. ὅτι πρῶτον μὲν βραχὺ παρέχομεν ἢ ἀσθε-
νῆ. καὶ οὕτως τῇ μετρίᾳ θερμότητι πυρούμενος, θᾶττον ἀνα-
δίδοται κατὰ πάντα τὰ μόρια σὺν τῇ τοῦ ἄρτου δυνά-
μει. καὶ οὕτως τρέφων τὰ μόρια, ἐπεγείρει αὐτῶν τὰς δυνάμεις
πρὸς πέψιν τοῦ νοσοποιοῦ χυμοῦ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ οἶνος τρέφων,
ῥώννυσι. γινώσκει γὰρ ὑπὲρ πάσας τὰς τροφὰς ἰδιότητα ταύτη-
ν ἔχειν τὰ δύο ταῦτα πρὸς θρέψιν καὶ ῥῶσιν τῶν μορίων συμμέτρως δι-
δόμενα. καθὼς ὁ θειότατος Ὅμηρος μαρτυρεῖ λέγων· σίτου καὶ
οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή. προέταξε δὲ πάλιν τὸν σῖτον τοῦ οἴ-
νου, διὰ τὸ δύνασθαι τρέφειν καὶ μόνον χωρὶς οἴνου. μόνος δὲ ὁ οἶνος
χωρὶς ἄρτου τρέφειν οὐ δύναται. εἰ δὲ καὶ συμβαίη τὸ σφάλμα, οὐ
δύναται

Cur que contrariam habent qualitatem eundem sedant affectum

A flamabile gigni rigorem

τὸ σύμμετρον φίλον τῇ φύσει τῶν μορίων· τὸ δὲ ἄμετρον ἀλλότριον καὶ βλαβερόν.

φρίκη, ψύξις, ῥῖγος — obtorpere, Dr, inhorrere, Algere vel rigere

Vinum cum pane febrienti datum non auget febrem illius

Homerus

De Pane & uino notandum

Diuinissimus homerus

Panis sine uino nutrit, uinum autem solum sine pane nutrire nequit.

∴ f. Τύπ

ναται τὰ μόρια ἀνασφήλαντα διορθώσασθαι τοῦτο. καὶ ὀ-
σφραινόμενα δὲ τὰ δύο ταῦτα τῇ οἰκείᾳ ποιότητι δύναται
ῥωννύειν παραπεμπόμενα διὰ τῶν ῥινῶν εἰς τὸ στόμαχον καὶ πνεύμονα καὶ καθό-
λου τὰ μόρια. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μῆλον ῥώννυσι ποιότητι. ὄξος μέντοι
καὶ γλίχωνα ἐκτιθέασι λειποθυμοῦσιν ὀσφραινόμενον. τῷ διὰ τῆς ποιό-
τητος τέμνειν τὸν ἐν τῷ στομάχῳ χυμόν. ἢ τῷ ῥωννύειν διὰ τὸ ὀξύ.
ἡ ἕλιξ δὲ τῶν ἀμπέλων ἢ μυρσίνη ἢ ῥόδα. ἢ τὰ ὅμοια ἐπὶ τοῦ πυρε-
τοῦ ὀσφραινόμενα, δύνανται καὶ ἐμψύχειν καὶ τονοῦν.

ξζ΄. Διὰ τί τὸ ἔλαιον οὐδενὶ τῶν ὑγρῶν ἀναμίγνυται. ὅτι γλίσχρον ὂν
καὶ παχυμερὲς καὶ μήτε τεμνόμενον εἰς λεπτὰ μόρια κα-
θάπερ τὰ ἄλλα ὑγρά, οὐ δίδωσι χώραν ἑτέρῳ ὑγρῷ ἐγκαταβλη-
θῆναι εἰς αὐτὸ ἢ ἀναμιχθῆναι αὐτῷ. τὰ δὲ ὁμιλοῦντα ἑαυτοῖς
ὁμιλεῖ τῶν κατὰ τὴν κρᾶσιν, ὥσαι ποιότητες τῶν στοιχείων παν-
τελῶς ἔχουσαι τὰς πρώτας ποιότητας ἀφανιζομένας καὶ ἑτέρ-
ας γινομένας. δυνάμεις ἢ πάλιν ὑπὸ φύσεως χωρισθῆναι ἢ σωθῆ-
ναι. τὸ δὲ μελίκρατον καὶ τὸ ὀξύκρατον, μιμεῖται τὴν φύσιν. τὰ καὶ
θέσει μὲν, νομιζόμενα κατὰ κρᾶσιν εἶναι. μὴ ὄντα δὲ κατ' ἀλήθειαν. καὶ πρὸς
τὴν φύσιν οὐσιωδῶς, ὥσπερ τὰ στοιχεῖα. τὰ δὲ κατὰ παράθεσιν, ὡς ὕδρε-
λαιον. τὰ δὲ κατὰ μῖξιν· ὡς κριθὴ πυροῖς. τὰ δὲ κατὰ κόλλησιν, ὡς λίθος
λίθῳ. τὰ δὲ κατὰ πρόσφυσιν καὶ ὁμοίωσιν, ὡς αἷμα σαρκί. ἢ μυελὸς ὀστῷ.
τὰ δὲ κατὰ γόμφωσιν. ὡς ξύλον ξύλῳ διὰ γόμφων τινῶν ἐν μέσῳ βαλ-
λομένων. τὰ δὲ κατὰ τὴν αὐτοχὴν ἑαυτοῦ ἢ περιπλοκήν. ὡς κρίκος κρίκῳ.
τὰ δὲ ἔμψυχον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν παλαιόντων, καὶ ἐν τούτων τῶν ζώ-
ων μίγνυται ἡ ψυχὴ σώματι. διὰ τὸ πολὺ ἀπέχειν αὐτὸ παντί-
αν. ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ τὴν ἰδιότητα ὁμιλεῖ σώματι ψυχὴ διὰ
μέσου τινός. ὥσπερ ἀμφοτέρων ἀναδεχόμενον φύσιν πνεῦμα. καὶ πρὸς φι-
λίαν γινόμενον καὶ συνεχόμενον. ἀμφοτέρων μίγνυσι τὸ ἀσώματον τῷ σώμα-
τι. τὸ ἀθάνατον τῷ φθαρτῷ, τὸ καθαρὸν τῷ ἀκαθάρτῳ. τὸ θεῖον τῷ γη-
ίνῳ. ὡς ὁ λόγος δείξει. ἐν γὰρ τῷ ἤπατι τὸ αἷμα τοῦ περὶ τομῇ καὶ με-

De odore panis & uini

Mali odor

Acetum

ἕλιξ capreoli

μυρρίν. myricarum

theodor

τονοῦν · firmare th

Que iunguntur quot modis iungantur

Melicratum

Oxycratum

Hydreleum

κρίκος ansa hostialis

αὐτοχήν

Quo modo coniunctionis animus coniungatur corpori

Animus immortalis secundum alexandrum

Sanguis in iecore cócogt & mutatur

Spiritus uaporis speciem gerens oritur in iecore

Vena cava

Carotides arteriæ = ut theo interpretatur ab aggrauatione ficmm cupatas

Spiritu cerebri spiritu celestis quo anim⁹ instrumento utitur aptissimo actionum suarū. hunc animale spiritū paulo post uocat. & an sit corporeu⁹ an incorporeu⁹

τεβαλλομένου ὑπὸ τῆς αὐτοῦ θερμότητος τοῦ ὑγροῦ τητος, γίνεται πνεῦμα ἀτμοειδές· ὃ δὴ καὶ φλεβὸς αὐτὸν μετὰ τοῦ αἵματος τοῦ πρὸς καρδίαν, ἐνταῦθα μάλιστα θερμαινόμενον καὶ λεπτυνόμενον, γίνεται ἀφροειδές· καὶ πάλιν ἀναπεμπόμενον διὰ τῶν καρωτίδων ἀρτηριῶν πρὸς τὸν βάσιν τοῦ ἐγκεφάλου, κατὰ τὴν ὁμοίαν αὐτοῦ φύσιν, ἐκεῖσε τοῦ διαγωγοῦμενον κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ ἴνα φυσικῶν ὑπὸ τοῦ ἐγκεφάλου χρότητος ἀπόβαλλον τὸν ἀέριον ζέσιν, γίνεται πνεῦμα αἰθεροειδές· ὃ περ ὀργανικὸν ὂν ψυχῆς πρόσεστιν ἔργων· ὥσπερ ἄγριος ἵππος ὑπὸ χαλινοῦ σωφρονιζόμενος, οὕτω καὶ τοῦ χαλιναγωγοῦμενον ὑπὸ τινος ἀρχικῆς φυσικῆς δυνάμεως· ἔτι μὴν καὶ θερμαίνει καὶ ψύχει καὶ ξηραίνει καὶ ὑγραίνει· ἔστι γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ λεπτυνόμενον καὶ αἰῶνα διὰ τῶν ἀρτηριῶν πρόσεγκέφαλον. καὶ τὸ ζῷον ἀναθέρμανσις τοῦ αἰῶνος καὶ ψύξις· ὅπερ ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τοῦ σώματος τοῦ ζῴου, προσωκειῶσθαι τῷ σώματι· εἰδέναι πότατον καὶ καθαρώτερον καὶ διαυγέστατον, φιλίστατον, ψυχῆς λογικῆς σῶμα ἀσώματον πάντως ὑπάρχον θεοῦ ἔμμεσος τυγχάνον τῶν ἄκρων, ἐναντίαν οὐσίαν ἔχόντων· τοῦτο τὸ πνεῦμα καλῶ μοι, ὑγιαθοῦν, διάδοσιν ψυχῆς πάντα τὰ λόγου φορεῖν· ἀμέσως δὲ ψυχὸν μὲν καὶ τὸ λυμὸν ἡ τοῦ χυμοῦ, καὶ αἰῶνα τὸν θερμὸν καὶ ξηρόν· ἔστι γὰρ ψυχῆς, πρῶτος τόπος πρὸς ἀρετὴν ἀναθερμαίνων καὶ ξηραίνων· ἀμέσως δὲ τὰ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι ἐνεργεῖ· ζῷον μὲν ψυχῆς, πρῶτος τόπος πρὸς ἀρετὴν

λογικῶν ζῴων

θείου

Homo microcosmus

θείου καὶ πεκλείφθω σῶμα τὸ πνεῦμα, σοφίζεται τὸ καθόλου· ἓν μὲν τι κατασκευῆς χώματι· αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ κεφαλὴ σφαιροειδὲς ἐστὶ τὸ σῶμα· καθάπερ μικρὸς οὐρανὸν τὸν δὲ ἐγκέφαλον, λαμπρὸν καὶ ἀπειροπόρατον, δεδώκασι τῷ ὀργανικῷ μέρει ἀστέρων τὰ ἀειθαλῆ δακτυλίους· ὑπερέχειν τοῦ σώματος· καὶ γὰρ ὁ οὐρανὸς, ὑπερέχει πάντα τὰ γινόμενα καὶ φθορᾶς.

Animalia quedā pauciora rere plura quedam pauciora

Que breuioris sunt nitę ea fecundiora esse & e contrario & cur id fiat

ξη'. Διὰ τί τῶν ζώων, τὰ μὲν, πολύτοκα τίκτει· τὰ δὲ, ὀλίγα· φημὶ ὅσα μὲν ἡ φύσις ὀλιγοχρόνια τίκτει, ταῦτα πεποίηκε πολύτοκα· καὶ δὲ τὰ πολυχρόνια τῶν τικτομένων, ὀλιγοχρόνιον τὴν τικτούσαν ἀναπληρώσασι· ὡς χοίρους· κύων· ὄρνιθος· ἰχθῦς· ὅσα δὲ πολυχρόνια, ταῦτα ὀλιγοτόκα· ἱκανὴ γὰρ ὁ χρόνος ἀναπληρῶσαι τὸν ἀεὶ τῶν τικτομένων· ὡς ἐλέφας· ὄφις κορώνη· τὰ δὲ μέσα πρὸς χρόνον, μέσα καὶ τὸν τόκον τὴν τάξιν· καθ' ὁμοιότητα δὲ τῶν ζώων, καὶ τὰ ἀνθρώπινα τίκτομενα· ὀλιγοχρόνιον μὲν γὰρ δὴ μητρὸς κύησις πρὸς ὀλιγοχρόνιον ὤν, πολύπορον δέ· τὰ δὲ φυτὰ πολυχρόνια, ὀλίγα καρπούται· πρὸς δὲ τὰ τίκτομενα καὶ τὸ πλῆθος τῶν μεσῶν διατείνουσι· ἡ φύσις· τοῖς μὲν οὖν τετράποσιν, ἅτε ἐν μέσῃ οὖσι τῷ σώματι, καὶ κατὰ τὴν τῶν ἀρειάνων μέσων μήκους καὶ μυοῦσιν, ἐντὸς τὰ φλεβοφορεῖσθαι· τοῖς δὲ πτηνοῖς καὶ δι' ἀπὸ βραχὺ τοῦ σώματος, καὶ διὰ ἔρος τρεῖς διὰ τῶν τροφῶν ἁπλᾶ μέσοις διὰ τὸ κάμπτειν, ἔξω τούτων κυρτοῦσθαι τὰ νοσηρίας.

Cur certo ordine febrium accessiones ueniant

ξθ'. Διὰ τί τῶν τύπων ἡ τακτὸς ἡ κίνησις τῶν πυρεξυσμῶν· ὅτι τοσοῦτον ἐστὶ φύσις τοῦ νοσηρίου χυμοῦ, ὅσον δίωσαι καὶ πέψαι· ἐπειδὴ τοίνυν ὥρισται ὁ πεπτὸς χυμὸς καὶ δίωσαι μισοβαναύσης καὶ ὀχόνος· ἕκαστος δὲ χυμὸς ἔχει δίαν ἀναθυμίασιν· ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ αἵματος, ἀτμὸς γίνεται ὑγρὸς ὢν καὶ θερμός· ὥσπερ καὶ ἐν λεβήτων θερμοῦ ὕδωρ ἐχόντων ἐν τῷ πυρὶ ἐστὶ ἀτμός· ἐν δὲ λανείοις ἐν τῇ ὀροφῇ καὶ νέφος ἀεί· πάχος· ὅπερ τὸ νύμφαιον ὕδωρ πάλιν γίνε

Quam exhalationē habeat & uaporē ghbet humor · pulchru

λιγνύς fuligo

ἀφάλη fasilla

πεως. ἀπὸ δὲ φλεγματώδους χολῆς λιγνύς, θερμῆς οὔσης καὶ ξηρᾶς. καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ξύλων καὶ ὁμμάτων λιγνύς. ἀπὸ δὲ φλέγματος χολῆς, αἰθάλη. καθάπερ ἐπὶ τῶν ξύλων καὶ φύλλων καὶ τῶν τοιούτων ξηρὰ μᾶλλον οὖσα. ἀπὸ δὲ φλέγματος, καὶ πυὸς καθάπερ ἐπὶ τῶν ξύλων λιπαρῶν καὶ ὁμμάτων, ὑγρότητος καὶ παχύτητος καὶ δακρυώδους οὐσίας μετέχων. ἔχει δὲ καθόλου μὲν ἐπὶ τῶν ὑγροῦ, τὴν αὐτὴν οὐσίαν τοῦ γονήσαντος, τὸ γονώμμον.

Mel inueteratú aut supra modú coctú amarú euadit

ὁ. Διὰ τί τὸ μέλι παλαιούμενον ἢ ὑπερεψόμενον πικρὸν γίνεται. ὅτι ἀπόλυσιν αὐτοῦ τῆς ὑγρότητος ἢ τῆς κατὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ ἀπεπτοῦ θερμότητος. τοῦτο δὲ πάσχει καὶ πᾶν ὑγρὸν γλυκείας μετέχον ποιότητος, ὥσπερ οἶνος, καὶ σίραιον. ὅταν τοῦ χρόνου καὶ παχύνοντος καὶ μαραίνοντος. ὥσπερ δὲ οἶνος ὅταν τι ξαμῆρὸς, ἔχων αὐθος τὸ λεπτὸν πολλάζον, καὶ φύτατον ὄν, καὶ τρυγᾶται φιλοῦσαν παχεῖαν οὖσαν, καὶ τὴν ὑγρότητα τὴν τοῦ χρόνου πανομμένου, καὶ αὐτὸ τὸ οἰνῶδες καὶ εὔοσμον, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ μέλι. τοῦτο δὲ τὸ ἐναπολειφθὲν ὑγρὸν περίττωμα, μετέχει τὴν θρυπτικὴν δυνάμεως. ὅταν ὠμὸν μὲν ᾖ, ξύπνιον. ἐψόμενον δὲ, πρέφειν μόνον δοκεῖ ἀναλίσκεσθαι ὑπὸ τοῦ πυρὸς τὸ περιττὸν τοῦτο αὐτοῦ δοκεῖ. τὸ μὲν τοι ἐλαιώδη πᾶν λαιοῦμενον, πάχυνσιν ὑπομένει. ὡς βούτυρον. ὕσωπος. ἔλαιον. λίπος. ἑκάστη δὲ τριότης, ἐκ κρᾶσεως καὶ τριότητος ὅτιν ἰδίας. ἡ μὲν γλυκύτης, ἐκθερμότητος πλείονος καὶ ξηρότητος. ἡδὲ δριμύτης, ἐκθερμότητος πλείονος καὶ ξηρότητος. ἡδὲ ἁλμυρότης, ἐκξηρότητος πλείονος καὶ ψυχρότητος ὀλίγης. ἡδὲ ὀξώδης, ἐκψυχρότητος πλείονος καὶ ὑγρότητος. ἡδὲ στυφνότης ἐκξηρότητος ὀλίγης καὶ πλείονος ψυχρότητος. ἡδὲ αὐστηρότης, ὀλίγη τις ταμμένης πλείονος ξηρότητος καὶ ψυχρότητος. ἡδὲ πικρότης, ἐκξηρότητος πλείονος καὶ θερμότητος. τὸ δὲ λιπῶδες, ὀλίγης ὑγρότητος

Mel inueteratú aut supra modú coctú amarú euadit

οἱ ἐφ\ theodor) uertit defrutum

Quadripartita esse uinú & mel

Ταῦρον rancidítatē

Butyrú

Ὑσσωπος

λίπος adeps

De Saporibus unde unusq; ſ: cōpoſitꝰ ſit

οἱ ἐφόμμοι

ἐφόμμοι οἱ πάντα ὁρῶσιν ὅτι ἐκ τοῦ πολλοῦ οἴνου, πλείων αὐτοῖς ἀναθυμίασις γίνεται ἀτμώδους πνεύματος πρὸς ἐγκέφαλον. τοῦτο δὲ μηδὲν ἁμαρτάνομεν διαφορηθῆναι πρὸ πέψεως ἀπὸ τοῦ χόμου, φυγεῖν μὴ ἔχον, τὸν ἐγκέφαλ' πιεζόμενον πάντα, καὶ οὕτως τεταραγμένος ὀξίνεσι διὰ τοῦ ὀπτικοῦ μύρου καὶ φλιόρεσιν τὰ ὁρατά· καὶ τοιαῦτα αὐτοῖς φαίνεται πάντα. τὸ γὰρ ὑπὸ πάθος ἔξω φαντάζονται. ὅθεν καὶ ἱλιγγιῶσι. τοῦτο δὲ γίνεται ἀπὸ τῆς ἔξωθεν ἱλιγγοποιοῦ ὑπὸ τῶν ἐμφυσωμένων ξέμμον τὸ ὄνομα. ὅσπερ δὲ ἐξ οἴνου γίνεται, τοῦτο καὶ ἀπὸ χυμῶν, ἀτμὸν πολὺν γεννώντων καὶ πληροῦντων τὸν ἐγκέφαλον. καὶ πιούμενον τὸ σκοτωματικὸν λεγόμενον πάθος.

οἱ. Διὰ τί εἰ ταὐτὸν ἦν περίττωμα κεφάλου καὶ νωτίου μυελοῦ πέμπειν τὸ μυελοῖς, οὐχ αὐτὴν ἐνέργειαν ἀλλὰ διάφορον. ὅτι οὐ μόνον περὶ τὸν ἄνθρωπον μυελοῦται ἡ ἔνδεια. ἀλλὰ καὶ περὶ τὰ τετράποδα καὶ ὄφεις καὶ ἰχθῦς. ἄλλη γὰρ καὶ σκληρὰ καὶ ἀδρὰ πλησίον τὸν νωτιαίου καὶ ἄλλη τοῦ ἀκουστικοῦ. ἑτέρα δὲ τοῦ γευστικοῦ καὶ ἄλλη τοῦ σώματος φλοιλίας καὶ ὑγρὰ ἄλλων ὁμοίως. τὸ μὲν γὰρ ὀπτικὸν τέτρηται ὑδρον. τὸ δὲ ἀκουστικὸν ὀξὺ πλῶτον μᾶλλον. πλέον δ' ἔστι τὸ γευστικόν. τὸ δὲ τοῦ σώματος φλοιλίας πιεζεῖται μᾶλλον. τὸ δὲ φλοιλίας ὀξὺ πλῶται σφαιροειδῶς. οὕτω γὰρ καὶ ἐπὶ κιθάρας. ἡ μὲν παχυτέρα μύρα μᾶλλον φθόγγον ἀποτελεῖ. ἡδὲ ἰσχυροτέρα, ἕτερον. καὶ ἔστι ταμμύνα μᾶλλον ἕτερον. καὶ ἡ αἴνει μὴ τοσῶς, ἄλλον. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δὲ ὀργάνων τὸ αὐτὸ θεωρήσεις. ὅπως τοῦτο καὶ πλῶθ', ἡ στοιβοφδὴς σαρξ ἡ καὶ πεφύγμα, λεγόμμον. ἐπὶ δὲ μεφῶν καὶ καρδίας, σαρκὸς τῆς ἰδιότητος. ἐπὶ δὲ σομάχου, αἱ μὲν ὀρθαὶ ἴνες ἕλκυσιν. αἱ δὲ πλάγιαι ὠθοῦσιν. ἐπὶ δὲ ἄλλων μορίων αἱ λοξαὶ κατὰ χεῖρα ἐπὶ μὲν τῆς κύστεως καὶ μήτρας καὶ αἱ μὲν φλέβες, καὶ ἀρτηρίαι καὶ οἱ νεῦροι ἐπὶ τῶν καθ' ὑμᾶς

□ ἄλλον

Cur omnia nimis ebrijs circumuerti uidéatur

Neruus opticus

ἱλιγγιᾶν qd & unde σκοτωματιᾶν

σκοτωματικὸν πάθος

Nerui a Cerebro & dorſi medulla in oēs corporis partes trās mittuntur.

καλαμοειδὴ structura

Variam neruorú ſtructuram attende

Iecoris & lienis carnoſa ſtoiβοφδὴς. i. criſpa & tortitia

πρέγμα. i. humoracea.

Ἴνες fila theo.

εἰ οὐχ εἰς λόγον ἐπέχουσι κοινὰ ὄντα καὶ ὧν πάντων μέτεσκόμεθα· τὸ δεῖδιον καὶ ἀκοινώνητον ὄντος ὃ[ς] τοῖς εἰκῆ φωσὶ τὸ ὀγ· νόρ γλαν.

Διὰ τί αἱ κυοφοροῦσαι πικρὰ δίψωσι μᾶλλον καὶ ξίνον μιλῶν καὶ πᾶσιν· ὅτι ἡ φύσις δι' ἀπορίαν τοῦ ἐμβρύου διὰ πάλαισιν, τὸ κατὰ μικρὸν συναύξει πᾶν ἐν τῇ μήτρᾳ· τοῦτο δ' ἂν ὑγρεθῇ πρῶτον καὶ κακὸν χυμὸν καὶ τὰ ἀνάδοσιν πᾶσι εἴων, πλησῖ τὸ σῶμα φλεγμονῆς· τοῦτο δὲ κινούμενον ὑπὸ μοχθηρᾶς ποιότητος, ἐπὶ σείρεται πρὸς ὄρεξιν ἀλλοκότων ξοφῶν· ὑπὸ θυμοῦσι δὲ πρὸς τὸ νῦν πεκείμενον χυμόν· εἰ μὲν γὰρ εἴη μελαγχολικὸς εἰ οὕτως ἔτυχεν, ὀρέγονται ὀσβόλης ἢ ὄξους ἀκων· εἰ δὲ φλέγμα ὀξύ, πᾶν ὀξωδῶν· εἰ δὲ λεκιν θώδης χολή, πᾶν κρισωδῶν· εἰ δὲ μίξις τίς εἴη τρικίλη, ἀλλοκότων ὀρέξεων· ὅτι δὲ τοῦτο τὸ ἀληθὲς ὑπάρχει, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ πάσαις τοῦ ρ γίνεσθαι, αἷς τὸ σῶμα ξηρὸν μᾶλλον καὶ χρηστόν ἐστι καὶ ἀπέλεπτον· μετὰ δὲ ξίμιλων πεύτεσι κίπα, τῷ λοιπὸν πλαθῆναι καὶ παυσαλίσκειν τὸ πλεονάζον αἷμα τοῦ, καὶ μηκέτι ἀναπέμπειν πρὸς τὸ σῶμα χυμόν· τοῦτο πάρχουσι καί τινες βουλιμιῶντες καὶ κολικὸν μὲν οἱ τῷ πάλιν πλησθῆναι τὸ σῶμα φλεγμονῆς χρὸς ἀλλοκότου χυμῶν· ὅθεν τὸ καθαρτήριον αὐτοὺς μετέλως ὠφελεῖ· εἰρηται δὲ κίπα ἀπὸ τοῦ ὀρνέου τοῦ ἀεὶ βόλλῃ κατεσθίοντος· ἢ ὅτι ποικίλον ὄντος τῷ χρώματι καὶ ἀλλόκοτον ὡς πρὸς τοὺς τῶν ὠθυμίας.

οδ'. Διὰ τί τὸ φθινόπωρον ἀνώμαλον καὶ τὰ τῶν ῥάσιν· ἔχον καὶ τὰ τῶν αὐτῶν μοῦ καὶ δάλπος καὶ κρύος· τινὲς δ' φασὶ φύσιν ἔχειν τοιαύτην αὐτὸ ἀρρηκτον μοχθηρὰν· τινὲς δ' ἐπ' φυσικῶς· ὅτι ὁ ἥλιος τὰ τῶν ζώων κινούμενος τροχὸς καὶ τῶν γῆν ὑπ' αὐτῷ ξέπει· ἄλλοις δ' ὅτι ξηρὸν καιρὸν ποιεῖ τὸν αὔτεμοι τοιοῦτοι πνέουσιν, ἀνώμαλοι καὶ διάφοροι· οἱ δὲ, ὅτι ἡ γῆ ὑπερκαεῖσα ὑπὸ τῆς ἀμίτρου θερμότητος τοῦ θέρους, εἰς ὑγρὸν τὴν μετέβαλεν· ὁ τοιοῦτος τὸν ὥραν ἀναπέμπει, τὸ ἀέρος ἐπὶ θερμοτέ

χι πᾶσιν gustare ali qd improbe appetunt theodo addit quapropter piare tantisper dicunt a pica que terre glebas suauiter esitat qd in fine problematis inuenies

Natura sanguine omne menstruu colligit in matrice necessarie foetj afformationis gratia

ἀνάδοσιν ξὴν ἀγλῶν

χυμῶν pinguia

σόμαχος ὁ ς uocat stomachu

χολιχοβόμβοι morbo maioris intestini laborantes

χίπα affectus unde dictus sit.

(ur autumn) meglis fit & eodé duo habet frigus & caloré

θερμοτέρου μὲν τὸ ὁ δὲ λέγοντες ὅτι μέσον ὂν θέρους καὶ μῶν τῆς τῶν ὡρῶν μετέχει κράσεως, ψύχους τε ἅμα καὶ θέρους· ἀρτίως ἐπεσκεψάμεθα ὅτι τὸ μὲν χθήμερον μικρὸν μετέχει τῶν ὡρῶν κράσεων· τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἐώ μέρος αὐτῆς, ἔοικε τῷ ἔαρι· ἥδε μεσημβρία, θέρει· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο ἄχρι ἑσπέρας, φθινοπώρῳ· ἡ δὲ νὺξ, χειμῶνι· ψυχρὰ μὲν ὑγρὰ δὲ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἡλίου

οε'. Διὰ τί ὁ κόπρος πρίει ὕδωρ, εἴτε ὁ κόπρος ξηρὸν ἅμα τὸ σῶμα· ἢ δὲ ξηρότης ἀγρυπνίαν πρίει· φαμὲν ὅτι οὐκ ἐν ὑγρῷ κόπρος ὑπάρχει πρίειν· ἀλλὰ δι' ἀμέσου τινός· λέγω δὲ τῆς ψυχρότητος τῆς ὑγρότητος· ὁ δὲ κόπρος κυρίως ξηρότητα πρίει· ἡ δὲ τῆς ὑγρότητος ἀπώλεια, καθάπερ θερμότητος ἀπώλεια ξοφῆς· καθάπερ ἕξις ἢ θερμότητος, οὕτω ξηρότητος· ἡ δὲ φύσις τῆς κατασκευῆς τῆς ὑγροῦ ξοφῆς, ἀποζωτικὸν πνεῦμα ἐστι, ἀναπεμπόμενον πρὸς τὸ πάλιν ος· σωθῆναι τὴν ἀπολομένην ὑγρότητα. Διὰ τί κίων ἢ ἕτερόν τι βαρὸς ἐμβαπτόμενον εἰς ὕδωρ, βυθίζεται· ἐὰν δὲ πολὺ μᾶλλον, ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δὲ πλοῖον φήμι ὅτι μετὰ πολλῆς ἀμίνεται χώρας ὁ ἀὴρ καὶ τὴν φορτίδα εἰσδυόμενος εἰς τοὺς πόρους τοῦ ξύλου, ὥστε μὴ χεῖσθαι πρὸς τὰ τοιαῦτα εἰς βάρος ἔχουσιν ὑπὲρ ὕδωρ· ὁμοίως τοι κίων ἢ ὁσίδηρος πυκνοτέρους ὢν τοὺς πόρους τοῦ βαρυτέρου, ἐκ ὑπὲρ ὕδωρ, τῷ μὴ ὑπὸ δέχεσθαι πολὺ μᾶλλον τῶν ὑδάτων εἰς αὐτὸν ἐμβαίνειν· ἀπολλύμενοι δὲ αὐτὸν βυθίζουσι· μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς, ἀναπλέουσιν· ὑπὸ γὰρ τῶν ὑπὸ τὸ σῶμα πνεῦμα γίνεται· τοῦτο δὲ πλήρωμα τοὺς πόρους, ἡ τὸ τῶν πνεύμονος βρόγχια, κἄφρονα ἀπεργάζεται τὸ σῶμα πρὸς τὸ ἀναπλεῖν· ὅθεν ἐστὶ σοφὸν σίτημα κεχθάλασσαν κακῶς ῥέγνυσθαι τοῦ γοητεύσκοντος, μετὰ φόνον ἀναιρεῖν τὸν τοῦτο, λέγεται αὐτῶν τὸν πνεύμονα· οὕτω εἰ πλήρη εἰς τοῦ ὕδωρ πρὸς τὸ μὴ ἀναπλεῖν· ἐλαυθάνει δὲ τοῦτο· ἐὰν πεθῇ τῶν εἰς ὕδωρ βαμόμενα, βυθίζεται· τὰ δὲ φανιθέντα ἐξουσιάσαντα, ὑπὲρ ἕτερα τῶν τὸν ὑγρὸν ὕδατος ὑπερέχειν καὶ ἐμπνεῖν μετὰ τῶν ἀέρα.

Dici & noctis spatiú quatuor annitempora imitari.

νυχθήμερον

Lassitudo cur creet somnú. cú hec desi creet

Notandú hoc

ἐξ ουσιάσαντα. 1. urina ouia

Notandú in fine huius opis. in theodori traductioé multa alia problemata inueniri que hic desiderantur. /

Τέλος

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΚΑ.

ΘΑΥμάζεται τῶν μὴ κατὰ φύσιν συμβαινόντων, ὅσων αἴτιον· τῶν δὲ παρὰ φύσιν, ὅσα γίνεται διὰ τέχνην πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῖν ἀνθρώποις. ἐν πολλοῖς γὰρ ἡ φύσις ὑπεναντίον πρὸς τὸ χρήσιμον ἡμῖν ποιεῖ· ἡμῖν ⸗ φύσις, ἀεὶ τὸν αὐτὸν ἔχει ξόπον, καὶ ἁπλῆ· τὸ δὲ χρήσιμον μεταβάλλοντα πολλαχῆς· ὅτ' οὖν δέῃ τι παρὰ φύσιν πράξαι, διὰ τὸ χαλεπὸν, ἀπορίαν παρέχει· δεῖται τέχνης· διὸ καλοῦμεν τὴν τέχνην τὸ πρὸς τοὺς τοιούτους ἀπορίας βοηθοῦν μέρος μηχανῆς· καθάπερ γάρ εἴρηκεν Ἀντιφῶν ὁ ποιητὴς, οὕτω καὶ ἔχει· τὴν γὰρ κρατοῦσαν μηχανῶν φύσει μιμούμεθα· τοιαῦτα δ' ἐστίν, ἐν οἷς τὸ τὲ λάττονα κρατεῖ τῶν μειζόνων, καὶ τὰ ξοστὴν ἔχοντα μικρὰν, κινεῖ βάρη μεγάλα· καὶ πάντα τὰ σχῆμα ὅσα τῶν προβλημάτων μηχανικὰ προσαγορεύομεν. ὅτι δὲ παῦτα τοῖς φυσικοῖς προβλήμασιν, οὔτε ταυτὰ πάμπαν οὔτε κεχωρισμένα λίαν· ἀλλὰ κοινὰ τῆς μαθηματικῆς, θεωρημάτων καὶ τῶν φυσικῶν· τὸ μὲν γὰρ ὡς, διὰ τῶν μαθηματικῶν δῆλον· τὸ δὲ περὶ ὁ, διὰ τῶν φυσικῶν· περιέχεται δὲ τῶν ἀπορουμένων ἐν τῷ μείζονι τούτῳ τὸ περὶ τὸν μοχλόν· ἄτοπον γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ κινεῖσθαι μέγα βάρος ὑπὸ μικροῦ ἰσχύος, ἢ ταῦτα μεταβάρος πλείονος· ὁ γὰρ αὐτὸς μοχλοῦ κίνησις δύναται τοῦτο, τοῦτο αὐτὸ τὸ βάρος πρὸς λαβὼν ἕτερον τὸ τοῦ μοχλοῦ βάρος, κινεῖ θᾶττον· πάντων δὲ τῶν τοιούτων ἔχει τὴν αἰτίας τὴν ἀρχικὸν κύκλος· καὶ τοῦτο συμβέβηκεν·

Pulchrũ

Natura semp eundẽ seruat modũ

μηχανή quid

Antiphõ poeta

Τέχνη κρατοῦμεν ὧν φύσει νικώμεθα

Adverte

ἐκ μὲν γὰρ θαυμασίων τῶν συμβαινόντων θαυμασιον, ἐὰν μὴ ὁ τοπος θαυμασίων ᾖ τῶν τοιούτων· ὑπὸ γὰρ κινουμένου μὲν τοῦ κύκλου φαίνεται καὶ μένουσα, ὧν ἡ φύσις ἐστὶν ὑπεναντία ἀλλήλοις· ὡς τε τῶν θαυμάτων ἐστὶ βλέψασιν ἡμῖν θαυμάζειν τὸ συμβαῖνον ὑπεναντίως πρὸς αὐτόν. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ πεπερασμένη γραμμὴ τὸν κύκλον τέμνει οὐθὲν ἐλάττους οὐθὲν ἐλάττους τῶν ἀπείρων· καὶ τὸ κυρτὸν τοῦ κύκλου ἐφάπτεται τῆς κοίλης καὶ τὸ κυρτὸν· ταῦτα γὰρ ἔδειξεν ἀλλήλοις ἐφαπτόμενα τὸ μικρὸν ἐκείνων τι γὰρ μέσον τὸ ἴσον, καὶ τούτων τὸ εὐθύ. ἀλλὰ μὴν ἐφάπτεσθαι μὲν ἀλλήλων ἐστὶ τὰ μὴ ἀναγκαῖα ἴσα γίνεσθαι πρότερον, ἢ τῶν ἄκρων ὁρᾶν τὸ τρῶον, πλὴν ἡ γραμμὴ ὑπόθεσιν ὅταν ἐκκυρτῆς εἰς κοῖλον, ἢ πάλιν ἐκ ταύτης εἰς κυρτὴν πεσεῖται· φορὰν δὲ μὴ οὖν τοῦ τοῦ πρώτου ἀρχὴν ὑπάρχειν τὴν κύκλου· διὸ τί ποτε ἄμα κινεῖται ταῖς ἐναντίαις κινήσεσιν· ἅμα γὰρ εἰς τὸν ἐμπροσθεν κινεῖται τόπον ἡ γὰρ ὅπισθεν· ἢ τε γραφοῦσα γραμμὴ τὸν κύκλον ὡσαύτως ἔχει· ἐξ ἧς δ' ἄρχεται τοῦ τόπου, τὸ πέρας αὐτῆς εἶναι τοῦτον ἔρχεται πάλιν· συνεχῶς δὲ κινουμένης αὐτῆς, τὸ ἔσχατον πάλιν ἀπῆλθε πρῶτον· ὥστε φανερὸν ὅτι μετέβαλεν ἐν τῷ τόπῳ· διὸ καθάπερ εἰρηται πρότερον οὐδὲν ἅπτεται, τὸ πάντων εἶναι τῶν θαυμάτων αὐτῶν ἀρχή· τὰ μὲν γὰρ περὶ τὸ ζυγὸν τὸ ὄνομα, εἰσὶ κύκλῳ αὐάγεται· τὰ δὲ περὶ τὸ μοχλὸν εἰς τὸν ζυγόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα ἕως τὰ περὶ τὴν κινοῦσαν μηχανικά, εἰς τὸν μοχλόν· ἔτι δὲ διὰ τὸ μιᾶς ὄντος φλέκτου κέντρου γραμμὴν μηθὲν ἕτερον ἑτέρῳ φέρεσθαι τοσοῦτον μείων τὸ ἐναντίον ἴσον τοσοῦτον χώρις, ἀλλ' εἰ τὸ τοῦ ὁμοίου πρότερα τοῦ πρῶτον, πολλὰ θαυμάζομεν συμβαίνοντα περὶ κινήσεις τὸν κύκλον, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἐπομένοις προβλήμασιν ἐροῦμεν· διὰ τὸ τὰς ἐναντίας κινήσεις ἅμα κινεῖσθαι τὸν κύκλον, τὸ μὲν ἕτερον φλέγμα μένει τὸ α· εἰς τοῦ μὲν πρόσθεν κινεῖται, ἅπτεται δὲ ἑφοῦ τὸ β· εἰς τοῦ μὲν ὄπισθεν κατασκευάζουσι τὴν ὥστε ἀπὸ μιᾶς κινήσεως πολλὰς ἅμα κινεῖσθαι κύκλους

ὥσπερ

ὥσπερ καὶ ἀναπτύξασιν ἐν τοῖς ἱεροῖς ποιήσαντες προχόσκους. χαλκοῦς τινὰ σίδηρος· ἡ δὲ ἑτέρα ἀπὸ μὲν ἑτέρου κύκλου ἐφάπτεται· τοῦ κύκλου ἐφ' ᾧ αβ· κινουμένης φλογὸς μέχρις ἂν προσθεν, κινηθήσεται ἡ γδ· εἰς τοῦ πίσθεν, τοῦ κύκλου τοῦ ἐφ' ᾧ ακ κινουμένης τὰ μέτρα πρὸς τὸ αὐτό, εἰ τὸν αὐτὸν ἀρακινηθήσεται ἐφ' ᾧ γδ· κύκλου· πάλιν αὐτὸς ὁμοίως ἐφεξῆς ἐφ' οὗ εζ· εἰς τοῦ ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἰτίων· τὸ αὐτὸ γὰρ ἐστὶ καὶ ὁμοίως ἔχει τὸ μὲν ἐλάττους ὦσι, οὐ γοῦν ἡσυχίαν ἄγουσιν ἀλλὰ μόνας κινηθήσεται· ταῦτα δὲ πάλιν βούλεται ὑπάρχουσαν ἐν τῷ κύκλῳ τὴν φύσιν οἷον ἡ μιᾶς ὀργάνου κρύπτου τοῦ ἄρχειν, ὃ ἐν τῷ μηχανήματι φανερὸν μόνον θαυμαστὸν, τὸ δεῖ πρῶτον μὲν οὖν τὸ συμβαίνον περὶ τὴν ἀπορεῖται διὰ τίν' αἰτίαν ἀκριβέστερα τὸ ζυγὸν τὸ μεῖζον ἐλαττόν· τοῦτο δὲ ἄρχεται ποτὲ ἐν τῷ κύκλῳ, ἢ ὅλον ἀφεστηκὸς γραμμὴν τοκέν ξθ· φλέγμα, τὴν αὐτὴν ἰσχὺν κινουμένην, θᾶττον φέρεσθαι ἐλαττόν· τὸ δὲ θᾶττον λέγομεν· αὐτὸ δὲ ἐν ἐλαττόνι χρόνῳ ἴσον τόπον διεξελθεῖν, θᾶττον εἶναι λέγομεν· ἐὰν δὲ ἴσῳ, ὠκύτερον, ἢ δὲ μείζων ἐν ἴσῳ χρόνῳ γραφομένη μείζονα κύκλον· ὁ δὲ ἐκτὸς μείζων τοῦ ἐντὸς· ὁ αὐτὸν δὲ τούτων, ὅτι φέρεσθαι δύο φοραῖς ἡ γραφόμενα κύκλον· ὅταν μὲν δὴ ἐνυλόγως τινὶ φέρηται, ἐπευθείας ἀνάγκη φέρεσθαι τὸ φερόμενον, κἠπὶν ταῦτα μεταβάλῃ αὐτὴν τὴν ὁρμὴν ὁ ποιοῦσιν αἰεὶ τοῦτο πλὴν ὅταν εἰσὶν αἱ γραμμαὶ ἑξῆς· ὁλόγυον γὰρ ὁμφέρεται τὸ φερόμενον, οἷον ἔχει ἡ αβ· πρὸς τὴν αγ· ἡ τὸ μὲν αγ φερέσθω πρὸς τὸ δ· ἡ δὲ αβ· ὑπὸ φερέσθω πρὸς τὴν βγ· φημὶ ἔχω δὴ τὸ μὲν αγ πρὸς τὸ δ· ἡ δὲ φὴ αδ, πρὸς τὸ ε· ἐὰν δὲ ἐπὶ φορᾶς ὁ λόγος ᾖ, οὗ ἡ αδ ἔχει πρὸς τὴν αγ· ἀνάγκη τὴν αδ· πρὸς τὴν αε, τὸν αὐτὸν ἔχειν τὸν λόγον· ὁμοίως δὲ καὶ τῷ λόγῳ τὸ μικρὸν τὸ πρὸς τὸ ὅλον· ὥστε καὶ ἡ αὐτὴ δὴ ἀμφοτέρων ἡ τὸ δ ἔσται πρὸς τὸ ζ· τὸ μὲν αὐτὸ μὴ ξόπον δὴ φθάνει σὺν καὶ ὁ τοῦ φοραῖς, ἀνάγκη τῶν φερομένων φέρεσθαι λόγον, εἰ γὰρ ἄλλον τινὰ, ἐκ οἰαθήσεται ἡ τὸ

Velox dici dupliciter

καθετος

Maiora inga exactius inclinare de ponderibus &cæt

ἐπὶ τῆς μετὰ τῆς πλάστιγγος τριῶν ὁρᾶται τὸ μὲν τὸ αὐτὸ βάρος μέγεθος· ἔνια δὲ δῆλα μὲν ἀμφοῖν ἐστιν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τῶν μειζόνων, διὰ τὸ πολλῷ μεῖζον γίνεσθαι τὸ μέγεθος τῆς ῥοπῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ βάρους ἐν τοῖς μείζοσι. καὶ διὰ τοῦτο τεχνάζουσιν οἱ ἁλουργοπῶλαι πρὸς τὸ παρακρούεσθαι ἱστάντες, τό τε σπαρτίον οὐκ ἐκ μέσου τιθέντες, καὶ μόλιβδον τῆς φάλαγγος εἰς θάτερον μέρος ἐγχέοντες, ἢ τοῦ ξύλου τὸ πρὸς τὴν ῥίζαν πρὸς ὃ βούλονται ἐκπεσεῖν ποιοῦντες, ἢ ἐὰν ἔχῃ ὄζον· βαρύτερον γὰρ ἐν ᾧ μέρει ἡ ῥίζα τοῦ ξύλου ἐστίν, ὁ δὲ ὄζος ῥίζα τίς ἐστι.

ἀλουργοπῶλαι

Διὰ τί, ἐὰν μὲν ἄνωθεν ᾖ τὸ σπαρτίον, ὅταν κάτωθεν ῥέψαντος ἀφέλῃ τὸ βάρος, πάλιν ἀναφέρεται τὸ ζυγόν· ἐὰν δὲ κάτωθεν ὑποστῇ, οὐκ ἀναφέρεται, ἀλλὰ μένει; ἢ διότι ἄνωθεν μὲν τοῦ σπαρτίου ὄντος, πλεῖον τοῦ ζυγοῦ γίνεται τὸ ἐπέκεινα τῆς καθέτου· τὸ γὰρ σπαρτίον ἐστὶ κάθετος· ὥστε ἀνάγκη ἐστὶ κάτω ῥέπειν τὸ πλέον, ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ δίχα διαιροῦσα τὸ ζυγὸν ἐπὶ τὴν κάθετον αὐτήν, ἐπικειμένου τοῦ βάρους ἐν τῷ ἀνεσπασμένῳ μορίῳ τοῦ ζυγοῦ. ἔστω ζυγὸν ὀρθὸν ἐφ' οὗ ΒΓ, σπαρτίον δὲ τὸ ΑΔ. ἐκβαλλομένου δὴ τούτου κάτω κάθετος ἔσται ἐφ' ἧς ἡ ΑΔΜ. ἐὰν οὖν ἐπὶ τὸ Β ἡ ῥοπὴ ἐπιτεθῇ, τὸ μὲν Β οὗ τὸ Ε, τὸ δὲ Γ οὗ τὸ Ζ, ἔσται. ὥστε ἡ δίχα διαιροῦσα τὸ ζυγὸν πρῶτον μὲν ἦν ἡ ΔΜ τῆς καθέτου, ἐπικειμένης δὲ τῆς ῥοπῆς ἔσται ἡ ΔΘ· ὥστε τοῦ ζυγοῦ τοῦ ἐφ' ᾧ ΕΖ τὸ ἔξω τῆς καθέτου ἐφ' ἧς ΑΒ, τοῦ ἐν ᾧ ΘΠ, μεῖζον τοῦ ἡμίσεος. ἐὰν οὖν ἀφαιρεθῇ τὸ βάρος ἀπὸ τοῦ Ε, ἀνάγκη κάτω φέρεσθαι τὸ Ζ· ἔλαττον γάρ ἐστι τὸ Ε. ἐὰν μὲν οὖν ἄνω τὸ σπαρτίον ἔχῃ, πάλιν διὰ τοῦτο ἀναφέρεται τὸ ζυγόν. ἐὰν δὲ κάτωθεν ᾖ τὸ ὑποκείμενον, τοὐναντίον ποιεῖ· πλεῖον γὰρ γίνεται τοῦ ἡμίσεος τοῦ ζυγοῦ τὸ κάτω μέρος, ἢ ὡς ἡ κάθετος διαιρεῖ, ὥστε οὐκ ἀναφέρεται· κουφότερον γὰρ τὸ ἐπηρτημένον. ἔστω ζυγὸν τὸ ἐφ' ᾧ ΝΞ τὸ ὀρθόν, κάθετος δὲ ἡ ΚΛΜ. δίχα δὴ διαιρεῖται τὸ ΝΞ. ἐπιτεθέντος δὲ βάρους ἐπὶ τὸ Ν, ἔσται τὸ μὲν Ν οὗ τὸ Ο, τὸ δὲ Ξ οὗ τὸ Ρ, ἡ δὲ ΚΛ οὗ τὸ ΛΘ· ὥστε μεῖζόν ἐστι τὸ ΚΟ τοῦ ΛΡ τῷ ΘΚΛ. καὶ ἀφαιρεθέντος οὖν τοῦ βάρους ἀνάγκη μένειν· ἐπίκειται γὰρ ὥσπερ βάρος ἡ ὑπεροχὴ ἡ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐν ᾧ τὸ Θ.

Διὰ τί κινοῦσι μεγάλα βάρη μικραὶ δυνάμεις μοχλῷ, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ κατ' ἀρχάς, προσλαμ-

βάνοντι βάρος ἔτι τὸ τοῦ μοχλοῦ; ῥᾷον δὲ τὸ ἔλαττόν ἐστι κινῆσαι βάρος· ἔλαττον δέ ἐστιν ἄνευ τοῦ μοχλοῦ. ἢ ὅτι αἴτιόν ἐστιν ὁ μοχλός, ζυγὸν κάτωθεν ἔχον τὸ σπαρτίον καὶ εἰς ἄνισα διῃρημένον· τὸ γὰρ ὑπομόχλιόν ἐστι τὸ σπαρτίον· μένει γὰρ ἀμφότερα ταῦτα ὥσπερ τὸ κέντρον. ἐπεὶ δὲ θᾶττον ὑπὸ τοῦ ἴσου βάρους κινεῖται ἡ μείζων τῶν ἐκ τοῦ κέντρου, ἔστι δὲ τρία τὰ περὶ τὸν μοχλόν, τὸ μὲν ὑπομόχλιον, σπαρτίον καὶ κέντρον, δύο δὲ βάρη, ὅ τε κινῶν καὶ τὸ κινούμενον· ὃ οὖν τὸ κινούμενον βάρος πρὸς τὸ κινοῦν, τὸ μῆκος πρὸς τὸ μῆκος ἀντιπέπονθεν. αἰεὶ δὲ ὅσῳ ἂν μεῖζον ἀφεστήκῃ τοῦ ὑπομοχλίου, ῥᾷον κινήσει. αἰτία δέ ἐστιν ἡ προλεχθεῖσα, ὅτι ἡ πλεῖον ἀπέχουσα ἐκ τοῦ κέντρου μείζονα κύκλον γράφει· ὥστε ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος πλέον μεταστήσεται τὸ κινοῦν τὸ πλεῖον τοῦ ὑπομοχλίου ἀπέχον. ἔστω μοχλὸς ἐφ' οὗ ΑΒ, βάρος δὲ ἐφ' οὗ Γ, τὸ δὲ κινοῦν ἐφ' οὗ Δ, ὑπομόχλιον ἐφ' οὗ Ε, τὸ δὲ ἐφ' οὗ Δ κινῆσαν ἐφ' οὗ Η, κινούμενον δὲ τὸ ἐφ' οὗ Γ βάρος ἐφ' οὗ Κ.

ὑπομόχλιον
σπαρτίον
κέντρον

Διὰ τί οἱ μεσόνεοι μάλιστα τὴν ναῦν κινοῦσιν; ἢ διότι ἡ κώπη μοχλός ἐστιν· ὑπομόχλιον μὲν γὰρ ὁ σκαλμὸς γίνεται· μένει γὰρ δὴ τοῦτο· τὸ δὲ βάρος ἡ θάλαττα, ἣν ἀπωθεῖ ἡ κώπη· ὁ δὲ κινῶν τὸν μοχλὸν ὁ ναύτης ἐστίν. αἰεὶ δὲ πλέον βάρος κινεῖ, ὅσῳ ἂν πλέον ἀφεστήκῃ τοῦ ὑπομοχλίου ὁ κινῶν τὸ βάρος· μείζων γὰρ οὕτω γίνεται ἡ ἐκ τοῦ κέντρου· ὁ δὲ σκαλμὸς ὑπομόχλιον ὢν κέντρον ἐστίν. ἐν μέσῃ δὲ τῇ νηὶ πλεῖστον τῆς κώπης ἐντός ἐστι· καὶ γὰρ ἡ ναῦς ταύτῃ εὐρυτάτη ἐστίν, ὥστε πλέον ἐπ' ἀμφότερα ἐνδέχεσθαι μέρος τῆς κώπης ἑκατέρου τοίχου ἐντὸς εἶναι τῆς νεώς. κινεῖται μὲν οὖν ἡ ναῦς διὰ τὸ ἀπερειδομένης τῆς κώπης εἰς τὴν θάλατταν, τὸ ἄκρον τῆς κώπης τὸ ἐντὸς προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν, τὴν δὲ ναῦν προσδεδεμένην ᾗ ὁ σκαλμὸς προϊέναι ᾗ τὸ ἄκρον τῆς κώπης. ᾗ γὰρ πλείστην θάλατταν διαιρεῖ ἡ κώπη, ταύτῃ ἀνάγκη μάλιστα προωθεῖσθαι· πλείστην δὲ διαιρεῖ, ᾗ πλεῖστον μέρος ἀπὸ τοῦ σκαλμοῦ τῆς κώπης ἐστί. διὰ τοῦτο οἱ μεσόνεοι μάλιστα κινοῦσιν· ἐν μέσῃ γὰρ τῇ νηὶ τὸ ἀπὸ τοῦ σκαλμοῦ τῆς κώπης ἐντὸς πλεῖστόν ἐστιν.

μεσόνεοι

Διὰ τί τὸ πηδάλιον μικρὸν ὂν καὶ ἐπ' ἐσχάτῳ τῷ πλοίῳ τοσαύτην δύναμιν ἔχει, ὥστε ὑπὸ μικροῦ οἴακος, καὶ ἑνὸς ἀνθρώπου δυνάμεως, καὶ ταύτης ἠρεμαίας, μεγάλα κινεῖσθαι μεγέθη πλοίων; ἢ διότι καὶ τὸ πηδάλιον

De gubernaculi potentia

ὁ μοχλός· τὸ δὲ βάρος ἡ θάλασσα· ὁ δὲ κυβερνήτης ὁ κινῶν. οὐ κατὰ πλάτος δὲ λαμβάνει τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἡ κώπη τὸ πηδάλιον· οὐ γὰρ εἰς τὸ πρόσθεν κινεῖ τὸ πλοῖον, ἀλλὰ κινούμενον κλίνει πλαγίως τὴν θάλατταν δεχόμενον. ἐπεὶ γὰρ τὸ βάρος ἦν ἡ θάλασσα, τοὐναντίον ἀπερειδόμενον κλίνει τὸ πλοῖον. τὸ γὰρ ὑπομόχλιον εἰς τοὐναντίον στρέφεται. ἡ θάλασσα δὲ ἐντός, εἰ δὲ ἐκεῖνο εἰς τὸ ἐκτός, τούτῳ δ' ἀκολουθεῖ τὸ πλοῖον διὰ τὸ συνδεδέσθαι. ἡ μὲν οὖν κώπη κατὰ πλάτος τὸ βάρος ὠθοῦσα καὶ ὑπ' ἐκείνου ἀντωθουμένη, εἰς τὸ εὐθὺ προάγει. τὸ δὲ πηδάλιον ὥσπερ κάθηται πλάγιον, τὴν εἰς τὸ πλάγιον ἢ δεῦρο ἢ ἐκεῖ ποιεῖ κίνησιν. ἐπ' ἄκρῳ δὲ καὶ οὐκ ἐν μέσῳ κεῖται, ὅτι ῥᾷστον τὸ κινούμενον κινῆσαι ἐπ' ἄκρου κινοῦντα. τάχιστα γὰρ φέρεται τὸ πρῶτον μέρος, διὰ τὸ ὥσπερ ἐν τοῖς φερομένοις ἐπὶ τέλει λήγειν τὴν φοράν, οὕτω καὶ τοῦ συνεχοῦς ἐπὶ τέλει ἀσθενεστάτη ἐστὶν ἡ φορά. ἡ δὲ ἀσθενεστάτη ῥᾳδία ἐκκρούειν. διά τε δὴ ταῦτα ἐν τῇ πρύμνῃ τὸ πηδάλιον ἐστί, καὶ ὅτι ἐνταῦθα μικρᾶς κινήσεως γινομένης, πολλῷ μεῖζον τὸ διάστημα ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ γίνεται, διὰ τὸ τὴν ἴσην γωνίαν ἐπὶ μείζονα καθῆσθαι, καὶ ὅσῳ ἂν μείζους ὦσιν αἱ περιέχουσαι. δῆλον δὲ ἐκ τούτου καὶ δι' ἣν αἰτίαν μᾶλλον προέρχεται εἰς τοὐναντίον τὸ πλοῖον ἢ ἡ τῆς κώπης πλάτη. τὸ αὐτὸ γὰρ μέγεθος, τῇ αὐτῇ ἰσχύϊ κινούμενον ἐν ἀέρι, πλέον ἢ ἐν τῷ ὕδατι πρόεισιν. ἔστω γὰρ ἡ ΑΒ κώπη, τὸ δὲ Γ ὁ σκαλμός, τὸ δὲ Α τὸ ἐν τῷ πλοίῳ ἡ ἀρχὴ τῆς κώπης, τὸ δὲ Β τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ. εἰ δὴ τὸ Α, οὗ τὸ Δ μετακεκίνηται, τὸ Β οὐκ ἔσται οὗ τὸ Ε. ἴση γὰρ ἡ ΒΕ τῇ ΑΔ. ἴσον οὖν μετακεχωρηκὸς ἔσται. ἀλλ' ἦν ἔλαττον. ἔσται δὴ οὗ τὸ Ζ. ἡ τὸ Θ ἄρα τέμνει τὴν ΑΒ, καὶ οὐχ ᾗ τὸ Γ, ἀλλὰ κάτωθεν. ἐλάττων γὰρ ἡ ΒΖ τῆς ΑΔ, ὥστε καὶ ἡ ΘΖ τῆς ΔΘ. ὅμοια γὰρ τὰ τρίγωνα. μεθεστηκὸς δὲ ἔσται καὶ τὸ μέσον τὸ ἐφ' οὗ Γ. εἰς τοὐναντίον γὰρ τῷ ἐν τῇ θαλάττῃ ἄκρῳ τὸ Β μεταχωρεῖ, ᾗπερ τὸ ἐν πλοίῳ ἄκρον τὸ Α. μὴ ἐχώρει δὲ οὗ τὸ Δ. ὥστε μετακινηθήσεται τὸ πλοῖον, καὶ ἐκεῖ οὗ ἡ ἀρχὴ τῆς κώπης μεταφέρεται. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τὸ πηδάλιον ποιεῖ, πλὴν ὅτι εἰς τὸ πρόσθεν οὐδὲν συμβάλλεται τῷ πλοίῳ, ὥσπερ ἐλέχθη ἐπάνω, ἀλλὰ μόνον τὴν πρύμναν εἰς τὸ πλάγιον ἀπωθεῖ ἔνθα ἢ ἔν-

Cadē magnitudo ab eisdē uiribus mota celerius in ~~aq~~ aere q̄m in aq̄ mouetur

θα

θα. εἰς τοὐναντίον γὰρ ἡ πρῷρα οὕτω νεύει. ᾗ μὲν δὴ τὸ πηδάλιον προσέζευκται, δεῖ οἷον τὸ τοῦ κινουμένου μέσον νοεῖν, καὶ ὥσπερ ὁ σκαλμὸς τῇ κώπῃ. τὸ δὲ μέσον ὑποχωρεῖ, ᾗ ὁ οἴαξ μετακινεῖται. ἐὰν μὲν εἴσω ἄγῃ, καὶ ἡ πρύμνα δεῦρο μεθέστηκεν. ἡ δὲ πρῷρα εἰς τοὐναντίον νεύει. ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ ὄντος τοῦ πρῴρου τὸ πλοῖον μεθέστηκεν ὅλον.

Διὰ τί ὅσῳ ἂν ἡ κεραία ἀνωτέρα ᾖ, θᾶττον πλεῖ τὰ πλοῖα τῷ αὐτῷ ἱστίῳ καὶ τῷ αὐτῷ πνεύματι; ἢ διότι γίνεται ὁ μὲν ἱστὸς μοχλός, ὑπομόχλιον δὲ τὸ ἑδώλιον, ἐν ᾧ ἐμπέπηγεν. ὃ δὲ δεῖ κινεῖν βάρος, τὸ πλοῖον. τὸ δὲ κινοῦν, τὸ ἐν τῷ ἱστίῳ πνεῦμα. εἰ δὲ ὅσῳ ἂν πορρώτερον ᾖ τὸ ὑπομόχλιον, ῥᾷον κινεῖ καὶ θᾶττον ἡ αὐτὴ δύναμις τὸ αὐτὸ βάρος, καὶ ἡ κεραία ἀνωτέρω ἀγομένη καὶ τὸ ἱστίον πορρωτέρω ποιεῖ τοῦ ἑδωλίου ὑπομοχλίου ὄντος.

Si eodē uento & uelo moueatur nauis q̄nto altior antenna fuerit tāto celeriꝰ mouebitur nauis

Διὰ τί ὅταν ἐξ οὐρίας βούλωνται διαδραμεῖν μὴ οὐρίου τοῦ πνεύματος ὄντος, τὸ μὲν πρὸς τὸν κυβερνήτην τοῦ ἱστίου μέρος στέλλονται, τὸ δὲ πρὸς τὴν πρῷραν ποδιαῖον ποιησάμενοι ἐφιᾶσιν; ἢ διότι ἀντισπᾶν τὸ πηδάλιον πολλῷ μὲν ὄντι τῷ πνεύματι οὐ δύναται, ὀλίγῳ δέ, ὃ ὑποστέλλονται. προάγει μὲν οὖν τὸ πνεῦμα, εἰς οὔριον δὲ καθίστησι τὸ πηδάλιον ἀντισπῶν, καὶ μοχλεῦον τὴν θάλασσαν. ἅμα δὲ καὶ οἱ ναῦται μάχονται τῷ πνεύματι. ἀνακλίνουσι γὰρ εἰς τοὐναντίον ἑαυτούς.

ποδιαῖ

Διὰ τί τὰ στρογγύλα καὶ περιφερῆ τῶν σχημάτων εὐκινητότερα; τριχῶς δὲ ἐνδέχεται τὸν κύκλον κυλισθῆναι. ἢ γὰρ κατὰ τὴν ἁψῖδα συμμεταβάλλοντος τοῦ κέντρου, ὥσπερ ὁ τροχὸς ὁ τῆς ἁμάξης κυλίεται. ἢ περὶ τὸ κέντρον μόνον, ὥσπερ αἱ τροχιλέαι, τοῦ κέντρου μένοντος. ἢ παρὰ τὸ ἐπίπεδον, τοῦ κέντρου μένοντος, ὥσπερ ὁ κεραμεικὸς τροχὸς κυλινδεῖται. εἰ μὲν δὴ τάχιστα τὰ τοιαῦτα διά τε τὸ μικρῷ ἅπτεσθαι τοῦ ἐπιπέδου, ὥσπερ ὁ κύκλος κατὰ στιγμήν, καὶ διὰ τὸ μὴ προσκόπτειν. ἀφέστηκε γὰρ τῆς γῆς ἡ γωνία. καὶ ἔτι ᾧ ἂν ἀπαντήσῃ σώματι, πάλιν τούτου κατὰ μικρὸν ἅπτεται. εἰ δὲ εὐθύγραμμον ἦν, τῇ εὐθείᾳ ἐπὶ πολὺ ἥπτετο ἂν τοῦ ἐπιπέδου. ἔτι ᾗ ῥέπει τὸ βάρος, ταύτῃ κινεῖ ὁ κινῶν. ὅταν μὲν γὰρ πρὸς ὀρθὰς ᾖ τῷ ἐπιπέδῳ ἡ διάμετρος ἡ τοῦ κύκλου, τῷ ἐπιπέδῳ ἁπτομένου τοῦ κύκλου κατὰ στιγμὴν τοῦ ἐπιπέδου, ἴσον τὸ βάρος ἐπ' ἀμφότερα διαλαμβάνει ἡ διάμετρος. ὅταν δὲ κινεῖται, εὐθὺς

Cur rotunda & quæ circularē optimē figuram ~~[illegible]~~ mouean tur faciliꝰ

τροχιλαῖαι

πλέον ἐφ' ὃ κινεῖται, ὥσπερ εἴρηται πρότερον· ἐν τῷ ὑποθέμενον εὐκινητότερον ὂν ὠθοῦν-
τας, τοῦ μὴ προσθιγεῖν· ἐφ' ὃ δὲ ῥέπει ἕκαστον, εὐκίνητόν ἐστιν. ἔτι περὶ τὸ
ἐπὶ τὸ ἐναντίον τῆς ῥοπῆς, δυσκίνητον. ἔτι λέγουσί τινες ὅτι καὶ ἡ
γραμμὴ ἡ τοῦ κύκλου ἐν φορᾷ ἐστὶν ἀεί, ὥσπερ τὰ μένοντα διὰ τὸ ἀντι-
ρείδειν. οἷον καὶ τοῖς μείζοσι κύκλοις ὑπάρχει πρὸς τοὺς ἐλάττονας.
θᾶττον γὰρ ὑπὸ τῆς ἴσης ἰσχύος κινοῦνται οἱ μείζους, καὶ τὰ βάρη κινοῦσι
διὰ τὸ ῥοπήν τινα ἔχειν τὴν γωνίαν τὴν τοῦ μείζονος κύκλου πρὸς τὴν
τοῦ ἐλάττονος, καὶ εἶναι ὅπερ ἡ διάμετρος πρὸς τὴν διάμετρον. ἀλλὰ
μὴν πᾶς κύκλος μείζων πρὸς ἐλάττονα· ἄπειροι γὰρ οἱ ἐλάττους.
εἰ δὲ καὶ πρὸς ἕτερον ἔχει ῥοπὴν ὁ κύκλος, ὁμοίως εὐκίνητος, καὶ ἄλλην
ἂν ἔχει ῥοπὴν ὁ κύκλος, καὶ τὰ ὑπὸ τὸν κύκλον κινούμενα, κἂν μὴ τῇ
ἁψῖδι ἅπτηται τοῦ ἐπιπέδου, ἀλλ' ἢ παρὰ τὸ ἐπίπεδον, ἢ ὡς αἱ τροχι-
λέαι. καὶ γὰρ οὕτως ἔχοντα ῥᾷστα κινοῦνται καὶ κινοῦσι τὸ βάρος
ἢ οὕτως κἂν μικρὸν ἅπτηται καὶ προσκρατεῖν, ἀλλὰ δι' ἄλλην αἰτίαν.
αὕτη δ' ἐστὶν ἡ εἰρημένη πρότερον, ὅτι ἐκ δύο φορῶν γεγένηται ὁ κύ-
κλος, ὥστε μίαν αὐτῶν ἀεὶ ἔχειν ῥοπήν, καὶ οἷον φερόμενον αὐτὸν
ἀεὶ κινοῦσιν οἱ κινοῦντες, ὅταν κινῶσι κατὰ τὴν περιφέρειαν ὁπο-
πωσοῦν· φερόμενον γὰρ αὐτὴν κινοῦσι· τὴν μὲν γὰρ εἰς τὸ πλά-
γιον αὐτοῦ κίνησιν, ὠθεῖ τὸ κινοῦν· τὴν δὲ ἐπὶ τῆς διαμέτρου αὐ-
τὸς κινεῖται. ¶Διὰ τί τὰ διὰ τῶν μειζόνων κύκλων αἰρόμενα καὶ
ἑλκόμενα, ῥᾷον καὶ θᾶττον κινοῦμεν· οἷον καὶ αἱ τροχιλέαι αἱ μείζους τῶν
ἐλαττόνων καὶ αἱ σκυτάλαι ὁμοίως; ἢ διότι ὅσῳ ἂν μείζων ἡ ἐκ τοῦ κέν-
τρου ᾖ, ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ πλέον κινεῖται χωρίον, ὥστε καὶ τοῦ ἴσου βά-
ρους ἐπόντος ποιήσει τὸ αὐτό, ὥσπερ εἴπομεν, καὶ τὰ μείζω ζυγὰ τῶν
ἐλαττόνων ἀκριβέστερα εἶναι. τὸ μὲν γὰρ σπαρτίον ἐστὶ κέντρον· τοῦ δὲ ζυ-
γοῦ αἱ ἐπὶ τάδε τοῦ σπαρτίου αἱ ἐκ τοῦ κέντρου. ¶Διὰ τί ῥᾷον ὅταν ἄνευ
βάρους ᾖ, κινεῖται τὸ ζυγὸν ἢ ἔχον βάρος; ὁμοίως δὲ καὶ τροχὸς καὶ τὸ τοιοῦ-
τον, τὸ βαρύτερον μέν, μείζω δὲ τοῦ ἐλάττονος καὶ κουφοτέρου; ἢ ὅτι οὐ μό-
νον εἰς τοὐναντίον τὸ βαρύ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πλάγιον δυσκίνητόν ἐστιν. ἐναν-
τίον γὰρ τῇ ῥοπῇ κινῆσαι χαλεπῶς· ἐφ' ὃ δὲ ῥέπει ῥᾴδιον. εἰς δὲ τὸ πλάγιον
οὐ ῥέπει

τροχιλέαι

τροχιλέαι
σκυτάλαι

οὐ ῥέπει. Διὰ τί ἐπὶ τῶν σκυτάλων ῥᾷον τὰ φορτία κομίζεται ἢ ἐπὶ τῶν
ἁμαξῶν ἐχουσῶν τῶν μὲν μεγάλους τροχούς, τῶν δὲ μικρούς; ἢ διότι ἐπὶ τῶν
σκυτάλων οὐδεμίαν ἔχει πρόσκοψιν, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν, τὸν ἄξονα
ᾧ προσκόπτει αὐτῷ· ἐκεῖ γὰρ τὸ ἄνωθεν πιέζει αὐτόν, καὶ ἐκ τοῦ πλαγίου·
τὸ δὲ ἐπὶ τῶν σκυταλῶν, ἐπὶ δύο τούτων κινεῖται, τῇ τε κάτω χώρᾳ ὑποκει-
μένῃ, καὶ τῷ βάρει τῷ ἐπικειμένῳ· ἐπ' ἀμφοτέροις γὰρ τούτων κυλίεται τῶν
τόπων ὁ κύκλος, καὶ φερόμενος ὠθεῖται. ¶Διὰ τί πορρωτέρω τὰ βέλη
φέρεται ἀπὸ τῆς σφενδόνης, ἢ ἀπὸ τῆς χειρός, καίτοι κρατεῖ γε ὁ βάλλων
τῇ χειρὶ μᾶλλον ἢ ἀπαρτήσας τὸ βάρος; καὶ ἔτι οὕτω μὲν δύο βάρη κινεῖ-
ται, τὸ τῆς σφενδόνης καὶ τὸ βέλος, ἐκείνως δὲ τὸ βέλος μόνον. πότερον ὅτι ἐν
μὲν τῇ σφενδόνῃ κινούμενον τὸ βέλος ῥίπτει ὁ βάλλων· περιαγαγὼν
γὰρ κυκλωτὸν πολλάκις ἀφίησιν· ἐκ δὲ τῆς χειρὸς ἀπὸ τῆς ἠρεμίας ἡ
ἀρχή. πάντα δὲ εὐκινητότερα κινούμενα ἢ ἠρεμοῦντα. ἢ διά τε
τοῦτο, καὶ διότι ἐν μὲν σφενδονᾶν, ἡ μὲν χεὶρ γίνεται κέντρον, ἡ δὲ σφεν-
δόνη ἡ ἐκ τοῦ κέντρου. ὅσῳ ἂν ᾖ μείζων ἡ ἀπὸ τοῦ κέντρου, κινεῖται θᾶτ-
τον. ἡ δὲ ἀπὸ τῆς χειρὸς βολὴ πρὸς τὴν σφενδόνην βραχεῖά ἐστι.
¶Διὰ τί ῥᾷον κινοῦνται περὶ τὸ αὐτὸ ζυγὸν οἱ μείζους τῶν ἐλαττόνων κόλ-
λοπες, καὶ οἱ αὐτοὶ ὄνοι λεπτότεροι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος τῶν παχυτέρων;
ἢ διότι ὁ μὲν ὄνος καὶ τὸ ζυγὸν κέντρον ἐστί, τὰ δὲ ἀπέχοντα μεγέθη αἱ
ἐκ τοῦ κέντρου. θᾶττον δὲ κινοῦνται καὶ πλέον ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος αἱ
τῶν μειζόνων κύκλων, ἢ αἱ τῶν ἐλαττόνων· ὑπὸ τῆς αὐτῆς γὰρ ἰσχύος μεῖ-
ζον μεθίσταται τὸ ἄκρον τὸ πορρώτερον τοῦ κέντρου. διὸ πρὸς μὲν τὸ ζυ-
γὸν τοὺς κόλλοπας ὄργανα ποιοῦνται, οἷς ῥᾷον στρέφουσιν· ἐν δὲ τοῖς
λεπτοῖς ὄνοις, πλεῖον γίνεται τὸ ἔξω τοῦ ξύλου· αὕτη δὲ γίνεται ἡ ἐκ τοῦ κέν-
τρου. ¶Διὰ τί τὸ αὐτὸ μέγεθος ξύλον ῥᾷον κατάγνυται περὶ τὸ γόνυ
ἐὰν ἴσον ἀποσχόντες τῶν ἄκρων ἐχόμενος καταγνύῃ, ἢ ἐὰν παρὰ τὸ γόνυ
ἐγγὺς ὄντες, καὶ ἐὰν πρὸς τὴν γῆν ἐρείσας, καὶ τῷ ποδὶ προσβὰς πόρρωθεν
τῇ χειρὶ καταγνύῃ ἢ ἐγγύθεν; ἢ διότι, ἔνθα μὲν γὰρ τὸ γόνυ κέντρον, ἔνθα
δὲ ὁ πούς. ὅσῳ δ' ἂν πορρώτερον ᾖ τοῦ κέντρου, ῥᾷον κινεῖται ἅπαν. κινηθῆ-
ναι δὲ ἀνάγκη καταγνύμενον. ¶Διὰ τί περὶ τοὺς αἰγιαλοὺς αἱ καλούμεναι

Cur funda utentes longius lapidē iaci-
unus

κόλλοπες

χρόκαι

κρόνα εἰσὶν, ἐκ μακρῶν τῶν λίθων καὶ ὀξυγώνιαι ἔχόντων, ἢ διότι τὸ πλεῖον ἀπέχον τοῦ μέσου ἐν τῇ κινήσει, θᾶττον φέρεται· τὸ μὲν γὰρ μέσον, χώρας ἐστὶν ἐν ᾗ στήσεται, ἢ ἐκ κένξου· ἀεὶ γὰρ μείζων ἀπόφασις κινήσεως, μείζω γράφει κύκλον· τὸ δὲν ἴσον χρόνῳ μείζω δρόμον, θᾶττον φέρεται· τὰ δὲ φορτία θᾶττον ἐκ τοῦ ἴσου ἀποστήματος, σφοδρότερον τύπτει· τὰ δὲ τύπτοντα μᾶλλον, κλᾶται μᾶλλον· ὥστε καὶ ἀναγκαίως αἰεὶ τὸ πλεῖον ἀπέχοντα τοῦ μέσου· τοῦ τοῦ πάχους ἀνάγκη κλᾶσθαι πλείω φορτία· διὰ τὴν θαλάττης κίνησιν διὰ τὸ μετὰ θαλάττης κινεῖσθαι, συμβαίνει εἶναι τὴν κυλιομένην προσκόπτειν· οὗ τὸ δὲ ἀνάγκη μάλιστα συμβαίνειν αὐτὸ τὸ ἄκρον.

Διὰ τί ὅσῳ ἂν ᾖ μακρότερα τὰ ξύλα, ῥοπὴν τοσαύτην ἐνέγκαι καὶ μὴ ἐλαφροτέρα μᾶλλον, καίπερ ἡ μὲν ἔρα χιλίων ὄντων λεπτῶν, τὸ δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα μυρίων; ἢ διότι μοχλοῦ γίνεται βάρος καὶ ὑπομόχλιον ἐν ᾧ φέρεται τὸ ξύλον τὸ μῆκος· τὸ μὲν γὰρ πρὸς τῇ μερίδι αὐτοῦ, ὑπομόχλιόν ἐστι· τὸ δὲ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ βάρος· ὥστε ὅσῳ ἂν ᾖ μακρότερον τὸ ἀπὸ τοῦ ὑπομοχλίου, τοσούτῳ ἀνάγκη καὶ μᾶλλον θᾶττον φέρεσθαι· ὅσῳ γὰρ ἂν πλέον ἀπέχῃ τοῦ ὑπομοχλίου, τοσούτῳ ἀνάγκη καὶ μᾶλλον θᾶττον φέρεσθαι· μεῖζον· ἀνάγκη οὖν αἴρεσθαι τὸ ἄκρον τοῦ μοχλοῦ· ἐὰν δὲ ᾖ καὶ πρὸς μόνῳ τῷ ὁμοχλίῳ, ἀνάγκη αὖ τὸν καὶ μᾶλλον αἴρεσθαι μᾶλλον αἰρόμενον· ὅ περ συμβαίνει ὠθοῦντι τὸ ξύλον τῷ μακρῷ· ἐν ᾧ δὲ πιέζει ἐγγὺς τὸ ἔσχατον τοῦ ὑπομοχλίου γίνεται τὸ ἠρεμοῦν τοῦ

De Cunei potétia ad diuidendas magnas moles

Διὰ τί τῷ σφῆνι ὀνίτι μικρῷ, μεγάλα βάρη διΐσῃ, κἂν μεγέθησι μάτων ἀθλίψισι ἰσχυρὰ γίνεται, ἢ διότι ὁ σφὴν, δύο μοχλοί εἰσι ἐν ἀντίοι ἀλλήλοις· ἔχει δὲ ἑκάτερος· τὸ μὲν βάρος, τὸ δὲ ὑπομόχλιον· ὁ καὶ ἀναπαύει ἢ ὠθίζει· ἔτι δὲ ἡ σφῆνος φορά, τὸ βάρος ὁ τύπτει καὶ κινεῖ, ποιεῖ μέγα, καὶ διὰ τὸ κινούμενον κινεῖν τὴν ταχυτῆτι, ἰσχύει ἐπὶ πλέον μικρῷ δ' ὄντι τῶν μοχλῶν μεγάλα δυνάμεσι ἀκολουθοῦσι· διὸ λανθάνει κινοῦσα παρὰ τὴν ἀξίαν τοῦ μεγέθους· ἐσφῆνι ἐφῷ ᾱβ̄ γ̄· τὸ δὲ σφῆνος οὔμῳ δη̄ζ· μοχλὸς δὲ

ὃ γίνεται ᾱ β̄· βάρος δὲ τὸ τοῦ κάτωθεν ὑπομοχλίου, τὸ ζ· ἀφαντίος δὲ τοῦ ὅλου μοχλοῦ, τὸ ῡ γ̄· ἡ δὲ ᾱ γ̄· κοπτομένη ἑκατέρα τούτων χῆται μοχλῷ· αὐξάνεται γὰρ τὸ β̄· Διὰ τί ἐὰν τὸ αὐτὸ ξύλον δύο ξοχλαίας ποιήσας ἐπιθῇσι ξύλοις συμβάλλουσιν ἐναντίοις ἀντίοις κύκλῳ περιβαλὼν καὶ λώδιον ἔχον τὸ αὐτὸ μῆκος ἑκατέρᾳ τῶν ξύλων, θᾶττον ἢ προσερηρεισμένον ἢ ἄνευ τοῦ δεδεμένου κατὰ τὰς ξοχαλίδας ἐὰν ἐλκηθῇ τῇ ἀρχῇ· τὸ καὶ λώδιον μεγάλα βάρη προσάγει, καὶ μικρὰ ἢ ἐλκουσαι ἰσχύς· ἢ διότι τὸ αὐτὸ βάρος ἀπὸ ἐλάττονος ἰσχύος εἰ μοχλεύεται, ἐγείρεται ἢ ἀπὸ χειρός, ἢ ξοχλαία, τὸ αὐτὸ πρεῖ τῷ μοχλῷ· ὥστε μίας ἕλξεως καὶ ἀπὸ μιᾶς ὁλκῆς τοσοῦτον καὶ τὰς χεῖρας πολὺ ἕλξει βαρύτερον· τοῦ τοιοῦδε δύο ξοχλαίαι πλέον ἢ δι' πλασίω τὸ χειρὶ ἔργασαι ἐλάττονος γὰρ ἔτι ἡ ἑτέρα ἔλκει· ἢ εἰ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἵλκεν, ὁ τῶν ἄρα ἀφ' ἑτέρας ἐπιβληθὲν φορτίον· ἐκείνη γὰρ ἔτι ἐλάττονος ἐπίσησε τὸ βάρος· Διὰ οὕτως ἐὰν μείζους πλείους ἐπιβάλητε τὸ καὶ λώδιον ἐν ὀλίγῃ μοχλαίας πρὸς γίνεται διὰ φορά· ἢ ὥστε ὑπὸ φορᾶς τοῦ βάρους ἕλκονται τέτταρας μνᾶς, ὑπὸ φορᾶς πολὺ ταύτας ἕλκειαν πολλῷ ἐλάττονος· ἢ ἐν τοῖς οἰκοδομικοῖς ἔργοις ἁπλῶς κινοῦσι μεγάλα βάρη· μετὰ φέρουσι γὰρ ἀπὸ ἀφ' ἑνὸς ξοχλαίας ἐφ' ἕτεραν· καὶ πάλιν ἀπὸ τεκείμης εἰς ὄνους Διὰ μοχλός· ῥοπὴν ἢ ταυτόν ὅτι τῶν ποιεῖν πολλὰς ξοχλαίας Διὰ τί ἐὰν μόνον ὦσιν ἐπὶ τὸ ξύλον πέλεκυν μέγαν, Φορτίον μέγα, ἐπάνω τῶν, οὐ διαιρεῖ τὸ ξύλον· ὅτι καὶ λόγου ἄξιον· ἐὰν δὲ ἄρα τὸν πέλεκυν τις τατάξῃ αὐτὸ διαιρίζει, ἔλαττον βάρος ἔχοντος τοῦ τυπτομένου, πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦ ἐπικειμένου Διὰ μέγας, ἢ διότι διὰ τοῦτο τὴν κίνησιν ἐργάζεται· καὶ τὸ βαρὺ τὴν τοῦ βάρους κίνησιν λαμβάνει μᾶλλον κινούμενον ἢ ἠρεμοῦν· ἐπικειμένου δὲ, ἀκίνητον τὴν τοῦ βάρους κίνησιν· φορὰ μόνον δὲ, παύεται τὸ τοῦ τύπτοντος· ἐπὶ δὲ γίνεται σφῆνι ὁ πέλεκυς· ὁ δὲ σφῆν μικρὸς ὢν μεγάλα διΐστησι διὰ τὸ εἶναι ἐκ δύο μοχλῶν ἐναντίως

ὁ· β·

χροκαι

Pulchrè & dignè scitur documétú. quo etiá soluitur illa dubitatio qd est illud quod mouet iaculú aere manu iam emissú

συγκειμένων. Διὰ τί αἱ φάλαγγες τὰ κρέα ἱστᾶσιν ἀπὸ μικροῦ ἀρτήματος μεγάλα βάρη, τοῦ ὅλου ἡμιζυγίου ὄντος; οὗ μὲν γὰρ τὸ βάρος ἐντίθεται, κατήρτηται μόνον ἡ πλάστιγξ· ἐπὶ θάτερον δὲ ἡ φάλαγξ ἐστὶ μόνον. ἢ ὅτι ἅμα συμβαίνει ζυγὸν εἶναι καὶ μοχλὸν εἶναι τὴν φάλαγγα. ζυγὸν μὲν γὰρ, ᾗ τῶν σπαρτίων ἕκαστον γίνεται τὸ κέντρον τῆς φάλαγγος. τὸ μὲν οὖν ἐπὶ θάτερα ἔχει πλάστιγγα, τὸ δὲ ἐπὶ θάτερα, ἀντὶ τῆς πλάστιγγος τὸ σφαίρωμα ὃ ἐν τῷ ζυγῷ πρόσκειται, ὥσπερ εἴ τις τὴν ἑτέραν πλάστιγγα καὶ τὸν σταθμὸν ἐπιθείη ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς πλάστιγγος. δῆλον γὰρ ὅτι ἕλκει τοσοῦτον βάρος ἐν τῇ ἑτέρᾳ κειμένου πλάστιγγι. ὅπως δὲ τὸ ἓν ζυγὸν πολλὰ ᾖ ζυγά, τοιαῦτα τὰ σπαρτία πολλὰ ἔγκειται ἐν τῷ τοιούτῳ ζυγῷ, ὧν ἑκάστου τὸ ἐπὶ τὰ δὲ ἐπὶ τὸ σφαίρωμα τὸ ἥμισυ τῆς φάλαγγός ἐστι, καὶ ὁ σταθμὸς ἴσον τούτων ἀπ' ἀλλήλων τῶν σπαρτίων κινουμένων, ὥστε συμμετρεῖσθαι πόσον βάρος ἕλκει τὸ ἐν τῇ πλάστιγγι κείμενον, ὥστε γνωρίζειν ὅταν ὀρθὴ ἡ φάλαγξ ᾖ, ἀπὸ ποίου σπαρτίου πόσον βάρος ἔχει ἡ πλάστιγξ, καθάπερ εἴρηται. ὅλως δὲ ἐστὶν αὕτη ζυγὸν, ἔχον μίαν μὲν πλάστιγγα ἐν ᾗ ἵσταται τὸ βάρος, τὴν δὲ ἑτέραν ἐν ᾗ ὁ σταθμὸς ἐν τῇ φάλαγγι· διὸ σφαίρωμά ἐστιν ἡ φάλαγξ ἐπὶ θάτερον. τοιοῦτον δὲ ὂν πολλὰ ζυγά ἐστι, τοσαῦτα ὅσα περ ἐστὶ τὰ σπαρτία. αἰεὶ δὲ τὸ ἐγγύτερον σπαρτίον τῆς πλάστιγγος καὶ τοῦ ἱσταμένου βάρους μεῖζον ἕλκει βάρος, διὰ τὸ γίνεσθαι τὴν μὲν φάλαγγα πᾶσαν μοχλὸν ἀνεστραμμένον, ὑπομόχλιον μὲν τὸ σπαρτίον ἕκαστον, ἄνωθεν ὄν, τὸ δὲ βάρος τὸ ἐνὸν ἐν τῇ πλάστιγγι· ὅσῳ δ' ἂν ᾖ μακρότερον τὸ μῆκος τοῦ μοχλοῦ τὸ ἀπὸ τοῦ ὑπομοχλίου, τοσούτῳ ἐκεῖ μὲν ῥᾷον κινεῖ, ἐνταῦθα δὲ σήκωμα ποιεῖ, καὶ ἵστησι τὸ πρὸς τὸ σφαίρωμα βάρος τῆς φάλαγγος. Διὰ τί οἱ ἰατροὶ ῥᾷον ἐξαιροῦσι τοὺς ὀδόντας προσλαμβάνοντες βάρος τὴν ὀδοντάγραν, ἢ τῇ χειρὶ μόνῃ ψιλῇ; πότερον διὰ τὸ μᾶλλον ἐξολισθαίνειν διὰ τῆς χειρὸς τὸν ὀδόντα ἢ ἐκ τῆς ὀδοντάγρας; ἢ μᾶλλον ὀλισθαίνει τῆς χειρὸς ὁ σίδηρος, καὶ οὐ περιλαμβάνει αὐτὸν κύκλῳ·

ὀδοντάγραν

μαλθακὴ γὰρ οὖσα ἡ σὰρξ τῶν δακτύλων, καὶ προσμένει μᾶλλον καὶ περιαρμόττει. ἀλλ' ὅτι ἡ ὀδοντάγρα δύο μοχλοί εἰσιν ἀντικείμενοι, ἓν τὸ ὑπομόχλιον ἔχοντες τὴν συναφὴν τῆς θερμαστρίδος. τῷ ῥᾷον οὖν κινῆσαι χρῶνται τῷ ὀργάνῳ πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν. ἔστω γὰρ τῆς ὀδοντάγρας τὸ μὲν ἕτερον ἄκρον ἐφ' ᾧ τὸ α, τὸ δ' ἕτερον τὸ β, ὃ ἐξαιρεῖ. ὁ δὲ μοχλὸς ἐφ' ᾧ α δ ζ, ὁ δ' ἄλλος μοχλὸς ἐφ' ᾧ β γ ε, ὑπομόχλιον δὲ τὸ γ θ δ. ὁ δ' ὀδοὺς ἐφ' οὗ ι συνάψις, ὁ δὲ τὸ βάρος. ἑκατέρῳ οὖν τῷ β ζ ἅμα λαβὼν κινεῖ. ὅταν δὲ κινήσῃ, ἐξεῖλε ῥᾷον τῇ χειρὶ ἢ τῷ ὀργάνῳ. Διὰ τί τὰ κάρυα ῥᾳδίως καταγνύουσιν ἄνευ πληγῆς ἐν τοῖς ὀργάνοις ἃ ποιοῦσι πρὸς τὸ καταγνύναι αὐτά; πολλὴ γὰρ ἀφαιρεῖται ἰσχὺς ἡ τῆς φορᾶς καὶ βίας. ἔτι δὲ σκληρῷ καὶ βαρεῖ συνθλίβων, θᾶττον ἂν καταξείη ἢ ξυλίνῳ καὶ κούφῳ τῷ ὀργάνῳ. ἢ διότι οὕτως ἐπ' ἀμφότερα θλίβεται ὑπὸ δύο μοχλῶν τὸ κάρυον· τῷ δὲ μοχλῷ ῥᾳδίως διαιρεῖται τὰ βάρη. τὸ γὰρ ὄργανον ἐκ δύο σύγκειται μοχλῶν, ὑπομόχλιον ἐχόντων τὸ αὐτὸ, τὴν συναφὴν ἐφ' ἧς τὸ α. ὥσπερ οὖν εἰ ἦσαν ἐκβεβλημέναι, ὑφ' ὧν κινουμένων εἰς τὰ γ δ ἄκρα, αἱ ε ζ συνήγοντο ῥᾳδίως ἀπὸ μικρᾶς ἰσχύος. ἣν οὖν ἐν τῇ πληγῇ τὸ βάρος ἐποίει, ταύτην ἢ κρείττω ταύτης ἡ τὸ ε γ καὶ ζ δ μοχλοὶ ὄντες ποιοῦσι. τῇ ἄρσει γὰρ εἰς τοὐναντίον αἴρονται, καὶ θλίβοντες καταγνύουσι τὸ ἐφ' ᾧ κ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὅσῳ ἂν ἐγγύτερον ᾖ τοῦ α, τὸ κάρυον συντρίβεται θᾶττον· ὅσῳ γὰρ ἂν πλεῖον ἀπέχῃ τοῦ ὑπομοχλίου ὁ μοχλός, ῥᾷον κινεῖ καὶ πλέον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς αὐτῆς. ἔστιν οὖν τὸ μὲν α ὑπομόχλιον, ἡ δὲ δ α ζ μοχλός, ἡ δὲ γ α ε. ὅσῳ ἂν οὖν τὸ κ ἐγγυτέρω ᾖ τῆς γωνίας τῆς α, τοσούτῳ ἐγγύτερον γίνεται τῆς συναφῆς τῆς α. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ὑπομόχλιον. ἀνάγκη τοίνυν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰσχύος συναγούσης τὰ ζ ε, αἴρεσθαι πλέον. ὥστε ἐπεί ἐστιν ἐξ ἐναντίας ἡ ἄρσις, ἀνάγκη θλίβεσθαι μᾶλλον, τὸ δὲ μᾶλλον θλιβόμενον, κατάγνυται θᾶττον. Διὰ τί φερομένων δύο φορὰς ἐν τῷ ῥόμβῳ τῶν ἄκρων σημείων, ἀμφοτέρων οὐ τὴν ἴσην ἑκάτερον αὐτῶν εὐθεῖαν διέρχεται, ἀλλὰ πολλαπλασίαν θάτερον; ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ διὰ τί τὸ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς φερόμενον ἐλάττω διέρχεται τῆς φορᾶς· τὸ

θερμαστρίδος

De nucū fractioē

εἰς γωνίαν κατασκέψωσιν αὐτῷ. δύο γὰρ ἐχούσι γωνίας τὰς αρχὰς
τοῦ ασ ρτίου· ἴσα δ' ὄντα τὰ ασ ρτία κεῖται πρὸς κάμψεις, τό, τε αβ
ℭ β γ τῷ δ, ℭ δ θ. ἡ τοίνυν αβ ἐπὶ τὰ γ οὐ τάδε μᾶλλον, ὅτι οὐ
πως ἔχει, ἢ αὐτὰ ἀπόλυξις· ἡμῖν δὲ αβ, τῇ εθ ἴσα· ἴσα γὰρ εἰσιν αἱ
πλευραὶ δ β ηκ α χωρίῳ ℭ τὰ ξυστήματα ἴσα δέξηκ· ἡ δὲ β η, ἴση
τῇ κ α· ἡμῖν δὲ β γωνία ἴση τῇ η. ἐν ἴσοις δὴ μήκεσι· ἡ δὲ ἐν τῷ σ, ἡ μὲ
β ὄξεια ἡμίσεια ὀρθῆς· ἡ γὰρ ζ ℭ. ἴση τῇ ζ α· καὶ γωνία δὴ ἡ κα
τὸ ζ ὀρθή· τῇ δὲ β γωνία ἴση τῇ κζ τὸ η· ἡ δὲ κζ τὸ ζ
ὀρθή· ἐπεὶ δὴ ἡ πλευρὰ ὁ πλαγίου ἡ πρὸς μέσον κέκλα-
σται, ὥστε τὴν α γ τῇ εη ἴσην· ἀλλὰ τῇ κθ· παραλληλόγραμμος γὰρ,
ὥστε καὶ β γ, ἴση τῇ κθ, ἡ δὲ γ ε, τῇ δ θ ὁμοίως δὴ καὶ αἱ ἄλλαι
δείκνυμεν· ὅτι ἴσαί εἰσιν αἱ κζ τ κάμψεις δυσί τοῖς δυσίν· ὥστε καὶ ὅλον
ὅτι τὸ τῆς λικοῦ τοῦ ασ ρτίου ὅσον τὸ αβ τέσσαρα, τοσαῦτα
νεύσεις ἐν τῇ κλίμακι· ὅσον δ' ἂν τὸ πλῆθος ᾖ ἐν τῇ ζ η πλευρᾷ ξυ-
στημάτων, ἃ ἐν ᾗ μισείᾳ τῷ ζ β τὰ ἡμίσεια· ὥστε καὶ τῇ ἡμισείᾳ κλί-
μακι, τῆς λικοῦ τοῦ μεγέθους ασ ρτίου, ὅσον τῷ β α ἐνεστὶ τοσαῦτα
ἐν τῷ πλήθει, ὅσα περὶ τὸ η ζυστήματα· ταῦτα γὰρ ἀδύνατα διαφέρει
λέγω, ἢ ὅσα ἐν τῇ αζ ℭ β ζ τὰ σωτήρια· εἰ δὲ καὶ τὰ διὰ μέσου
ἐν ταὐτῷ τὰ τοῦ ρτίου· ὡς ἐν τῇ αβ γ δ κλίμηξει, ταὐτὰ μίσεα εἰ-
σὶν ἃ τοσαῦτα, ὅσα αἱ πλευραὶ ἀμφοῖν, αἱ αζ ζ η. τὰ ἴσα δὲ ὅ-
σα ἐν τῷ ζ β ζ α ξυστήματα μείζονα δὲ εἰσιν αἱ αζ
β ζ· δύο ὄντα τ αβ· ὥστε ℭ τὸ τοῦ ρτίου μεῖζον τοσούτῳ, ὅσον αἱ πλευ
ραὶ ἀμφω μείζους εἰσὶ φ λ δ μίξ. ❡ Διὰ τί χαλεπώτερον τὰ
μακρὰ ξύλα ἀπὸ μακροῦ φέρειν ἐστὶ τῷ ὤμῳ, ἢ κζ τὸ μέσον, ἴσου
τοῦ βάρους ὄντος· πρότερον ὅτι σαλευομένου τοῦ ξύλου τὸ ἄκρον κω-
λύει φέρειν, μᾶλλον αὐτῶν τῇ σαλεύσει τὸ φορτίον, ἢ καὶ μηδὲν
κάμπτηται, μηδ' ἔχῃ πολὺ μῆκος, ὅμως χαλεπώτερον φέρειν
τὸ ἄκρον· ἀλλ' ὅτι καὶ ἔχον αἴρεται τὸ ἄκρου ἐκ μέσου δια
τὸ αὐτὸ καὶ φέρειν ἐφάπτεται· αἴτιον δ' ὅτι ἐκ μέσου μᾶλ ἀρό-
μενον ἀεὶ ἐπικουφίζει ἄλλην τὸ ἄκρον· καὶ θᾶττον μέρος

Pulchrè

τὸ

τὸ ἐπὶ θάτερα τοῦ ἀίρεσθαι, ὥσπερ γὰρ κέντρον ἐστὶν τὸ μέσον ᾧ ἔχει τὸ
αἶρον ἢ φέρον· εἰς τὸ αὖ πάλιν κουφίζεται ἑκάτερον τῶν ἄκρων εἰς
τὸ κάτω ξέπεσον· ἀπὸ ᾗ τοῦ ἀκρεαίρομεν ἢ φορόμενον, οὐ πολὺ εἰ τοῦ
τὸ ἀλλ' ὅσον τὸ βάρος ξέπεσε φ' ἓν μέσον, εἰς ὅ περ αἴρεται ἢ φέ
ρεται· φ' ᾧ α· ἄκρα β γ· αἴρομένου δὴ ἢ φορομένου κζ τὸ α
τὸ μὲν β κάτω ξέπεσον, αὖ πάλιν τὸ γ· τὸ δὲ γ κάτω ξέπεσε
τὸ β· διὰ τοῦτο αἴρομένου α, διὰ τοῦτο καὶ ❡ Διὰ τί εὐηλί
αν μακρὸν τὸ αὐτὸ βάρος, χαλεπώτερον φέρειν τὸ ὤμῳ, καὶ μέσον
φέρειν· ἢ εὐηλίαν ἐπὶ πολλαὶ ἐλέχθη, ὡς διὰ δύο αἴτιον ἡ σάλευσις
αὐτῶν ἡ σάλευσις μᾶλλον ἐπὶ τὸ μακρότερον· ὁ δὲ γῇ μακρότερ τὸ ἄκρα σαλεύε
ται, ὥστε εἰ ἦν καὶ τὸν φέρον τὰ χαλεπώτερον φέρειν μᾶλλον· αἴ-
τιον δὲ τὸ σαλεύεσθαι μᾶλλον, ὅτι φλαῦφλα μήκη δύσκ, μεθ' ὅσα
ται τὸ ἄκρα, ὅσῳ περ αὖ ἡ μακρότερον τὸ ξύλον· ὁμῷ δὲ ὦμῳ κέν
τρον, ἐφ' οὗ τὸ α· μῶμ γὰρ τοῦ τὸ αἰὲ α ℭ α γ αἰεὶ κατὰ κέν τρον·
ὅσῳ δεῖν ἢ μεῖζον τὸ ἐκ τοῦ κέντρου ἢ τὸ α β ἢ καὶ τὸ α γ· τοσού
τῳ μεθ' ἕστηκεν μέγεθος· δέδεικται δὲ τοῦτο τὸ πρότερον· ❡ Διὰ
τί ἐπὶ τοῖς φέρουσι τὸ κηλόνεια πρὸ οὖσι τοῦ τοῦ ὤμου πρόπαλιν·
προσπίπτουσι γὰρ βάρος ἐν τῷ ξύλῳ τὸν μόλιβδον, ὃν τοῦ βά-
ρους τοῦ κάτω αὐτοῦ καὶ κείμενου καὶ βλήρους ὄγκος· ἢ ὅτι ἐν ἰσοῖς
χρόνοις διήκει μᾶλλον τὸ ἕτερον (βάλλουσι γὰρ δεῖ, καὶ τοῦ πάνω ἐλκύ-
σαι) συμβαίνει καθήνεμον κινεῖν ἐξάγωσιν· αἴρει δὲ βλήρη χαλε
πῶς· λίσι τὰ λεῖα μικρῷ μᾶλλον· ἐὰν γὰρ μικρὸν ἐπὶ τὸ κατατείνῃ πρὸς τὸν ὦμον
κεφίσας τὸ βάρος ἀνάγομεν· τοῦτο οὖν πρὸς τῷ κρῳ τῷ κηλωνείῳ
ὁ μόλιβδος προσκείμενος ἢ ὁ λίθος· καθήμενον μὲν οὐ δύνεται βά
ρος μεῖζον εἶναι ἢ ὅσον ἐν ἀνάγκῃ δεῖ κατατείνειν κάσυ· ὁ δὲ βλήρης ἢ ὁ λίθος ἀνάγει ὁμοί
λοσος ἢ ὁ, παρὰ ἢ τὸ προσκείμενον βάρος· ὥστε ἴσῳ ἔσται τὸ
ἀμφω ἐκείνῳ ❡ Διὰ τί ὅταν φέρωσιν ὑπὸ ξύλῳ ἢ μὴ τοιούτου
δύο ἀνθρώπω ἴσον βάρος, μᾶλλον ἡσθάνεται τῷ μεσῷ ἢ τῷ βαρεῖ·
ἀλλὰ μᾶλλον ὅσῳ ἂν ἐγγύτερον ἢ τοῦ φορτίου ᾖ τὸ μέσον· ὁ δὲ ἐγ-

γύτερον

χηλόνεια τοῖς φέρεσι

ἢ ὑπὲρ τοῦ βάρους τῶν φερόντων τὸ βάρος τὸ κινούμενον· ἅτερος δὲ τῶν φερόντων τὸ μὲν βάρος ὁ κινῶν· ὅσῳ πλεῖον ἀπέχει τοῦ βάρους, τοσούτῳ ῥᾷον κινεῖ, ὁ δὲ θλίβεται μᾶλλον ὁ ἕτερος εἰς τὸ κάτω, ὥσπερ ἀντερείδοντος τοῦ ἀπέχοντος βάρους τῷ ἐπικειμένῳ, καὶ γινομένου ὑπομοχλίου. ἐν μέσῳ δὲ ὑποκειμένου τοῦ βάρους, οὐδὲν μᾶλλον ἅτερος θατέρῳ γίνεται βάρος, οὐδὲ κινεῖ, ἀλλ' ὁμοίως ἑκάτερος ἑκατέρῳ γίνεται βάρος.

Διὰ τί οἱ ἀνιστάμενοι πάντες πρὸς ὀξεῖαν γωνίαν τῷ μηρῷ ποιήσαντες τὴν κνήμην ἀνίστανται, καὶ τῷ θώρακι πρὸς τὸν μηρόν; εἰ δὲ μή, οὐκ ἂν δύναιντο ἀναστῆναι. πότερον ὅτι τὸ ἴσον ἠρεμίας πανταχοῦ αἴτιον, ἡ δ' ὀρθὴ γωνία τοῦ ἴσου, καὶ ποιεῖ στάσιν· διὸ καὶ φέρεται πρὸς ὁμοίας γωνίας τῇ περιφερείᾳ τῆς γῆς· οὐ γὰρ ὅτι καὶ πρὸς ὀρθὴν ἔσται τῷ ἐπιπέδῳ. ἢ ὅτι ἀνιστάμενος γίνεται ὀρθός, ἀνάγκη δὲ τὸν ἑστῶτα κάθετον εἶναι πρὸς τὴν γῆν. εἰ οὖν μέλλει ἔσεσθαι πρὸς ὀρθήν, τοῦτ' ἔστι τὴν κεφαλὴν ἔχειν κατὰ τοὺς πόδας, δεῖ καὶ γίνεσθαι δή, ὅτε ἀνίσταται. ὅταν μὲν οὖν καθήμενος ᾖ, παράλληλον ἔχει τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, καὶ οὐκ ἐπὶ μιᾶς εὐθείας. κείσθω ἡ κεφαλὴ α, θώραξ αβ, μηρὸς βγ, κνήμη γδ. πρὸς ὀρθὴν γίνεται, ὅ τε θώραξ ἐφ' ὧν αβ τῷ μηρῷ, καὶ ὁ μηρὸς τῇ κνήμῃ οὕτως καθημένῳ. ὥστε οὕτως ἔχοντα ἀδύνατον ἀναστῆναι. ἀνάγκη γὰρ ἐγκλῖναι τὴν κνήμην, καὶ ποιεῖν τοὺς πόδας ὑπὸ τὴν κεφαλήν. τοῦτο δ' ἔσται, ἐὰν ἡ γδ ἐφ' ἧς τὰ γζ γένηται, καὶ ἅμα ἀνίστασθαι, ἀναστῆναι συμβήσεται, καὶ ἕξει ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας τὴν κεφαλὴν τε καὶ τοὺς πόδας. ἡ δὲ γζ ὀξεῖαν ποιεῖ γωνίαν πρὸς τὴν βγ.

Διὰ τί ῥᾷον κινεῖται τὸ κινούμενον ἢ τὸ μένον, οἷον τὰς ἁμάξας θᾶττον κινουμένας ὑπάγουσιν ἢ ἀρχομένας; ἢ ὅτι χαλεπώτατον μὲν τὸ εἰς τοὐναντίον κινούμενον κινῆσαι βάρος· ἀφαιρεῖται γάρ τι τῆς τοῦ κινοῦντος δυνάμεως, κἂν ᾖ πολὺ θᾶττον· ἀνάγκη γὰρ βραδυτέραν γίνεσθαι τὴν ὦσιν τοῦ ἀντωθουμένου. δεύτερον δέ, ἐὰν ἠρεμῇ· ἀντιτείνει γὰρ καὶ τὸ ἠρεμοῦν. τὸ δὲ κινούμενον ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῷ ὠθοῦντι ὅμοιον ποιεῖ ὥσπερ ἂν εἰ αὐξήσειέ τις τὴν τοῦ κινοῦντος δύναμιν καὶ ταχυτῆτα· ὃ γὰρ ἂν ὑπ' ἐκείνου ἔπασχε, τοῦτο αὐτὸ ποιεῖ εἰς τὸ πρὸ ὁδοῦ κινούμενον. Διὰ τί

παύεται

τὸ ἴσον ἠρεμίας παν-
ταχοῦ αἴτιον

κάθετον perpendicularem

παύεται φερόμενα τὰ ῥιφέντα; πότερον ὅταν λήγῃ ἡ ἰσχὺς ἡ ἀφεῖσα, ἢ διὰ τὸ ἀντισπᾶσθαι, ἢ διὰ τὴν ῥοπήν, ἐὰν κρείττων ᾖ τῆς ἰσχύος τῆς ῥιψάσης; ἢ ἄτοπον τὸ ταῦτα ἀπορεῖν, ἀφέντα τὴν ἀρχήν.

Διὰ τί φέρεταί τι οὐ τὴν αὐτοῦ φορὰν μὴ ἀκολουθοῦντος ὠθοῦντος τοῦ ἀφέντος; ἢ δῆλον ὅτι ἐποίησε τοιοῦτον τὸ πρῶτον, ὥσθ' ἅτερον ὠθεῖν, καὶ τοῦθ' ἕτερον. παύεται δὲ ὅταν μηκέτι δύνηται ποιεῖν τὸ προωθοῦν τὸ φερόμενον ὥστε ὠθεῖν, καὶ ὅταν τὸ τοῦ φερομένου βάρος ῥέπῃ μᾶλλον τῆς εἰς τὸ πρόσθεν δυνάμεως τοῦ ὠθοῦντος.

Διὰ τί οὔτε τὰ ἐλάττονα οὔτε τὰ μεγάλα πόρρω φέρεται ῥιπτούμενα, ἀλλὰ δεῖ συμμετρίαν τινὰ ἔχειν πρὸς τὸν ῥιπτοῦντα; πότερον ὅτι ἀνάγκη τὸ ῥιπτούμενον καὶ ὠθούμενον ἀντερείδειν ὅθεν ὠθεῖται, τὸ δὲ μηθὲν ὑπεῖκον διὰ μέγεθος, ἢ μηθὲν ἀντερεῖσαν δι' ἀσθένειαν, οὐ ποιεῖ ῥῖψιν οὐδὲ ὦσιν. τὸ μὲν οὖν πολὺ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος τῆς ὠθούσης οὐθὲν ὑπείκει, τὸ δὲ πολὺ ἀσθενέστερον οὐδὲν ἀντερείδει. ἢ ὅτι τοσοῦτον φέρεται τὸ φερόμενον ὅσον ἂν ἀέρα κινήσῃ εἰς βάθος, τὸ δὲ μηθὲν κινούμενον οὐδὲν ἂν κινήσειε. συμβαίνει δὲ ἀμφότερα τούτοις ἔχειν. τό τε γὰρ σφόδρα μέγα καὶ τὸ σφόδρα μικρὸν ὥσπερ οὐθὲν κινούμενά ἐστι· τὸ μὲν γὰρ οὐθὲν κινεῖ, τὸ δ' οὐθὲν κινεῖται.

Διὰ τί τὰ φερόμενα ἐν τῷ δινουμένῳ ὕδατι εἰς τὸ μέσον τελευτῶντα φέρεται ἅπαντα; πότερον ὅτι μέγεθος ἔχει τὸ φερόμενον, ὥστε ἐν δυσὶ κύκλοις εἶναι, τῷ μὲν ἐλάττονι, τῷ δὲ μείζονι, ἑκάτερον αὐτοῦ τῶν ἄκρων· ὥστε περισπᾷ ὁ μείζων διὰ τὸ φέρεσθαι θᾶττον καὶ πλαγίως ἀπωθεῖ αὐτὸν εἰς τὸν ἐλάττω. ἐπεὶ δὲ πλάτος ἔχει τὸ φερόμενον, καὶ οὗτος πάλιν τὸ αὐτὸ ποιεῖ, καὶ ἀπωθεῖ εἰς τὸν ἐντός, ἕως ἂν εἰς τὸ μέσον ἔλθῃ. καὶ τότε μένει διὰ τὸ ὁμοίως ἔχειν πρὸς ἅπαντας τοὺς κύκλους τὸ φερόμενον, διὰ τὸ μέσον· ἐν γὰρ τῷ μέσῳ ἴσον ἀπέχει ἑκάστῳ τῶν κύκλων. ἢ ὅτι ὅσων μὲν μὴ κρατεῖ ἡ φορὰ τοῦ δινουμένου ὕδατος διὰ τὸ μέγεθος, ἀλλ' ὑπερέχει τῇ βαρύτητι τῆς τοῦ κύκλου ταχυτῆτος, ἀνάγκη ὑπολείπεσθαι καὶ βραδύτερον φέρεσθαι. βραδύτερον δὲ ὁ ἐλάττων κύκλος φέρεται· τὸ αὐτὸ γὰρ ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὁ μέγας τῷ μικρῷ στρέφεται κύκλῳ, ὅταν ὦσι περὶ τὸ αὐτὸ μέσον· ὥστε

Cur ferri desinunt ea que iaciuntur

Cur aliqd fertur nō suā latione manu emissū cū nō sequitur ille q misit

εἰς τὸν ἐλάττονα κύκλον, ἀναγκαῖον ἀπολείπεσθαι ἕως αὐτῶν τὸ μέσον
ἔλθῃ. ὅσῳ δὲ πρότερον κρατεῖ ἡ φορὰ λήψουσα τὸν τὸ ποιήσει. δεῖ
γὰρ τὸν μὲν ὀπίσω, τὸν δὲ ἕτερον κρατεῖν τῇ ταχύτητι τοῦ βάρους. ὡς
τε εἰς τὸν ἐκτὸς αἰεὶ κύκλον ὑπολείπεσθαι τὸ πᾶν. ἀναγκαῖον δὲ τὸν
ἐκτὸς ἢ ἐκτὸς κινεῖσθαι τὸ μὴ κρατοῦν μόριον ἐν αὐτῷ. διὰ δὴ τοῦτο ἐν τῷ ὕδατι
ἀδύνατον τὸν φέρεσθαι τὸ μὴ κρατοῦν μόριον. ἔτι δὲ ἡ πρὸς τῷ ἐκτὸς
θάττων ἢ φορὰ τοῦ ἐκτὸς κύκλου. λείπεται δὲ εἰς τὸν ἐντὸς τὸ μὴ
κρατοῦν μόριον μεθίστασθαι. αἰεὶ δὲ ἕκαστον ἐπὶ τὸν ἐντὸς
στοιχεῖον τὸ μὴ κρατεῖσθαι. ἐπεὶ πρότερος τοῦ
μὴ κινεῖσθαι πρὸς ἐστὶ τὸ μέσον ἐλθεῖν.
μόνῳ δὴ τῷ κέντρῳ μόνῳ, ἄτοπον ἂ
μάλιστ' εἶναι τοῦτο δὴ ἀ-
θροίζε-
σθαι.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΑΛΦΑ ΤΟ ΜΕΙΖΟΝ.

ΑΝΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΤΟΥ ΕΙΔΕΝΑΙ ΟΡΕΓΟΝΤΑΙ ΦΥΣΕΙ· ΣΗΜΕΙΟΝ ΔΕ ΤΑΥΤΑΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ ΑΓΑΠΗΣΙΣ· ΚΑΙ ΓΑΡ ΧΩΡΙΣ ΤΗΣ ΧΡΕΙΑΣ ΔΙ' ΑΥΤΑΣ ΑΓΑΠΩΣΙΝ ΔΙ' ΑΥΤΑΣ· ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ, ΑΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΟΜΜΑΤΩΝ· ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΙΝΑ ΠΡΑΤΤΩΜΕΝ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΗ ΘΕΝ ΜΕΛΛΟΝΤΕΣ ΠΡΑΤΤΕΙΝ, ΤΟΥΣ ΟΡΑΝ ΑΙΡΕΤΩΤΑΤΟΥΣ ΦΑΜΕΝ, ΑΥΤΙ ΠΑΝΤΩΝ ΩΣ ΕΙΠΕΙΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ. ΑΙΤΙΟΝ ΔΕ ΟΤΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΠΟΙΕΙ ΓΝΩΡΙΖΕΙΝ ΤΗΜΑΣ ΑΥΤΗ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ, ΗΤΤΟΝΑΣ ΔΗΛΟΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ· ΦΥΣΕΙ ΜΕΝ ΟΥΝ ΑΙΣΘΗΣΙΝ ΕΧΟΝΤΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΑ ΖΩΑ ΕΚ ΓΕΝΕΤΗΣ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ, ΤΟΙΣ ΜΕΝ, ΑΥΤΟ, ΟΥΚ ΕΠΙΓΙΝΕΤΑΙ ΜΝΗΜΗ· ΤΟΙΣ ΔΕ ΓΙΝΕΤΑΙ· ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ ΤΑ ΜΕΝ ΦΡΟΝΙΜΑ ΤΑΥΤΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΤΕΡΑ ΔΕ ΤΑ ΜΗ ΔΥΝΑΜΕΝΑ ΜΝΗΜΟΝΕΥΕΙΝ ΟΣΑΙΝ· ΦΡΟΝΙΜΑ ΜΕΝ, ΑΝΕΥ ΤΟΥ ΜΑΝΘΑΝΕΙΝ, ΟΣΑ ΜΗ ΔΥΝΑΤΑΙ ΤΗΝ ΦΩΝΗΝ ΑΚΟΥΕΙΝ· ΟΙΟΝ ΜΕΛΙΤΑΙΟΝ· ΕΙ ΔΕ ΤΙ ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΑΛΛΟ ΓΕΝΟΣ ΖΩΩΝ ΕΣΤΙ· ΜΑΝΘΑΝΕΙ ΜΕΝ ΟΥΝ ΟΣΑ ΠΡΟΣΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥΤΟ ΕΧΕΙ ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ· ΤΑ ΜΕΝ ΟΥΝ ΑΛΛΑ, ΤΑΙΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΙΣ ΖΗΝ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ· ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΔΕ ΜΕΤΕΧΕΙ ΜΙΚΡΟΝ· ΤΟ ΔΕ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΓΕΝΟΣ, ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ, ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙΣ· ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΕ ΕΚ ΜΕΝ ΜΝΗΜΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ· Α΄ΙΔΟΥΣ ΓΑΡ ΑΙ ΠΟΛΛΑΙ ΜΝΗΜΑΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ, ΜΙΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΔΟΚΟΥΣΙΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΤΑΙ· ΚΑΙ ΔΟΚΕΙ ΧΕΙΡΟΝΩΣ ΕΧΕΙΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ, ΟΜΟΙΟΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΑ· ΑΠΟΦΑΙΝΕΙ ΔΕ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΔΙΑ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΤΟΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ· Η ΜΕΝ ΓΑΡ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΕΧΝΗΝ ΠΟΙΗΣΕΝ ΩΣ ΦΗΣΙ ΠΩΛΟΣ, ΟΡΘΩΣ ΛΕΓΩΝ· Η ΔΑ ΑΠΕΙΡΙΑ ΤΥΧΗΝ· ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΕ ΤΕΧΝΗ, ΟΤΑΝ ΕΚ ΠΟΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΕΝΝΟΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΘΟΛΟΥ ΜΙΑ ΓΕΝΗΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΜΟΙΩΝ

ων ὑπόληψις· τὸ μὲν γὰρ ἔχειν ὑπόληψιν, ὅτι Καλλίᾳ κάμνοντι τοιῳδὶ τοιόνδε, ῥᾴδιον εἰπεῖν· ἔστι γὰρ τοσόνδε· ἐμπειρίᾳ δέ· τὸ δὲ τί παῦσις ἂν ποιήσειε τοῖς δι' ἀκατέργαστον ἢ ἀφορισθεῖσι κάμνουσι τοιῳδὶ τοιοῦτον συμβεβηκέναι, οἷον, τοῖς φλεγματώδεσιν ἢ χολώδεσ' ἢ ἄν τι ῥέπουσι καύσῳ, τέχνης· πρὸς μὲν γὰρ τὸ πρᾶγμα, ἐμπειρία τέχνης οὐδὲν δοκεῖ διαφέρειν· αἰσθάνεσθαι γὰρ τῆς ἐμπειρίας λόγον ἔχομεν· αἴτιον δ' ὅτι, ἡ μὲν ἐμπειρία, τὰ καθ' ἕκαστά ἐστι γνῶσις· ἡ δὲ τέχνη, τῶν καθόλου· αἱ δὲ πράξεις καὶ γενέσεις πᾶσαι, περὶ τοῦ καθ' ἕκαστόν εἰσιν· οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζομεν ὅ τι ἂν μὴ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ Καλλίαν, ἢ Σωκράτη· ἢ τῶν ἄλλων τινὰ οὕτω λεγομένων, ᾧ συμβέβηκεν ἄνθρωπῳ εἶναι· ἐὰν οὖν ἄνευ τῆς ἐμπειρίας ἐπὶ τὸν λόγον, καὶ τὸ καθόλου μόνον νομίζῃ, τοῦ δ' ἐν αὐτῷ καθ' ἕκαστον ἀγνοῇ, πολλάκις ἁμαρτήσεται τῆς θεραπείας· θεραπευτὸν γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον μᾶλλον· ἀλλὰ μὴν τοῦ γε εἰδέναι καὶ τὸ ἐπιστήμῃ τέχνῃ, τῆς ἐμπειρίας ὑπάρχειν οἰόμεθα μᾶλλον· ἠσοφωτέρους τοὺς τεχνίτας τῶν ἐμπείρων ὑπολαμβάνομεν ὡς κατὰ τὸ εἰδέναι μᾶλλον ἀκολουθοῦσαν τὴν σοφίαν πᾶσι· τοῦτο δὲ διότι τοὺς μὲν τὴν αἰτίαν ἴσασιν, οἱ δ' οὔ· οἱ μὲν γὰρ ἐμπειροι, τὸ ὅτι μέν ἴσασι· διότι δὲ οὐκ ἴσασιν· οἱ δέ, τὸ διότι καὶ τὴν αἰτίαν γνωρίζουσι· διὸ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας ἑκάστων, τιμιωτέρους, καὶ μᾶλλον εἰδέναι νομίζομεν τῶν χειροτεχνῶν, καὶ σοφωτέρους· ὅτι κατὰ τὰς αἰτίας τὰ ποιοῦντα ἴσασι· οἱ δὲ ὡς τινὰ ἄψυχα φύσει ποιοῦσιν· ὃ μὲν οὖν ἄψυχα φύσει τί ποιεῖν τούτων ἕκαστον· πρὸς δὲ χειροτέχνην, ὀνείδους· ὡς δὲ καὶ τὸ πρακτικοὺς εἶναι σοφωτέρους ὄντως, ἀλλὰ καὶ τὸ λόγους ἔχειν αὐτοὺς τῶν αἰτίας γνωρίζειν· ὅλως τε ἡ μεθοδικὸν εἶναι διὰ τοσοῦτο καὶ τὸ δύνασθαι διδάσκειν ἕτερον· διὰ τοῦτο τὴν τέχνην, τῆς ἐμπειρίας σοφίαν μᾶλλον εἶναι· δύνασθαι γὰρ οἱ δὲ οὐ δύνασθαι διδάσκειν· ἔτι δὲ τῶν αἰσθήσεων, οὐδεμίαν ἡγούμεθα εἶναι σοφίαν· καίτοι γε αὗται τὰ ταῦτα εἰσὶν αὐτῶν τῶν καθ'

ἕκαστα γνώσεις· ἀλλ' οὐ λέγουσι τὸ διὰ τί περὶ οὐδενός· οἷον, διὰ τί θερμὸν τὸ πῦρ· ἀλλὰ μόνον ὅτι θερμόν· τὸν μὲν οὖν πρῶτον εἰκὸς τὸν ὁποιανοῦν μᾶλλόν τι τέχνην περὶ τοὺς κοινοὺς αἰσθήσεις, θαυμάζεσθαι ὑπὲρ τοὺς αἰσθητικοὺς, μὴ μόνον διὰ τὸ χρήσιμον εἶναί τινων εὑρεθέντων, ἀλλ' ὡς σοφὸν καὶ διαφέροντας τοὺς ἄλλους· πολλαχοῦ δὲ μεν ἐπιστημῶν τὰς μὲν, πρὸς τὰναγκαῖα· τὰς δὲ, πρὸς διαγωγὴν οὐσῶν· ἀεὶ σοφωτέρους τοὺς τοιούτους ἐκείνων ὑπολαμβάνομεν, διὰ τὸ μὴ πρὸς χρῆσιν εἶναι τὰς ἐπιστήμας αὐτῶν· ὅθεν, ἤδη πάντων τῶν τοιούτων κατεσκευασμένων, αἱ μὲν πρὸς ἡδονὴν μὴ εἰσὶ πρὸς τὰναγκαῖα τῶν ἐπιστημῶν εὑρέθησαν· αἱ πρῶτον τούτοις τοῖς τόποις οὖσαι πλεῖστα σχολάσασαν· ἐκεῖ γὰρ ἐφέθη σχολάζειν τὸ τῶν ἱερέων ἔθνος· ἐν ταῖς μὲν οὖν ἐν τοῖς ἠθικοῖς τὰς διαφορὰς τέχνης καὶ ἐπιστήμης, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὁμοίων· οὐδενὸς ἕνεκα νῦν προυμεθα τὸν λόγον, τοῦτ' ἔστιν· ὅτι τὸ ὄνομα ἐπὶ μὲν σοφίαν περὶ τὰς πρώτας αἰτίας καὶ τὰς ἀρχὰς, ὑπολαμβάνουσι πάντες· ὥστε καθάπερ εἴρηται πρότερον ὅτι ὁ μὲν ἔμπειρος τῶν ὁποιανοῦν ἐχόντων αἴσθησιν εἶναι δοκεῖ σοφώτερος· ὁδετεχνίτης, τῶν ἐμπείρων· χειροτέχνου δὲ ἀρχιτέκτονα· αἱ δὲ θεωρητικαὶ, τῶν ποιητικῶν μᾶλλον· ὅτι μὲν οὖν ἡ σοφία περί τινας αἰτίας καὶ ἀρχάς ἐστιν ἐπιστήμη, δῆλον· ἐπεὶ δὲ ταύτην τὴν ἐπιστήμην ζητοῦμεν, τοῦτον ἴδωμεν σκεπτέον, ἢ περὶ ποίας αἰτίας καὶ περὶ ποίας ἀρχὰς, ἐπιστήμη, σοφία ἐστίν· εἰδὴ λάβοιτις τὰς ὑπολήψεις ἃς ἔχομεν περὶ τοῦ σοφοῦ, τάχ' ἂν ἐκ τούτου φανερὸν γένοιτο μᾶλλον· ὑπολαμβάνομεν δή, πρῶτον μὲν ἐπίστασθαι μάλιστα πάντα τὸν σοφὸν ὡς ἐνδέχεται· μὴ καθ' ἕκαστον ἔχοντα τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν· εἶτα τὸν τὰ χαλεπὰ τὰνθρώπινα δυνάμενον γνωρίζειν· καὶ μὴ ῥᾴδια αἰσθάνεσθαι, τοῦτον μὲν σοφόν· τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι, πάντων κοινόν· διὸ ῥᾴδιον καὶ οὐδὲν σοφόν· ἔτι τὸν ἀκριβέστερον καὶ τὸν διδασκαλικώτερον τῶν αἰτίων, σοφώτερον εἶναι περὶ πᾶσαν ἐπιστήμην· καὶ τῶν ἐπιστημῶν δὲ, τὴν αὐτὴν σφόδρα καὶ τὸ εἰ

δέναι χάριν αἱρετὴν οὖσαν μᾶλλον εἶναι σοφίαν, ἢ τὴν τῶν ἀπο-
βαινόντων ἕνεκεν· καὶ τὴν ἀρχικωτέραν φιλοσοφίαν τῆς τοὐναν-
τίον μᾶλλον εἶναι σοφίαν· τῷ γὰρ ἐπιστατικῷ μᾶλλον πρέπει τὸ σο-
φὸν ἀλλ' ἕκαστα· καὶ ὁ τοῦτο εἰδὼς ἑτέρῳ πείθεσθαι, ἀλλὰ τοῦτῳ τὸν ἧττον σοφόν· τὰς
μὲν οὖν ὑπολήψεις, τοιαύτας ἢ τοσαύτας ἔχομεν περὶ τῆς σοφί-
ας ἢ τῶν σοφῶν· τούτων δέ, τὸ μὲν πάντα εἰδέναι, ᾧ μάλιστα ἔστι γε-
νικῶς τὸ καθόλου εἰδέναι μᾶλλον ἀναγκαῖον ὑπάρχειν· οὗτος γὰρ οἶδέ πως
πάντα τὰ ὑπὸ τινα μάθησιν· καθόλου δὲ μάλιστα ταῦτ' ἐστίν, ἃ πλεῖστ' ἀνω-
τάτω τοῖς οὖσιν ὑπάρχει· ἀνάγκη γὰρ τούτων εἶναι θεωρητικὸν ἐπιστήμην, ἐν ἅπασι
τοῖς ἐπιστητοῖς· ἀλληλεμβέβασται δὲ, τῶν ἐπιστημῶν, αἱ μάλιστα τὸ πρώτων εἰσὶν· αἱ
γὰρ ὑπ' ἐλάττονος, σὺν κατὰ τὸ ἐκ προθέσεως λεγόμενον· οἷον
ἀριθμητικὴ, γεωμετρίας· ἀλλὰ μὴν καὶ δι' ἀκριβείας ἡ τῶν
πρώτων θεωρητικὴ μᾶλλον· ἔστι γὰρ διδάσκουσα τοὺς αἰτίας λέ-
γοντας περὶ ἑκάστου· τὸ δὲ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι αὐτῶν ἕνεκα, μά-
λιστ' ὑπάρχει τῇ τοῦ μάλιστα ἐπιστητοῦ ἐπιστήμῃ· ὁ γὰρ εἰδὼς ἕνεκά του μᾶλλον εἰδήσει τὸ αἱρετόν, τοῦτο δ' ἦν τὸ ἀγαθὸν ἑκάστου, ὅλως
δὲ τὸ ἄριστον ἐν τῇ φύσει πάσῃ· ὀφθαλμῶν δὲ πάντων ὄντων τὸ εἰρημένον ἐστὶ τὸ
αὐτὸν ἐπιστήμῃ πάντῃ τὸ ζητούμενον ὄνομα· δεῖ γὰρ ταύτην
τὴν πρώτων ἀρχῶν καὶ αἰτιῶν εἶναι θεωρητικήν· ἡ γὰρ ἀγαθὸν καὶ
τὸ οὗ ἕνεκα, τῶν αἰτίων ἐστίν· ὅτι μὲν οὖν οὐ ποιητικὴ, φανερὸν ἐκ τῶν πρώτων
φιλοσοφησάντων· διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν τὸ πρῶ-
τον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν· ὀφθαρχῶς μὲν τὰ πρόχειρα τὰ ἀπορώτερα θαυ-
μάσαντες· εἶτα κατὰμικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τὰ μείζω τῶν
πρῶν ἀπορήσαντες· οἷον περί τε τῆς τῶν παθημάτων τῆς σελήνης καὶ περὶ τῆς τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρων καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως· ὁ δὲ ἀπο-

πρῶν

πορῶν καὶ θαυμάζων, οἴεται ἀγνοεῖν· διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφός πως ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων· ὥστε εἴπερ διὰ τὸ φεύ-
γειν ἄγνοιαν ἐφιλοσόφησαν, φανεροῦ ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπί-
στασθαι ἐδίωκον, καὶ οὐχ ἡσύστινος ἕνεκεν· μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ
συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων, καὶ
πρὸς ῥᾳστώνην καὶ διαγωγὴν ἤδη τοιαύτη φρόνησις ἥρξατο ζητεῖσθαι· δῆ-
λον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν ἄλλην ζητοῦμεν αὐτὴν χρείαν ἑτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄν-
θρωπος φαμὲν ἐλεύθερος εἶναι ὃς ἕνεκα καὶ μὴ ἄλλου, ὅτως καὶ
αὐτὴ μόνη ἐλευθέρα· ὅσα γὰρ ἐστὶ μόνη γὰρ αὐτὴ αὐτῆς
μενεκένδεκ. διὸ καὶ δικαίως ἂν οὐκ ἀνεπιτήδειος δοκοίη εἶναι κτῆσις·
πολλαχῇ γὰρ ἡ φύσις δοῦλη τὸ ἀνθρώπων δεκ. ὥστε κατὰ Σι-
μωνίδην, θεὸς ἂν μόνος τοῦτο ἔχοι τὸ γέρας· ἀνάρμοδον δὲ ἄξιον
μὴ ζητεῖν τὴν καθ' ὑπόληψιν ἐπιστήμην· εἰσὶ γὰρ οἱ πᾶσι τοῖς
πᾶσι φθονεῖν τὸ θεῖον, ἐπὶ τρύφου συμβῶσι μάλιστα εἰκός· καὶ
δυστυχεῖς εἶναι πάντων τοὺς ἀεὶ πονοῦντας· ἀλλ' οὔτε τὸ θεῖον φθονεῖν
ἐνδέχεται εἶναι, ἀλλὰ κατὰ τὴν παροιμίαν, πολλὰ ψεύδονται ἀοι-
δοί· οὔτε τοῖς αὐτῆς, ἀλλ' οὐχ ἡγούμενοι μὴ μιωτέραν ἢ θεοπρε-
πῆ τὴν ἡμετέραν ἐπιστήμην· ἴσως γὰρ μάλι-
στα ὀρθῶς ἔχοι, θεία τῶν ἐπιστημῶν δεκ, καὶ εἰ τις τῷ θείων εἶη· μό-
νη δ' αὕτη τοῦτων ἀμφοτέρων τετύχηκεν· ἅ, τε γὰρ θεῖ δοκεῖ τὰ αὐ-
τῶν πᾶσιν εἶναι καὶ ἀρχή τις, ἢ τὴν τοιαύτην ἢ μόνος ἢ μάλι-
στα ἔχοιθεῖ· ἀναγκαιότερα μὲν ὄν, πᾶσα αὐτῆς· ἀμείνων δ' οὐδε-
μία· δεῖ μὲν γὰρ ὡς καταστῆναι τὴν τάξιν αὐτῆς, εἰς ἣν ἀνήκει
τὰ ὄντα ζητήσεων· ἀρχὴ δὲ ὥσπερ εἴπομεν ἀπὸ τοῦ θαυμά-
ζειν πάντ'· εἰ οὕτως ἔχει, καθάπερ τῶν θαυμάστων ταὐτόματα
τὰ μὴ ὡς τὸ πολὺ γιγνόμενα τὴν αἰτίαν, ἢ ὡς εἰς τὸ μικρὸν ἢ τὸ
φλαῦρον μᾶλλον ἔοικεν ἀνθρωπίνῳ μανθάνειν· δῆλον δοκεῖ πᾶσιν, εἶναί τι
οὐκ ἐλαχίστων μὴ μεμιγμένον· δεῖ δὲ εἰς τοὐναντίον τὸ ἄμεινον τὸ
ἧττον ἰέναι· καὶ ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἰδεῖν· ὅταν μάθωσιν·
οὐδὲν γὰρ ἄνθρωπος μᾶλλον ἐπιστήσεται ἄνθρωπος γεωμετρικός· ὡς ἐνίοι τοῦ

ἀμέτρῳ μετρεῖται. τίς μὲν οὖν ἡ φύσις τῆς ζητουμένης ἐπιστήμης εἴρηται, καὶ τίς ὁ σκοπὸς οὗ δεῖ τυγχάνειν τὴν ζήτησιν καὶ τὴν ὅλην μέθοδον. ἐπεὶ δὲ φανερὸν ὅτι τῶν ἐξ ἀρχῆς αἰτίων δεῖ λαβεῖν ἐπιστήμην (τότε γὰρ εἰδέναι φαμὲν ἕκαστον, ὅταν τὴν πρώτην αἰτίαν οἰώμεθα γνωρίζειν) τὰ δ' αἴτια λέγεται τετραχῶς, ὧν μίαν μὲν αἰτίαν φαμὲν εἶναι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι. ἀνάγεται γὰρ τὸ διὰ τί πρῶτον, εἰς τὸν λόγον ἔσχατον· αἴτιον δὲ καὶ ἀρχὴ, τὸ διὰ τί πρῶτον. μίαν δὲ τὴν ὕλην καὶ τὸ ὑποκείμενον. τρίτην δὲ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως. τετάρτην δὲ τὴν ἀντικειμένην αἰτίαν ταύτῃ, τὸ οὗ ἕνεκεν καὶ τὸ ἀγαθόν. τέλος γὰρ γενέσεως πάσης τοῦτ' ἐστί. τεθεώρηται μὲν οὖν ἱκανῶς περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς περὶ φύσεως, ὅμως δὲ παραλάβωμεν καὶ τοὺς πρότερον ἡμῶν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ὄντων ἐλθόντας καὶ φιλοσοφήσαντας περὶ τῆς ἀληθείας. δῆλον γὰρ ὅτι κἀκεῖνοι λέγουσιν ἀρχάς τινας καὶ αἰτίας. ἐπελθοῦσιν οὖν ἔσται τι προὔργου τῇ μεθόδῳ τῇ νῦν. ἢ γὰρ ἕτερόν τι γένος εὑρήσομεν αἰτίας, ἢ ταῖς νῦν λεγομέναις μᾶλλον πιστεύσομεν. τῶν δὴ πρώτων φιλοσοφησάντων οἱ πλεῖστοι τὰς ἐν ὕλης εἴδει μόνον ᾠήθησαν ἀρχὰς εἶναι πάντων. ἐξ οὗ γάρ ἐστιν ἅπαντα τὰ ὄντα, καὶ ἐξ οὗ γίνεται πρώτου καὶ εἰς ὃ φθείρεται τελευταῖον, τῆς μὲν οὐσίας ὑπομενούσης, τοῖς δὲ πάθεσι μεταβαλλούσης, τοῦτο στοιχεῖον καὶ ταύτην τὴν ἀρχήν φασιν εἶναι τῶν ὄντων. καὶ διὰ τοῦτο, οὔτε γίνεσθαι οὐθὲν οἴονται, οὔτε ἀπόλλυσθαι, ὡς τῆς τοιαύτης φύσεως ἀεὶ σωζομένης. ὥσπερ οὐδὲ τὸν Σωκράτη φαμὲν οὔτε γίνεσθαι ἁπλῶς, ὅταν γίνηται καλὸς ἢ μουσικός, οὔτε ἀπόλλυσθαι, ὅταν ἀποβάλῃ ταύτας τὰς ἕξεις, διὰ τὸ ὑπομένειν τὸ ὑποκείμενον τὸν Σωκράτη αὐτόν, οὕτως οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδέν. δεῖ γὰρ εἶναί τινα φύσιν ἢ μίαν ἢ πλείους μιᾶς, ἐξ ὧν γίνεται τἆλλα σωζομένης ἐκείνης. τὸ μέντοι πλῆθος καὶ τὸ εἶδος τῆς τοιαύτης ἀρχῆς, οὐ τὸ αὐτὸ πάντες λέγουσιν. ἀλλὰ Θαλῆς μὲν ὁ τῆς τοιαύτης ἀρχηγὸς φιλοσοφίας, ὕδωρ φησὶν εἶναι. διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὕδατος ἀπεφήνατο εἶναι, λαβὼν ἴσως τὴν ὑπόληψιν ταύτην ἐκ τοῦ πάντων ὁρᾶν

τὴν

τὴν τροφὴν ὑγρὰν οὖσαν, καὶ αὐτὸ τὸ θερμὸν ἐκ τούτου γινόμενον καὶ τούτῳ ζῶν. τὸ δ' ἐξ οὗ γίνεται, τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ πάντων. διά τε δὴ τοῦτο τὴν ὑπόληψιν λαβὼν ταύτην, καὶ διὰ τὸ πάντων τὰ σπέρματα τὴν φύσιν ὑγρὰν ἔχειν. τὸ δ' ὕδωρ, ἀρχὴ φύσεώς ἐστι τοῖς ὑγροῖς. εἰσὶ δέ τινες οἳ καὶ τοὺς παμπαλαίους καὶ πολὺ πρὸ τῆς νῦν γενέσεως καὶ πρώτους θεολογήσαντας, οὕτως οἴονται περὶ τῆς φύσεως διαλαβεῖν. ὠκεανόν τε γὰρ καὶ τηθὺν ἐποίησαν τῆς γενέσεως πατέρας, καὶ τὸν ὅρκον τῶν θεῶν ὕδωρ, τὴν καλουμένην ὑπ' αὐτῶν στύγα τῶν ποιητῶν. τιμιώτατον μὲν γὰρ, τὸ πρεσβύτατον. ὅρκος δὲ τὸ τιμιώτατόν ἐστιν. εἰ μὲν οὖν ἀρχαία τις αὕτη καὶ παλαιὰ τετύχηκεν οὖσα περὶ τῆς φύσεως ἡ δόξα, τάχ' ἂν ἄδηλον εἴη. Θαλῆς μέντοι λέγεται οὕτως ἀποφήνασθαι περὶ τῆς πρώτης αἰτίας. Ἵππωνα μὲν γὰρ οὐκ ἄν τις ἀξιώσειε θεῖναι μετὰ τούτων, διὰ τὴν εὐτέλειαν αὐτοῦ τῆς διανοίας. Ἀναξιμένης δὲ ἀέρα καὶ Διογένης πρότερον ὕδατος καὶ μάλιστ' ἀρχὴν τιθέασι τῶν ἁπλῶν σωμάτων. Ἵππασος δὲ πῦρ ὁ μεταποντῖνος καὶ Ἡράκλειτος ὁ ἐφέσιος. Ἐμπεδοκλῆς δὲ τὰ τέτταρα, πρὸς τοῖς εἰρημένοις γῆν προσθεὶς τέταρτον. ταῦτα γὰρ ἀεὶ διαμένειν καὶ οὐ γίνεσθαι, ἀλλ' ἢ πλήθει καὶ ὀλιγότητι συγκρινόμενα καὶ διακρινόμενα, εἰς ἕν τε καὶ ἐξ ἑνός. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ κλαζομένιος τῇ μὲν ἡλικίᾳ πρότερος ὢν τούτου, τοῖς δ' ἔργοις ὕστερος, ἀπείρους εἶναί φησι τὰς ἀρχάς. σχεδὸν γὰρ ἅπαντα ὁμοιομερῆ καθάπερ ὕδωρ ἢ πῦρ, οὕτω γίνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαί φησι, συγκρίσει καὶ διακρίσει μόνον. ἄλλως δ' οὔτε γίνεσθαι οὔτ' ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ διαμένειν ἀΐδια. ἐκ μὲν οὖν τούτων, μόνην τις αἰτίαν νομίσειεν ἂν τὴν ἐν ὕλης εἴδει λεγομένην. προϊόντων δ' οὕτως, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὡδοποίησεν αὐτοῖς καὶ συνηνάγκασε ζητεῖν. εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα πᾶσα φθορὰ καὶ γένεσις ἔκ τινος ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων ἐστίν, διὰ τί τοῦτο συμβαίνει, καὶ τί τὸ αἴτιον. οὐ γὰρ δὴ τό γε ὑποκείμενον αὐτὸ ποιεῖ μεταβάλλειν ἑαυτό. λέγω δ' οἷον οὔτε τὸ ξύλον, οὔτε ὁ χαλκὸς

αὐτῶν τῶν μεταβαλόντων ἑκάστοτε αὐτῶν. οὐδὲ γὰρ εἰ ὁ μὲν ξύλον κλίνην ποιεῖ ὁ δὲ χαλκὸν ἀνδριάντα· ἀλλ' ἕτερόν τι τῆς μεταβολῆς ἴδιον. ὁ δὲ τοῦ τοιοῦτον ζητεῖν ὅτι, τὸ πόθεν ἑτέραν ἀρχὴν ζητεῖν, ὥσπερ ἡμεῖς φαίνομεν ὁπόθεν ἀρχὴ τῆς κινήσεως. οἱ μὲν οὖν πάντα ἀνάγοντες ἀρχὰς ἀφ' ἁπλῶν τῆς μεθόδου τῆς τοιαύτης, λέγουσιν οὐ δεῖν εἶναι τὸ ὑπομένον, ἀπὸ δὲν ἐδύναμιν ἑαυτοῖς· ἀλλ' ἐξ οἱασηδήποτε ἑνὸς γίνεσθαι τῶν ὄντων, ὡς τοῦ πολλοῦ ὑπὸ τοῦ τῆς τῆς ζητήσεως, τὸ μὴ ἀεὶ μηδὲν φαίνεσθαι· ἀπὸ τῶν φύσιν μόνον κινήσεως φορὰν (τοῦτο γὰρ ἀέρα καὶ πῦρ καὶ τὰ τοιαῦτα μολογήσαν) ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἄλλο μεταβολὴ πᾶσα. ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ ἴδιον δέξα. τὸ μὲν ἓν μόνον φασκόντων εἶναι τὸ πᾶν, ἀφ' ἑνὸς ἰσωσεβιστέον τοῖς αὐτὸ πᾶσιν συνιδεῖν αἰτίαν, ὡς εἰ ἄρα Παρμενίδης. τοῦτο κατὰ τοσοῦτον, ὅσον ὁ μόνον, ἀλλὰ καὶ δύο ὡς τίθησιν αἰτίας εἶναι· τοῖς δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν λαμβάνουσιν ὡς ὕλας πυρὸς τὴν φύσιν. ὕδατος γῆς τοιούτοις τοῖς μὲν ἀλληθείας ὡσπερ εἰ πομένοις, τὴν ἐχομένην ζητῆσαι ἀρχήν· τοῦ δὲ καλῶς τὸ μὲν ἔχειν, τὸ δὲ γίνεσθαι τῶν ὄντων, ἴσως οὔτε γῆν οὔτε πῦρ τῶν τοιούτων οὐδὲν οὐτε ἴκος αἴτιον εἶναι· ὅτι κεν εἰκὸς οἰηθῆναι· οὐδὲν τῷ αὐτομάτῳ καὶ τύχῃ τοσοῦτον ἐπιτρέψαι πρᾶγμα καλῶς ἔχειν· νοῦν δή τις εἰπὼν εἶναι καθάπερ ἐν τοῖς ζώοις καὶ ἐν τῇ φύσει τὸν αἴτιον τοῦ κόσμου καὶ τῆς τάξεως πάσης· οἷον νήφων ἐφάνη παρ' ἐκείνους λέγοντας τοὺς πρότερον. φανερῶς μὲν οὖν Ἀναξαγόρας ἔσχεν ἴσμεν ἁψάμενον τούτων τῶν λόγων. αἴτιον δέ ἔχει πρότερον Ἑρμότιμος ὀκλαζομένιος εἰπεῖν· οἱ μὲν οὖν ὕστερον ὑπολαμβάνοντες ἁμαρτῶν καλῶς τὴν αἰτίαν ἀεὶ χωρὶς εἶναι τὰ ὄντων ἔθεσαν μὲν τὴν τοιαύτην. ὅθεν οὐκ ἴκνεισθαι ὑπὸ τῆς φύσεως ἐδόκουν τὴν Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον καὶ εἴ τις ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπι-

θυμίαν ἐν τοῖς οὖσιν ἐποίησεν ὡς ἀρχήν· οἷον καὶ Παρμενίδης. καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὴν τοῦ παντὸς γένεσιν, πρῶτον μὲν φησὶν ἐρωτοποιῆσαι θεῶν πάντων· Ἡσίοδος δ', πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ· αὐτὰρ ἔπειτα πλατύστερνος γαῖ' ἔρως· ὃς πάντεσσι μετέπρεπε ἀθανάτοισιν· ὡς δὲ δεῖ χειν τοῦσιν ὑπάρχειν τιν' αἰτίαν ἥτις κινήσει συνέξει τὰ πράγματα· πρῶτος μὲν ὧδ' ἐκείνου χειρίσαι δοκεῖ τοῦτο τοῖς πρώτοις, ὕστερον δὲ καὶ μᾶλλον ἐπὶ τὰ μαντικὰ τοῖς ἀγαθοῖς φαίνεται τὸ ἐν τῇ φύσει, οὐ μόνον τάξιν ἡγούμενος καλόν, ἀλλὰ καὶ αἰτίαν· ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα τῶν καλῶν, οὕτως ἄλλος τις φιλίαν εἶναι νεῖκος ἢ νοῦν εἶπεν ἢ ἔρωτα· ἕκαστον ἐκάτερον ἐκατέρων αἴτιον τούτων· εἰ δ' ἔστι κολασθοῖ ἢ λαμβάνοι πρὸς τῷ δικαίῳ ἢ μὴ πρὸς ἀφελίζει λέγων Ἐμπεδοκλῆς, δῆλον ἐστὶ τῷ μᾶλλον φιλίαν εἶναι τὰ ἀγαθῶν· τὸ δὲ ἔκ θεν, πῶς καὶ ᾗ ἔστι φαίνεται τρόπον τινὰ ἢ λέγειν, ἅπερ ὧν καὶ ὡς τὸν λέγων τὸ κακὸν ἢ τὸ ἀγαθὸν ἀρχὰς Ἐμπεδοκλέα, τάχ' ἂν λέγοι καλῶς· εἴπερ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων αἴτιον, αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἔστι. τῶν καλῶν, τὸ κακόν· οὕτω μὲν ἁπλῶς περ λέγομεν· καὶ μέχρι τούτου δυεῖν αἰτίαν ἐφήψαντο· ὡς ἡμεῖς διωρίσαμεν ἐν τοῖς περὶ φύσεως ζητεῖν τι ὕλης καὶ τοῦ θεν ἡ κίνησις· ἀμυδρῶς μέν τοι καὶ ἐν δεᾶ φῆς· αὐτοῖον δ' ἐν τοῖς μάχαις οἱ ἀεὶ μασι πρῶτοι· ἐκεῖνοι τοιαῦτα μὲν ὑπὸ τύποις πολλάκις καλοῖς τολμηρός· αὐτὸ δὲ ἐκεῖνοι ἀπὸ ἐπιστήμης ἔστι δ' οἰκασιν εἰδόσι λέγειν ἀλέγουσι· σχεδὸν δ' ὅθεν χώ μενοι φανοῦ ἐρίς· αὐτὴ κίνησις· Ἀναξαγόρας τε μηχανῇ χῆται τῶν πρὸς τὸ κοσμοποιῆσαι ἢ ὁπόταν ἀπορήσῃ, ἀλλὰ τίν αἰτίαν ὀξ αὐτόματος ἔστι, τότε λέγει αὐτό· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις οὐδὲν μᾶλλ' αἰτιᾶται τὶ νομένων ἢ πῶ· καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὧν τὸ μὲν τούτῳ χῆται ρὶς αἰτίοις· οὐμὴν οὔτε ἱκανῶς· οὔτε τοῖς διέσκεφ τὸ ὁμολογούμενον· πολλαχοῦ γοῦν αὐτῷ, ἡ μὲν φιλία διακεῖνό· τὸ δ' ἡμᾶς συγκεῖνό· ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὸ σὺν χέαι διΐστηται τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ νείκους, τότε τὸ ὕδωρ εἰς τὸν συγκείμενον ἐλθὸν ἄλλον ἐκ τῶν στοιχείων ἕκαστον· ὅταν δὲ

πάντα ὑπὸ τῆς φιλίας συνιόντα εἰς τὸ ἕν, ἀναγκαῖον ἐξ ἑκάστου τὰ μόρια διακεῖσθαι πάλιν. Ἐμπεδοκλῆς μὲν οὖν παρὰ τὴν πρότερον πρῶτος ταύτην τὴν αἰτίαν διελὼν εἰσήνεγκεν, οὐ μίαν παρέσχετο τὴν τῆς κινήσεως ἀρχήν· ἀλλ' ἑτέρας τινὰς ἐναντίας. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὡς ἐν ὕλης εἶδος λεγόμενα στοιχεῖα τέτταρα πρῶτος εἶπεν. ἐχρῆτο δὲ τούτοις μὲν ὡς τέτταρσιν, καθάπερ τὸ πῦρ καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων ἁπλῶς ὡς μιᾶς φύσεως οὔσης καὶ ὕδατι· λάβοι δ' ἄν τις αὐτὸ θεωρῶν ἐκ τῶν ἐπῶν. ἔστιν μὲν οὖν ὡς πλείω λέγομεν οὕτως τε καὶ τοσαῦτα εἰρηκέναι ἀρχάς. Λεύκιππος δὲ καὶ ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ Δημόκριτος στοιχεῖα μὲν τὸ πλῆρες καὶ τὸ κενὸν εἶναί φασι λέγοντες· οἷον, τὸ μὲν ὂν, τὸ δὲ μὴ ὄν· τούτων δὲ τὸ μὲν πλῆρες καὶ στερεὸν, τὸ ὄν· τὸ δὲ κενὸν καὶ μανὸν, τὸ μὴ ὄν· διὸ καὶ οὐθὲν μᾶλλον τὸ ὂν τοῦ μὴ ὄντος εἶναί φασιν, ὅτι οὐδὲ τὸ κενὸν τοῦ σώματος· αἰτίας δὲ τούτων ταύτας, ὡς ὕλη καὶ καθάπερ οἱ ποιοῦντες τὴν οὐσίαν, τὰ ἄλλα τοῖς παθήμασιν αὐτῆς γίνεσθαι, τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνὸν ἀρχὰς τιθέμενοι τοῦ πάθους, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οὗτοι τὰς διαφορὰς, αἰτίας τῶν ἄλλων εἶναί φασι· ταύτας δ' εἶναι λέγουσι σχῆμα τε καὶ τάξιν καὶ θέσιν· διαφέρειν γὰρ φασὶ τὸ ὂν ῥυσμῷ καὶ διαθιγῇ καὶ τροπῇ· μόνον δὲ τούτων, ὁ μὲν ῥυσμὸς σχῆμα ἐστὶν ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ δὲ διαθιγὴ τάξις ἡ ἐπαφή, ἡ δὲ τροπὴ θέσις· διαφέρει γὰρ τὸ μὲν Α τοῦ Ν σχήματι, τὸ δὲ ΑΝ τοῦ ΝΑ τάξει, τὸ δὲ Η τοῦ Π θέσει· περὶ δὲ κινήσεως ὁθενοῦν ἢ πῶς ὑπάρχει τοῖς οὖσι, διοῦτοι παρὰ πολὺ τοῖς ἄλλοις ἐξαθύμως ἀφῆκαν. περὶ μὲν οὖν τῶν δύο αἰτίων, ὡς πεπλέονται ὅσου τὸν ἐοικέναι ἐξητάκαμεν πρότερον. ἐν δὲ τούτοις ἅπασι τοῖς οἰκαλύμμασι θαυμάσαι τις ἂν μαθημάτων ἁψάμενοι τὸ πρῶτον, ταύτας πρῶτον μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τὰ φαινόμενα τοῖς ἀνθρώποις, τὰς τούτων ἀρχὰς, ὧν ὁμοίων ἀρχὰς ὠήθησαν εἶναι πάντων· ἐπεὶ ἡ τούτων οἱ ἀριθμοὶ φύσει πρῶτοι, ἐν δὲ τούτοις ἀριθμοῖς ἐδόκουν θεωρεῖν ὁμοιώματα πολλὰ τοῖς οὖσι καὶ γιγνομένοις μᾶλλον ἢ ἐν πυρὶ καὶ γῇ καὶ ὑδατι τοιόνδε· ἄλλον ἢ ἄλλον τῶν ἀριθμῶν δικαιοσύνην

δικαιοσύνην· ἄλλον δὲ τοιονδὶ, ψυχὴν νοῦν· ἕτερον δὲ καιρὸν ἕτερον γάμου· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστου ὁμοίως· ἔτι δὲ καὶ τὰς τῶν ἁρμονιῶν ἕξεις ἐφαίνετο τοῖς ἀριθμοῖς συμπάσας ἐπιδεχόμενα τὰ πάθη καὶ τοὺς λόγους· ἐπεὶδὴ τὰ μὲν ἄλλα τοῖς ἀριθμοῖς ἐφαίνετο τὴν φύσιν ἀφωμοιωμένα πᾶσιν· οἱ δὲ ἀριθμοὶ πρώτοις τῇ φύσει πρῶτοι δὲ τὰ στοιχεῖα τῶν ἀριθμῶν τοῖς οὖσι στοιχεῖα πάντων εἶναι ὑπέλαβον· καὶ ὅλον τὸν οὐρανὸν ἁρμονίαν εἶναι καὶ ἀριθμόν· εἶναι καὶ ἅπαντα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ φαινόμενα μέρη πρὸς τὴν ὅλην διακόσμησιν, ταῦτα συναγόντες, ἐφήρμοττον· καὶ εἴ τινα που λείποι, προσελίττομεν ὅπως ἡμῖν ἅπασα ἡ πραγματεία μεμερισμένη πᾶσαν αὐτοῖς εἶναι τὴν πρᾶξιν μαθηματικήν. λέγω δὲ τὸ δοκεῖν ἐπεὶδὴ τὰ ἐν ἀριθμοῖς δεκὰς εἶναι δοκεῖ πᾶσαν πεφυκέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν φύσιν, καὶ τὰς φορὰς μὲν τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ, δέκα μὲν εἶναί φασιν, ὄντων δὲ ἐννέα μόνων τῶν φανερῶν, διὰ τοῦτο δεκάτην τὴν ἀντίχθονα ποιοῦσι· περὶ ὧν ἐν ἑτέροις ἡμῖν ἀκριβέστερον· ἀλλ' οὐδὲ ταύτῃ ἐνεχόμεθα, τοῦ λόγου ὅπως λάβωμεν καὶ παρὰ τούτων τίνας εἶναι ἤδη τιθέασι τὰς ἀρχὰς· ἢ πῶς εἰς τοὺς εἰρημένους ἐμπίπτουσιν αἰτίας· φαίνονται δὲ καὶ οὗτοι τὸν ἀριθμὸν νομίζοντες ἀρχὴν εἶναι καὶ ὡς ὕλην τοῖς οὖσι καὶ ὡς πάθη τε καὶ ἕξεις τοῦ ἀριθμοῦ τοῖς οὖσι, τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν· τούτων δὲ, τὸ μὲν, πεπερασμένον· τὸ δὲ, ἄπειρον· τὸ δὲ ἓν ἐξ ἀμφοτέρων εἶναι τούτων· καὶ γὰρ ἄρτιον εἶναι καὶ περιττόν· τὸν δὲ ἀριθμὸν ἐκ τοῦ ἑνός· ἀριθμοὺς δὲ καθάπερ εἰρηκὸς τὸν ὅλον οὐρανόν· ἕτεροι δὲ τῶν αὐτῶν τούτων τὰς ἀρχὰς, δέκα λέγουσιν εἶναι τὰς κατὰ συμπλοκὴν λεγομένας συστοιχίας, ἄπειρον· περιττὸν· ἕν· πλῆθος· δεξιὸν· ἀριστερὸν· ἄρρεν· θῆλυ· ἠρεμοῦν· κινούμενον· εὐθύ· καμπύλον· φῶς· σκότος· ἀγαθόν· κακόν· τετράγωνον· ἑτερόμηκες· οὗπερ τρόπον ἔοικε καὶ Ἀλκμαίων ὁκροτωνιάτης ὑπολαβεῖν· ἀλλ' ἐγγύς τος παρεκείμενον, ἢ ἐκεῖνοι τὰς ἀρχὰς ἔλαβον τὸν λόγον τοῦτον. ἐγγὺς δ' ἦν καὶ τὴν ἡλικίαν ἂν Ἀλκμαίων ὢν πρεσβύτερος Πυθαγόρου· ἀπεφήνατο δὲ παραπλησίως περὶ τούτων φησὶ γὰρ εἶναι

δύο τὰ πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων, λέγων τὰς ἐναντιότητας, οὐχ ὥσπερ οὗτοι διωρισμένας, ἀλλὰ τὰς τυχούσας· οἷον λευκὸν μέλαν· γλυκὺ πικρόν· ἀγαθὸν κακόν· μικρὸν μέγα. οὗτος μὲν οὖν ἀδιορίστως ἀπέρριψε περὶ τῶν λοιπῶν· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι, καὶ πόσαι καὶ τίνες αἱ ἐναντιώσεις ἀπεφήναντο. παρὰ μὲν οὖν τούτων ἀμφοῖν, τοσοῦτόν ἐστι λαβεῖν ὅτι τἀναντία, ἀρχαὶ τῶν ὄντων. τὸ δ' ὅσαι παρὰ τῶν ἑτέρων, καὶ τίνες αὗταί εἰσι. πῶς μέντοι πρὸς τὰς εἰρημένας αἰτίας ἐνδέχεται συναγαγεῖν, σαφῶς μὲν, οὐ διήρθρωται παρ' ἐκείνων. ἐοίκασι δ' ὡς ἐν ὕλης εἴδει τὰ στοιχεῖα τάττειν. ἐκ τούτων γὰρ ὡς ἐνυπαρχόντων συνεστάναι καὶ πεπλάσθαι φασὶ τὴν οὐσίαν. τῶν μὲν οὖν παλαιῶν, καὶ πλείω τὰ στοιχεῖα λεγόντων τῆς φύσεως, ἐκ τούτων ἱκανόν ἐστι θεωρῆσαι τὴν διάνοιαν. εἰσὶ δέ τινες οἳ περὶ τοῦ παντὸς ὡς ἂν μιᾶς οὔσης φύσεως ἀπεφήναντο. τρόπον δὲ οὐ τὸν αὐτὸν πάντες, οὔτε τοῦ καλῶς οὔτε τοῦ κατὰ τὴν φύσιν. εἰς μὲν οὖν τὴν νῦν σκέψιν τῶν αἰτίων, οὐδαμῶς συναρμόττει περὶ αὐτῶν ὁ λόγος. οὐ γὰρ ὥσπερ ἔνιοι τῶν φυσιολόγων ἓν ὑποθέμενοι τὸ ὄν, ὅμως γεννῶσιν ὡς ἐξ ὕλης τοῦ ἑνός· ἀλλ' ἕτερον τρόπον οὗτοι λέγουσιν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ προστιθέασι κίνησιν, γεννῶντές γε τὸ πᾶν. οὗτοι δ' ἀκίνητον εἶναί φασιν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοσοῦτόν γε οἰκεῖόν ἐστι τῇ νῦν σκέψει. Παρμενίδης μὲν γὰρ ἔοικε τοῦ κατὰ τὸν λόγον ἑνὸς ἅπτεσθαι. Μέλισσος δὲ τοῦ κατὰ τὴν ὕλην. διὸ καὶ ὁ μὲν πεπερασμένον. ὁ δ' ἄπειρον φησὶν εἶναι αὐτό. Ξενοφάνης δὲ πρῶτος τούτων ἑνίσας. ὁ γὰρ Παρμενίδης τούτου λέγεται μαθητής, οὐδὲν διεσαφήνισεν. οὐδὲ τῆς φύσεως τούτων οὐδετέρας ἔοικε θιγεῖν. ἀλλ' εἰς τὸν ὅλον οὐρανὸν ἀποβλέψας, τὸ ἓν εἶναί φησι τὸν θεόν. οὗτοι μὲν οὖν καθάπερ εἴπομεν ἀφετέοι πρὸς τὴν νῦν ζήτησιν. οἱ μὲν δύο, καὶ πάμπαν ὡς ὄντες μικρὸν ἀγροικότεροι, Ξενοφάνης καὶ Μέλισσος. Παρμενίδης δὲ μᾶλλον βλέπων, ἔοικέ που λέγειν. παρὰ γὰρ τὸ ὄν, τὸ μὴ ὂν οὐθὲν ἀξιῶν εἶναι, ἐξ ἀνάγκης ἓν οἴεται εἶναι τὸ ὄν, καὶ ἄλλο οὐθέν. περὶ οὗ σαφέστερον ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰρήκαμεν. ἀναγκαζόμενος δ' ἀκολουθεῖν τοῖς φαινομένοις, καὶ τὸ ἓν μὲν κατὰ τὸν λόγον, πλείω δὲ

κατὰ

κατὰ τὴν αἴσθησιν ὑπολαμβάνων εἶναι· δύο τὰς αἰτίας, καὶ δύο τὰς ἀρχὰς τίθησι πάλιν, θερμὸν καὶ ψυχρόν· οἷον, πῦρ καὶ γῆν λέγων. τούτων δὲ τὸ μὲν κατὰ τὸ ὄν, τὸ θερμὸν τάττει· θάτερον δὲ κατὰ τὸ μὴ ὄν. ἐκ μὲν οὖν τῶν εἰρημένων καὶ παρὰ τῶν συνηδρευκότων ἤδη τῷ λόγῳ σοφῶν, ταῦτα παρειλήφαμεν. παρὰ μὲν τῶν πρώτων, σωματικήν τε τὴν ἀρχήν (ὕδωρ γὰρ καὶ πῦρ καὶ τὰ τοιαῦτα σώματά ἐστι) καὶ τῶν μὲν μίαν, τῶν δὲ πλείους ἀρχὰς τὰς σωματικάς. ἀμφοτέρων μέντοι ταύτας ὡς ἐν ὕλης εἴδει τιθέντων. παρὰ δέ τινων ταύτην τε τὴν αἰτίαν τιθέντων, καὶ πρὸς ταύτῃ τὴν ὅθεν ἡ κίνησις· καὶ ταύτην, παρὰ τῶν μὲν μίαν, παρὰ τῶν δὲ δύο. μέχρι μὲν οὖν τῶν Ἰταλικῶν, καὶ χωρὶς ἐκείνων μετριώτερον εἰρήκασιν οἱ ἄλλοι περὶ αὐτῶν. πλὴν ὥσπερ εἴπομεν, δυεῖν τε αἰτίαιν τυγχάνουσι κεχρημένοι· καὶ τούτων τὴν ἑτέραν, οἱ μὲν μίαν, οἱ δὲ δύο ποιοῦσι, τὴν ὅθεν ἡ κίνησις. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι, δύο μὲν τὰς ἀρχὰς κατὰ τὸν αὐτὸν εἰρήκασι τρόπον· τοσοῦτον δὲ προσεπέθεσαν, ὃ καὶ ἴδιόν ἐστιν αὐτῶν, ὅτι τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ τὸ ἓν, οὐχ ἑτέρας τινὰς ᾠήθησαν εἶναι φύσεις· οἷον, πῦρ, ἢ γῆν, ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον· ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἄπειρον, καὶ αὐτὸ τὸ ἕν, οὐσίαν εἶναι τούτων ὧν κατηγοροῦνται. διὸ καὶ ἀριθμὸν εἶναι τὴν οὐσίαν ἁπάντων. περί τε τούτων οὖν, τοῦτον ἀπεφήναντο τὸν τρόπον. καὶ περὶ τοῦ τί ἐστιν, ἤρξαντο μὲν λέγειν καὶ ὁρίζεσθαι· λίαν δ' ἁπλῶς ἐπραγματεύθησαν. ὡρίζοντό τε γὰρ ἐπιπολαίως, καὶ ᾧ πρώτῳ ὑπάρξειεν ὁ λεχθεὶς ὅρος, τοῦτ' εἶναι τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος ἐνόμιζον· ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ταὐτὸν εἶναι διπλάσιον καὶ τὴν δυάδα, διότι πρῶτον ὑπάρχει τοῖς δυσὶ τὸ διπλάσιον. ἀλλ' οὐ ταὐτὸν ἴσως ἐστὶ τὸ εἶναι διπλασίῳ καὶ δυάδι. εἰ δὲ μή, πολλὰ τὸ ἓν ἔσται· ὃ κἀκείνοις συνέβαινε. παρὰ μὲν οὖν τῶν πρότερον καὶ τῶν ἄλλων, τοσαῦτά ἐστι λαβεῖν. μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας φιλοσοφίας, ἡ Πλάτωνος ἐπεγένετο πραγματεία· τὰ μὲν πολλὰ τούτοις ἀκολουθοῦσα, τὰ δὲ καὶ ἴδια παρὰ τὴν τῶν Ἰταλικῶν ἔχουσα φιλοσοφίαν. ἐκ νέου τε γὰρ συγγενόμενος πρῶτον

Κρατύλῳ καὶ τοῖς ἡρακλειτείοις δόξαις, ὡς ἀεί τινων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων. Ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὔσης· ταῦτα μὲν οὕτως ὑπέλαβε. Σωκράτους δὲ περὶ μὲν τὰ ἠθικὰ πραγματευομένου, περὶ δὲ τῆς ὅλης φύσεως οὐδὲν ἐν μέν τοι τούτοις τὸ καθόλου ἐζήτουν τοῦτος, ηὐτε περὶ ὁρισμῶν ἐπιστήσαντ' πρώτου τὴν διάνοιαν, ἐκεῖνον ἀποδεξάμενοι διὰ τὸ ζητῆσαι περὶ τῶν καθόλου τοιοῦτον ὑπέλαβεν· ὡς περὶ ἑτέρων τοὺς ὁρισμοὺς τούτους εἶναι μόνους καὶ οὐ περὶ τῶν αἰσθητῶν τινος· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τὸ κοινὸν ὅρον τῶν αἰσθητῶν τινος ἀεί γε μεταβαλλόντων· οὕτως οὖν τὰ μὲν τοιαῦτα τῶν ὄντων, ἰδέας προσηγόρευσε· τὰ δὲ αἰσθητὰ παρὰ ταῦτα καὶ κατὰ ταῦτα λέγεσθαι πάντα· καὶ τὰ μέθεξιν δ' εἶναι τὰ πολλὰ τῶν συνωνύμων αὐτοῖς εἰδῶν· τὸ δὲ μέθεξις μόνον μετέβαλε· οἱ μὲν δ' Πυθαγόρειοι, μίμησιν τὸν φασὶν εἶναι τῶν ἀριθμῶν· Πλάτων δὲ, μέθεξιν· τοὔνομα μεταβαλών· τὸ μὲν γοῦν μετέχειν ἢ τὸ μίμησιν, ἥτις αὐτῶν ἂν εἴη τῶν εἰδῶν ἀφεῖσαν ζητεῖν· ἔτι δὲ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ εἴδη, τὰ μαθηματικὰ τῶν πραγμάτων ἐν μέσῳ φασὶ μεταξύ, διαφέροντα τῶν μὲν αἰσθητῶν, τῷ ἀΐδια καὶ ἀκίνητα εἶναι· τῶν δὲ εἰδῶν, τῷ τὰ μὲν πολλὰ παρόμοια εἶναι· τὸ δὲ εἶδος αὐτὸ, τῷ ἕκαστον μόνον· ἐπεὶ δοκεῖ τὰ εἴδη τοῖς ἄλλοις τὰ ἐκείνων στοιχεῖα, πάντων ὑπολαβεῖν τ' ὄντων εἶναι στοιχεῖα· ὡς μὲν οὖν ἡ ὕλη τὸ μέτε καὶ τὸ μικρὸν εἶναι ἀρχάς· ὡς δὲ οὐσίαν τὸ ἕν· ἐξ ἐκείνων γὰρ τὰ κατὰ τὰ μέθεξιν τοιοῦτος τὰ εἴδη εἶναι τοὺς ἀριθμούς· τὸ μὲν τοίνυν ὡς οὐσίαν εἶναι, ἀμήχανον τί τὸ ὂν λέγεσθαι βραχέως τοῖς πυθαγορείοις ἐλέγχειν· τὸ δὲ τοὺς ἀριθμοὺς αἰτίους εἶναι τοῖς ἄλλοις τῆς οὐσίας, ὡσαύτως ἐκείνοις· τὸ δὲ καὶ τὸ σύμπαν ὡς ἑνὸς διάδοχον ποιῆσαι· τὸ δὲ πέρας ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ, τοῦτ' ἔστιν· ἢ ἔτι τὸ μὲν, τοὺς ἀριθμοὺς παρὰ τὰς αἰσθητάς· οἱ δὲ ἀριθμοὺς εἶναί φασιν αὐτὰ τὰ πράγματα· ἢ τὰ μαθηματικὰ μεταξύ τῶν ἐπιφάσει· τὸ μὲν οὖν ἓν, καὶ τὴν ἀριθμῷ οὐσίαν, τὰ πράγματα τε ποιῆσαι, ὡς μιᾷ ὥσπερ οἱ πυθαγόρειοι ἢ τῶν εἰδῶν

εἰσαγωγή

εἰσαγωγὴ διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐμμονὴν τὸ σκέμμα· οἱ γὰρ πρότεροι, διαλεκτικῆς οὐ μετεῖχον· τὸ δὲ δυάδα ποιῆσαι τὴν ἑτέραν φύσιν διὰ τὸ τοὺς ἀριθμοὺς ἐξω τῶν πρώτων ὡφυῶς ἐξαιρεῖσθαι τῆς μονάδος, ὥσπερ ἔκτυπα ἐκ μαγείου· καὶ τοι συμβαίνει γε μανικῶς· οὐ γὰρ εὔλογον οὕτω· πῶς μὲν γὰρ ἐκ τῆς ὕλης πολλὰ ποιοῦσιν· τὸ δὲ εἶδος, ἅπαξ γίνεται μόνον· φαίνεται δὲ καὶ μία ὑλὴ μία ἀρκεῖ. ὁ δὲ τὸ εἶδος ὡς φέρων ἐν ὂν, πολλὰς ποιεῖ· ὁμοίως δ' ἔχει καὶ τὸ ἀέξεσθαι πρὸς τὸ ἓν λυ· τὸ μὲν γὰρ ὑπομίαν φασὶ ῥοῦσαν ὀχεῖσθαι· τὸ δὲ ἀέξεσθαι, πολλὰ πολλοῖ· καὶ τοι ταῦτα μιμήματα τῶν ἀρχῶν ἐκείνων ὀνόμ. Πλάτων μὲν οὖν περὶ τῶν ζητουμένων, οὕτως διώρισε· φανερὸν δὲ κ τῶν εἰρημένων, ὅτι δυοῖν αἰτίαιν, ὅτι μόνον κεχρημένος· τῇ τε τοῦ τί ἐστι· καὶ τῇ κατὰ τὴν ὕλην· τὸ γὰρ εἶδος τοῦ τί ἐστιν, αἰτίαν τοῖς ἄλλοις· τοῖς δ' εἴδεσι τὸ ἕν· καὶ τὶς ἡ ὕλη ἡ ὑποκειμένη, καθ' ἣν τὰ εἴδη· τὰ μὲν ὡς τῶν αἰσθητῶν· τὸ δ' ἕν, ὡς τοῖς εἴδεσι λέγεται, ὅτι αὕτη δυάς ἐστι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν· ἔτι δὲ τὴν τοῦ εὖ καὶ τοῦ κακῶς αἰτίαν, τοῖς στοιχείοις ἀπέδωκεν ἑκατέροις ἑκατέρᾳ· ὅπερ μᾶλλόν φαμεν καὶ τῶν προτέρων ὠφελῆσαί τιν' ἂς φιλοσόφους· οἷον, Ἐμπεδοκλέα καὶ Ἀναξαγόραν· σωματόμως μὲν οὖν ἀκεφαλαιωδῶς ἐπελήλυθε μυθός τινος τὰ καὶ ὡς τυγχάνουσιν εἰρηκότες, περί τε τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἀληθείας· ὁμως δ' ἐροῦμεν γε χρῆσθαι αὐτῶν, ὅτι τῶν λεγόντων περὶ ἀρχῆς καὶ αἰτίας, οὐθεὶς ἔξω τῶν ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰμὶν διωρισμένων εἰρηκεν· ἀλλὰ πάντες ἀμυδρῶς μὲν· ἐκείνων δέ πως φαίνονται τινὲς ἀνόντες· οἱ μὲν γὰρ ὡς ὑλικὴν τὴν ἀρχὴν λέγουσιν, ἄν τε μίαν, ἄν τε πλείους ποιῶσι· καὶ ἐάν τε σῶμα, ἐάν τε ἀσώματον τὴν οὐσίαν· οἷον, Πλάτων μὲν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγων· οἱ δὲ ταυτικοὶ, τὸ ἄπειρον· Ἐμπεδοκλῆς δὲ, πῦρ· καὶ γῆν· καὶ ὕδωρ· καὶ ἀέρα· Ἀναξαγόρας δὲ τὴν τῶν ὁμοιομερῶν ἀπειρίαν· οὗτοι δὲ πάντες τῆς τοιαύτ' αἰτίας ἐνήμαρτόν εἰσι· καὶ ἔτι ὅσοι ἀέρα

ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ τὸ πυρὸς μὲν πυκνότερον, ἀέρος δὲ λεπτότερον· καὶ γάρ τοιοῦτόν τινες εἰρήκασιν εἶναι τὸ πρῶτον στοιχεῖον. οὗτοι μὲν οὖν ταύτης τῆς αἰτίας ἥψαντο μόνον· ἕτεροι δέ τινες, ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως· οἷον ὅσοι φιλίαν καὶ νεῖκος ἢ νοῦν ἢ ἔρωτα ποιοῦσιν ἀρχήν. τὸ δὲ τί ἦν εἶναι καὶ τὴν οὐσίαν, σαφῶς μὲν οὐδεὶς ἀποδέδωκε. μάλιστα δ' οἱ τὰ εἴδη, καὶ τὰ ἐν τοῖς εἴδεσι τιθέντες λέγουσιν. οὔτε γὰρ ὡς ὕλην τοῖς αἰσθητοῖς τὰ εἴδη καὶ τὸ ἓν τοῖς εἴδεσιν, οὔθ' ὡς ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως γιγνομένην ὑπολαμβάνουσιν. ἀκινησίας γὰρ αἴτια μᾶλλον καὶ τοῦ ἐν ἠρεμίᾳ εἶναί φασιν. ἀλλὰ τὸ τί ἦν εἶναι ἑκάστῳ τῶν ἄλλων τὰ εἴδη παρέχονται, τοῖς δ' εἴδεσι τὸ ἕν. τὸ δ' οὗ ἕνεκα αἱ πράξεις καὶ αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ κινήσεις, τρόπον μέν τινα λέγουσιν αἴτιον, οὕτω δὲ οὐ λέγουσιν, οὐδ' ὅνπερ πέφυκεν. οἱ μὲν γὰρ νοῦν λέγοντες ἢ φιλίαν, ὡς ἀγαθὸν μέν τι ταύτας τὰς αἰτίας τιθέασιν, οὐ μὴν ὡς ἕνεκά γε τούτων, ἢ ὂν, ἢ γιγνόμενόν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τούτων, τὰς κινήσεις εἶναι λέγουσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ τὸ ἓν ἢ τὸ ὂν φάσκοντες εἶναι τὴν τοιαύτην φύσιν, τῆς μὲν οὐσίας αἴτιόν φασιν εἶναι, οὐ μὴν τούτου γε ἕνεκα ἢ εἶναι ἢ γίγνεσθαι. ὥστε λέγειν τε καὶ μὴ λέγειν, πως συμβαίνει αὐτοῖς τἀγαθὸν αἴτιον. οὐ γὰρ ἁπλῶς, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς λέγουσιν. ὅτι μὲν οὖν ὀρθῶς διώρισται περὶ τῶν αἰτίων, καὶ πόσα καὶ ποῖα, μαρτυρεῖν ἐοίκασιν ἡμῖν καὶ οὗτοι πάντες, οὐ δυνάμενοι θιγεῖν ἄλλης αἰτίας. πρὸς δὲ τούτοις ὅτι ζητητέαι αἱ ἀρχαὶ ἢ οὕτως ἅπασαι ἢ τινὰ τρόπον τούτων, δῆλον. πῶς δὲ τούτων ἕκαστος εἴρηκε, καὶ πῶς ἔχει περὶ τῶν ἀρχῶν τὰς ἐνδεχομένας ἀπορίας, μετὰ τοῦτο διέλθωμεν περὶ αὐτῶν. ὅσοι μὲν οὖν ἕν τε τὸ πᾶν καὶ μίαν εἶναί τινα φύσιν ὡς ὕλην τιθέασι, καὶ ταύτην σωματικὴν, καὶ μέγεθος ἔχουσαν, δῆλον ὅτι πολλαχῶς ἁμαρτάνουσι. τῶν γὰρ σωμάτων τὰ στοιχεῖα τιθέασι μόνον, τῶν δὲ ἀσωμάτων οὔ, ὄντων καὶ ἀσωμάτων. καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐπιχειροῦντες τὰς αἰτίας λέγειν, καὶ περὶ πάντων φυσιολογοῦντες, τὸ τῆς κινήσε-

ὡς

ὡς αἴτιον ἀναιροῦσιν. ἔτι δὲ τὸ τὴν οὐσίαν μηδενὸς αἰτίαν τιθέναι, μηδὲ τὸ τί ἐστι. καὶ πρὸς τούτοις, τὸ ῥᾳδίως τῶν ἁπλῶν σωμάτων εἶναι ἀρχὴν ὁτιοῦν, πλὴν γῆς μὴ δοξάζοντες γένεσιν ἐκ στοιχείων ἢ μεταβολήν, οὐκ ἐπισκεψάμενοι τὴν ἐξ ἀλλήλων γένεσιν πῶς ποιοῦνται. λέγω δὲ πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ γῆν, καὶ ἀέρα. τὰ μὲν γὰρ, συγκρίσει, τὰ δὲ, διακρίσει ἐξ ἀλλήλων γίνεται. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ πρότερον εἶναι, καὶ ὕστερον διαφέρει πλεῖστον. μὲν γὰρ ἂν δόξειε στοιχειωδέστατον εἶναι πάντων ἐξ οὗ γίνεται συγκρίσει πρώτου. τοιοῦτον δὲ τὸ μικρομερέστατον καὶ λεπτότατον ἂν εἴη τῶν σωμάτων. διόπερ ὅσοι πῦρ ἀρχὴν τιθέασι, μάλιστα ὁμολογουμένως ἂν τῷ λόγῳ τούτῳ λέγοιεν. τοιοῦτον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ὁμολογεῖ τὸ στοιχεῖον εἶναι, τὸ τῶν σωμάτων. οὐθεὶς γοῦν τῶν ὕστερον ἠξίωσε καὶ ἓν λεγόντων, γῆν εἶναι στοιχεῖον. δῆλον ὅτι διὰ τὴν μεγαλομέρειαν. τῶν δὲ τριῶν ἕκαστον στοιχείων, εἴληφε κριτήν τινα. οἱ μὲν γὰρ πῦρ, οἱ δ' ὕδωρ, οἱ δ' ἀέρα τοῦτ' εἶναί φασι. καίτοι διὰ τί ποτ' οὐ καὶ τὴν γῆν λέγουσιν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. πάντα γὰρ εἶναί φασι τὴν γῆν. φησὶ δὲ καὶ Ἡσίοδος τὴν γῆν πρώτην γενέσθαι τῶν σωμάτων. οὕτως ἀρχαίαν καὶ δημοτικὴν συμβέβηκεν εἶναι τὴν ὑπόληψιν. κατὰ μὲν οὖν τοῦτον τὸν λόγον, οὔτ' εἴ τις τούτων τι λέγει πλὴν πυρὸς, οὔτ' εἴ τις ἀέρος μὲν πυκνότερον τοῦτο τίθησιν, ὕδατος δὲ λεπτότερον, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοι. εἰ δ' ἐστὶ τὸ τῇ γενέσει ὕστερον, τῇ φύσει πρότερον, τὸ δὲ συμπεπεμμένον καὶ συγκεκριμένον ὕστερον τῇ γενέσει, τοὐναντίον ἂν εἴη τούτων, ὕδωρ μὲν ἀέρος πρότερον, γῆ δὲ ὕδατος. περὶ μὲν οὖν τῶν μίαν τιθεμένων αἰτίαν οἵαν εἴπομεν, ἔστω ταῦτ' εἰρημένα. τὸ δ' αὐτὸ κἂν εἴ τις ταῦτα πλείω τίθησιν, οἷον Ἐμπεδοκλῆς τέτταρά φησιν εἶναι σώματα τὴν ὕλην. καὶ γὰρ τούτῳ τὰ μὲν ταὐτά, τὰ δ' ἴδια συμβαίνειν ἀνάγκη. γινόμενά τε γὰρ ἐξ ἀλλήλων ὁρῶμεν, ὡς οὐκ ἀεὶ διαμένοντος πυρὸς καὶ γῆς τοῦ αὐτοῦ σώματος. εἴρηται δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ φύ-

σεως ποιεῖ αὐτὸ· καὶ ποιεῖ φησὶ τὸ κινοῦντα αἰτίας, ὥστε ἓν, ἢ δύο θετέον, οὐδὲ ὀρθῶς δὲ τὰ λοιπὰ λόγῳ οἰητέον εἰρῆσθαι πάντως τελέως· ὅλως τε ἀλλοίωσιν ἀναιρεῖσθαι, ἀνάγκη δ' εἶναι τὰ ἐναντία. οὐ γὰρ ἐκ θερμοῦ ψυχρὸ· οὐδ' ἐκ ψυχροῦ θερμὸ, ἢ τί ἂν αὐτὰ αὖ πάσχοι τὸν αὐλόν, ἢ τίς εἴη αὖ μία φύσις ἢ τὸ νοερὸν ἢ πῦρ, ἢ ὕδωρ, ὃ ἐκεῖνός φησιν. Ἅμα ξαληράν δ' εἶτισ ὑπολαβοι δύο λέγειν στοιχεῖα, μάλιστα μὲν ὑπολάβοι ἂν λόγον ὃν ἐκεῖνος αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἤρθρωκεν, ἡ κολούθησε μὲν τοῖς ἐξ ἀνάγκης τοῖς λέγουσιν αὐτόν· ἀπὸ τοῦ γὰρ ὄντος καὶ ἄλλως τε φάσκειν μεμῖχθαι τὸν ἀρχὴν πάντα· καὶ διὰ τὸ συμβαίνειν ἀμικτα δεῖν προϋπάρχειν· καὶ διὰ τὸ μὴ πεφυκέναι ὧν τυχόντι μίγνυσθαι τὸ τυχόν. πρὸς δὲ τούτοισ ὅτι τὰ πάθη τῆ συμβεβηκότα χωρίζοιμεν ἂν τῶν οὐσιῶν (τῶν γὰρ αὐτῶν μίξις ἐστὶ καὶ χωρισμὸς) ὁμοίως εἴτισ ἀκολουθήσειε σωμάτων διαιρετῶν. ἃ βούλεται λέγειν, ἴσως ἂν φανείη καινοπρεπέστερον λέγων. ὅτι γὰρ οὐθὲν ἰῶ ἀπεκκεκριμένον, δῆλον ὡς οὐδὲ ἰῶ ἀληθὲς εἰπεῖν κατὰ τὴν οὐσίας ἐκείνοις. λέγω δ' ὅτι οὐ τελευκὸν οὐ τεμέλαν, ἢ φαιὸν, ἢ ἄλλο χρῶμα· καίτοι ἀχρώματον ἰῶ ἂν ἀνάγκης. εἶχε γὰρ αὐτὶ τούτων τῶν χρωμάτων· ὁμοίως δὲ καὶ ἄχυμον ἂν αὐτῷ λόγῳ τούτῳ· οὐ δὲ ἄλλο τῶν ὁμοίων οὐθέν· οὔτε γὰρ τριόν τοιόν τι αὐτὸ εἶναι, οὔτε τροσὸν, οὔτε τί· τῶν γὰρ ἐν μέρει τὶ λεγομένων εἰδῶν ὑπῆρχεν ἂν αὐτῷ· τοῦτο δ' ἀδύνατον μεμιγμένων γε πάντων, ἤδη γὰρ ἂν ἀπεκέκριτο. φησὶ δ' εἶναι μεμιγμένα πάντα πλὴν τὸν νοῦν· τοῦτον δὲ ἀμιγῆ μόνον καὶ καθαρόν· ἐκ δὴ τούτων συμβαίνει λέγειν αὐτῷ τὰς ἀρχὰς, πότερον· τοῦτο γὰρ ἁπλοῦν καὶ ἀμιγὲς· καὶ θάτερον καθάπερ οὖν οἷον τίθεμεν τὸ ἄρτιον πρὶν διαθῆναι καὶ μεταχεῖν εἴδους τινός· ὡς τελείᾳ μὲν ἐστὶ ὀρθῶς, οὕτω καὶ φῶς· βούλεται μέντοι τί παραπλήσιον τοῖς τὸ ὕστερον λέγουσι καὶ τοῖς νῦν φαινομένοις μᾶλλον· ἀλλὰ δὴ οὗτοι μὲν τοῖς περὶ γένεσιν λόγοις καὶ φθορὰν καὶ κίνησιν οἰκείοις τυγχάνουσι μόνοις χρώμενοι τῶν περὶ τοιαύτης οὐσίας καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ

ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ζητοῦσι μόνον· ὅσοι δὲ περὶ μὲν τὰ πάντων τῶν ὄντων περιοῦσι τὴν θεωρίαν· ἴσως δ' ὀνίων τὰ μὲν αἰσθητά· τὰ δὲ οὐκ αἰσθητὰ τιθέασι, δῆλον, ὡς περὶ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν ποιοῦνται τὴν ἐπίσκεψιν· διὸ μᾶλλον ἄν τις ἐν διαπορήσειε περὶ αὐτῶν, πότερον καλῶς, ἢ μὴ καλῶς λέγουσιν εἰς τὴν ἴδιαν νῦν ἡμῖν προαιρεῖσθαι σκέψιν· οἱ μὲν οὖν καλούμενοι πυθαγορικοὶ τοῖς μὲν ἀρχαῖς καὶ τοῖς στοιχείοις ἐκ τοῦ τέρως χρῶνται τῶν φυσιολόγων· τὸ δεῖν τιθέναι, ὅτι παρέλαβον αὐτὰς ἐκ τῶν αἰσθητῶν· τὰ γὰρ μαθηματικὰ ἀριθμῶν ἄνευ τῶν ἐξ ἀνάγκης περὶ τὴν ἀστρολογίαν διαλέγεσθαι μᾶλλον τοῖς περὶ φύσεως πᾶσι ποιεῖ· γῆν τε γὰρ καὶ οὐρανὸν, καὶ τὰ τοῦ οὐρανοῦ μέρη καὶ τὰ ἔργα, καὶ τηροῦσι τὸ συμβαῖνον. καὶ τοῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς αἰτίαις εἰς ταῦτα καταμαλίσκουσιν ὡς ὁμολογοῦμεν τοῖς ἄλλοις φυσιολόγοις, ὅτι τὸ ὂν τοιοῦτόν ἐστιν, ὅσον αἰσθητόν ἐστι, καὶ περιείληφεν ὁ καλούμενος οὐρανός· τὰς δὲ αἰτίας καὶ τὰς ἀρχὰς ὡς περιεπομένοις ἱκανὰς ὡς λέγεσι καὶ ἐπανιοῦσιν καὶ ἐπὶ τὰ ἀνωτέρω τῶν ὄντων μᾶλλον ἢ τοῖς περὶ φύσεως λόγοις ἁρμοττούσας· ἐκ τῶν μυθολογούντων κίνησιν ἔσεσθαι, πόθεν γε καὶ ἀπείρου μόνου ὑπαρχόντος, ἢ περὶ πεπερασμένου ἀρτίου, οὐθὲν λέγουσιν· ἢ πῶς δυνατὸν αὖθις κίνησιν καὶ μεταβολὴν γένεσιν εἶναι καὶ φθορὰν ἢ τὰ τῶν φερομένων ἔργα καὶ τὸν οὐρανόν. ἔτι δὲ εἰ τεθείη τις αὐτοῖς ἐκ τούτων εἶναι μέγεθος, εἴτε διαχεῖν τοῦ τόπου τινὰ ζόφον ἔσεσθαι, τὰ μὲν κοῦφα· τὰ δὲ βάρη ἔχοντα τῶν σωμάτων· ἐξ ὧν γὰρ ὑπετίθεντο καὶ λέγουσιν, οὐθὲν μᾶλλον περὶ τῶν μαθηματικῶν λέγουσι σωμάτων, ἢ περὶ τῶν αἰσθητῶν· διὸ περὶ πυρὸς ἢ γῆς· ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων σωμάτων, οὐδ' ὅτι οὖν εἰρήκασιν· ἀστὶ οὐθὲν περὶ τῶν αἰσθητῶν οἰκεῖα λέγοντες ἴσως ἐστὶν. ἔτι δὲ πῶς δεῖ λαβεῖν, αἰτία μὲν εἶναι τὸ τοῦ ἀριθμοῦ πάθη καὶ τὸν ἁρμονίαν τὸν κατὰ τὸν οὐρανὸν ὄντων καὶ γινομένων· καὶ ἐξ ἀρχῆς καὶ νῦν· ἀριθμὸν δὲ ἄλλον μηδένα, εἶναι παρὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἐξ οὗ συνέστηκεν ὁ κόσμος· ὁ-

ταμ γὰρ ἐν τῷδὶ μὴ ἔχει μέρη δέξαι καὶ καιρῷ· αὐτοῖς ἢ μικρὰ
ἀνώμοθεν, ἢ κάτωθεν ἀδηλία· καὶ διάκρισις ἢ μίξις· ἀπόδειξιν δὲ λέ
γουσιν, ὅτι τούτων μὴ ἕν ἕκαστον ἀριθμός ἐστι, συμβαίνῃ δὲ καὶ τὸ
ἓν τόπον τινὰ κεκτῆσθαι εἶναι ἅμα σωμάτων μεταβολῆς
δὲ καὶ τὸ ταὐτὸν εἶναι τὰ ἀκολουθεῖν τοῖς τόποις ἑκάστοις· πότε
ρον οἷόν τε ὁ αὐτὸς ἐστιν ἀριθμὸς ὁ ἐν τῷ ὑρανῷ ὢν δεῖ λαβεῖν·
ὅτι τούτων ἕκαστόν ἐστιν, ἢ παρὰ τοῦτον ἄλλος· ὁ μὲν γὰρ Πλά
των, ἕτερον εἶναί φησι· καὶ τοιοῦτον εἶναι καὶ τοὺς ἀριθμοὺς οἴεται καὶ τὴν αὐ-
τὰ εἶναι καὶ τὰς τούτων αἰτίας· ἀλλὰ τοὺς μὲν μονοὺς αἰτί
ους· τούτους δὲ αἰσθητούς· περὶ μὲν οὖν τῶν δυνατῶν, ἀφείσθω
τὸν νῦν· ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ ἅψασθαι τοσοῦτον· οἱ δὲ τὰς ἰδέας αἰ-
τίας τιθέμενοι, πρῶτον μὲν ζητοῦντες τῶν ὄντων λαβεῖν τὰς
αἰτίας, ἕτερα τούτοις ἴσα τὸν ἀριθμὸν ἐκόμισαν· ὥσπερ εἴ τις
ἀριθμῆσαι βουλόμενος, ἐλάττω νομίζων μὴ οὖσαν τὴν ἀρίθμησιν
ποιήσαιτο, πολείω δὲ πρίσας ἀριθμοίη· ἔχειν γὰρ ἴσα ἢ οὐκ ἐλάττω τὰ εἰ-
δη ὄντα τούτοις, περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας, ἐκ τούτων ἐπῆκεῖνα,
προῆλθον· καθ' ἕκαστον γὰρ ὁμώνυμον τί ἐστι καὶ παρὰ τὰς οὐσί-
ας τῶν τάλλα ἐστὶν ἐπὶ πολλῶν ἓν, καὶ ἐπὶ τῶν δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς αἰ-
δίοις· ἔτι δὲ καὶ καθ' οὓς τόπους δείκνυται, ὅτι ἔστι τὰ εἴδη κατ'
οὐδένα φαίνεται τούτων· ἐξ ὧν μὲν γὰρ οὐκ ἀνάγκη γίνεσθαι συλ
λογισμόν· ἐξ ὧν δὲ καὶ οὗ χάριν οἰόμεθα, τούτων εἴδη εἶναι· καὶ
τούτοις γὰρ τοὺς λόγους τοὺς ἐκ τῶν ἐπιστημῶν εἰδῶν ἔφαμεν πάντων,
ὅσων ἐπιστῆμαί εἰσι, καὶ κατὰ τὸ ἓν ἐπὶ πολλῶν καὶ τὰ ἀποφά-
σεων· καὶ τὸ δὲ τὸ νοεῖν τι φθαρέντων τῶν φθαρτῶν, φάντασμα,
μέρτι τοῦτ' ἔστιν· ἔτι δὲ οἱ ἀκριβέστατοι τῶν λόγων, οἱ μὲν τῶν πρός
τι ποιοῦσιν ἰδέας, ὧν οὐ φασιν εἶναι γένος καθ' αὑτό· οἱ δὲ τὸν
πρός τι ἄνθρωπον λέγουσιν· ὅλως τε ἀναιροῦσιν οἱ περὶ τῶν εἰδῶν
λόγοι, ἐν μᾶλλον εἶναι βούλονται οἱ λέγοντες εἴδη, τοῦτο τὰς ἰδέ
εἶναι· συμβαίνῃ γὰρ μὴ εἶναι τὴν δυάδα πρώτην, ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν
καὶ τὸ πρότερον καὶ ὑστερον· καὶ καθ' ὧν ὁ πάντων ἀκολουθήσαντες

τοῖς

τοῖς περὶ τῶν εἰδῶν δόξαις, ἀναντιώθησαν τοῖς ἀρχαῖς· ἐπεὶ καὶ
τὸ μὴ τὴν ὑπόληψιν καθ' ἣν εἶναί φαμεν τὰς ἰδέας, οὐ μόνον
τῶν οὐσιῶν ἐστὶν εἰδέναι, ἀλλὰ πολλῶν καὶ ἑτέρων· καὶ γὰρ τὸ μόνιμα
εἶναι, οὐ μόνον περὶ τὰς οὐσίας ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τῶν ὄντων· καὶ
ὡσαύτως οὐ μόνον ὡς οὐσίας εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων· καὶ ἄλλα ἢ
μύρια συμβαίνῃ τοιαῦτα· καὶ τὰδὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὰς δό-
ξας τὰς περὶ αὐτῶν, εἰ δεῖ τὰ μεθεκτὰ εἴδη τῶν ὄντων, ἀναγκαῖον ἰδέ
εἶναι μόνον· οὐ γὰρ καὶ τὰ συμβεβηκότα μετέχειν· ἀλλὰ δεῖ ταύτην
ἑκάστου μετέχειν, ἢ μὴ καθ' αὑτοῦ λέγεσθαι· λέγω δ' οἷον εἴ τι αὐ
τῷ πλατύσματι μετέχει, οὗτος ἂν εἴδωλα μετέχει, αἰγὰρ ἔστι συμβεβη
κότα· συμβέβηκε γὰρ τῷ πλατύσματι εἶναι· ὥστε ἔσται οὐσία τὰ
εἴδη· ταῦτα δὲ ἐν ταῖς οὐσίαις σημαίνῃ καὶ κατὰ τί ἔσται τὸ εἶναι φά
ναί τι παρὰ ταῦτα τὸ ἓν ἐπὶ πολλῶν· καὶ εἰ μὲν τὸ αὐτὸ εἴδος τῶν ἰδέ
ὧν καὶ τῶν μετεχόντων, ἔσται τι κοινόν· οὐ γὰρ μᾶλλον τῷ φθαρ
τῷ δυάδι, ἢ δυάδι τῷ πολλαῖς μὲν, ἀϊδίοις δὲ, τὸ δυάδι εἶναι
ἢ μὴ ταὐτὸν, ἢ ὧν ταύτης ἢ τινός· εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτὸ εἴδος, ὁμώ-
νυμα ἂν εἴη· ἢ ὅμοια, ὥσπερ ἂν εἴ τις καὶ λοιπαίνοντα τὸν τε καλλίαν
καὶ τὸ ξύλον· μὴ δὲ μίαν δὲ κοινωνίαν ὧν βλέψας αὐτῶν· πρὸς τί
μάλιστα διαπορήσειεν ἄν τις τί ποτε συμβάλλεται τὰ τοιαῦτα εἴδη τοῖς
αἰδίοις τὴν αἰσθητὴν, ἢ τοῖς γιγνομένοις καὶ τοῖς φθειρομένοις· ἔστι
γὰρ κινήσεως, ἢ τινος τοιαύτης ἢ μιᾶς ἕστιν αἰτία αὐτοῖς· ἀλλὰ
μὴν οὐ δὲ πρὸς τὰ ἐπιστήμας, οὐδὲν βοηθεῖ τὰ τῶν ἄλλων· οὐτε
γὰρ ἡ οὐσία ἐκείνων τούτων (ἐν τούτοις γὰρ ἂν ἦν) ἔστιν εἶδος μὴ ἐν
ὑπάρχον τούτοις μετέχουσιν· ἴσως μὲν γὰρ ἂν ἴσως αἰτία δόξειεν
εἶναι· ὡς τὸ λευκὸν μεμιγμένου τῷ λευκῷ· ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος
λίαν εὐκίνητος, ὃν Ἀναξαγόρας μὲν πρῶτος, Ἕνδοξος δὲ ὕστερος καὶ
ἄλλοι τινὲς ἐλεγον· ῥᾴδιον γὰρ συναγαγεῖν πολλὰ μὴ ἀδύνατα πρὸς
τὴν τοιαύτην δόξαν· αὐτὰ μὲν, οὐδὲ ἐκ τῶν εἰδῶν ἔστι τὰ μὲν καθ' ἕ-
καστα οὐδένα τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι· τὸ δὲ λέγειν τὰ μὲν καθ' ἕ
καστα τὰ αὐτὰ εἶναι καὶ μετέχειν αὐτῶν τὰ τὰ καθόλου, κενολογεῖν ἐστὶ καὶ

μεταφορὰς λέγομεν ποιητικάς. τί γὰρ δεῖ τὸ ἐργαζόμενον πρὸς
τὰς ἰδέας ἀναβλέπειν. ἐνδέχεται γὰρ μὴ εἶναι αὐτὰ γίγνεσθαι ὅμοι
ον ὅπου μὴ μιᾶς ἕνεκα ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνο. ὥστε τινὰ ὄντα σωκρά
τους μὴ ὄντος, γένοιτ' ἂν οἷός περ σωκράτης. ὁμοίως δὲ καὶ
ὁτιοῦν ἐκ τῶν ὄντων ἢ γιγνομένων ἔσται παράδειγμα τὸ
μένων οὖσαι, χωρὶς εἶναι. ἐν δὲ τῷ φαίδωνι, ὅτι λέγεται. ὡς ἔστι
τὸ εἶναι καὶ τὸ γίγνεσθαι αἰτία τοῦ εἴδη. καίτοι τῶν εἰδῶν ὄντων,
ὅμως οὐ γίγνεται τὰ μετέχοντα, ἂν μὴ ᾖ τὸ κινοῦν. καὶ πολλὰ γί
γνεται τετράπεδα. οἷον, οἰκία. ἢ δάκτυλίδιον. ὧν οὐφαμὲν εἴδη εἶναι. ὡς
τοῦτο ὄντος τοῦ ἐνδέχεσθαι τὰ μὲν ἄλλα εἶναι καὶ γίγνεσθαι καὶ διὰ τοι
αὐτὰ σὰ τίας, οἵας καὶ τὰ ἐνθένδε νῦν. ἔτι εἴπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ
τὰ εἴδη, πῶς αἱ τοιόνδε τινὰ πόρον ὁ πυθαγορικὸς ἀριθμοὶ εἰσὶ τὰ ὄντα
τα, οἷον. ὁδὶ μὲν ἀνὸς ἀριθμὸς, ὁδὲ δὲ σωκράτης, ὁδὲ ἢ καλλί
πους. ἐκεῖνοι γοῦν οἷς αἱ τοιοί εἰσιν, οὐδὲ γῆ εἰ οἱ μὲν ἀίδιοι οἱ δὲ
φθαρτοὶ ἄνθρωποι. εἰ δὲ ὁ τὸ λόγῳ ἀριθμῶν τὰ ἐν ταῦθα, οἷον ἡ συμφωνία,
δῆλον ὅτι ἔσται ἐν γένεσιν ὄντων εἰσὶ λόγοι. εἰ δὴ τοῦτο ἡ ὕλη. φανερὸν ὅτι
αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ, λόγῳ τινὸς ἔσονται ἕτερου πρὸς ἕτερον. λέγω
δὲ οἷον εἰ ἔστιν ὁ καλλίας, λόγος ἐν ἀριθμοῖς τοιοῦτος καὶ γῆς. καὶ
ὕδατος. καὶ ἀέρος. καὶ ὁ αὐτὸς αὖθις, ἄλλων τινῶν ὑποκειμένων, ἐ
σται ἢ ἰδέα ἀριθμὸς ἢ αὐτὸ αὖθις εἴτε ἀριθμός τις ὢν, εἴτε μή,
ὁμοίως ἔσται λόγος ἐν ἀριθμοῖς τισιν. καὶ οὐκ ἀριθμὸς. ἢ γὰρ ἔσται
τις διὰ ταῦτα ὁ ἀριθμός. ἐπεὶ καὶ πολλῶν ἀριθμῶν εἷς ἀριθμὸς ἐστί.
ἆρ' εἰδῶν δὲ, ἐὰν εἶδος ᾖ ὡς. εἰ δὲ μὴ δ' ἆρ' αὐτὸ, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀνάριθμ.
οἷον ἐν τῇ μυελαίᾳ, ὡς ἔχουσιν αἱ μοναδες. εἴτε γὰρ ὁμοφυεῖς, πολ
λὰ συμβήσεται ἄτοπα, εἴτε μὴ ὁμοφυεῖς, μήτε αἱ αὐταὶ ἀλλή-

λαις

λαις μήτε αἱ ἄλλαι πᾶσαι πᾶσαις. τίνι γὰρ διοίσουσιν ἀπαθεῖς
οὖσαι. οὐ τιγὰρ οὕτω λογικαῖ ταῦτα, οὐτὸ μολογοῦμεν ἡμᾶς τῇ νοήσει. ἔτι
ἢ ἀναγκαῖον ἕτερόν τινὰ ἀριθμοῦ καὶ τασκευάζειν, περὶ οὗ ἡ ἀ
ριθμητικὴ πᾶσα τοιοῦτον τὸ μεταξὺ λεγόμενον αὐτὸ τίνων, ἢ τί
ἢ ἐκτίνων ἔστιν ἀρχῶν, ἢ διὰ τί τὰ μεταξὺ τῶν δύο τέτρακαὶ οὐ
τῶν. ἔτι καὶ μόνας ἀδύνατον ἐν τῇ δυάδι ἐκατέρᾳ ἐκτιθεῖ πρότερας
δυάδος. καίτοι ἀδύνατον. ἔτι διὰ τί ἐν ὁ ἀριθμὸς συλλαμβα
νόμενος; ἔτι διὰ τοῖς εἰρημένοις. εἰ ἔστιν αἱ μονάδες
διάφοροι ἐχέτω λέγειν, ὡς ἔστι καὶ ὁποιαοῦν τὰ στοιχεῖα τίθεσθαι ἢ
δυὸ λέγουσι καὶ ἃ τούτων ἕκαστον, οὐ τὸ κοινὸν λέγει στοιχεῖον. οἷον, τὸ
σῶμα. ἀλλὰ ποῦ καὶ γῆν, εἴ τις ἔστι τοιοῦτον τὸ σῶμα εἰ τιμὴν δὲ
λέγει ὡς ὄντος τινὸς ὡς περ πυρὸς ἢ ὕδατος ὁμοιομερῶς. εἰ δυοῦτως, οὐκ ἔσονται οἱ ἀριθμοὶ, ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἐκ
τῶν αὐτό. ἢ τοῦτο δεῖ ἀρχὴ, πολλαχῶς λεγομένου τοῦ ἓν. ἄλλως γὰρ
ἀδύνατα. ἔτι λόγῳ οἷς τὰς οὐσίας αἰτίας. εἰ στὰς ἀρχὰς, μήκη, μὴ
τίθεται ἐκ μακροῦ καὶ βραχέος, ἐκ τινος μικροῦ καὶ μεγάλου. ἢ
ἐκ πλατέος καὶ στενοῦ. σώματα δὲ ἐκ βαθέος. καὶ τρίτον δὲ ἐκ τοῦ πόρρω
καὶ τρίτον ἐξ ἧς ἡ τοῦ πόρρω γραμμὴ, ἢ τὸ στερεὸν γραμμὴ, καὶ
τοῦ πόρρω. ἄλλως δὲ γῆ ὅσα τὸ πλατὺ καὶ τὸ στερεὸν, καὶ βαθὺ ἢ τα
πεινόν. ὡς περ οὖν οὐδ' ἀριθμὸς ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς, ὅτι τὸ πολὺ
καὶ τὸ ὀλίγον ἕτερόν τούτων, δῆλον ὅτι οὐδ' ἄλλου δέν τῶν αὖθις ἔσται
τοῖς κάτω. ἀλλὰ μὴν, ὅ γ' ἀριθμὸς, τὸ πλατὺ τῶν βαθέων. ἴσως γὰρ αὖθις
ποδός τι, τὸ σῶμα. ἔτι αἱ στιγμαὶ ἐκτινος ἐν ὑπάρχουσι. τούτῳ μὲν
οὖν τῷ γένει καὶ διὰ μάχεται Πλάτων ὡς ὄντι στερεμετρικῷ δόγμα
τι. ἀλλ' ἐκ ἁλῶς ἀρχῇ γραμμῆ. τοῦ τοῦ πολλάκις ἐτίθετ' ἀπὸ μὲν
γραμμῆ. καίτοι ἀναγκαῖον τοῦτ' εἶναί τι πέρ. ὥστε δεῖ λόγου γραμ
μήν καὶ στιγμήδεῖν. ὅλως δὲ ζητοῦσι φύσει τῶν φα
νερῶν τὸ αἴτιον, τοῦτο μὲν εἰ ἀκαμψ. οὐθὲν γὰρ λέγομεν περὶ φύ
σεως, ὅθεν ἡ ἀρχὴ φύσει μεταβολῆς. τὴν δ' οὐσίαν οἱ μὲν λέγουσιν αὐ-
τὸ, ἕτέρας οὐσίας εἶναι φασὶν ὅσας δὲ ἐκεῖναι τούτων οὐσίαι.

διὰ κενῆς λέγομεν· τὸ γὰρ μετέχειν ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον εἴπομεν, οὐθέν ἐστιν. οὐδὲ δὴ ὅπερ ταῖς ἐπιστήμαις ὁρῶμεν αἴτιον, δι' ὃ καὶ πᾶς νοῦς, καὶ πᾶσα φύσις ποιεῖ· οὐδὲ ταύτης τῆς αἰτίας ἥν φαμεν εἶναι μίαν τῶν ἀρχῶν, οὐδὲν ἅπτεται τὰ εἴδη. ἀλλὰ γέγονε τὰ μαθήματα τοῖς νῦν ἡ φιλοσοφία· φασκόντων ἄλλων χάριν αὐτὰ δεῖν πραγματεύεσθαι. ἔτι δὲ τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν, ὡς ὕλην μαθηματικωτέραν ἄν τις ὑπολάβοι, καὶ μᾶλλον κατηγορεῖσθαι καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς οὐσίας καὶ τῆς ὕλης· οἷον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν· ὥσπερ καὶ οἱ φυσιολόγοι φασὶ τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνόν, πρώτας τοῦ ὑποκειμένου φάσκοντες εἶναι διαφορὰς ταύτας· ταῦτα γάρ ἐστιν ὑπεροχή τις καὶ ἔλλειψις. περί τε κινήσεως, εἰ μὲν ἔσται ταῦτα κίνησις, δῆλον ὅτι κινήσεται τὰ εἴδη· εἰ δὲ μή, πόθεν ἦλθεν. ὅλη γὰρ ἡ περὶ φύσεως ἀνῄρηται σκέψις. καὶ ὃ δοκεῖ ῥᾴδιον εἶναι, τὸ δεῖξαι ὅτι ἓν ἅπαντα, οὐ γίνεται· τῇ γὰρ ἐκθέσει οὐ γίνεται πάντα ἕν, ἀλλ' αὐτό τι ἕν, ἂν διδῷ τις πάντα, καὶ οὐδὲ τοῦτο, εἰ μὴ γένος δῷ τὸ καθόλου εἶναι· τοῦτο δὲ ἐν ἐνίοις ἀδύνατον. οὐδένα δὲ ἔχει λόγον, οὐδὲ τὰ μετὰ τοὺς ἀριθμοὺς μήκη τε καὶ ἐπίπεδα, καὶ στερεά· οὔτε ὅπως ἔστιν ἢ ἔσται, οὔτε τίνα ἔχει δύναμιν· ταῦτα γὰρ οὔτε εἴδη οἷόν τε εἶναι (οὐ γάρ εἰσιν ἀριθμοί) οὔτε τὰ μεταξύ (τὰ μαθηματικὰ γὰρ ἐκεῖνα) οὔτε τὰ φθαρτά· ἀλλὰ πάλιν τέταρτον ἄλλο φαίνεται τοῦτό τι γένος. ὅλως τε τὸ τῶν ὄντων ζητεῖν στοιχεῖα μὴ διελόντας πολλαχῶς λεγομένων, ἀδύνατον εὑρεῖν, ἄλλως τε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ζητοῦντας ἐξ οἵων ἐστὶ στοιχείων. ἐκ τίνων γὰρ τὸ ποιεῖν ἢ πάσχειν ἢ τὸ εὐθύ, οὐκ ἔστι δήπου λαβεῖν· ἀλλ' εἴπερ, τῶν οὐσιῶν μόνον ἐνδέχεται· ὥστε τὸ τῶν ὄντων ἁπάντων τὰ στοιχεῖα ἢ ζητεῖν ἢ οἴεσθαι ἔχειν, οὐκ ἀληθές. πῶς δ' ἄν τις καὶ μάθοι τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα· δῆλον γὰρ ὡς οὐθὲν οἷόν τε προϋπάρχειν γνωρίζοντα πρότερον. ὥσπερ γὰρ τῷ γεωμετρεῖν μανθάνοντι, ἄλλα μὲν ἐνδέχεται προειδέναι· ὧν δὲ ἡ ἐπιστήμη, καὶ περὶ ὧν μέλλει μανθάνειν, οὐθὲν προγινώσκει· οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὥστ' εἴ τις τῶν πάντων ἐστὶν

ἐπι

ἐπιστήμη, ὥσπερ τινές φασιν, οὐθὲν ἂν προϋπάρχοι γνωρίζων οὗτος. καίτοι πᾶσα μάθησις διὰ προγινωσκομένων ἢ πάντων ἢ τινῶν ἐστί, καὶ ἡ δι' ἀποδείξεως, καὶ ἡ δι' ὁρισμῶν· δεῖ γὰρ ἐξ ὧν ὁ ὁρισμὸς προειδέναι καὶ εἶναι γνώριμα. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δι' ἐπαγωγῆς. ἀλλὰ μὴν εἰ καὶ τυγχάνει σύμφυτος οὖσα, θαυμαστὸν πῶς λανθάνομεν ἔχοντες τὴν κρατίστην τῶν ἐπιστημῶν. ἔτι πῶς τις γνωριεῖ ἐκ τίνων ἐστί· καὶ πῶς ἔσται δῆλον· καὶ γὰρ τοῦτ' ἔχει ἀπορίαν. ἀμφισβητήσειε γὰρ ἄν τις, ὥσπερ καὶ περὶ ἐνίας συλλαβάς· οἱ μὲν γὰρ τὸ σμα ἐκ τοῦ σ καὶ μ καὶ α φασὶν εἶναι, οἱ δέ τινες ἕτερον φθόγγον φασὶν εἶναι, καὶ οὐδένα τῶν γνωρίμων. ἔτι δὲ ὧν ἐστιν αἴσθησις, ταῦτα πῶς ἄν τις μὴ ἔχων τὴν αἴσθησιν γνοίη· καίτοι ἔδει, εἴγε πάντων ταῦτα στοιχεῖά ἐστιν ἐξ ὧν, ὥσπερ αἱ σύνθετοι φωναί εἰσιν ἐκ τῶν στοιχείων. ὅτι μὲν οὖν τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς φυσικοῖς αἰτίας ζητεῖν ἐοίκασι πάντες, καὶ τούτων ἐκτὸς οὐδεμίαν ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν, δῆλον καὶ ἐκ τῶν πρότερον εἰρημένων· ἀλλ' ἀμυδρῶς ταύτας· καὶ τρόπον μέν τινα πᾶσαι πρότερον εἴρηνται, τρόπον δέ τινα οὐδαμῶς. ψελλιζομένῃ γὰρ ἔοικεν ἡ πρώτη φιλοσοφία περὶ πάντων, ἅτε νέα τε καὶ κατ' ἀρχὰς οὖσα καὶ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὀστοῦν τῷ λόγῳ φησὶν εἶναι· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ἡ οὐσία τοῦ πράγματος. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁμοίως ἀναγκαῖον καὶ σάρκα καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον εἶναι τὸν λόγον, ἢ μηδὲ ἕν· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ σὰρξ καὶ ὀστοῦν ἔσται καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, καὶ οὐ διὰ τὴν ὕλην, ἣν ἐκεῖνος λέγει πῦρ καὶ γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα. ἀλλὰ ταῦτα ἄλλου μὲν λέγοντος, συνέφησεν ἂν ἐξ ἀνάγκης· σαφῶς δὲ οὐκ εἴρηκε. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων δεδήλωται καὶ πρότερον· ὅσα δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἀπορήσειεν ἄν τις, ἐπανέλθωμεν πάλιν· τάχα γὰρ ἂν ἐξ αὐτῶν εὐπορήσαιμέν τι πρὸς τὰς ὕστερον ἀπορίας:~

ἈΡΙΣΤΟΤΈΛΟΥΣ ΤΩ͂Ν ΜΕΤᾺ ΤᾺ ΦΥΣΙΚᾺ ἌΛΦΑ ΤῸ ἘΛΑΤΤΟΝ.

Ἡ περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία, τῇ μὲν χαλεπή, τῇ δὲ ῥᾳδία. σημεῖον δέ, τὸ μήτ' ἀξίως μηδένα δύνασθαι τυχεῖν αὐτῆς, μήτε πάντας ἀποτυγχάνειν. ἀλλ' ἕκαστον λέγειν τι περὶ τῆς φύσεως. καὶ καθ' ἕνα μὲν ἢ μηθὲν ἢ μικρὸν ἐπιβάλλειν αὐτῇ. ἐκ πάντων δὲ συναθροιζομένων γίνεσθαί τι μέγεθος. ὥστ' εἴπερ ἔοικεν ἔχειν καθάπερ τυγχάνομεν παροιμιαζόμενοι, τίς ἂν θύρας ἁμάρτοι; ταύτῃ μὲν ἂν εἴη ῥᾳδία. τὸ δ' ὅλον τι ἔχειν καὶ μέρος μὴ δύνασθαι, δηλοῖ τὸ χαλεπὸν αὐτῆς. ἴσως δὲ καὶ τῆς χαλεπότητος οὔσης κατὰ δύο τρόπους, οὐκ ἐν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἐν ἡμῖν τὸ αἴτιον αὐτῆς. ὥσπερ γὰρ καὶ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ φέγγος ἔχει τὸ μεθ' ἡμέραν, οὕτω καὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὁ νοῦς, πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτατα πάντων. οὐ μόνον δὲ χάριν ἔχειν δίκαιον τούτοις ὧν ἄν τις κοινώσαιτο ταῖς δόξαις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔτι ἐπιπολαιότερον ἀποφηναμένοις. καὶ γὰρ οὗτοι συνεβάλλοντό τι. τὴν γὰρ ἕξιν προήσκησαν ἡμῶν. εἰ μὲν γὰρ Τιμόθεος μὴ ἐγένετο, πολλὴν ἂν μελοποιΐαν οὐκ εἴχομεν. εἰ δὲ μὴ Φρῦνις, Τιμόθεος οὐκ ἂν ἐγένετο. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ ἐπὶ τῶν περὶ τῆς ἀληθείας ἀποφηναμένων. παρὰ μὲν γὰρ ἐνίων παρειλήφαμέν τινας δόξας. οἱ δὲ, τοῦ γενέσθαι τούτους αἴτιοι γεγόνασιν. ὀρθῶς δ' ἔχει καὶ τὸ καλεῖσθαι τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην τῆς ἀληθείας. θεωρητικῆς μὲν γὰρ τέλος ἀλήθεια, πρακτικῆς δ' ἔργον. καὶ γὰρ ἐὰν τὸ πῶς ἔχει σκοπῶσιν, οὐ τὸ αἴτιον καθ' αὑτὸ, ἀλλὰ πρός τι καὶ νῦν θεωροῦσιν οἱ πρακτικοί. οὐκ ἴσμεν δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνευ τῆς αἰτίας. ἕκαστον δὲ μάλιστα αὐτὸ τῶν ἄλλων καθ' ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τὸ συνώνυμον, οἷον τὸ πῦρ θερμότατον. καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις τὸ αἴτιον οὗτο

τῆς θερμότητος. ὥστε καὶ ἀληθέστατον τὸ τοῖς ὑστέροις αἴτιον τοῦ ἀληθέσιν εἶναι. διὸ τὰς τῶν ἀεὶ ὄντων ἀρχάς, ἀναγκαῖον ἀεὶ εἶναι ἀληθεστάτας. οὐ γάρ ποτε ἀληθεῖς, οὐδ' ἐκείναις αἴτιόν τί ἐστι τοῦ εἶναι. ἀλλ' ἐκεῖναι τοῖς ἄλλοις. ὥσθ' ἕκαστον ὡς ἔχει τοῦ εἶναι, οὕτω καὶ τῆς ἀληθείας. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' ἔστιν ἀρχή τις καὶ οὐκ ἄπειρα τὰ αἴτια τῶν ὄντων, οὔτ' εἰς εὐθυωρίαν, οὔτε κατ' εἶδος, δῆλον. οὔτε γὰρ ὡς ἐξ ὕλης, τόδ' ἐκ τοῦδε δυνατὸν ἰέναι εἰς ἄπειρον. οἷον σάρκα μὲν ἐκ γῆς, γῆν δὲ ἐκ τοῦ ἀέρος, ἀέρα δὲ ἐκ πυρός, καὶ τοῦτο μὴ ἵστασθαι. οὔτε ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως. οἷον, τὸν μὲν ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ ἀέρος κινηθῆναι, τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸν δ' ἥλιον ὑπὸ τοῦ νείκους, καὶ τούτου μηδὲν εἶναι πέρας. ὁμοίως δέ, οὐδὲ τὸ οὗ ἕνεκα εἰς ἄπειρον οἷόν τε ἰέναι, βάδισιν μὲν ὑγιείας ἕνεκα, ταύτην δ' εὐδαιμονίας, τὴν δ' εὐδαιμονίαν ἄλλου, καὶ οὕτως ἀεὶ ἄλλο ἄλλου ἕνεκεν εἶναι. καὶ ἐπὶ τοῦ τί ἦν εἶναι ὡσαύτως. τῶν γὰρ μέσων ὧν ἐστί τι ἔσχατον καὶ πρότερον, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ πρότερον αἴτιον τῶν μετ' αὐτό. εἰ γὰρ εἰπεῖν ἡμᾶς δέοι τί τῶν τριῶν αἴτιον, τὸ πρῶτον ἐροῦμεν. οὐ γὰρ δὴ τό γ' ἔσχατον. οὐδενὸς γὰρ τὸ τελευταῖον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ μέσον. ἑνὸς γάρ. οὐδὲν δὲ διαφέρει, ἓν ἢ πλείω εἶναι, οὐδ' ἄπειρα ἢ πεπερασμένα. τῶν δ' ἀπείρων τοῦτον τὸν τρόπον, καὶ ὅλως τοῦ ἀπείρου πάντα τὰ μόρια μέσα ὁμοίως μέχρι τοῦ νῦν. ὥστ' εἴπερ μηδέν ἐστι πρῶτον, ὅλως αἴτιον οὐδέν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τὸ κάτω οἷόν τε εἰς ἄπειρον ἰέναι, τοῦ ἄνω ἔχοντος ἀρχήν, ὥστ' ἐκ πυρὸς μὲν ὕδωρ, ἐκ δὲ τούτου γῆν, καὶ οὕτως ἀεὶ ἄλλο τι γίνεσθαι γένος. διχῶς γὰρ γίνεται τόδ' ἐκ τοῦδε, μὴ ὡς τόδε λέγεται μετὰ τόδε, οἷον ἐξ ἰσθμίων ὀλύμπια. ἀλλ' ἢ ὡς ἐκ παιδὸς ἀνὴρ μεταβάλλοντος, ἢ ἐξ ὕδατος ἀήρ. ὡς μὲν οὖν ἐκ παιδὸς ἄνδρα γίνεσθαί φαμεν, ὡς ἐκ τοῦ γινομένου τὸ γεγονός, ἢ ἐκ τοῦ ἐπιτελουμένου τὸ τετελεσμένον. ἀεὶ γάρ ἐστι μεταξύ, ὥσπερ τοῦ εἶναι καὶ μὴ εἶναι γένεσις, οὕτω καὶ τὸ γινόμενον τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος. ἔστι γὰρ ὁ μανθάνων γινόμενος ἐπιστήμων, καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ λέγεται ὅτι γίνεται ἐκ μανθάνοντος ἐπιστήμων. τὸ δ' ὡς ἐξ ἀέρος ὕδωρ, φθειρομένου θατέρου. διὸ ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἀνακάμπτει εἰς ἄλληλα. οὐδὲ γίνεται ἐξ ἀνδρὸς παῖς. οὐ γὰρ γίνεται ἐκ τῆς γενέσεως τὸ γινόμενον, ἀλλ' ἔστι μετὰ τὴν γένεσιν. οὕτω γὰρ καὶ ἡμέρα ἐκ τοῦ

οἱ δὲ, μάρτυρα ἀξιοῦσιν ἐπάγεσθαι πρὸ τοῦ· καὶ οἱ μὲν, πάντα ἀ-
ναιροῦσι τοὺς δὲ, λυπεῖ τὸ ἀκριβοῦν, ἢ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι συνει-
δέναι ἢ διὰ τὴν μικρολογίαν· ἔχει γάρ τι τὸ ἀκριβοῦν ποιοῦν τι, ὡς
τινα καθ' ἕκαστα περὶ τῶν συμβολαίων, καὶ ἐκ τῶν λόγων· ἀνελεῖν θε-
λήσαντι δοκεῖ· διὸ δεῖ τοῦτο παρεῖναι πρὸς ἕκαστα τοῖς κρίνουσι· ὡς
ἄρα τοῦτον ἅπαντα δεῖ διωρίσθαι καὶ πρότερον ἐπιστήμης· ὅτι δὲ οὐδέτε-
ρον ἐφάδιον λαβεῖν· τὸν διακριβολογίαν τῶν μαθηματικῶν δεῖ
ἐν ἅπασιν ἀπαιτητέον, ἀλλ' ἐν τοῖς μὴ ἐχουσιν ὕλην· διὸ περ οὐ
φυσικοῦ ὁ πρόπος· ἅπασα γὰρ ἴσως ἡ φύσις ἐχει ὕλην· διὸ σκεπτέ-
ον περὶ φύσεως· οὕτω γὰρ καὶ περὶ τὴν θεωρητικὴν ἢ φυσικὴν δῆ-
λον ἔσται· καὶ εἰ μιᾶς ἐπιστήμης ἢ πλειόνων·

τὰς αἰτίας καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρητέας εἶναι·

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ, ΤΟΜΟΣ Β.

ΑΝάγκη πρὸς τὴν ἐπιζητουμένην σκέψιν ἐλθεῖν ἡμᾶς πρῶτον, περὶ ὧν ἀ-
πορῆσαι δεῖ πρῶτον· καὶ τἆλλα δέστιν ὅσα περὶ αὐτὰ ἁμωσὶ ὑπειλήφασί τινες καὶ εἴτι
χωρὶς τούτων τυγχάνοι πρώτην παρεωραμένον· δέστι δὲ τοῖς μὲν βουλομένοις
πρόσταγμα διαπορῆσαι καλῶς· ἡ γὰρ ὕστερον εὐπορία λύσις τῶν πρότερον ἀπόρων μύθων δέστι· λύσαι δ' οὐκ
δέστιν ἀγνοοῦντα τὸν δεσμόν· ἀλλὰ φῶ διανοίας ἀπορία, δηλοῖ
τοῦτο περὶ τὸ πράγμα· ἡ γὰρ ἀπορεῖ, ταύτῃ παραπλήσιον πέπονθε τοῖς δεδεμένοις· ἀδύνατον γὰρ ἀμφοτέρῃ προ-

πρωϊ, ὅτι μετὰ τοῦτο· δὸ δὲ τὸ πρωϊ δεδήλωται μέρος· θάτερα δὲ ἀναγκαῖα
ἀμφοτέρῃ δὲ ἀδύνατον εἰς ἄπειρον ἰέναι· τῷ μὲν γὰρ ὄντι μεταξύ,
ἀνάγκη τέλος εἶναι· πρὸς δὲ εἰς ἄλληλα ἀνακάμπτῃ· ἡ γὰρ θατέρου φθο
ρὰ, θατέρου δέστι γένεσις· ἅμα δὲ ἀδύνατον τὸ πρῶτον αἴδιον, φθαρῆ
ναι· ἐπεὶ γὰρ ἐκ ἀπείρου ἡ γένεσις ἐστὶ τοῦ ἄνω, ἀνάγκη δεδομένου φθαρέντο
πρώτου γίγνεσθαι, μηδ' ἐξ ἀδύνατον· ἔτι δὲ τὸ δι' ἕνεκα, τέλος·
ριστὸν δὲ τὸ μὴ ἄλλου ἕνεκα· ἀλλὰ πρὸς ἄλλα εἶναι· ὥστε μέχρι τοιούτου
τὸ ἔσχατον, ἐκ ἔσται ἄπειρον· εἰ δὲ μηθὲν τοιοῦτον, ἐκ ἔσται τὸ οὗ ἕνεκα· ἀλ
λοῖ τὸ ἄπειρον πριστὸν, λανθάνοντός τινος τῶν ἀγαθοῦ φύ
σιν· καίτοι τοιοῦτόν γε οὐδὲν ἐγχειρήσειν οὐθὲν πρᾶξαι, μὴ μέλλων ὡς ἔ-
ξειν, ὅδεν εἴληφεν ἐκεῖνο τὸ πρῶτον· ἕνεκα γὰρ τοῦ ἀεὶ πρᾶξις ὑπάρχει·
Τὸ μὲν γὰρ δέστι ὡς· τὸ δὲ τέλος, ὡς δέστιν· ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ τὸ τέλειον εἶναι δύναται
ταὐτὸν ἀναιρεῖσθαι εἰς ἄλλο δεόμενον ὡς λόγου· ἀεὶ τὸ πρῶτον
ὅ ἐστι πρόσθεν μᾶλλον· ὁ δὲ ἄπειρος ἐκ δέστι· ὅδε γὰρ τὸ πρῶτον μὴ δέστι, οὐδὲ τὸ ἐ-
χόμενον δέστιν· ἔτι τὸ ὠθίσασθαι ἀναιρεῖσιν οἱ ὠθοῦντες· ὅδε γὰρ οἷόν τε εἶ
ναι, πρὶν εἰς τὰ ἄκρα ἐλθεῖν· μὴ τὸ γνώμονα ἐκ ἔστι τὰ γὰρ ὄντα ἄ-
πειρα, πῇ ἐνδέχεσθαι μόνον· οὐ γὰρ ὁμοίως τῇ γραμμῇ, ἢ τῷ διαιρεῖσθαι
μὴν ὁ χωρισμὸς μοῦσα οὐκ ἔστι μὴ δίσασαν· διὸ πῇ ἐκ ἀριθμήσει τὸ
μὲ ὁ τὸ ἄπειρον ἀνεξιόν· ἀλλὰ μὴ τὴν ὑλικὴν κίνησιν ὁμοίως νοεῖν ἀνάγκη, μὴ
ἀπείρου, ὅδεν ὅδεν εἶναι· εἰ δὲ μὴ, ἐκ ἄπειρον ἔσται, τὸ ἀπείρου εἶναι· ἀλ
λὰ μὴν εἰ ἄπειρα ἦσαν τὸν εἰδῶν αἴτιον, οὐκ ἂν ἦν οὐ
σία τῷ γνώσει· ὑποτεθείσθω δὲ, ὅτι τὰ αἴτια πλείω μὲν
τὸ δὲ ἄπειρον καθ' ἕκαστον, ἐκ ἔστιν ἐν πεπερασμένῳ διελθεῖν·
αἱ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς καθ' ἑαυτὰ συμβαίνουσιν· ὡς γὰρ εἰώθαμεν, οὕτως
ἀξιοῦμεν λέγεσθαι, καὶ τὸ παρὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως φαίνεται· ἀλ
λὰ δεῖ τῶν ἀσωμάτων, ἀνωνυμότερα ἢ ξενικώτερα· τὸ γὰρ σύ-
μπαν, πλείω μᾶλλον· ἐλάττω δὲ ἐχειν τὸ ζώπαν, οἷον ὁμοίως
λοῦσιν, ἐν οἷς τὰ μυθώδη καὶ πλείω δεικνύουσιν ἐχόμενα τῶν φυσι
κῶν περὶ αὐτῶν δεῖ τὸ ἔθος· οἱ μὲν οὖν ἐὰν μὴ μαθηματικῶς
λέγῃ τις, οὐκ ἀπαδέχονται τῷ λεγόντι· οἱ δὲ μηδὲν μαθηματικῶς·

οἱ δὲ

θεῖν εἰς τὸ ἔμπροσθεν. ἀφ' ὧν δὲ τὰς δυσχερείας τιθεωρημένας πάσας
πρότερον, πρότερα τιχάρακτα καὶ ἀφ' ὧν τὸ ζητοῦντας ἀνάγκη ἐμπεσεῖν
ῥηθῆναι πρῶτον, ὁμοίως εἶναι τῷ περὶ ἀρχῶν βαδίζειν ἀνόδους. καὶ πρὸς τοῦ
τοις, οὐδὲ περὶ τοῦ ζητοῦντος μόνον ἦν ἡ μὴ γνῶσις ἀφορισμένου τὸ
τέλος. τῷ γὰρ καλῶς ἔχοντι τῆς ἀπορήσεως ἦν ἂν βέλ-
τιον αὐτὰς ἀνάγκη ἔχειν πρὸς τὸ κεῖναι, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς
φιλοκρίνουσι λόγοις ἀκήκοέ τις πολλάκις. πρώτη
μὲν περὶ ὧν ἐν τοῖς προφροιμιασμένοις ἀπορήσαμεν. πότερον
μία ἢ πλείω ἐστὶ θεωρῆσαι τὰς αἰτίας. καὶ πότερον
ἀρχὰς ἢ στοιχεῖα ἢ ἰδέαι μόνον, ἢ καὶ περὶ
αὐτῶν ἐξ ὧν ἀπαρτίζουσι τὰ ὄντα ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστιν. οἷον πότερον ἐν ἢ πλείω
ἀφανίζειν ἢ μὴ φανίζειν ἢ οὐ. καὶ πότερον ἐν ἢ πλείω τοιαῦτα, εἶτα
περὶ τῶν οὐσιῶν. πότερον μία περὶ πάσας, ἢ πλείονες εἰσὶ καὶ
πλείονες, οἷον ἢ περὶ, ἃ πάσας συνηγμένας ἢ τὰς μὲν, οἷον φυ-
λόττειν λεκτέον αὐτά. ἔτι τοῦ μὲν ἀναγκαίων ἢ ζητῆσαι,
πόθεν τὰ αἰσθητὰς ἀΐδια μόνον φατέον, ἢ καὶ παρὰ ταῦτ' ἄλ
λα. καὶ πότερον χωρὶς, ἢ πλείονα μὲν ἀΐδια δ' οἷον, οἷον τὰ ἰδιοῦντα
τούτων εἶδη. ἔτι τὸ μαθηματικὰ μεταξὺ τούτων καὶ αἰσθητῶν.
πειρᾶσθαι τούτων οὖν καθάπερ φαμὲν ὠφέλιμον καὶ πότερον περὶ
τὰ οὐσίας ἢ θεωρεῖν μόνον ἢ καὶ περὶ τὰ συμβεβηκότα καθ' αὑτὰ τοῖς
οὐσίαις. ἔτι δὲ τούτοις, περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου καὶ ὁμοίου
καὶ ἀνομοίου. καὶ περὶ ταὐτότητος, καὶ ἐναντιότητος, καὶ περὶ προτέρου
καὶ ὑστέρου καὶ τῶν ἄλλων ὧν τοιούτων, περὶ ὅσων οἱ διαλε-
κτικοὶ πειρῶνται σκοπεῖν. ἐκ τῶν ἐνδόξων μόνον ποιοῦντες
τὸ σκέψιν. τίνων δὲ θεωρῆσαι περὶ πάντ' ἐστὶ τούτοις αὐ-
τοῖς ὅσα καθ' αὑτὰ συμβέβηκε, καὶ μὴ μόνον τόδε τοῦτ' ἕκαστον. ἀλ-
λὰ καὶ ἀρχὰς ἐναντίων. καὶ πότερον αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ
γένη ἐστὶν, ἢ εἰς ἃ διαιρεῖται ἕκαστον ἐνυπάρχοντα. καὶ εἰ τὰ γένη,
πότερον ὅσα ἐστὶ τοῖς ἀτόμοις λέγεται τελευταῖα, ἢ τὰ πρῶτα,
οἷον, πότερον ζῷον, ἢ ἄνθρωπος ἀρχή τε καὶ μᾶλλον ἐστὶ παρὰ τὸ
καθ' ἕκαστον.

καθ' ἕκαστ[α]. μάλιστα δὲ ζητητέ[ον] περὶ τοῦ πρώτου. τί ἐστι πρῶ
τον ἢ οὐθέν. ἢ οὐδὲ πᾶν πρὸς πᾶν, ἀλλ' ἔστι τι φύσει πρῶτον καὶ
ἄλλο καὶ ἄλλο, οἷον ἢ τὸ ἐν τῷ ποσῷ καὶ ἡ γραμμὴ τῆς ἐπιφανείας
καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ στερεοῦ. ἔτι δὲ τὸ τοιοῦτον ἢ τὸ ἐν τῷ τί ἐστιν
ἢ τὸ ἐν τῷ ποιῷ. ἔτι δὲ τὸ κινητὸν ἢ τὸ ἀκίνητον πρότερον, καὶ
μᾶλλον τὸ κινούμενον ἢ τὸ ἐν κινήσει ἢ τὸ κινητικόν. ἔτι δὲ τὸ
τῶν ἐναντίων ἢ τὸ ἀπλοῦν ἢ τὸ ἐναντίον. ἔτι δὲ τὸ τῶν ἐναντίων
ἢ τὸ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, ἢ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου ἢ τὸ ἐν τῷ λόγῳ ἢ τὸ
μιᾶς ἢ πολλῶν ὄντων ἀρχὴν εἶναι τὸ ἀκίνητον ἢ τὸ τοῦτο
θεῖ φύσιν. εἰ δὲ μὴ ἄπειρον ὂν ἢ ἀγαθὸν καθαῦτο ἢ τῷ ἀληθὲς ἢ τῷ αὐτῷ
φύσιν, τέλος δὲ μὴ ἕνεκα αἴτιον, ὅτι εἰκῇ ἐγένετο καὶ ἔστιν καὶ ἔσται
πολλάκις. ἔτι δὲ τὸ μὴ ἕνεκα, πράξεώς ἐστι τέλος. αἱ δὲ πρά
ξεις πᾶσαι μετὰ κινήσεως. ὥστε ἐν τοῖς ἀκινήτοις, οὐκ ἂν εἴη ἀρ
χὴ τοιαύτη τις εἶναι τὸ ἀγαθόν. διὸ καὶ ἐν
τοῖς μαθήμασιν, οὐδὲν δείκνυται διὰ τὸ τοῦτο αἰτίας. οὐδ' ἔστιν ἀ
πόδειξις περὶ μίας, οὐδὲ τὸ βέλτιον ἢ χεῖρον. ἀλλοῦ δὲ τὸ παράπαν μέν

μνηται οὐδεὶς οὐδενὸς τῶν τοιούτων· ὥστε διὰ ταῦτα τῶν σοφιστῶν τινες οἷον Ἀρίστιππος προεπηλάκιζεν αὐτάς· ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ ταῖς βαναύσοις αὐτῶν, οἷον ἐν τεκτονικῇ καὶ σκυτικῇ, διότι βέλτιον ἢ χεῖρον λέγεσθαι πάντα· τὰς δὲ μαθηματικὰς οὐδένα ποιεῖσθαι λόγον περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε πλείους ἐπιστῆμαι τῶν αἰτίων εἰσὶ καὶ ἑτέρα ἑτέρας ἀρχῆς, τίνα τούτων φατέον εἶναι τὴν ζητουμένην, ἢ τίνα μάλιστα τοῦ πράγματος τοῦ ζητουμένου ἐπιστήμονα τῶν ἐχόντων αὐτάς· ἐνδέχεται γὰρ τῷ αὐτῷ πάντας τοὺς τρόπους τῶν αἰτίων ὑπάρχειν. οἷον, οἰκίας, ὅθεν μὲν ἡ κίνησις ἡ τέχνη καὶ ὁ οἰκοδόμος· οὗ δ᾽ ἕνεκα, τὸ ἔργον· ὕλη δὲ, γῆ καὶ λίθοι· τὸ δ᾽ εἶδος, ὁ λόγος. ἐκ μὲν οὖν τῶν πάλαι διωρισμένων, τίνα χρὴ καλεῖν τῶν ἐπιστημῶν σοφίαν, ἔχει λόγον ἑκάστην προσαγορεύειν· ᾗ μὲν γὰρ ἀρχικωτάτη καὶ ἡγεμονικωτάτη καὶ ᾗ ὥσπερ δούλας οὐδ᾽ ἀντειπεῖν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας δίκαιον, ἡ τοῦ τέλους καὶ τἀγαθοῦ τοιαύτη· τούτου γὰρ ἕνεκα τἆλλα· ᾗ δὲ τῶν πρώτων αἰτίων καὶ τοῦ μάλιστα ἐπιστητοῦ, διωρίσθη εἶναι, ἡ τῆς οὐσίας ἂν εἴη τοιαύτη· πολλαχῶς γὰρ ἐπισταμένων τὸ αὐτὸ, μᾶλλον μὲν εἰδέναι φαμὲν τὸν τῷ εἶναι γνωρίζοντα τί τὸ πρᾶγμα, ἢ τῷ μὴ εἶναι· αὐτῶν δὲ τούτων, ἕτερον ἑτέρου μᾶλλον, καὶ μάλιστα τὸν τί ἐστιν, ἀλλ᾽ οὐ τὸν πόσον ἢ ποῖον ἢ τί ποιεῖν ἢ πάσχειν πέφυκεν. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, τὸ εἰδέναι ἕκαστον καὶ ὧν ἀποδείξεις εἰσὶ, τότ᾽ οἰόμεθα ὑπάρχειν, ὅταν εἰδῶμεν τί ἐστιν· οἷον, τί ἐστι τὸ τετραγωνίζειν, ὅτι μέσης εὕρεσις· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. περὶ δὲ τὰς γενέσεις καὶ τὰς πράξεις καὶ περὶ πᾶσαν μεταβολὴν, ὅταν εἰδῶμεν τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως· τοῦτο δ᾽ ἕτερον καὶ ἀντικείμενον τῷ τέλει· ὥστ᾽ ἄλλης ἂν δόξειεν ἐπιστήμης εἶναι, τὸ θεωρῆσαι τῶν αἰτίων τούτων ἕκαστον. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν ἀρχῶν, πότερον μιᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης, ἢ πλειόνων, ἀμφισβητήσιμόν ἐστι. λέγω δὲ ἀποδεικτικὰς τὰς κοινὰς δόξας ἐξ ὧν ἅπαντες δεικνύουσιν· οἷον ὅτι πᾶν ἀναγκαῖον ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι· καὶ ἀδύ-

νατον ἅμα,

νατον ἅμα εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὅσαι ἄλλαι τοιαῦται προτάσεις· πότερον μία τούτων ἐπιστήμη καὶ τῆς οὐσίας, ἢ ἑτέρα. κἂν εἰ μὴ μία, ποτέραν χρὴ προσαγορεύειν τὴν ζητουμένην. μιᾶς μὲν οὖν οὐκ εὔλογον εἶναι· τί γὰρ μᾶλλον γεωμετρίας ἢ ὁποιασοῦν περὶ τούτων ἐστὶν ἴδιον τὸ ἐπαΐειν. εἴπερ οὖν ὁμοίως μὲν ὁποιασοῦν ἐστιν, ἁπασῶν δὲ μὴ ἐνδέχεται, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων, οὕτως οὐδὲ τῆς γνωριζούσης τὰς οὐσίας, ἴδιόν ἐστι τὸ γιγνώσκειν περὶ αὐτῶν. ἅμα δὲ καὶ τίνα τρόπον ἔσται αὐτῶν ἐπιστήμη· τί μὲν γὰρ ἕκαστον τούτων τυγχάνει ὂν, καὶ νῦν γνωρίζομεν· χρῶνται οὖν ὡς γιγνωσκομένοις αὐτοῖς, καὶ ἄλλαι τέχναι. εἰ δὲ ἀποδεικτικὴ περὶ αὐτῶν ἐστι, δεήσει τι γένος εἶναι ὑποκείμενον, καὶ τὰ μὲν πάθη, τὰ δ᾽ ἀξιώματα αὐτῶν· περὶ πάντων γὰρ ἀδύνατον ἀπόδειξιν εἶναι· ἀνάγκη γὰρ ἔκ τινων εἶναι καὶ περί τι, καί τινων τὴν ἀπόδειξιν· ὥστε συμβαίνει πάντων εἶναι γένος ἕν τι τῶν δεικνυμένων· πᾶσαι γὰρ αἱ ἀποδεικτικαὶ χρῶνται τοῖς ἀξιώμασιν. ἀλλὰ μὴν εἰ ἑτέρα ἡ τῆς οὐσίας καὶ ἡ περὶ τούτων, ποτέρα κυριωτέρα καὶ προτέρα πέφυκεν αὐτῶν· καθόλου γὰρ μάλιστα καὶ πάντων ἀρχαὶ τὰ ἀξιώματά ἐστιν. εἴ τ᾽ ἐστὶ μὴ τοῦ φιλοσόφου, τίνος ἔσται περὶ αὐτῶν ἄλλου τὸ θεωρῆσαι τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος. ὅλως τε τῶν οὐσιῶν πότερον μία πασῶν ἐστιν, ἢ πλείους ἐπιστῆμαι. εἰ μὲν οὖν μὴ μία, ποίας οὐσίας θετέον τὴν ἐπιστήμην ταύτην· τὸ δὲ μίαν πασῶν, οὐκ εὔλογον· καὶ γὰρ ἂν ἀποδεικτικὴ μία περὶ πάντων εἴη τῶν καθ᾽ αὑτὰ συμβεβηκότων, εἴπερ πᾶσα ἀποδεικτικὴ περί τι ὑποκείμενον θεωρεῖ τὰ καθ᾽ αὑτὰ συμβεβηκότα ἐκ τῶν κοινῶν δοξῶν. περὶ οὖν τὸ αὐτὸ γένος, τὰ συμβεβηκότα καθ᾽ αὑτὰ, περὶ αὐτῆς ἐστι θεωρῆσαι ἐκ τῶν αὐτῶν δοξῶν. περί τε γὰρ ὃ, μιᾶς, καὶ ἐξ ὧν, μιᾶς· εἴτε τῆς αὐτῆς, εἴτε τῆς ἄλλης· ὥστε καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἴθ᾽ αὗται θεωροῦσιν, εἴτ᾽ ἐκ τούτων μία. ἔτι δὲ πότερον περὶ τὰς οὐσίας ἡ θεωρία μόνον ἐστὶν, ἢ καὶ περὶ τὰ συμβεβηκότα ταύταις· λέγω δ᾽ οἷον, εἰ τὸ στερεὸν οὐσία τίς ἐστι καὶ γραμμαὶ καὶ ἐπίπεδα, πότερον τῆς αὐτῆς ταῦτα γνωρίζειν ἐπιστήμης, καὶ τὰ συμβεβηκότα

περὶ ἕκαστον γένος περὶ ὧν μαθηματικαὶ δόξαι νῦν εἰσιν, οἷον περὶ
ἐμψύχων καὶ φυτῶν, ἀναγκαῖον ἴσως καὶ περὶ τῆς οὐσίας ἐπισκοπεῖν
καὶ περὶ τοῦ τί ἐστιν ἀπόδοσιν εἶναι· εἶτα τίρας, τίς ἐστιν ἡ θεωροῦσα
περὶ τὴν οὐσίαν τὴν συμβεβηκότα. τοῦτο γὰρ ἀποδοῦναι παντελῶς
ἔτι δὲ πότερον τὰ αἰσθητὰ τὴν οὐσίαν μόνας εἶναι φατέον,
ἢ καὶ παρὰ ταύτας ἄλλας· καὶ πότερον μοναχῶς ἢ πλείω γένη τυγχάνει ὄντα· οἷον οἱ λέγοντες τά τε εἴδη καὶ τὰ μεταξύ, περὶ ἃ τὰς μαθηματικὰς εἶναί φασιν ἡμῖν ὡς μὲν οὖν λέγομεν τὰ εἴδη αἴτιά τε καὶ οὐσίας εἶναι καθ' αὑτάς, εἴρηται ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις περὶ αὐτῶν· πολλαχῇ δὲ ἐχόντων δυσκολίαν, οὐδὲ μὴν τὸ μέσον, τὸ φάναι μὲν εἶναί τινας φύσεις παρὰ τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ· ταύτας δὲ τὰς αὐτὰς φάναι τοῖς αἰσθητοῖς· πλείω, ὅτι μὲν, ἴσμεν, τὰ δὲ φθαρτὰ αὐτὰ γὰρ ἄνθρωπόν φασιν εἶναι καὶ ἵππον καὶ ὑγίειαν· ἀλλοδοῦ δὲν· παρὰ πλήσιον μέντοι θεοὺς μὲν εἶναι φάσκουσιν, ἀνθρωποφυεῖς δέ· οὔτε γὰρ εἰ εἶεν οἱ θεοὶ ἄλλο ἐποίουν ἢ ἀνθρώπους αἰδίους, οὔθ' οἱ τὰ εἴδη ἀλλ' ἢ αἰσθητὰ ἀΐδια ἔτι ἔστιν παρὰ τὰ εἴδη καὶ τὰ αἰσθητά, τὰ μεταξὺ θήσει, πολλὰς ἀπορίας ἐξ ὧν λέγει· ὡς ὁμοίως γραμμάς τε παρὰ τὰς ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἴσομεν καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων μεγεθῶν· ὥστε πεπερασμένης ἀστρολογίας μίας τε τῶν ὄντων, ἔσται τις καὶ ἑτέρα καὶ ἄλλη αἰσθητὴ οὐρανός· καὶ ἥλιος καὶ σελήνη, καὶ πᾶσα ὁμοίως τὰ κατὰ τὸν οὐρανόν· καίτοι πῶς δεῖ πιστεῦσαι τοῦτο; τὰ δὲ λοιπὰ κινούμενα ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ὀπτικῶν γραμμῶν καὶ τῶν κατὰ μαθηματικοῖς ἁρμονικῶν· καὶ γὰρ ταῦτα δεῖ μὴ εἶναι παρὰ τὰ αἰσθητά, ἀλλὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· εἰ γὰρ ὄψις καὶ αἰσθητὰ καὶ μεταξὺ καὶ αἰσθήσεις, δῆλον ὅτι καὶ ζῷα ἔσονται μεταξὺ αὐτῶν τε καὶ τῶν φθαρτῶν· ἀπορήσειε δ' ἄν τις καὶ περὶ τῶν ἀστρολογικῶν ταύτας τὰς ὠφελείας· εἰ γὰρ οὐ δυνατὸν ποιεῖσθαι γεωμετρίας μόνον, ὅτι μὲν τοιοῦτόν ἐστιν ὧν αἰσθανόμεθα· ἥδιον καὶ αἰσθητῶν, δῆλον ὅτι καὶ παρὰ ἰατρικὴν ἔσται τις ὠφελείας· ἀλλ' οὐ

ἑκάστων ἄλλων μεταξὺ αὐτῆς τε καὶ τῆς ἰατρικῆς· καὶ τῆς δὲ τῆς ἰατρικῆς καὶ τοῦ ὑγιεινοῦ· καὶ τοῦ δὲ τοῦ ὑγιεινοῦ· ἄμα δὲ, τοῦ τὸ ἀληθὲς ὡς ἡπτεωδέσ ὄντα τῶν αἰσθητῶν ὄντων μεγεθῶν καὶ φθαρτῶν· ἐφθείρετο γὰρ ἂν φθαρμένων· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ αἰσθητὸν ἂν εἴη μεγεθῶν· διὸ περὶ μὲν ταύτης ἀστρολογίας νῦν δέ· ὅτε γὰρ αἱ αἰσθητοὶ γραμμαί τοιαῦταί εἰσιν οἵας λέγομέν τινες, οὐδὲν ἧττον αἰσθητὸν ὅτι οὐδὲ στερεὸν· ἄπειρα γὰρ τὰ καθ' ὁποσονοῦν κύκλος· ἀλλ' ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγεν ἐλέγχουσι τοὺς γεωμέτρας· οὐθαῖ κινήσεις ἂν εἶεν τοιοῦτοι ὅμοιαι περὶ ὧν ἡ ἀστρολογία πραγματεύεται τοῖς λόγοις· ὅτι τὰ σημεῖα ὁποῖά τινα ἀστέρες τινὲς φύσιν· εἰσὶ δέ τινες, οἷς φασὶ μὲν εἶναι τὰ μεταξὺ ταῦτα λεγόμενα τῶν εἰδῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν· οὐ μὲν χωρίς γε τῶν αἰσθητῶν· ἀλλ' ἐν τούτοις, οἷς τὰ συμβαίνοντα ἀδύνατα· πεύσεται μὲν πολὺ λόγου θελεθεῖν· ἱκανὸν δὲ καὶ τὰ γιγνόμενα ὡρῆσαι· ὅτε γὰρ ὧν τούτων ὧν λόγον ἔχειν ὅτω μόνον, ἀλλὰ δῆλον ὅτι εἴδη οὐδὲ χοὶ τὸν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐόν· τοῦ δὲ αὐτοῦ λόγου ἀμφότερα τῶν τοιούτων ἐστὶ καὶ δύο στερεὰ ὧν τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον ἐν τόπῳ καὶ μὴ εἶναι ἀκίνητα, συγκινουμένοις τε ὄντα τοῖς αἰσθητοῖς ὅλως δὲ καὶ τίνος ἕνεκα ποτ' ἐστὶ θεῖα εἶναι μὲν αὐτὰ, εἶναι δὲν τοῖς αἰσθητοῖς· ταῦτα γὰρ συμβήσεται ἄτοπον τοῖς προφερομένοις· ἔσται γὰρ οἷός τις ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ· πλὴν τοὐναντίον· ἀλλὰ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον τοῦτο· περὶ τε τοῦτων οὖν ἀπορία πολλή, καὶ ὡς δεῖ θέμενον τυχεῖν τῆς ἀληθείας, καὶ περὶ τῆς ἀρχῶν, πότερον δεῖ τὰς τέσσαρας ἢ τὰς ἀρχὰς ὑπολαμβάνειν, ἢ μᾶλλον ὀρθῶς ἓν παρὰ τὸν ἔστιν ἕκαστον πρῶτον· οἷον φωνῆς ἐστὶ καὶ ἀρχαὶ δοκοῦσιν εἶναι ταῦτα ὀρθῶς συγκεῖσθαι αἱ φωναὶ καὶ ὡσαύτως πρῶτον· ἀλλοῦ τὸ κοινὸν ὁμοφωνία· ἐστὶ δὲ καὶ γραμμάτων ταῦτα στοιχεῖα λέγομεν, ὧν αἱ ἀποδόσεις ἐν τοῖς ἄλλοις ἐνυπάρχουσιν αἱ τῶν ἄλλων ἀποδόσεις, ἢ πάντων ἢ τῶν πλείστων· ἔτι δὲ τῶν μάτων μὴ οἱ πλείω λέγουσι τοῖς εἶναι στοιχεῖα μὴ οἷς, ὀρθῶς συγκεῖσθαι· καὶ ὀρθῶν συνέστηκεν, ἀρχὰς λέγουσιν

εἶναι. οἷον, Ἐμπεδοκλῆς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ μεταξὺ τούτων στοιχεῖα φησιν εἶναι, ὧν ὑπάρχει τὰ σώματα σύνθετα ὄντα. ἀλλοῦ χωρὶς γράφει. Ταῦτα λέγει τὰ ὄντα. πρόσκειται οὖν τοῖς ἄλλοις εἰ στοιχεῖα ἐστὶ φύσιν ἀθρεῖν, οἷον κλίνην ἐξ ὧν μορίων ἐστὶν ἢ ὡς σύγκριμά φησιν, ἢ τινὰ ἔχει τὴν φύσιν αὐτῆς. ἐκ μὲν οὖν τούτων τῶν λόγων, οὐκ ἂν εἴησαν αἱ ἀρχαὶ τὰ ὄντα. ἢ ἕκαστον μὲν γνωρίζομεν ἃ δὲ τὰ ὁλισμῶν, ἀρχαὶ δὲ τὰ μὴ ὁλισμῶν εἰσιν, οὐδὲ κινεῖται τὰ ὁλισμῶν ὄντα λαβεῖν ἐπιστήμη τὸ εἰδὼς λαβ᾽ καθ᾽ ἃ λέγομεν τὸν τρόπον. Τὰ εἰδὼς ἀρχαὶ τὰ γεννητά. Φαίνονται δὲ τὴν ὑπὸ τὰ λεγόμενα στοιχεῖα τῶν ὄντων τὴν ὕλην, ἢ τὸ μέτωπον τὸ μικρὸν, ὡς γένεσιν αὐτοῖς χρῆσθαι. ἀλλὰ μὴν δὲ ἀμφοτέρως τε οἷόν τε λέγειν τὰς ἀρχάς. ὁμοίως γὰρ λόγος τῆς οὐσίας εἷς. ἕτερος δ᾽ ἔσται, οὗ ἀεὶ μὲν ὁλισμὸς, καὶ ὁ λέγων ἐξ ὧν ὑπάρχουσιν παρὰ τῶν. πρὸς δὲ τούτοις εἰσὶν ὅτι μάλιστα ἀρχαὶ τὰ γένη εἰσὶ, πότερα δεῖ νομίζειν τὰ πρῶτα τὰ γενῶν ἀρχὰς, ἢ τὰ ἔσχατα καὶ κατηγορούμενα ἑκάστων ἀπὸ μόνων. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἀμφισβήτησιν· εἰ μὲν γὰρ ὅτι τὰ καθόλου μᾶλλον ἀρχαὶ, φανερὸν ὅτι τὰ ἀνωτάτω τῶν γενῶν. Ταῦτα γὰρ λέγεται πάντων. ὥστε ἔσονται ὅσα ἐστὶν ἔσονται ἀρχαὶ τῶν ὄντων, ὅσα ὡς τὰ πρῶτα γένη· ὥστε τὸ, τί ὂν ἔσται γνώριμον ἀρχὰς καὶ τῶν ὄντων. Ταῦτα γὰρ κατὰ πάντων μάλιστα λέγεται τῶν ὄντων. ὁ χωριστὸν τι δὲ τῶν ὄντων. ἢ εἶναι γένος· ὅτι μὲν οὖν ὅτι τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν οὐκ ἔστιν οὐσία τῶν ὄντων, οὐκ ἂν εἴησαν αἱ ἀρχαὶ τὰ ὄντα ὡς γένη· ἀνάγκη μὲν γὰρ τὰς διαφορὰς ἑκάστου γένους, εἶναι, καὶ μίαν εἶναι ἑκάστην· ἀδύνατον δὲ καθ᾽ ἑνὸς γένους εἶδος εἶναι τὸ ὂν, οὐδὲ τὸ ἕν· διὰ τὸ τὰ γένη διαφορὰς ποιεῖν τὰ εἴδη λαμβάνειν τὰ ὑποκείμενα. ὥστε εἰ ἔστι τὸ ὂν γένος ἢ τὸ ἕν, οὐδεμία διαφορὰ, οὔτε τὸ ὂν, οὔτε τὸ ἕν ἐστιν· ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ γένη, οὐδ᾽ ἄρα καὶ ἔσονται· εἰ γὰρ ἀρχαὶ τὰ γένη· ἔτι καὶ μεταξὺ συμβαίνει μεταξὺ διαφορᾶς, ἔσεσθαι γένη, μέχρι τῶν ἀτόμων· νῦν δὲ πάντα δοκεῖ τὰ δυοῖν δοκεῖν πρόσεστι τούτοις, ἔτι μᾶλλον αἱ διαφοραὶ ἀρχαὶ, καὶ τὰ γένη· εἰ δὲ ταῦτα ἀρχαὶ, καὶ τὰ συμβεβηκότα ἀρχαὶ, ἃ πέφυκε εἶναι ἀρχαὶ γίνονται· ἄλλως τε καὶ τὸ πρῶτον γένος ἀρχὴν τιθῆ· ἀλλὰ μὴν καὶ μᾶλλον γε ἀρχὰ δόξειεν ἂν

τὸ ἀναίρετον. ἀναίρετον δὲ ἄπαν, ἢ καθ᾽ ὁποσονοῦν ἢ καθ᾽ εἶδος. πρότερον δὲ τὰ καθ᾽ εἴδη. τὰ γὰρ κατὰ δίαιρεσιν εἰσὶν εἴδη μᾶλλον, ἢ ἂν τὸ ἕκαστον εἶναι καὶ κατηγορούμενον· ἀναιρεῖται γὰρ οὕτως πρῶτον τῶν ἀνωτάτω. ἐπὶ δὲ τοῖς τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ὁρίζεται, οὐ χωρίζοντες τὸ ὡς τούτων εἶναί τι παρὰ ταῦτα. οἷον εἰ πρώτη τῶν ἀριθμῶν ἡ δυάς, ἢ κατ᾽ ἐκείνας ὁ ἀριθμὸς παρὰ τὰς εἴδη τῶν ἀριθμῶν. ὁμοίως δὲ, οὐδὲ γράμματα παρὰ τὰς εἴδη τῶν γραμμάτων· εἰσὶ μὴ τοῦτων, ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων εἶναι ὕλην παρὰ τὰ εἴδη· τούτων γὰρ δοκεῖ μάλιστα εἶναι ὑλή. ἐν δὲ τοῖς ἀτόμοις, οὐκ ἔστι, τὸ μὲν πρότερον· τὸ δὲ ὕστερον· ἔτι ὁ πρῶτος μὲν βέλτιον, τὸ δὲ, χεῖρον, ἀεὶ τὸ βέλτιον πρότερον· ὡς τοῦ δὲν τῶν ἀνθρώπων ὄντος. ἐκ μὲν οὖν τούτων μᾶλλον φαίνεται τὰ ἰδέας καὶ τὰ γένη καὶ τὰ στοιχεῖα ἀρχὰς εἶναι· πῶς δὲ καὶ ταύτας ἔστιν ἀπορῆσαι πρῶτον· ἐπεὶ γὰρ ἀρχὴν, δεῖ εἶναι τι διὰ τὴν αἰτίαν εἶναι παρὰ τὸ πρᾶγμα τοῦ ὧν ἀρχή. εἶναι χωριστὸν μὲν οὖν αὐτὸ· τοῦ δὲ τί παρὰ τὸ καθ᾽ ἕκαστον εἶναι, ἀναγκαιοτάτη θεωρῆσαι, περὶ ἧς ὀλίγα ἐφέσηκεν ὑμῖν· εἰ τε γὰρ μὴ ὄντι τι παρὰ τὰ καθ᾽ ἕκαστα, τὰ ἢ καθ᾽ ἕκαστα ἄπειρα, τὰ πεπερασμένα, ὥστε σκοπεῖν λαβεῖν ἐστὶ μᾶλλον ἢ γὰρ ἔστι τι παρὰ τὸν τόπον, καὶ ἢ καθόλου τί ὑπάρχει, ταύτην πάντες γνωρίζομεν· ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο ἀναγκαῖον ὄντι, δεῖται εἶναι παρὰ τὰ καθέκαστα, ἀναγκαῖον ἂν εἴη τὴν ὕλην εἶναι παρὰ τὰ καθέκαστα, ἢ τοι τὰ ἔχοντα ἢ τὰ πρῶτα· τοῦτο δ᾽ ὅτι ἀδύνατον, ἄρτι διηπορήσαμεν. ἔτι εἰ ὅτι μάλιστα ὄντι παρὰ τὸ ὅλον, ὅτε καθ᾽ ὕλην τὸ πρῶτον εἰ ὄντι εἶδός τι παρὰ πάντα δεῖ εἶναί τι ἢ παρὰ μηδέν ἐστι παρὰ τὰ καθέκαστα, ὃ δὲν ἂν εἴη μόνον· ἀλλὰ πάντα αἰσθητὰ καὶ ἐν ὕλῃ τινὶ ἀδιάληπτα· εἰ μή τις εἶναι λέγοι τὰ αἰσθητὰ, ἐπιστήμην δενός· εἰ μή τις εἶναι λέγοι τὰ αἰσθητὰ,

φυκεν· ἀλλ' ὅτε δὴ μέτα εἴκοσι γε μελέτεσιν ἐβρέφθη· εἰ τιμᾶς
πάνο ρουσε τελφο μῦ οιο χρόνοιο, ὥσφιν ἀμοιβαῖος ϝλατίος πα ρε
λήλα το ὅρκου· ὡς ἀναγκαῖον μῦθὸν μεταβαίνειν· αἰτίαν δ' ἐξ ἀ
νάγκης οὐδεμίαν δηλοῖ· ἀλλ' ὁμῶς γοσοῦτόν γε μόνον λέγει ὁμολο
γοῦμεν μύωσ· οὐδὲ τὰ μῦθ φθαρτὰ, πάντα δ' ἄφθαρτα, πρεῖ τ' ὄντων· ἀλ-
λὰ πάντ' ἔφθ τὰ, πλὴν τοσι χείων· ἢ νῦν λεγόμ' ἡ ἀπορία ἔστ, ἢ ἀπὸ τὸ
πὰ μῦ, πάντ' οὖ· εἰ ϝερ ἐκ τ' αὐτ' ὄντ ἐστιν· ὅτι μὲν οὖν ἀνάγκη εἶναι ἀΐδια
ἀρχὰ, τοσαῦτα εἰρήσθω· εἰ δ' ἐστὶ μὲν ἀρχὰ, μία μῦ ἀπορία· ἢ
τ ϝρον ἀφθαρτοι ἡμῖν τὰ ἐόντ(α), ἢ φθ τὰ· εἰ μῦν ἅπ φθαρτὰ, δῆ
λ' ὡς ἀναγκαῖον ⟨τ' αὐτ' ἐκ τῶν εἶναι· ἅπαντ' ἀφθείρε(σθ) εἰς ταῦτ' ἐξ ὧν
ἔστ μ· ὥστε συμβαίνοι τ' ἀρχῶν εἶναι τ' ἀρχ' εἶμ' ἄπροτέρας· οὐ τοδ'
δηλόν τον· καὶ εἰ ἴσας ταις ἢ εἰς ἄπειρον· ἐπεὶ, ϝῶσ' ἔσαι τὰ
φθαρτὰ, εἰ αἰὲ ἀρχαὶ ἀναιρεθήσον(ται)· εἰ δὲ ἄφθαρτα, δῆλα τί, ἐκμὲ τ
τῶν ἀφθάρτων οὐσῶν, φθαρτὰ ἔσαι ἐκ δ' ϝῶν ἑτέρων ἄφθαρτα·
ϝοῦ γ' οὐκ ἔλογον· αὖ ἢ δηλόν ἀναγκαῖον, ἢ πλοῦ λόγου δεῖται· ἐπεὶ οὐ
δ' ἔγκειχείρηκεν ὁ δ' εἰς ἑτέρας, ἀλλὰ τὰ σαὐτὰ σ' ἀπάντων λέγου
σιν ἀρχάς· ἀλλὰ τὸ πρῶτον μὲ προῆχθαι, ἀπορ ῶ τοισιν, ὥσπερ οἱ
μικρόν τι λαμβάνοντες· πάντων δ' ἐθεωρῆσαι χαλεπώτατ' ἦν
πρὸς τὸ γνῶναι τἀληθὲς, ἀναγκαῖόν τε τὸν· τὸ τέρου τε τὸ ὂν,
τὸ γὰρ, ὑσίαι τ' ὄντ' εἰσὶ, τἆλλ' ἑκάτερ' αὐτ' ἀ χ' ἑτέρου τ' ὄν, τὸ μ' οὐ τὸ ὄ,
ὄσ τὸ, ἢ δεῖ ζητεῖν, τίνα τ' ἔστ τὸ ὂν ἢ τὸ μή, ὡς ὑποκ μένης αὔης φύσε·
οἱ μὲν δ' ἑκὲν, οἱ δ' οὐ τως οἱ ομ(ε)ν τὸ ὂν ἢ τὸ μή· ὅθεν οὐδὲ περὶ φύσ
οἱ πυθαγόρ οι, ἀ χ' ἑτέρου τι τὸ ὂν ἁπλ τὸ μή· αὐτ' ἄρ' αὐτ' τὸ φύσ
εἶναι ὥστ' ὄσ τ' ἢ ἐστ' ἢ τὸ μὴ ὂν εἶναι, ἢ τὸ ὂν· οἷ δ' ὕστερ' περὶ φύσε οἷον Ἐμ
πεδοκλῆς ὡς εἰσὶ τέτρα τινὲς αἱ ἁπλαῖ, λέγ δ' ὅτι τὸ ἐνὸν ὑπ' ἀμφ δ
αὐ λέγ δ' ἀμφ τοῦ τ' ὂν φιλί αν εἶναι· αἰτία τοῖς ὑστεραῖ τ, τοῦ εἶναι πᾶ
σιν· ἕτεροι δ' ὧν οἷ δ' ἓν φασὶν εἶναι, τὸ ἓν τοῦ τ' ὂν· ὅθ' ὅτ
ὁμ' εἶναί τε λεγομένα· ὡς δ' ὧν τως οἱ πολλοὶ τοῖς τοιαῦτα λέγ μὲ
νοι· ἀνάγκη δ' οὐ τοῦ τοις τοσαῦτα λέγ μὸν ὂν τὸν, ὅσαπερ ἂν
χὰς εἶναί φασι· συμβαίνοι δ' ἂν, εἰ μῦ πλείω μηθ' ὅσ' εἶναί πέρα ἀ σίας

τὸν ἓν ὂν, μηδ' ἕτ' ἄλλων εἶναι τῶν καθόλου μηθέν· ταῦτα γὰρ ὄσ τ
καθόλ α μάλισ α πάντων· εἰ δὲ μηδ' ὅσ τι ἐναὐτὸ μὴ διαῦτὸ ὄν, ἀρ
λῆτ' ἀγαθόν, τἀγαθὸν εἶναι τ' ἀτέλευτ' ὀμῦ α καθ' ἕκασα· ἔστι δ' ἐμὴ ὁμ-
ῶς τοῦ ἐνὸς οὐσί, δῆλον ὅτι ἀΐδιόν τ' ἀριθμὸ εἶναι ὡσκεχωρισμένη φύσ
τιν' ὄντων· ὁμ δ' ἀριθμὸς, μονάδες· ἡ δὲ μονὰς ὁπερ ἕν τι δίδ τιν· εἰ δ' ἕ
τι τι αὐτὸ ἓν μὴ αὐτὸ ὂν, ἀναγκαῖον ὑσίαν αὐτ' εἶναι τὸ ὂν ἢ τὸ μή· ἐ δ'
ἑτέρου τι καθόλ α καὶ τ ϝρεῖται· αἰτία τ' αὐτ' αὐτὸ· αἰτία μ' εἰ γέσαι
τι αὐτὸ ἓν, πολλὰ ἀπορεῖ α, ϝῶσ' ἔσαι τι ϝᾶ τ' αὐτ' ἄπειρ· λέ
γω δὲ πῶσ' ἔσαι τὸ ἐνὸς τὸ ὄν· τὸ γὰρ ἕτερ ον ὄμοιον, ἐκ δ' ὁμοίω ϝᾶ
μῦ ἁδυσυμβαίν" ἀνάγκη λόγον, ἐν ἅπαν εἶναι τὸ
ὄντα· ἢ τοῦ τ' εἶναι τὸ ὂν· ἀμφοτέρωσ δ' ὑσκολον· ἁπ τε γὰρ μὴ ἢ
τὸ ἓν οὐσία, ἁπ τε ἢ τὸ αὐτὸ ἓν, ἀδιάφορον τὸ ὂν ἀριθμὸν οὐσίαν εἶναι·
ἐὰν μ' ἓν μὴ ἢ, εἴρη(ται) πρότερον δ' ὅ· ἐὰν δ' ἓν ἢ, ἁπ τὴν ἀπορί α ⟨πρεῖ τὸ
ὄντ· ἐκ τίν γὰρ ἓν ἢ τὸ ἓν γέσαι αὖ τὸ, αἰσχρ· ἀνάγκη γὰρ μυδὲν εἶμ'.
ἅπαν δ' ἢ τὸν τε ἢ ϝῶν ἢ πολλά· ὧν ἓν ἕκασ(τ)· ἔτι εἰ ἀδιαίρετ' αὐτὸ τὸ ἓν,
κἀμὲ τὸ Ζήνωνο ἀξίωμα, ϝδὲν ἂν εἴη· ὃ γὰρ μήτε προστεθέμ' μήτε ἀ
φαιρούμ', οὐδὲν εἶναί φαμεν εἶμ' ϝῦ τὸ τ' ὂν ὄντων, ὡσ δῆλον·
ὅτι ὄγκος μεγέθ τι ὄντ· ⟨εἰ μέγεθος σωμα τικ', ϝῦ τὸ δ' πάν τ' ὄν,
πᾶ γὰρ ἅπ, πῶ προστιθέμ' ϝοι ἡσει μεῖζον, ὃ δ' ὐθὲν, οἷον ἐπίπ
δον γραμμὴ, στιγμὴ δ' ἢ μονὰς, ϝδαμῶ· αἰ δ' ἄπειρ δὴ οὕτως θετέ
φορ τικῶς, ⟨ϝδὲ κὸν δέχ(ε)σθαι ἀδιαίρετόν τι, ὥστε οὐδ' ἂν ἡσὶ πρὸ
ἐκεῖνον τὸν ἔχει ἀπλοῦ, μεῖζον μ' ἀπριήσει· πολεῖον δ' πρὸς τιθέμ'
τοι ϝδὲν· ἀλλ' ἀπ' ϝδενὸς γοι ϝόντ', ἢ πλάσ' ἔσαι μέγεθος· ὁ-
μοίω δ' ἂν γραμμὴ ἐκ στιγμῶν εἶναι φάσκ'· ἀλλὰ μὴ ἔτι σ' ὑπ
λαμβάνοι ὡσ τι τίνες ϝῶν καθάπ λέγουσί τιν' ἐκ τοιούτ(ων) αὐτ(ῶν)·
ἀλλ' μὴ ὁ τιν' τ' ἀριθμ', ϝθὲν ἦν ὅπ ζητητέον, ϝδὲ τὴν πρ ὁτὸ μ'
ἀριθμοὶ, ὁ τὲ δ' μέγεθος ἔσαι τὸ ἓν ὁμ', εἴ ϝερ τὸ μὲν ἓν, ἢ ἀνί σότης
ἢ ἁπλ τὴν φύσιν ἐστ' ἐν· ὅτι γὰρ ὅπως ἔχ(ε)νος ⟨ταύτης, ἅτε ὅπως ἔχ ἀ
ριθμοῦ τινος ἀ ταύτης, χρόνοι πᾶν τὰ μεγέθη, δῆλον· τούτων δ' ἔχ
μῦ ἡ ἀπορία, πότερον οἱ ἀριθμοὶ, ἢ τὰ σώματα, ⟨τὰ ὧν ϝτα ἢ

ρὰ ἐστὶ μαὶ οὐσίαι τινές εἰσιν, ἢ οὐδ' εἰσὶ μία εἶναι φθαρτὸν ὂν καὶ
πάντα οὐσίαι τῶν ὄντων· τὰ μὲν γὰρ πάθη, οἷον εἰκὴ νήσεις, οὐ τὰ πρὸς
τι, οὐδὲ διαθέσεις, οὐδὲ λόγοι, οὐθενὸς δηλοῦσιν οὐσίαν σημαίνων λέ
γομεν· τὰ γὰρ πάντα καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται· ἀλλὰ μᾶλ
λον ὕλῃ σημαίνουσιν οὐσίαν, οὗ ὕλη ἐστὶν ἡ πρώτη, ἥτις οὐ τόδε τι
ἐστὶ δυνάμει καὶ τὸ τρίτον, ἡ ἐκ τούτων ἡ ἐκ τῶν τριῶν λέγω, οἷον
σῶμα τὸ ἔχον μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος· τούτων δὲ ἡ μὲν τοιαύτη
τις οὐσία σχῆμα ἐστὶ καὶ ἕξις, ἡ δὲ ἀσώματος ἤδη ἐστὶν ἀριθμὸς
μόνον τοῦτο σημαίνει ὡς ὄντι τινὶ οὐσίᾳ τόδε τι καὶ οὐσία· ἀλλὰ μᾶλλον τόδε
μα, ἢ ποιον οὐσία τῆς ψυχῆς ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῆς γραμμῆς· ἔστι γὰρ
μονάδος τῆς γραμμῆς· τούτοις γὰρ ὥρισται τὸ σῶμα· ἔστι μὲν οὖν
ἄλλη σώματος ἡ ψυχὴ εἶναι· τὸ δὲ σῶμα, οὔθ' οὗτος εἶναι
ἀδύνατον· δόξειε δ' ἂν τὸ ὄν, ὧν τὸ σῶμα εἶναι· τάλλα δὲ τούτου πάθη· ὥστε ἔστι τὰ σώματος ἀρχὰς τὰς
τῶν σωμάτων, τὸ ὄντων εἶναι ἀρχάς· οἷον ὑστέρου καὶ σοφώτεροι τοῦ
τῶν εἶναι δόξαντες, ἀριθμὸς καθάπερ ἂν εἴποιμεν εἰ μὴ ἔστι οὐσία
ταῦτα· ὅλως, ἢ δὲ μία ὕλη οὐσία, ἢ δὲ οὐδέν· ἢ γὰρ δὴ πάγε συμ
βεβηκότα γύγοις, ἄξιον ὁρᾶν καλεῖν· ἀλλὰ μᾶλλον, εἰ τοῦτο μὴ
ὁμολογεῖται οὕτω μᾶλλον ἔστιν οὐσία τὰ μὴ κατὰ τῶν σωμάτων κατὰ
στάσεις, ταῦτα δὲ μηδὲν ὁρῶμεν, ποιὸν ἀνεῖναι σωμάτων (ἐν γὰρ τοῖς
αἰσθητοῖς, ἀδύνατον εἶναι) οὐκ ἂν εἴη οὐσία οὐδεμία· ἔτι φαίνε
ται ταῦτα πάντα ὑπάρχοντα διαιρέσεις ὄντα τοῦ σώματος, τὸ μὲν εἰς βλά
τος· τὸ δὲ εἰς βάθος· τὸ δὲ εἰς μῆκος· πρὸς δὲ τούτοις, ὁμοίως ἂν
ἔχειν τῷ στερεῷ ὁποιονοῦν σῶμα· ὥστε μηδὲν τῷ λίθῳ ἁρμόσ,
οὐδὲ τὸ ἥμισυ τοῦ κύκλου ἐν τῷ κύκλῳ οὕτως, ὡς ἀφωρισμένον· οὐκ
ἄρα οὐδὲ ἐπιφάνεια· εἰ γὰρ ὁποιαοῦν, καὶ αὕτη ἂν εἴη ἀφο
ρίζουσα τὸ ἥμισυ· οὐδὲ γραμμὴ ἐστὶ γραμμῆς τομή· ὥστε μᾶλλον
ἁρμόσει· ὥστε μάλιστα μὲν οὐσία τὸ σῶμα, τοῦτον δὲ μᾶλλον ταῦτα,
μηδὲ ταῦτα, μηδὲ οὐσίαι τινές, διαφθαρτὸν ὂν· πᾶσι γὰρ
ὑπάρχον τοῖς ἐν τῷ ὄντι· πρόσγε τοῖς εἰρημένοις, καὶ τὸ ὕστερον τῶν γενέσεων ἐστὶ φθο
ρὰν συμβαίνειν ἄλογον· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἡ οὐσία μηδαμοῦ ἔστι πρότερον

ἢ πρότερον οὖσα ὕστερον μή· μετὰ τοῦτο γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι
ταῦτα πάλιν· τὰς δὲ στιγμὰς ἐστὶ γραμμή, ἐστὶ δὲ ἐπιφανεῖ, ἀκίνδυ
νός τις γίνεσθαι, ὅτι φθείρεσθαι, ὁ τὸ μὲν ὅσας, ὁ τὸ δὲ ἐκ οὔσας· ὁτὲ
γὰρ ἅπτεται ἢ διαιροῦσα τὸ σῶμα τὰ ἅμα, ὁ τὸ μὲν μία ἀπὸ μέ
νων· ὁ τὸ δὲ δύο διαιροῦσα μόνον· ὥστε τοῦτο συγκρούων ὄχλον,
ἀλλ' ἔφθαρται διὰ μηδὲν γίνεται· ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πέρας
ἡ γραμμή, διαιρεθεῖσα εἰς δύο, εἴτε γίνονται φθείρου
μένου τινός γίνονται· παραπλησίως δ' ἔχει καὶ περὶ τὸν νῦν καὶ τὸ
χρόνῳ· ἀεὶ γὰρ τοῦτο ἐν ἑτέρῳ γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι· ἀλλ' ὁμοίως ἕ
τερον δοκεῖ ἀεὶ εἶναι, ἀκίνδυνα τὰ δὲ ὅσα ὁμοίως δ' ἅπαν ὅτι ἔχει
καὶ τὸ περὶ τὰς στιγμὰς καὶ γραμμὰς καὶ περὶ τὰ ἐπίπεδα· ὁ δ' αὐ
τὸς λόγος· ἅπαντα γὰρ ὁμοίως, ἢ πέρατα ἢ διαιρέσεις εἰσίν· ὅλως
δ' ἄτοπον ἐποίησεν αὐτὸ καὶ πάντα ζητεῖν ἀλλ' ἅπερ ἀπαίδευ
τον καὶ τὰ μεταξύ· οἷον, ἀνθρώπου μὲν εἰδῶν εἰ γὰρ διὰ τοῦτο ὅτι τὰ μὲν
μαθηματικὰ τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐ μόνον τιμιώτερα φέρει, τῶν δὲ πολλῶν τε
ὁμοφυῆ εἶναι, ἀνθρώπου φέρει· ὥστ' οὐκέτι ἔσονται αὐτῶν αἱ ἀρχαί, ἀρι
θμῶν ἀφορισμέναι· ὥστε ἀνθρώπου τοῦ ἐν τοῖς γραμμάτων, ἀριθ
μῶν μὴ πάντ' ἀκίνδυνα ἀρχαὶ ὧν εἰσὶ μέραι· εἰ δὲ ἐὰν μὴ λαμβάνῃ
τόδε τι σημαίνειν ἢ τι σημαίνει φωνή· τοῦτο δ' ἔστιν ἢ ἀριθμῶν ὡρι
σμένων· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μεταξύ· ἄπειρα γὰρ καὶ ἐκεῖ τὰ ὁμοει
δῆ· ὥστε μὴ ὄντα παρὰ τὰ αἰσθητὰ τὰ μαθηματικά, ἕτερα ἅπαντα,
οἷα λέγουσι τὰ εἴδη τινές, οὐκέτ' ἔσται μία ἀριθμῶν καὶ εἶδος οὐσία·
οὐδὲν ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμῶν ἔσονται τινές, ἀλλὰ εἶδη·
εἰ οὖν τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ τὰ εἴδη ἀναγκαῖον διὰ τοῦτο εἶναι·
ἢ γὰρ εἰ μὴ καλῶς διαρθροῦσιν οἱ λέγοντες, ἀλλ' ἔστι τοῦτο βούλομ
ται, καὶ ἀνάγκη ταῦτα λέγειν αὐτοῖς, ὅτι τῶν εἰδῶν οὐσίαι τινὲς ἔ
καστόν ἐστι· διὸ θεὶς κατὰ συμβεβηκός· αὐτὰ μὲν οὐ τί ἐστι θήσομεν τὰ εἴ
δη εἶναι· ἔστιν ἃ ἐν ἀριθμῷ τὰ ἀρχὰς, ἀλλὰ μὴν εἴδη, εἰρήκαμεν δὲ
συμβαίνει ἀναγκαῖον ἀδύνατα· ἔστιν ὑπὸ τὸ ὅλως τὸ διαπορῆσαι
πότερον δυνατὸν ἢ ἀδύνατον ἐστὶν ἰσχύειν, ἢ τίνα τρόπον· εἰ μὴ δ' ἄλλως,

πως. πρότερον τι ἔσται τὰ ἀρχῶν ἄλλο. πότερον γὰρ ἡδὺ ἢ μισητὸ κείνης φλαὶ τίας, τὸ δὲ ἡδὺ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ μὴ ἔχειν. εἰδέναι δὲ ἡδὺ μὴ τὰ τοιχεῖα, ἐνδέχεται μηδὲν εἶναι τῶν ὄντων. ἡδὺ γὰρ εἶναι καὶ τὸ μὴ ὄν. φίνεται μὲν γὰρ τὸ μὴ ὂν, οὐθὲν ἧττον φίνεται τὰ εἶναι ἀδυνάτων. ταὐτὸν τε δὴ τοῖς ἀποφαίνουσιν ἀναγκαῖον ἀπορῆσαι περὶ τῶν ἀρχῶν, καὶ πότερον καθόλου ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, ἢ οὐ πάσης ἐπιστήμης ἐστὶν ἀρχή. καθόλου δὲ λέγω μὲν τὰ καθ' ἕκαστα. ἐμοὶ μὲν γὰρ καθόλου, τὸ κεῖσθαι τὰ οὐσίαι. τὸ δὲ ἓν τῶν κοινῶν τόδε τί ἐστι μαίνεσθαι, ἀλλὰ τοιόνδε. ἡ δὲ οὐσία, τόδε τί. εἰδέναι δὲ τόδε τι, οὐκ ἐθέλουσι τὸ κοινῆ κατηγορούμενον, πλὰξ εἶναι ζῷα, ὃ Σωκράτης αὐτός τε ὁ Σωκράτης καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ ζῷον, εἰ πρόσεστι μαίνεσθαι ἕκαστον τὸ δέ τι ἐκάστῳ ἐστὶν ἕν. εἰ μὲν οὖν καθόλου αἱ ἀρχαὶ, ταῦτα συμβαίνει. εἰ δὲ μὴ καθόλου, ἀλλ' ὥσπερ τὰ καθ' ἕκαστα ἐκείνοις τοῖς ἐστὶ καθόλου γὰρ αἱεὶ πίπτειν ὡς ἐπὶ τῶν πολλαχῶς λεγομένων, ἄν τε μὲν ἀρχῶν καθόλου καὶ τῆς ἀποδείξεως, ἀνάγκη μὴ εἶναι ἀρχὰς τὰ γένη τὰ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν. ἄν τε μὴ ἀρχῶν, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ὑποκειμένων, ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα λέγεσθαι μάλιστα οὐσίας. ἔστι γὰρ ἕκαστον τὸ ὑποκείμενον ἐν ἑκάστῃ κατηγορίᾳ, οἷον ἐν τῇ οὐσίᾳ μὲν ἄνθρωπος, ἐν τῇ ποιότητι δὲ τὸ λευκὸν, ἐν τῇ ποσότητι δὲ τὸ τρίπηχυ, ἐν τῇ κατὰ τόπον δὲ τὸ ἄνω ἢ κάτω, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. ἐν τῇ κατὰ χρόνον δὲ τὸ ποτὲ, ἢ τὸ ἐν καιρῷ, ἢ τὸ ἐν ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ. ἐν τῇ πρός τι δὲ τὸ διπλάσιον, ἢ τὸ ἡμιόλιον, ἢ τὸ πολλαπλάσιον, ἢ τὸ ἄλλο τι τοιοῦτον. ἐν τῇ ποιεῖν δὲ καὶ πάσχειν, τὸ τέμνον καὶ τὸ καιόμενον, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. ἐν τῇ ἔχειν δὲ τὸ ὑποδεδεμένον ἢ ὁπλισμένον, ἢ τὸ ἔχον ὑπόδημα ἢ ὅπλα. ἐν τῇ κεῖσθαι δὲ τὸ κεῖσθαι. ἐν τῇ ποιεῖν δὲ καὶ πάσχειν, τὸ τέμνον καὶ τὸ καιόμενον, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως. ἐν τῇ ἔχειν δὲ τὸ ὑποδεδεμένον ἢ ὁπλισμένον, ἢ τὸ ἔχον ὑπόδημα ἢ ὅπλα. ἐν τῇ κεῖσθαι δὲ τὸ κεῖσθαι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ, ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΕΣΤΙν ἐπιστήμη τις, ἣ θεωρεῖ τὸ ὄν, ᾗ ὄν· καὶ τὰ τούτῳ ὑπάρχοντα καθαυτό. αὕτη δ' ὅλη οὐδεμιᾷ τῶν μερικῶν λεγομένων ἡ αὐτή· οὐδεμία γὰρ τῶν ἄλλων ἐπισκοπεῖ καθόλου περὶ τοῦ ὄντος, ᾗ ὄν· ἀλλὰ μέρος αὐτοῦ τι ἀποτεμόμεναι, θεωροῦσι περὶ τοῦτο τὸ συμβε-

τὸ συμβεβηκός· οἷον αἱ μαθηματικαὶ τῶν ἐπιστημῶν. ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἀκροτάτους αἰτίας ζητοῦμεν, δῆλον ὡς φύσεώς τινος αὐτὰς ἀναγκαῖον εἶναι καθαυτὴν. εἰοῦν καὶ οἱ τὰ στοιχεῖα τῶν ὄντων ζητοῦντες, ταύτας τὰς ἀρχὰς ἐζήτουν, ἀνάγκη καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ὄντος εἶναι μὴ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλ' ᾗ ὄν τινος ἦν τοῦ ὄντος ἢ ὄν, τὰς πρώτας αἰτίας ζητητέον. τὸ δὲ ὄν, λέγεται μὲν πολλαχῶς· ἀλλὰ πρὸς ἑνὸς καὶ μίαν τινὰ φύσιν, οὐχ ὁμωνύμως· ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὑγιεινὸν ἅπαν πρὸς ὑγίειαν, τὸ μὲν τῇ φυλακτικὸν ὑγιείας, τὸ δὲ τῇ ποιητικὸν, τὸ δὲ σημεῖον εἶναι ὑγιείας· τὸ δέ τι δεκτικὸν αὐτῆς· καὶ ἰατρικὸν, πρὸς ἰατρικήν· τὸ μὲν ἐξ ἰατρικῆς, λέγεται ἰατρική· τὸ δὲ φύσει εἶναι πρὸς αὐτό. τὸ δὲ, τῇ ἔργον εἶναι τῆς ἰατρικῆς· ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα ληψόμεθα λεγόμενα τούτοις· οὕτω δὲ καὶ τὸ ὂν λέγεται πολλαχῶς μὲν, ἀλλὰ πρὸς μίαν ἀρχήν· τὰ μὲν γὰρ ὅτι οὐσίαι ὄντα λέγεται, τὰ δ' ὅτι πάθη οὐσίας· τὰ δ' ὅτι ὁδὸς εἰς οὐσίαν· ἢ φθοραὶ, ἢ στερήσεις· ἢ ποιότητες ἢ ποιητικὰ ἢ γεννητικὰ οὐσίας· ἢ τῶν πρὸς τὴν οὐσίαν λεγομένων· ἢ τούτων τινὸς ἀποφάσεις· ἢ οὐσίας· διὸ καὶ τὸ μὴ ὄν, εἶναι μὴ ὂν φαμέν· καθάπερ οὖν καὶ τὸ ὑγιεινὸν, ἁπάντων μία ἐπιστήμη ἐστὶν, ὁμοίως τοῦ τοιούτου καὶ τῶν ἄλλων· οὐχ ἧττον καθ' ἓν λεγομένων ἐπιστήμη ὀφείλει θεωρῆσαι μιᾶς· ἀλλὰ καὶ πρὸς μίαν λεγομένων φύσιν. ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο τρόπον τινὰ λέγεται καθ' ἕν, δῆλον οὖν ὅτι καὶ τὸν ὄντα μιᾶς θεωρῆσαι ἢ ὄντα· ἀεὶ δὲ καὶ κυρίως ἡ πρώτη καὶ ἐπιστήμη ἐστὶ περὶ τὰ πρῶτα· ἀφ' οὗ τὰ ἄλλα ἤρτηται· καὶ διὸ λέγουσιν· εἰ δὴ τοῦτ' ἔστιν οὐσία, ἧς ὄντες αἴτιοι τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ἔχειν τοὺς οὐσίας ἔχειν τοὺς φιλοσόφους· ἅπαντ' ἂν ἡμῶν αἰσθήσει μίαν ἐν ὁπωσοῦν ἐπιστήμην· οἷον γραμματικὴν μίαν ἅπασαν, πάσας θεωρεῖ τὰς φωνὰς· διὸ καὶ τοὺς ὅσα εἰδικῶς ἐθεωρήσαμεν, μιᾶς ὄντων ἐπιστήμης τῷ γένει· τὰ τε εἴδη τὰ εἰδῶν· εἰδικὸν δὲ ἓν ἑκάστου τὸ μία φύσις, τῷ ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις ὥσπερ ἀρχὴ καί τι, ἀλλοῦ χωρὶς ἐν ἄλλῳ λόγῳ δηλούμενα· διαφέρει δὲ οὐθὲν οὐδὲν ὁμοίως τοῦ πολλαχῶς μὲν λεγομένου. πρὸς ἕν δὲ καὶ μίαν

ὢν ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος· καὶ οὐχ ἕτερόν τι δηλοῖ κατὰ τὴν λέξιν ἐπα-
ναδιπλούμενον τὸ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος καὶ εἷς ἄνθρωπος· δῆλον δ' ὅτι
οὐ χωρίζεται οὔτ' ἐπὶ γενέσεως, οὔτ' ἐπὶ φθορᾶς. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ
τοῦ ἑνός· ὥστε φανερὸν ὅτι ἡ πρόσθεσις ἐν τούτοις ταὐτὸ δηλοῖ· καὶ οὐ
δὲν ἕτερον τὸ ἓν παρὰ τὸ ὄν. ἔτι δ' ἡ ἑκάστου οὐσία, ἕν ἐστιν οὐ κατὰ συμ
βεβηκός. ὁμοίως δὲ καὶ ὅπερ ὄν τι. ὥσθ' ὅσα περ τοῦ ἑνὸς εἴδη, τοσαῦτα καὶ
τοῦ ὄντος ἐστί, περὶ ὧν τὸ τί ἐστι, τῆς αὐτῆς ἐπιστήμης τῷ γένει θεω
ρῆσαι. λέγω δ' οἷον περὶ ταὐτοῦ καὶ τοῦ ὁμοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοι
ούτων. καὶ τῶν τούτοις ἀντικειμένων. σχεδὸν δὲ πάντα ἀνάγεται
τἀναντία εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην. τεθεωρήσθω δ' ἡμῖν ταῦτα ἐν
τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐναντίων. καὶ τοσαῦτα μέρη φιλοσοφίας ἐστίν, ὅ-
σαι περ αἱ οὐσίαι. ὥστε ἀναγκαῖον εἶναί τινα πρώτην καὶ ἐχομέ-
νην αὐτῶν. ὑπάρχει γὰρ εὐθὺς γένη ἔχοντα τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν. διὸ καὶ ἐπι-
στῆμαι ἀκολουθήσουσι τούτοις. ἔστι γὰρ ὁ φιλόσοφος ὥσπερ ὁ μα-
θηματικὸς λεγόμενος. καὶ γὰρ αὕτη ἔχει μέρη. καὶ πρώτη τις καὶ δευ-
τέρα ἐστὶν ἐπιστήμη. καὶ ἄλλαι ἐφεξῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν. ἐπεὶ δὲ
μιᾶς τἀντικείμενα θεωρῆσαι, τῷ δὲ ἑνὶ ἀντίκειται πλῆθος,
ἀπόφασιν δὲ καὶ στέρησιν, μιᾶς ἐστι θεωρῆσαι διὰ τὸ ἀμφοτέρως
θεωρεῖσθαι τὸ ἕν, οὗ ἡ ἀπόφασις, ἢ ἡ στέρησις. ἢ ἁπλῶς λεγομένη
ὅτι οὐχ ὑπάρχει ἐκείνῳ, ἤ τινι γένει. ἔνθα μὲν οὖν τῷ ἑνὶ ἡ διαφορὰ
πρόσεστι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει. ἀπουσία γὰρ ἡ ἀπόφασις ἐκείνου
ἐστίν. ἐν δὲ τῇ στερήσει, καὶ ὑποκειμένη τις φύσις γίνεται καθ' ἧς λέγεται ἡ στέ-
ρησις. τῷ δὲ ἑνὶ, πλῆθος ἀντίκειται. ὥστε καὶ τἀντικείμενα τοῖς εἰρη-
μένοις, τό, τε ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄνισον καὶ ὅσα ἄλλα λέγεται, ἢ κα-
τὰ ταῦτα, ἢ κατὰ πλῆθος καὶ τὸ ἕν, τῆς εἰρημένης γνωρίζειν ἐπιστήμης.
ὧν ἐστι καὶ ἡ ἐναντιότης. διαφορὰ γάρ τις ἡ ἐναντιότης. ἡ δὲ
διαφορὰ, ἑτερότης. ὥστ' ἐπειδὴ πολλαχῶς τὸ ἓν λέγεται,
καὶ ταῦτα πολλαχῶς μὲν λεχθήσεται. ὅμως δὲ μιᾶς ἅπαν-
τα γνωρίζειν ἐστίν. οὐ γὰρ εἰ πολλαχῶς, ἑτέρας, ἀλλ' εἰ μήτε καθ' ἓν μήτε
πρὸς ἓν οἱ λόγοι ἀναφέρονται, τότε ἑτέρας. ἐπεὶ δὲ πάντα
πρὸς

πρὸς τὸ πρῶτον ἀναφέρεται, οἷον ὅσα ἓν λέγεται πρὸς τὸ πρῶτον ἕν,
ὡσαύτως φατέον καὶ περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου καὶ τῶν ἐναντίων ἔχειν.
ὥστε διελόμενον ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον, οὕτως ἀποδοτέον πρὸς
τὸ πρῶτον, ἐν ἑκάστῃ κατηγορίᾳ, πῶς πρὸς ἐκεῖνο λέγεται. τὰ μὲν
γὰρ τῷ ἔχειν ἐκεῖνα. τὰ δὲ, τῷ ποιεῖν. τὰ δὲ, κατ' ἄλλους λεχθήσε-
ται τοιούτους τρόπους. φανερὸν οὖν ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη,
ὅτι μιᾶς περὶ τούτων καὶ τῆς οὐσίας ἐστὶ λόγον ἔχειν. τοῦτο δ' ἦν ἓν
τῶν ἐν τοῖς ἀπορήμασι. καὶ ἔστι τοῦ φιλοσόφου περὶ πάντων δύνασθαι
θεωρεῖν. εἰ γὰρ μὴ τοῦ φιλοσόφου, τίς ἔσται ὁ ἐπισκεψόμενος. εἰ ταὐτὸ
Σωκράτης, καὶ Σωκράτης καθήμενος. ἢ εἰ ἓν ἑνὶ ἐναντίον, ἢ τί ἐστι τὸ
ἐναντίον, ἢ ποσαχῶς λέγεται. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοι-
ούτων. ἐπεὶ οὖν τοῦ ἑνὸς, ᾗ ἓν, καὶ τοῦ ὄντος ᾗ ὄν, ταῦτα καθ' αὑτά ἐστι
πάθη, ἀλλ' οὐχ ᾗ ἀριθμοὶ, ἢ γραμμαὶ, ἢ πῦρ, δῆλον ὡς ἐκείνης τῆς
ἐπιστήμης, καὶ τί ἐστι γνωρίσαι, καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. καὶ οὐ ταύτῃ ἁ-
μαρτάνουσιν οἱ περὶ αὐτῶν σκοπούμενοι ὡς οὐ φιλοσοφοῦντες. ἀλλ' ὅτι πρό-
τερον ἡ οὐσία, περὶ ἧς οὐδὲν ἐπαΐουσιν. ἐπεὶ ὥσπερ ἔστι καὶ ἀριθμοῦ ᾗ ἀριθ-
μὸς ἴδια πάθη. οἷον, περιττότης, ἀρτιότης, συμμετρία, ἰσότης,
ὑπεροχὴ, ἔλλειψις. καὶ ταῦτα καὶ καθ' αὑτοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους ὑπάρ-
χει τοῖς ἀριθμοῖς. ὁμοίως δὲ καὶ στερεῷ καὶ ἀκινήτῳ καὶ κινουμένῳ, ἀβα-
ρεῖ τε καὶ βάρος ἔχοντι ἔστιν ἕτερα ἴδια, οὕτω καὶ τῷ ὄντι ᾗ ὂν, ἔστι τινὰ
ἴδια. καὶ ταῦτ' ἐστὶ περὶ ὧν τοῦ φιλοσόφου ἐπισκέψασθαι τὸ ἀληθές. ση-
μεῖον δέ. οἱ γὰρ διαλεκτικοὶ καὶ σοφισταὶ, τὸ αὐτὸ μὲν ὑποδύονται
σχῆμα τῷ φιλοσόφῳ. ἡ γὰρ σοφιστικὴ φαινομένη μόνον σοφία ἐστί. καὶ
οἱ διαλεκτικοὶ διαλέγονται περὶ ἁπάντων. κοινὸν δὲ πᾶσι τὸ ὄν ἐστι.
διαλέγονται δὲ περὶ τούτων δῆλον ὅτι, διὰ τὸ τῆς φιλοσοφίας εἶναι αὐ-
τὰ οἰκεῖα. περὶ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ γένος στρέφεται ἡ σοφιστικὴ καὶ ἡ διαλεκ-
τικὴ τῇ φιλοσοφίᾳ. ἀλλὰ διαφέρει, τῆς μὲν, τῷ τρόπῳ τῆς δυνά-
μεως. τῆς δὲ, τοῦ βίου τῇ προαιρέσει. ἔστι δ' ἡ διαλεκτικὴ, πειραστικὴ περὶ
ὧν ἡ φιλοσοφία γνωριστική. ἡ δὲ σοφιστικὴ, φαινομένη, οὖσα δ' οὔ.
ἔτι τῶν ἐναντίων, ἡ ἑτέρα συστοιχία, στέρησις. καὶ πάντα ἀνάγεται εἰς τὸ